

Bundel – Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 6 juli 2023

Agenda bijlagen

- 1 AGENDA AB OZHZ 6 juli 2023 vs01 .pdf
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 6 april 2023 vsdef.pdf
- 3a Belegnotitie jaarstukken 2022 vs01.pdf
- 3b Voorlopige Jaarstukken 2022 vastgesteld DB 12 april 2023 BESLUIT.pdf
- 3c RA2331 – Omgevingsdienst ZHZ – Accountantsverslag.pdf
- 3d Bestuursnotitie accountantsverslag 2022.pdf
- 4a Belegnotitie BURAP I 2023.pdf
- 4b BURAP I – 2023 – vastgesteld DB 22 juni 2023.pdf
- 4c Bestuursnotitie eerste begrotingswijziging 2023 – versie AB.pdf
- 5a Belegnotitie ontwerpbegroting 2024.pdf
- 5b Begroting 2024 vastgesteld DB 12 april 2023 BESLUIT.pdf
- 5c Bestuursnotitie zienswijzen begroting 2024 vs01.pdf
- 7a Belegnotitie Sociaal Jaarverslag 2022.pdf
- 7b Sociaal Jaarverslag 2022 OZHZ.pdf
- 7c Belegnotitie versterking VTH.pdf
- 7d 20230622_03A1 Beslisnota criteria robuustheid bestuurlijk overleg.pdf
- 7e 20230622_02A2 Eindnotitie Robuuste omgevingsdiensten na stuurgroep.pdf

Algemeen bestuur Omgevingsdienst ZHZ

AGENDA VERGADERING d.d. 6 juli 2023

9.30 tot 11.00 uur

(Stadskantoor Dordrecht, Spuiboulevard 300, Vergaderkamer 1)

	ONDERWERP	BIJLAGEN
1.	Opening en mededelingen - Datakwaliteit gegevens RVO	
2.	Notulen van de vergadering van 6 april 2023 - Vaststellen van de notulen van 6 april 2023	- Concept-notulen van de vergadering van 6 april 2023
3.	Jaarstukken 2022 - Kennisnemen van het accountantsverslag 2022 en de reactie daarop van OZHZ - Vaststellen van de jaarrekening 2022 - Instemmen met het voorstel om het rekeningresultaat 2022 toe te voegen aan de algemene reserve als onderdeel van het weerstandsvermogen	- Belegnotitie - Voorlopige jaarrekening 2022 - Accountantsverslag - Bestuursnotitie naar aanleiding van het accountantsrapport
4.	BURAP I en 1° begrotingswijziging 2023 - Kennisnemen van BURAP I 2023 - Vaststellen van de eerste begrotingswijziging 2023 - Besluiten om het resterende tekort over 2023 van € 536.000 vooralsnog te dekken uit de algemene reserve - Besluiten om het weerstandsvermogen binnen een periode van 4 jaar weer op het niveau van het risicoprofiel brengen via toekomstige positieve resultaten en, als deze niet toereikend zijn, via een aanvullende bijdrage van de deelnemers	- Belegnotitie - BURAP I 2023 - Bestuursnotitie inzake de eerste begrotingswijziging 2023
5.	Begroting 2024 - Vaststellen van de begroting 2024 - Vaststellen van het uurtarief 2024 op € 105,92 - Vaststellen van het tarief 2024 voor de bodemtoets bouw op € 417,92	- Belegnotitie - Ontwerpbegroting 2024 - Bestuursnotitie inzake de ingekomen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2024 en de reacties op de bestemming van het rekeningresultaat 2022
6.	Presentatie over de rol van OZHZ bij de aanpak van ondermijnende milieucriminaliteit en ketentoezicht	
7.	Stukken ter informatie: - Sociaal jaarverslag 2022 - Voortgang versterking VTH-stelsel	- Belegnotitie en Sociaal jaarverslag 2022 - Belegnotitie versterking VTH-stelsel en stukken over de robuustheidscriteria (beslisnota bestuurlijk overleg IBP VTH en eindnotitie Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten d.d. 15 juni 2023)
8.	Rondvraag en sluiting	

Conceptnotulen

Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

van 6 april 2023

Aanwezig:

Stolk (PZH, voorzitter), De Boer (Gorinchem), Lafleur (H-I-Ambacht), Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), De Gier (Alblasserdam), mw. De Jonge (Dordrecht), Merx (Dordrecht), Lock (Molenlanden), Van der Wulp (Hoeksche Waard), Kosten (Papendrecht), Bijderwieden (Sliedrecht) en Visser (OZHZ, secretaris).

Afwezig:

Mw. Baljeu (PZH), mw. Van Dongen (Zwijndrecht)

Verder aanwezig:

Schippers (controller) en Numan (directiesecretaris).

	ONDERWERP	BESLUIT
1.	<p>Opening, mededelingen en ingekomen stukken</p> <p><u>Ingekomen bericht van BZK over het financieel toezichtsregime</u> Ingekomen bericht BZK</p> <p>BZK bericht ons dat men kan volstaan met repressief toezicht. Dat is positief nieuws.</p> <p><u>Kennismemen van de stand van zaken van het incidentele exploitatietekort 2023</u> Bestuursnotitie inzake de stand van het incidentele exploitatietekort 2023</p> <p>De heer <u>Visser</u> verwijst naar de brief van september 2022 die aan alle deelnemers is gestuurd. Het actuele beeld laat een incidenteel exploitatietekort zien van eur. 1,0 mln. Dat is voor de helft te dekken uit het rekeningresultaat 2022, de herberekening van het weerstandsvermogen en aanvullende opdrachten in 2023. Bij BURAP I zal OZHZ een voorstel doen inzake de financiering van het restant.</p> <p><u>Stand van zaken overdracht bodemtaken</u> Belegnotitie en Brief van de Staatssecretaris van IenW van 21 december 2022 inzake Bestuurlijke afspraken Bodem en ondergrond en verdeling bodemsaneringsmiddelen</p> <p>De <u>Voorzitter</u> licht toe dat de rijksmiddelen niet toereikend zullen zijn. Het is eerder in dit AB besproken. De heer <u>Visser</u> verzoekt de gemeenten de eerder gemaakte afspraken gestand te doen en er in hun begroting rekening mee te houden. Het is noodzakelijk dat OZHZ zijn personeel met deze expertise kan behouden.</p>	<p>Kennisgenomen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het ingekomen bericht van BZK over het financieel toezichtsregime. - De stand van zaken van het incidentele exploitatietekort 2023. - De stand van zaken inzake de overdracht van bodemtaken.
2.	<p>Notulen van de vergadering van 30 november 2022</p> <p>Concept-notulen van de vergadering van 30 november 2022</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over de notulen.</p>	<p>Notulen van de vergadering van 30 november 2022 conform vastgesteld.</p>

	ONDERWERP	BESLUIT
OPDRACHTGEVER		
3.	<p>Jaarverslag 2022 over de uitvoering van de Ontwikkelaanpak</p> <p>Belegnotitie Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2022</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat over dit meerjarige programma elk jaar een compact verslag wordt gemaakt. Meer detailinfo staat op de website van OZHZ. Omdat het werken met data steeds belangrijker wordt start OZHZ in 2023 met een aparte programmalijn hierover. Het krijgt dan de aandacht die het verdient. Binnen het programma Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling is aandacht voor de integrale opgaven van de deelnemers.</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over het stuk.</p>	Het Jaarverslag 2022 over de uitvoering van de Ontwikkelaanpak vastgesteld.
4.	<p>Jaarverslag Generiek Toezicht 2022</p> <p>Belegnotitie Jaarverslag 2022 Generiek Toezicht</p> <p>De heer <u>Visser</u> benoemt de slechte naleving op enkele onderwerpen, zoals bij brandveiligheid bij sportlocaties. Het uitvoeren van controles helpt dan. OZHZ kan dat met generiek toezicht ook laten zien. Binnen het generiek toezicht worden ook nieuwe technieken toegepast, bijvoorbeeld de inzet van drones bij het maken van luchtfoto's van zonnepanelen op daken van bedrijfspanden, waarbij de staat van de dakconstructie in orde moet zijn. Ook de brandveiligheid kan een rol spelen.</p> <p>Daarnaast worden data steeds belangrijker. Deze komt niet altijd makkelijk beschikbaar, bijvoorbeeld als deze moet worden betrokken van de RVO. Men wijst dan op de privacyregelgeving. Dit geldt bijvoorbeeld bij informatie over energie- of gasgebruik. Alternatief is dan om die informatie bij de ondernemers zelf op te halen. Aanlevering vanuit de RVO zou het toezicht sterk vereenvoudigen en efficiënter maken. Omdat RVO daartoe niet genegen was heeft ODNL inzake de aantallen vee daarom bijvoorbeeld recent een Woo-verzoek ingediend bij de RVO. ODNL en RVO zijn nu in gesprek om een oplossing te vinden.</p>	Het Jaarverslag Generiek Toezicht 2022 vastgesteld.
5.	<p>Jaarprogramma's 2023 van de Ontwikkelaanpak 2022 - 2025</p> <p>Belegnotitie Jaarplannen 2023 - Ontwikkelaanpak OZHZ 2022-2025</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat concretisering van de projecten heeft plaatsgevonden samen met gemeenten en provincie.</p> <p>De heer <u>Nederveen</u> merkt op dat het programma heel veel ambitie bevat. Er ontstaat een risico als we veel dingen doen waar de exploitatie onder druk staat. Wees daarom realistisch.</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat hierin de juiste balans moet worden</p>	Conform voorstel ingestemd met de Jaarschijf 2023 Ontwikkelaanpak.

	ONDERWERP	BESLUIT
	gezocht. De ambitie is op lokaal niveau bepaald en dat laten we terugkomen in het programma. In regionaal verband kunnen we dan ook de leerervaringen uit de projecten breder benutten. Dat maakt de aanpak des te efficiënter.	
6.	<p>Landelijke handhavingstrategie omgevingsrecht</p> <p>Belegnotitie LHSO</p> <p>De <u>Voorzitter</u> licht toe dat de LHSO in oktober 2022 is vastgesteld in het BOB. Het wordt nu ter vaststelling voorgelegd aan de deelnemers ter toepassing in ons gebied. De inwerkingtreding valt samen met die van de Omgevingswet.</p> <p>In antwoord op de vraag van mevrouw <u>De Jonge</u> licht de heer <u>Visser</u> toe dat de LHSO inhoudelijk niet veel afwijkt van de huidige LHS. Verzoek is de LHSO in elk geval vast te stellen voor de taken die OZHZ voor de gemeenten en provincie uitvoert. De LHSO kan ook op de eigen taken van toepassing worden verklaard. Een en ander loopt parallel met de actualisering van het VTH-uitvoeringsbeleid, het VT-RUN.</p> <p>Er zijn geen verdere opmerkingen over de stukken.</p>	Conform voorstel ingestemd met het voorstel om de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van gemeenten en provincie, met het verzoek deze van toepassing te verklaren op de VTH-taken die OZHZ voor hen uitvoert
7.	<p>Doorontwikkeling VTH-stelsel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Belegnotitie - Presentatie bestuurlijke begeleidingscommissie d.d. 8 februari 2023 - Bestuursnotitie update Commissie Van Aartsen <p>De programmadirecteur van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel, <u>Magdeleen Sturm</u>, licht de achtergronden en stand van het IBP toe. De sheets van de presentatie zijn achter deze notulen opgenomen.</p> <p>Mevrouw <u>De Jonge</u> koppelt terug uit het traject dat de omgevingsdiensten in Zuid-Holland met elkaar uitvoeren. Dat sluit goed aan op de doelen van het IBP. De betrokken directeuren pakken het actief op.</p> <p>In de vragenronde komt het volgende aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>In hoeverre worden de raden over dit traject geïnformeerd?</u> <p>Dit gebeurt niet vanuit het IBP, maar gelet op de gewijzigde Wgr is het goed de raden wel te informeren. Vanuit het IBP kan daarover worden meegedacht. Het loopt via de gemeenten zelf of via OZHZ. OZHZ neemt het mee in de informatiebijeenkomst op 10 mei waar ook de begroting en jaarrekening worden toegelicht. Langskomen in een vergadering van de raad of raadscommissie is ook mogelijk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Het traject is erg gericht op handhaving. Bij OZHZ zijn goede praktijkvoorbeelden hoe partners en bedrijven aan de voorkant zijn mee te nemen. Dat element zou in dit traject meer aandacht kunnen krijgen. Het gaat dan om begrip en bewustwording aan de voorkant zodat aan de achterkant minder te doen is. In het IBP zou ook de vergunningverlening meer meegenomen kunnen worden.</u> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisgenomen van de voortgang van het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel, met toelichting door programmadirecteur IBP Magdeleen Sturm. 2. Kennisgenomen van de voortgang van uitwerking van de bestuurlijke opdracht aan de directeuren.

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>Het is goed om daarop alert te zijn. Onder andere biedt het onderdeel van het IBP over de adviserende rol van omgevingsdiensten in het kader van omgevingsplannen daartoe kansen. Voor het overige zit het nog niet heel expliciet in het IBP, ook niet wat betreft de vergunningverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Hoe wordt in het kader van de discussie over robuustheid omgegaan met de specialismen?</u> <p>Dit is onderdeel van de criteria om samen te werken. Punt is wel dat elke dienst robuust moet zijn op de eigen taken. Als voorbeeld is genoemd de kennis over de kassen in het Westland. Kennis wordt dan opgehaald bij de Omgevingsdienst Haaglanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Er is op dit moment sprake van een zekere afhankelijkheid van andere omgevingsdiensten, bijv. op het gebied van vergunningverlening natuurbescherming door de Omgevingsdienst Haaglanden. Hoe borg je dat met elkaar, met name de kwaliteit van het totaal?</u> <p>Het traject in Zuid-Holland ziet met name op de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten. De Omgevingsdienst Haaglanden voert namens PZH de 'groene' vergunningverlening uit in heel Zuid-Holland. OZHZ doet het groene toezicht in heel Zuid-Holland. In de praktijk hebben de vier andere omgevingsdiensten geen rol bij de groene vergunningverlening van de Omgevingsdienst Haaglanden. Wel zijn er over en weer veel contacten, mede naar aanleiding van de signalen die de gemeenten aan OZHZ doorgeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Hoe is de versterking van de capaciteit van de strafrechtelijke handhaving in dit traject meegenomen? Wat is de rol van de omgevingsdiensten in het kader van ketenaanpak en ondermijning en de uitwisseling van informatie daarbij?</u> <p>De Strategische Milieukamer krijgt een formele status en gaat meer sturen op prioriteitstelling. Het IBP gaat verder vooral over de samenhang tussen bestuursrecht en strafrecht (gecombineerd inzetten). Partners uit het strafrecht weten vaak onvoldoende wat er kan met het bestuursrecht, en andersom. Verder gaat het IBP over de capaciteit bij de politie voor de aanpak van milieucriminaliteit, waaronder voor intelligence. Het is nog puzzelen of we de kant van ondermijning opgaan met milieu. Ook is extra capaciteit nodig v.w.b. financiële kennis.</p> <p>De heer <u>Merx</u> vindt het wenselijk dat duidelijk is waar OZHZ van is. Het gaat om rolvastheid: hier zijn we van, en hier zijn anderen van. De heer <u>Visser</u> ziet voor OZHZ drie rollen voor zich bij de aanpak van ondermijning: 1) signalerend toezicht waarbij signalen worden doorgegeven aan de politie (voorbeeld: controle afvalstroom bij garagebedrijf), 2) toepassing Wet bibob bij vergunningverlening, met aandacht voor financiering van</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>het bedrijf, 3) sluiten van het net bij bepaalde problematieken door samen op pad te gaan met handhavingpartners (voorbeeld: integraal controleren van een bedrijventerrein samen met FIOD, douane, gemeente, enz. Belangrijk daarbij is dat OZHZ geen opsporingsorganisatie is. In pijler 2 van het IBP is belangrijk dat de politie de taken oppakt waarvoor budget is verkregen. Neiging is echter dat de capaciteit elders wordt ingezet. Dat gebeurt nog te vaak. Met de korpsleiding is men in gesprek om een 'hek' zetten om de capaciteit voor de aanpak van milieucriminaliteit. Men wil naar meer centrale sturing van regionale eenheden. In het kader van de verkregen SPUK-subsidie maken de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten afspraken met het FP en de politie (project Afwegingskader). Justitie gaat ook aansluiten op Inspectieview Milieu, het systeem om informatie te delen.</p> <p>- <u>Hoe worden de gemeenten ambtelijk meegenomen in dit traject?</u></p> <p>Dit geschiedt via de VNG. OZHZ agendeert het ook regelmatig in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).</p> <p>De <u>Voorzitter</u> wijst op de verantwoording van de SPUK-subsidie. Het is goed dat daarnaar wordt gekeken. De administratieve lasten zijn hoog. De IBP-structuur is ingewikkeld. Belangrijk is de vertaling naar wat we gaan doen (de uitvoeringsagenda) en wat het uiteindelijk oplevert. Dat is spannend. Komende maanden zien we de eerste resultaten.</p> <p>De heer <u>Visser</u> wijst op het traject van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Dat is een initiatief van PZH en DCMR waarbij OZHZ zich heeft aangesloten. Het leidt tot een goede digitale informatievoorziening over bijv. de uitstoot van ZZS. Het moet ook gaan leiden tot de mogelijkheid een goede aanvraag in te dienen die sneller kan worden afgehandeld. Daarnaast loopt in Zuid-Holland het project om omgevingsdiensten bekender te maken op de arbeidsmarkt, onder de noemer De Betere Wereldbaan. Dat gaat waarschijnlijk landelijk omarmd worden. In die context is belangrijk te melden dat OZHZ veel mensen kwijtraakt aan de markt en aan andere overheden, waardoor de werkprogramma's soms moeilijk zijn uit te voeren. Het blijft een enorme uitdaging. Zie het als een 'winstwaarschuwing'. Het is ook goed om de arbeidsmarktcampagne breder te trekken. Soms levert het goede kandidaten op die ook bij gemeenten aan het werk kunnen.</p> <p>De heer <u>Visser</u> staat tot slot stil bij de financiering van de taken van OZHZ. Indien OZHZ wordt geacht bepaalde taken structureel uit te voeren dan hoort daar ook structurele financiering bij. Op dit moment ziet OZHZ bij de uitvoering van de energieagenda echter dat 6 gemeenten die alleen incidenteel willen financieren. Dat geeft veel administratieve ballast en bovendien risico's voor de continuïteit en kwaliteit. Oproep is om binnen de eigen gemeente daarover het gesprek aan te gaan, zowel met de ambtenaren als met de</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	portefeuillehouder financiën.	
OVERIG		
8.	<p>Aanpassing normenkader accountantscontrole boekjaar 2022</p> <p>Belegnotitie</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat, op advies van de accountant, het voorstel is om de verwijzing naar het Inkoop- en aanbestedingsbeleid Drechtsteden uit het normenkader van de accountantscontrole 2022 te schrappen, en daarmee het normenkader toe te spitsen op de Europese aanbestedingsregels en -grenzen. Dat is ook bij andere organisaties in de Drechtsteden, en in den lande, gebruikelijk.</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> licht toe dat de auditcommissie positief advies geeft over het voorstel.</p> <p>Er zijn verder geen opmerkingen over het voorstel.</p>	Conform voorstel ingestemd met de aanpassing van het normenkader.
9.	<p>Vijfde wijziging gemeenschappelijke regeling OZHZ</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Voorstel tot wijziging met nota van toelichting</p> <p>Doorlopende integrale tekst van de gemeenschappelijke regeling na 5^e wijziging</p> <p>Brief van Molenlanden</p> <p>Er zijn geen opmerkingen op de stukken.</p>	Conform voorstel het concept-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld.
10.	<p>Stukken ter informatie:</p> <p><u>Jaarrapportage 2022 strafrechtelijke handhaving</u></p> <p>Jaarrapportage strafrechtelijke handhaving 2022</p> <p>Deze bevat informatie over de werkzaamheden van de boa's van OZHZ. Het rapporteren hierover volgt uit eerder in het AB gemaakte afspraken. Er zijn geen vragen over het stuk.</p> <p><u>Heroriëntatie op het kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ</u></p> <p>Bestuursnotitie heroriëntatie kwaliteitsmanagement-systeem</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat OZHZ nu ISO gecertificeerd is. Dat past echter niet meer bij de ambities. OZHZ wil een kwaliteitssysteem met meer verbinding met outcome en te realiseren doelen. Het huidige systeem biedt daarvoor niet de juiste methodiek. Daarnaast speelt de ontwikkeling van een visitatiemethodiek door de omgevingsdiensten. Dat geeft belangrijke leerervaringen om zelf te implementeren. OZHZ maakt derhalve nu de keus om het huidige kwaliteitssysteem on hold te zetten, met risico voor certificaat, en gaat investeren in een systeem dat beter aansluit. Wellicht kan op termijn sprake zijn van een branche-kwaliteitssysteem voor omgevingsdiensten.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> vindt dit een verstandige lijn. OZHZ dient wel te letten op de beeldvorming en communicatie als het ISO-</p>	<p>Kennisgenomen van de jaarrapportage 2022 strafrechtelijke handhaving.</p> <p>Kennisgenomen van de heroriëntatie op het kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ.</p>

	ONDERWERP	BESLUIT
	certificaat wordt losgelaten.	
11.	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>De heer <u>De Gier</u> vraagt naar de capaciteit op het gebied van stikstof. De heer <u>Visser</u> meldt dat deze aanwezig is binnen het cluster luchtkwaliteit. Recent is een medewerker gepromoveerd op het onderwerp ammoniak. Verder werkt OZHZ nauw samen met de Omgevingsdienst Haaglanden die namens PZH de vergunningverlening doet op basis van de Wet natuurbescherming. OZHZ heeft er o.a. mee te maken in het kader van handhavingsverzoeken, zoals die van MOB. Bekend is dat er in de markt een fors tekort is, waardoor bedrijven vaak lang moeten wachten alvorens de juiste gegevens bij ODH en of OZHZ te kunnen aanleveren.</p> <p>Niets meer aan de orde zijnde sluit de <u>Voorzitter</u> de vergadering.</p>	

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 6 juli 2023

Onderwerp:

Jaarstukken 2022

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van het accountantsverslag 2022 en de reactie daarop van OZHZ.
2. Vaststellen van de jaarrekening 2022.
3. Instemmen met het voorstel om het rekeningresultaat 2022 van € 117.000 toe te voegen aan de algemene reserve als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Toelichting:

In de jaarstukken 2022, die bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II), doet OZHZ verslag over de uitvoering van de begroting 2022, alsmede de daarin opgenomen speerpunten en prestatie-indicatoren. Het jaarverslag is de verantwoording over de behaalde resultaten, zowel beheersmatig als financieel. Inhoudelijk wordt separaat gerapporteerd naar elk van de opdrachtgevers als verantwoording van de uitvoering van de jaarprogramma's.

Samengevat laten de jaarstukken 2022 het volgende beeld zien:

- De KPI's zijn behaald of liggen in lijn met beeld Burap II.
- Een positief financieel resultaat van € 117.000. Dat is € 42.000 meer dan begroot bij Burap II.
- Het ziekteverzuim is 6,6%.
- In de Jaarrekening 2022 is de paragraaf Weerstandsvermogen geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met de afspraak dat er bij de eerste bestuursrapportage in 2023 wordt voorzien in de dekking van het incidentele tekort voor 2023. Om die reden zijn de loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van de inhuurtarieven niet meegenomen in het risicoprofiel. Dit om een dubbeling te voorkomen.
- De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2022 bedraagt € 1,382 mln. Gegeven het geactualiseerde risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 962.000 benodigd. Dit betekent dat er binnen het weerstandsvermogen ruimte ontstaat voor een bedrag van € 420.000.

Goedkeurende controleverklaring van de accountant

De accountant gaf een goedkeurende controleverklaring af bij de jaarrekening 2022. Zie verder ook de bijgevoegde bestuursnotitie waarin ook de reactie van OZHZ op de bevindingen van de accountant staat.

Voorstel voor bestemming van het rekeningresultaat 2022

Conform de gemeenschappelijke regeling konden de raden en PS, tegelijkertijd met het geven van de zienswijze op de ontwerpbegroting 2024, een reactie geven op het voorgenomen besluit van het DB van 12 april 2023 om het positieve resultaat over 2022 van € 117.000 toe te voegen aan de algemene reserve als onderdeel van het weerstandsvermogen. Strekking van de ingekomen reacties (zie de bij agendapunt 5

gevoegde bestuursnotitie) is dat men kan instemmen met het voornemen.

Gekoppeld aan eerste begrotingswijziging van 2023 en BURAP I doet OZHZ tevens een voorstel over de financiering van het incidentele exploitatietekort over 2023. Zie hierover agendapunt 4 van deze AB-vergadering.

Het DB stelt u voor kennis te nemen van het accountantsverslag 2022 en de reactie daarop van OZHZ, de jaarrekening 2022 conform voorliggend concept vast te stellen en in te stemmen met het voorstel om het rekeningresultaat 2022 van € 117.000 toe te voegen aan de algemene reserve als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Ambtelijke voorbereiding en auditcommissie:

De stukken zijn besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 5 april 2023. De AGE adviseerde positief over het stuk. Op aangeven van de AGE zijn nog enkele tekstuele verduidelijkingen opgenomen in de jaarrekening.

Verder kwam het volgende ter sprake:

- OZHZ lichtte de stand van de accountantscontrole toe. Ten tijde van de bespreking in het AGE was nog geen accountantsverslag beschikbaar; het accountantsverslag zal wel beschikbaar zijn in het DB.
- De AGE stond stil bij de toevoeging van het resultaat aan het weerstandsvermogen. Gelet op het voorziene tekort in 2023 kon de AGE instemmen met de voorgestelde pragmatische oplossing. De AGE gaf mee ook al in het AB van 6 april te polsen hoe men erin staat.
- Ten aanzien van de berekening van het weerstandsvermogen heeft OZHZ de methodiek toegelicht die al langere tijd wordt gehanteerd. Onder andere is benoemd dat het risicoprofiel mede wordt bepaald door de mate waarin opdrachtgevers werken met incidentele budgetten. Slotsom van de bespreking was dat het hanteren van een consistente lijn goed is en rust brengt. Het weerstandsvermogen is op basis van deze berekening ook niet onevenredig hoog. Beter is om ons te concentreren op het managen van de risico's en de inhoud van die risico's. Er spelen veel ontwikkelingen op dit moment, dus een weerstandsvermogen van voldoende omvang is wenselijk. Mede gelet op het gesprek met de wethouders financiën op 13 februari jl. neemt OZHZ het weerstandsvermogen mee in de voorstellen die later dit jaar worden gedaan over de aanpassing van het financieringsmodel.

OZHZ besprak de stukken op 6 april 2023 ook met de Auditcommissie, in aanwezigheid van de accountant. De auditcommissie adviseert positief inzake vaststelling van de jaarstukken 2022 en de bevindingen van de accountant. Hierbij wordt de waardering uitgesproken voor de onderlinge samenwerking tussen de auditcommissie, BDO en OZHZ in het jaarrekeningtraject.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Na vaststelling door het AB op 6 juli 2023 dient de jaarrekening voor 15 juli 2023 aan BZK te worden gezonden.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Voorlopige jaarrekening 2022, vastgesteld door het DB op 12 april 2023.
- Accountantsverslag 2022.
- Bestuursnotitie OZHZ naar aanleiding van het accountantsverslag.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

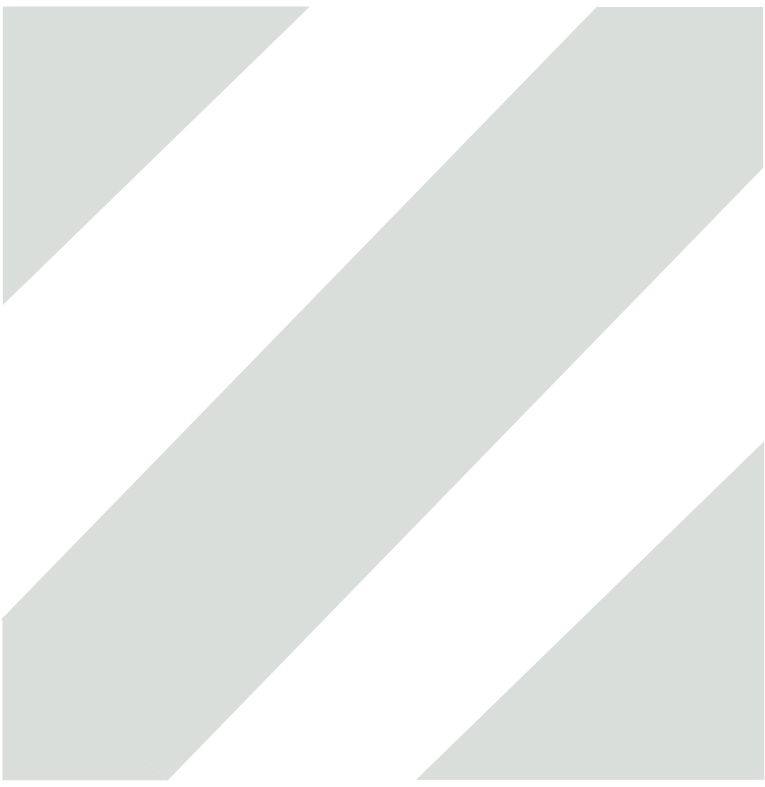

Wonen en werken. In een veilige,
gezonde en duurzame leefomgeving.

An aerial photograph of a city waterfront, likely Rotterdam, showing a large bridge in the background, a river with several boats, and a dense cluster of buildings in the foreground. A large yellow circle is overlaid on the right side of the image.

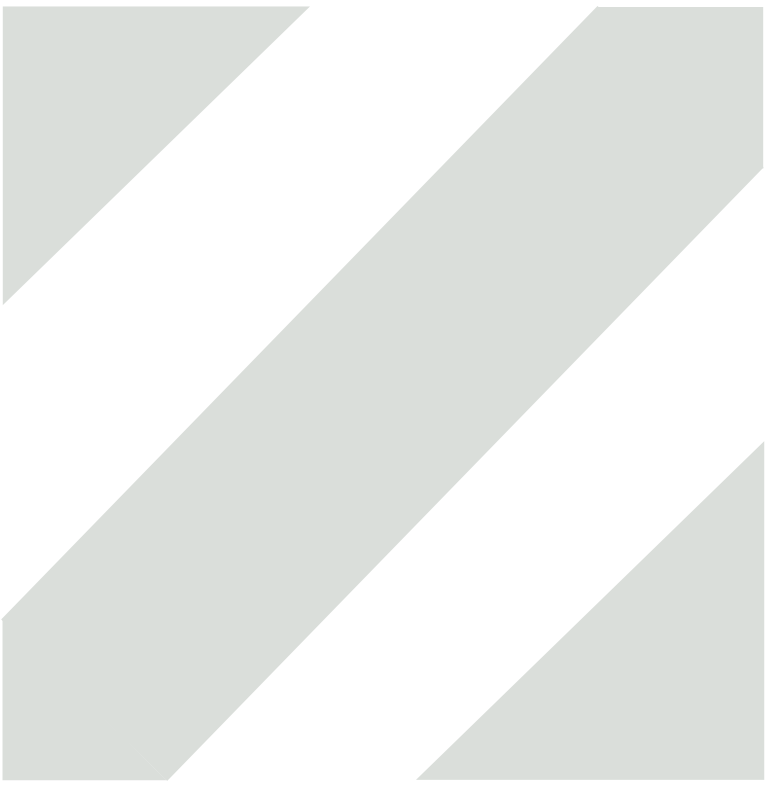
Jaarstukken 2022

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 12 april 2023

Inhoud

Inleiding	4
I Jaarverslag	5
1. Programmaverantwoording	5
Voorwoord	5
1.1 Thema's	7
1.2 Dit deden wij voor Zuid-Holland Zuid	8
1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen	10
1.4 Kritische prestatie indicatoren	16
1.5 Wat heeft het gekost?	24
2. Paragrafen	31
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	32
2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	36
2.3 Financiering	37
2.4 Bedrijfsvoering	41
2.5 Openbaarheidsparagraaf	47
II Jaarrekening 2022	50
1. Balans per 31 december 2022	51
2. Programmarekening 2022	67
3. Wet normering topinkomens (WNT)	69
4. Begrotingsrechtmatigheid	71
Bijlage 1 Verbonden partijen	73
Bijlage 2 Overzicht taakvelden	74
Bijlage 3 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	75

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Hiermee doen wij verslag over de uitvoering van de begroting 2022. Het jaarverslag is de verantwoording over de behaalde beheersmatige en financiële resultaten. Inhoudelijk wordt separaat, per opdrachtgever, gerapporteerd over de uitvoering van de jaarprogramma's 2022.

In de begroting 2022 hebben wij speerpunten en prestatie-indicatoren geformuleerd. In het jaarverslag sluiten wij hierop aan en gaan we in op de resultaten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II). Het jaarverslag bevat de programmaverantwoording (wat willen we, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?) en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bevat de balans, programmarekening en specifieke verantwoordingen.

I. Jaarverslag

1. Programmaverantwoording

Voorwoord

2022 was het jaar van veel samenwerken. Van het samenwerken met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Maar ook het samenwerken met collega's; en dat kon gelukkig weer veel vaker 'in levenden lijve' op kantoor. Dat is een goede ontwikkeling gezien de grote opgaven waar we met elkaar voor staan om de regio veilig, gezond en duurzaam te houden.

In deze jaarrekening ligt uiteraard de focus op het financieel resultaat van 2022. We komen uit op een klein positief saldo. In deze tijd van oplopende inflatie en stijgende kosten iets om trots op te zijn.

Er is veel werk verzet in het afgelopen jaar. Teveel om in dit voorwoord volledig te zijn. Toch noem ik er een paar. Zo werden

de resultaten van het moestuinonderzoek Pfas bekend en kregen moestuin eigenaren nieuwe adviezen. Deze stoffen horen niet thuis in ons milieu, niet in ons water en niet in ons voedsel. Wij blijven ons dan ook gezamenlijk inzetten om deze uitstoot te stoppen.

Milieucriminaliteit raakt ook onze regio. We hebben te maken met mestfraude, illegale handel in en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, afvalcriminaliteit en gesjoemel met bodem- en grondstromen. De effecten zijn niet altijd direct zichtbaar, maar hebben zeer grote gevolgen voor de omgeving, de economie en onze volksgezondheid. Inspecteurs van de vijf omgevingsdiensten van Zuid-Holland controleerden samen afvalbedrijven om deze vorm van criminaliteit tegen te gaan.

OZHZ ging met gemeenten aan de slag met de 3-30-300 regel. Een vuistregel om slimme keuzes te maken op het gebied van klimaat adaptief bouwen. Met deze regel meet je namelijk drie dingen: Eerst of je vanuit elke woning drie bomen ziet. Dan of 30% van een wijk in de schaduw van een boom valt. En daarna of vanuit elke woning op 300 meter afstand een verkoelend parkje is.

Er is het afgelopen jaar al ingezet op de label C-verplichting van kantoren en deze activiteiten gaan in 2023 onverstoort door. In 2023 mogen kantoren alleen gebruikt worden als ze minstens Label C hebben. Een speciaal team van energietoezichthouders bij OZHZ controleert bedrijven hierop. Bij kantooreigenaren die niet in beweging komen, starten zij een handhavingstraject. Tegelijkertijd zijn er

ook trajecten voor eigenaren en ondernemers die juist graag méér willen doen dan verplicht.

Samen met de andere omgevingsdiensten zijn en blijven we op zoek naar deskundige collega's met een passie voor hun omgeving. Met de slogan 'de betere wereldbaan' slaan we de handen ineen en promoten we ons werk aan nieuwe collega's.

In het afgelopen jaar is OZHZ overgegaan op een heel nieuw zaaksysteem: Open Wave. Collega's zijn opgeleid en de zogenaamde key-users hebben ervoor gezorgd dat de overgang naar het nieuwe systeem goed is verlopen. Complimenten hiervoor.

Dank en waardering voor alle medewerkers die zich in 2022 hebben ingezet voor een veilig, gezond, duurzaam en leefbaar Zuid-Holland Zuid!

Meindert Stolk

voorzitter OZHZ

1.1 Thema's

Veiligheid

OZHZ draagt bij aan een veilige regio. Door het verlenen van vergunningen zorgen wij ervoor dat bedrijfsactiviteiten zo min mogelijk gevolgen hebben voor de veiligheid van bewoners in de omgeving. Dit doen wij door in een vergunning vast te leggen hoeveel en welke stoffen een bedrijf mag verwerken, uitstoten of afvoeren. Samen met bijvoorbeeld de veiligheidsregio worden risicoanalyses gemaakt om onveilige situaties zoveel als mogelijk te voorkomen. Vervolgens controleren onze inspecteurs of de bedrijven zich aan de vergunningsvoorschriften houden.

Duurzaamheid

OZHZ draagt bij aan een duurzame regio. Dit doen wij door advies te geven over een bewuster (her)gebruik van energie en grondstoffen om schade aan het milieu te voorkomen. De omgevingsdienst adviseert over energiebesparing aan bedrijfstakken zoals bijvoorbeeld zorginstellingen, scholen en bedrijven in de agrarische sector. OZHZ denkt met gemeenten mee over een duurzame inrichting van de ondergrond en omgeving. We streven hierbij naar een goede balans tussen omgevingskwaliteit en ruimte voor economische ontwikkelingen.

Gezondheid

OZHZ draagt bij aan een gezonde omgeving. Door het verlenen van vergunningen zorgen wij ervoor dat bedrijfsactiviteiten zo min mogelijk schadelijke effecten hebben op de gezondheid van omwonenden of het milieu. Dit gebeurt door vast te leggen hoeveel en welke stoffen een bedrijf mag verwerken, uitstoten of afvoeren. Vervolgens controleren onze inspecteurs of de bedrijven zich aan de vergunningsvoorschriften houden. Bij het reinigen van vervuilde bodem adviseren onze deskundigen over hoe dat zo goed mogelijk en zonder risico's voor de gezondheid kan. Daarnaast toetsen wij ook de saneringsplannen van gemeenten en bedrijven.

Leefbaarheid

OZHZ draagt bij aan een leefbare regio door in de woonomgeving overlast die bewoners een gevoel van onbehagen geeft, te signaleren en aan te pakken. OZHZ houdt toezicht op bedrijven en behandelt klachten van inwoners over milieuoverlast. Daarnaast ondersteunen wij een aantal gemeenten met toezicht en handhaving bij bijvoorbeeld evenementen. De bescherming van natuurgebieden (de groene handhaving) is een speciale taak die OZHZ uitvoert voor de hele provincie. Ook op het gebied van geluid heeft OZHZ een rol. Geluidoverlast is een breed begrip. Wat voor de ene inwoner gezellige muziek is, kan voor een andere persoon irritante herrie zijn.

2022

Dit deden wij voor onze gemeenten en provincie

Jaarstukken

Wat deed OZHZ?

Voor de inwoners en ondernemers

Bekijk de online jaarverslagomgeving van OZHZ. U leest daar het hele jaar door over de laatste vergunningsprocedures en toezichtsacties. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. Van het rustig wonen langs de snelweg tot aan ondermijning. Hoe de woonwijk van de toekomst eruit ziet tot aan toezicht op de jacht. U leest interviews met experts en ziet wat onze adviezen in de praktijk betekenen.

Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner. Binnen de omgeving klikt u verder als u meer wilt weten over wat we gedaan hebben in een bepaalde gemeente of vanuit een van onze programma's. Ook kunt u alvast doorklikken naar 2023. Wij geven u graag een goed beeld.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op www.ozhz.nl/jaarverslag-2022/

1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk doet OZHZ verslag van de belangrijkste ontwikkelingen die op dit moment spelen. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- De Omgevingswet
- De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)
- De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten
- De Energieagenda
- Uitvoering van de Wet basisregistratie ondergrond
- De aanpak van ondermijning
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
- Versterking en doorontwikkeling van de VTH-taken

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Hoe OZHZ de Omgevingswet implementeert, staat in het jaarplan van de Ontwikkelaanpak 2022 - 2025. De voorbereidingen doet OZHZ samen de provincie Zuid-Holland, gemeenten, andere omgevingsdiensten en de ketenpartners in de regio, zoals de GGD, de waterschappen en de veiligheidsregio.

Het programma Omgevingswet richtte zich in 2022 vooral op:

- Het inrichten en aanpassen van systemen en processen voor de uitvoering van de VTH-taken, waaronder ook de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- Het maken van uitvoeringsafspraken met de opdrachtgevers.
- Het ontwikkelen van verdiepende kennis, het opdoen van ervaring en het ontwikkelen van producten.
- Het voorbereiden op de veranderende uitvoering van de VTH-taken.
- De implementatie van een nieuw VTH-systeem.

In 2022 werkte OZHZ aan de basisinrichting voor de VTH-taken en legde relevante koppelingen aan met onder meer het DSO. Samen met opdrachtgevers is voor de prefase de behandeldienst ingesteld voor de taken die OZHZ uitvoert. Zo kan OZHZ daadwerkelijk een aanvraag, melding en/of informatieplicht via het DSO ontvangen. De afgelopen periode vonden diverse (keten) testen voor OZHZ-taken plaats, waarmee OZHZ in 2023 ook doorgaat. Ervaring leert vooralsnog dat de techniek de ene keer wel, de andere keer niet werkt. Zonder duidelijke oorzaak. Langzaam zijn steeds meer gemeenten in de regio aangesloten op het DSO, maar nog niet allemaal. Het 1 op 1 testen veronderstelt wel dat de benodigde technische aansluitingen bij alle opdrachtgevers gereed zijn.

OZHZ bereidde zich in 2022 verder voor op de veranderende uitvoering van de VTH-taken. Zo is een voorstel voor milieuleges ontwikkeld in het Regiobrede project Omgevingswet. Alle gemeenten hebben dit voorstel overgenomen in de aanpassing van hun legesverordening. Het voorstel kreeg ook landelijke bekendheid via ODNL. Op verzoek presenteert OZHZ, samen met de Omgevingsdienst Midden-Holland, in maart 2023 het voorstel voor milieuleges op het landelijke VNG-belastingcongres.

Ook werkte OZHZ de afgelopen maanden aan andere aspecten van de Omgevingswet. Zo zijn bijvoorbeeld de standaardbrieven voor VTH-taken gereed en kregen de toezichthouders oefensessies over de nieuwe plichten. Ook zorgde OZHZ voor de belangrijkste aanpassingen van het bedrijvenbestand: de omslag van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten.

Periodiek vinden met elke opdrachtgever gesprekken plaats over de implementatie van de Omgevingswet en het maken van nieuwe regiobrede afspraken over de uitvoering van taken. Deze afspraken gaan over de wijze waarop OZHZ het werk zal uitvoeren en wat wel en niet de rol van de omgevingsdienst is. Denk aan onderwerpen zoals het omgevingsplan, samenwerking bij vergunningverlening, omgevingsoverleg en participatie. Al in augustus 2022 is bovendien een model-mandaatbesluit toegestuurd aan alle gemeenten. Het is nu aan de individuele colleges om de mandaten te laten vaststellen en bekend te maken. Dat staat voor 2023 op de rol.

In 2023 gaat OZHZ door met het programma Omgevingswet, maar wel in een afgeslankte vorm. Hierbij is de lijn: wat klaar is, is klaar. Tot nu toe is het nodige gedaan. OZHZ is in de basis klaar voor de uitvoering van de VTH-taken. En uitstel of niet, OZHZ investeert blijvend in de cultuurkant van de Omgevingswet, met het accent op de kernwaarden 'samenwerken' en 'denken in oplossingen en mogelijkheden'. Hierbij gaat het niet meer om het denken in pilots, maar om het nu al toe te passen in de praktijk. Denk aan deelname aan initiatieven- en omgevingstafels van opdrachtgevers of bijvoorbeeld advisering bij bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte of pilots omgevingsplannen en de 'ja-mits-houding'.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb treedt niet eerder in werking dan de Omgevingswet. Dat betekent dat ook de inwerkingtreding van de Wkb opschuift.

OZHZ voert bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden en voor de provincie Zuid-Holland. De Wkb in deze eerste fase (gevolgklasse 1) heeft effect op de taakuitvoering voor en de budgetten van de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. In de begroting 2024 neemt OZHZ informatie op over de financiële impact van de Wkb. Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2024 voor Alblasserdam en Dordrecht. Met de andere gemeenten wisselt OZHZ informatie uit over de implementatie van deze nieuwe regelgeving, zoals afgesproken in het AB.

Momenteel zijn 2 proefprojecten Wkb in Dordrecht in voorbereiding. De processen die OZHZ vastlegde worden op deze manier getoetst aan de praktijk. Ook de komende tijd blijven OZHZ en gemeenten kennis over de wet en ervaring met de proefprojecten uitwisselen.

De stuurgroep van het regionale project Omgevingswet keurde het Beleidskader toezicht en handhaving bouw onder de Wkb Zuid-Holland Zuid goed. De stuurgroep bood het beleid vervolgens ter vaststelling aan de gemeenten aan. OZHZ neemt de hoofdlijnen van dit beleid op in het RUN.

De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. De bodemsaneringstaak is onderdeel van het basistakenpakket van omgevingsdiensten. OZHZ gaat deze taak daarom vanaf dan uitvoeren voor alle gemeenten en bereidde zich daarop voor in 2022. De bodemtaken veranderen op inhoud, bevoegd gezag en financiering. Deze situatie maakt keuzes nodig voor het uitvoeren van deze taken. De gemaakte keuzes komen in nieuw beleid: een uitvoeringskader voor vergunningverlening en het toezicht en handhaving op de bodemtaken. Hierbij sluit OZHZ zoveel mogelijk aan op de systematiek van de Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid. Om de inzet voor de bodemtaak te reguleren ontwikkelt OZHZ thans samen met gemeenten en provincie een risicomodel (RUN-bodem) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dat verkeert nu in een proeffase. Zodra meer bekend is over de daadwerkelijke datum waarop de bodemtaken overgaan zal OZHZ de planning actualiseren.

Rijk, IPO, VNG en UvW overlegden langere tijd met elkaar over het financieren van de overgaande bodemtaken. Inmiddels is duidelijk dat de rijksoverheid geen middelen beschikbaar stelt in het gemeentefonds voor de apparaatskosten van de bodemtaken die naar gemeenten overgaan. Het ministerie zal de uitvoering monitoren, echter zonder toezeggingen.

De afgelopen jaren is de financiering van de overgaande gemeentelijke bodemtaken steeds onderwerp geweest in de begrotingsrichtlijnen, die OZHZ jaarlijks meegeeft aan de opdrachtgevers. Daarbij is steeds uitgegaan van een globaal bedrag van circa € 800.000 voor de toekomstige gemeentelijke bodemtaken. In de begroting 2023 van OZHZ is dit bedrag verminderd op het provinciale jaarprogramma. Vanuit de onzekerheid over de taakuitvoering en financiering vanuit het Rijk is € 500.000 structureel en € 300.000 incidenteel toegevoegd aan de gemeentelijke jaarprogramma's. OZHZ ziet 2023 en 2024 nadrukkelijk als overgangsjaren. Doel is om aan de hand van de eerste ervaringen met de Omgevingswet meer inzicht te krijgen in de omvang van de uitvoering en de beschikbare middelen. Op basis van dit inzicht zal OZHZ op een later moment structurele afspraken over uitvoeringsbeleid en benodigde middelen maken. Door het verschuiven van de ingangsdatum van de Omgevingswet naar 1 januari 2024 blijft de provincie bevoegd gezag voor de bodemtaken en ook budgettair verantwoordelijk.

De Energieagenda

OZHZ controleert of bedrijven de verplichte energiebesparingen doorvoeren én stimuleert het toepassen van energiebesparende en opwekkende maatregelen. Hierbij wisselt OZHZ toezichthoudende maatregelen (60% van de taken) af met stimulerende maatregelen (40%). Om de energiedoelen in de drie RES-en te behalen, stelde OZHZ de Energieagenda op. Hiervoor is in totaal structureel circa € 1,1 miljoen nodig. Daarover zijn nu voor bijna € 880.000 financiële afspraken gemaakt. Hoewel het budget dus niet toereikend is om het programma in de volle breedte uit te voeren, is het wel een toename van ruim 30% ten opzichte van 2021.

Nog niet elke gemeente nam de Energieagenda in 2022 volledig en/of structureel op in het jaarprogramma. Ongeveer € 210.000 (bijna 25%) werd gefinancierd door middel van incidentele offertes. De continuïteit van de E-agenda is hiermee nog niet geborgd. OZHZ kan daardoor de benodigde extra capaciteit alleen verwerven door extern in te huren. Dit brengt risico's met zich mee voor continuïteit, prijs en kwaliteit. Ook kan OZHZ in de eigen organisatie minder kennis en bekendheid met de lokale situatie opbouwen. Voor de deelnemers betekent dit dat nog niet is geborgd dat de verplichte energiebesparingsdoelstellingen worden behaald.

In 2022 kwamen middelen ter beschikking ter ondersteuning van de E-agenda, zoals de Specifieke Uitkering (Spuk) Energiebesparing en VUE3 (Versterkte Uitvoering Energiebesparings- en informatieplicht). Deze laatste subsidieregeling maakt het mogelijk om extra capaciteit in te zetten op extra toezichtstaken. Het totale budget van VUE3 voor alle gemeenten in de regio bedraagt ongeveer € 225.000 voor twee jaar. De Spuk is een rechtstreekse uitkering van het ministerie EZK aan omgevingsdiensten om energietoezicht te versterken. Het gaat hierbij om een eenmalige uitkering voor energiebesparingsplicht van ETS (European Union Emissions Trading System) bedrijven en om een meerjarige uitkering die met name bedoeld is voor extra capaciteit en kennisopbouw.

In 2022 bleek het lastiger om nieuwe koplopers te vinden. Het totaal aantal bedrijfsbezoeken via het stimulerend spoor liep daarom wat achter op schema. De animo voor de energiescans is minder, mede door capaciteitsproblemen bij bedrijven. Vanuit de branche-aanpak was veel aandacht voor kantoren (energielabel C-verplichting). OZHZ stuurde nogmaals een stimulerende brief, schafte een tool aan om een nauwkeuriger beeld van de data te krijgen en bereidde het toezicht en de handhaving voor (voor 2023). Daarnaast pakte OZHZ de

branches detailhandel en zorg op in 2022. OZHZ organiseerde ook weer bijeenkomsten bij bedrijfsterreinen om bedrijven te inspireren om te verduurzamen: in Molenlanden, Alblasserdam, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht.

De innovatietafels in de regio gaan o.a. over waterstof. OZHZ is vroegtijdig met ondernemers in gesprek om de innovatie vanuit regulering mogelijk te maken. Met steun van de provincie organiseerde OZHZ een kennis- en innovatietafel startbijeenkomst met als thema Zon Op Dak. OZHZ bouwde de website platformduurzamebedrijven.nl verder uit, zodat de koplopers hun ambassadeursrol verder kunnen tonen en andere ondernemers kunnen inspireren.

Uitvoering van de Wet basisregistratie ondergrond (BRO)

Vanaf 1 januari 2018 geldt de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO). De wet maakt het mogelijk om bodem- en ondergrondgegevens via een digitaal loket op te vragen en aan te leveren. Het BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw, zoals resultaten van booronderzoeken en grondwatermonitoringen.

Overheden zijn wettelijk verplicht de BRO te gebruiken. Bij nieuwe plannen waarbij er inzicht in de bodem moet zijn, moeten gemeenten de BRO raadplegen en de beschikbare informatie toetsen op bruikbaarheid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inwinnen en bijhouden van gegevens in de BRO en voor het borgen van de kwaliteit. Het Ministerie van BZK volgt de implementatie en er geldt een verplichting tot verantwoording voor gemeenten.

In 2019 is onderzocht welke rol OZHZ kan spelen in de uitvoering van deze taken. Vervolgens zijn hierover afspraken gemaakt met de gemeenten (met uitzondering van Gorinchem en Molenlanden) om de BRO-taken te gaan uitvoeren. Geconstateerd moeten worden dat de uitvoering nog niet overeenkomt met de beoogde planning, wat resulteert in een onderbesteding gedurende dit verantwoordingsjaar. De oorzaak moet vooral gevonden worden in de kwaliteit en kwantiteit van de aan de uitvoerende dienst aan te leveren informatie. Voor het begrotingsjaar 2023 is het streven er dan ook vooral op gericht in samenwerking met de partners te komen tot een adequate evaluatie met daaruit voortvloeiende verbeterpunten.

Aanpak van ondermijning

In 2022 is de aandacht voor ondermijnende (milieu-)criminaliteit, zowel vanuit het Rijk, de provincies als gemeenten, toegenomen. De bestuurlijke aanpak van ondermijning is een grotere rol gaan spelen, naast de strafrechtelijke aanpak. OZHZ neemt actief deel aan kennis- en netwerkbijeenkomsten die door de provincie en het RIEC worden georganiseerd. Er is een toenemende vraag om de inzet van OZHZ bij ondermijningsacties. Bij deze acties werkt OZHZ, samen met zijn ketenpartners, mee aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit, onder andere op bedrijventerreinen en een recreatiepark. Via het DRIOB (Dynamisch Regionaal Ondermijningsbeeld) is er een uitwisseling met DCMR van informatie over ondermijnende criminaliteit binnen de automotive-branch. Met TRACK (onderdeel van het RIEC) heeft OZHZ een partner die netwerkanalyses en risicoanalyses aanbiedt. Ook denkt OZHZ met de gemeenten op strategisch en regieniveau mee over de aanpak van ondermijning en wordt samengewerkt met partijen zoals het RIEC en andere omgevingsdiensten.

Vanuit het project Ontwikkelaanpak ondermijning 2022-2025 werkt OZHZ aan de bewustwording van de medewerkers voor signalen van ondermijning. Zij leren signalen herkennen en worden aangespoord om deze vervolgens te melden. Daarna worden de signalen door het ondermijningsteam opgepakt en ingebracht in de casusoverleggen met de gemeenten en de andere ketenpartners.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS hebben negatieve effecten op mens en milieu. Voor ZZS is - terecht - veel maatschappelijke aandacht. Voorbeelden van ZZS zijn PFAS, GENX en lood. Vanwege de negatieve effecten van ZZS geldt voor bedrijven een inventarisatie- en minimalisatieverplichting. OZHZ heeft de afgelopen tijd geïnvesteerd in opleiding en kennisuitwisseling. Daarbij werkt OZHZ nadrukkelijk samen met de waterschappen. De grotere afvalverwerkers rapporteren hoe zij invulling hebben gegeven aan de inventarisatie- en minimalisatieverplichting. OZHZ beoordeelt deze rapportages. Voor overige bedrijven, waar ook gemeentelijke bedrijven onder vallen, ontwikkelt OZHZ een branchegerichte aanpak. OZHZ richt zich daarbij eerst op de branches met de grootste ZZS-relevantie. Na een succesvolle test van een 'ZZS-tool' gebruikt OZHZ deze structureel bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hiermee kan snel inzicht worden gekregen in de aanwezigheid van ZZS. Ook landelijk hebben ZZS de nodige aandacht gekregen. In het Bestuurlijk Omgevingsberaad van 12 oktober 2022 bijvoorbeeld heeft de staatssecretaris de wens van IPO en VNG ingewilligd om ZZS decentraal een prominente plek in het impulsprogramma te geven. Deze 'impuls' moet leiden tot een voorstel in het eerste kwartaal van 2023.

Versterking en doorontwikkeling van de VTH-taken

In 2020 en 2021 zijn onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) door omgevingsdiensten. Landelijk door de Commissie Van Aartsen, de Algemene Rekenkamer, de Strategische Milieukamer (het Dreigingsbeeld milieucriminaliteit), en dichterbij huis door de provincie Zuid-Holland. OZHZ pakt het vervolg op deze onderzoeken op in de periode 2022 – 2025, samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, de gemeenten en de provincie.

Landelijk traject versterking VTH-taken

De Commissie Van Aartsen onderzocht primair welke verbeteringen nodig zijn in het totale VTH-systeem en deed daartoe aan aantal aanbevelingen. De onderzoeken van de Algemene Rekenkamer en het Dreigingsbeeld gaan over de kwaliteit en het gebruik van data bij de aanpak van milieucriminaliteit. Inmiddels is het Interbestuurlijke Programma (IBP) beschikbaar waarin de programma-aanpak staan, uitgewerkt in 6 pijlers (met tussen haakjes de trekkende instantie):

- Robuuste omgevingsdiensten en financiering (VNG).
- Bestuursrechtelijk en strafrechtelijke handhaving en vervolging (J&V).
- Informatie-uitwisseling en datakwaliteit (I&W).
- Kennisinfrastructuur (ODNL).
- Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving (IPO).
- Monitoring kwaliteit milieutoezicht (I&W).

Subsidieaanvraag IBP

Om in het najaar van 2022 met het IBP te kunnen starten is een subsidieregeling opgesteld die een specifieke uitkering (SPUK) aan alle 29 omgevingsdiensten mogelijk maakt van in totaal € 15 miljoen. Voor OZHZ gaat het om een bedrag van € 300.000 tot € 600.000. De subsidieperiode loopt tot eind 2023. De subsidieaanvraag van OZHZ is in november goedgekeurd door het ministerie van I&W voor een bedrag van ongeveer € 600.000. De Rijksbijdrage is nadrukkelijk bedoeld om extra activiteiten uit te voeren, en komen daarmee boven op de middelen die de gemeenten en provincies beschikbaar stellen aan de omgevingsdiensten. De in de subsidiebeschikking opgenomen onderwerpen en projecten stemde OZHZ af met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en met ODNL. Met de name projecten in het kader van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn opgenomen: de arbeidsmarktcampagne ('De Betere Wereldbaan' en samenwerking met de Hogeschool InHolland), beter gebruik van data ('datalab' (multidisciplinair team dat informatieproducten ontwikkelt, zoals het energiedashboard) en Inspectieview Milieu), het opstellen van een afwegingskader met het

Functioneel Parket, anonimisering van VTH-documenten, implementatie van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV), implementatie van de Landelijke handhavingstrategie en risicoanalyse en opleidingen voor toezichthouders in het nieuwe Team Energietoezicht.

ODNL heeft een eigen subsidieaanvraag ingediend ten behoeve van financiering van de regierol op activiteiten uit het IBP, de pilots voor visitatie (welke begin 2023 zijn afgerond), de doorontwikkeling van de ODNL-academie, het instellen van een frontoffice ODNL voor informatie en communicatie, het voorbereiden van onderdelen van de kennisinfrastructuur VTH en data en informatieverzameling.

Bestuurlijke opdracht Zuid-Holland

De verkenning van de provincie Zuid-Holland heeft geleid tot een bestuursopdracht van de dagelijkse besturen van de 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland. De bestuurlijke opdracht is geoperationaliseerd naar plannen van aanpak die door de bestuurlijke begeleidingsgroep op 4 juli 2022 zijn vastgesteld. Deze gaan over de volgende thema's:

- Arbeidsmarkt.
- Informatievoorziening.
- De Altijd Actuele Digitale Vergunning.
- Kennis en kennisinfra Circulair en Energie.
- Kennis en kennisinfra Milieucriminaliteit.
- Toekomstverkenning VTH (overige kansrijke onderwerpen).

Binnen het proces is nadrukkelijk oog voor de samenhang met het IBP en de SPUK-subsidieverlening, zoals hierboven beschreven. Begin 2023 hebben de directeuren van de vijf omgevingsdiensten aan de bestuurlijke begeleidingscommissie gerapporteerd over de voortgang. Het AB neemt hiervan in april kennis.

De acties die de omgevingsdiensten in Zuid-Holland ondernemen, haken vooral aan bij drie van de zes pijlers uit het IBP. Soms lopen ze er bewust op vooruit, soms is het beter actie uit het IBP af te wachten. Dat geldt met name voor pijlers 1 en 6 van het IBP:

	Thema's OD's ZH			Pijlers IBP
1	Arbeidsmarkt			1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2	Informatievoorziening & digitalisering			2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3	Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)			3 Informatie-uitwisseling en datakwaliteit
4	Kennis- en kennisinfra Circulair en energie			4 Kennisinfrastructuur (inclusief arbeidsmarkt)
5	Kennis- en kennisinfra Milieucriminaliteit			5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6	Overig, i.c. 'duurzaamheidsetalage'			6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht

1.4 Kritische Prestatie indicatoren (KPI's)

1.4.1 Algemeen

OZHZ voert zijn wettelijke taak uit in mandaat van gemeenten en provincie Zuid-Holland. Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Wel onderschrijft het bestuur het "preferred suppliership" van OZHZ.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2022
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma.	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen Realisatie PZH (92,4%) Er is sprake van onderbesteding, maar realisatie blijft binnen bandbreedte. Realisatie gemeenten (gewogen gemiddelde 101,7%) Er is sprake van een overbesteding, maar realisatie bevindt zich op totaalniveau binnen de bandbreedte.
Oprachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma.	Jaarrapportage 2022 en voortgangsrapportages 2022 conform planning opgesteld.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats; 2 maal per jaar met wethouders; 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.	Het periodiek overleg met de gedeputeerde en wethouders heeft in de verslagperiode consequent plaatsgevonden. Ook de ambtelijk MARAP overleggen zijn conform planning gevoerd.

OZHZ voldoet voor de taken die zij in mandaat uitvoert voor de deelnemers, aan de kwaliteitscriteria. Wel signaleert OZHZ dat voor de uitvoering van bepaalde specialismen de capaciteit beperkt is. Met het oog op de (landelijk gevoerde) discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten (InterBestuurlijk Programma Versterking VTH) is het voor OZHZ de vraag of door deelnemers niet méér geïnvesteerd zou moeten worden in bepaalde specialistische (wettelijke) taken, dan wel of bepaalde specialistische taken anders georganiseerd zouden moeten worden op de schaal van de provincie Zuid-Holland, of zelfs op landelijke schaal. In 2023 zal OZHZ hierover een besluit nemen in overleg met de deelnemers.

Bijna alle opdrachtgevers zijn binnen de afgesproken bandbreedte (90%-110%) van het budget gebleven. De gemeente Alblasterdam (89,6%) en Sliedrecht (89,9%) zijn net onder de bandbreedte uitgekomen. OZHZ heeft op individuele basis afspraken gemaakt over de verrekening van over- en onderbestedingen met alle opdrachtgevers.

De realisatie van de provinciale omzet is achtergebleven bij de planning (92,4%). Deze lagere uitputting betreft alle taakvelden, met in het bijzonder de vergunningsactiviteiten.

Dit wordt gecompenseerd door een hogere realisatie op de gemeentelijke wettelijke taken (101,7%). Het beeld varieert sterk per opdrachtgever. Meer specifiek is er een toenemende vraag naar vergunningen bouw. Hier staan hogere legesopbrengsten tegenover. OZHZ is in 2022 individueel met de opdrachtgevers in gesprek geweest over bijsturingsacties en de financiële consequenties.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2022
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.410 uur. De productiviteitsnorm bedraagt daarmee 62,3%	De productiviteit bedraagt 61,2%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%	Het overheadpercentage is 27,8%
Flexibele capaciteit	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%	Het aandeel inhuur bedraagt 15,5%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.	Het ziekteverzuim bedraagt 6,6%

Productiviteit en overhead

De productiviteit bedraagt 61,2% en blijft dus iets achter de norm van 62,3%. Dit is voorzien in de begroting. Bij de units met achterstand is veelal sprake van een relatie met het ziekteverzuim, of het inwerken van nieuw personeel waarbij in de praktijk blijkt dat dit meer en meer druk zet op de productiviteit. Daarnaast is er sprake van de zogenoemde "bouwklas". Het verlies is opgevangen door een hogere productie en dus hogere omzet.

De lagere productiviteit komt ook tot uiting in een hogere overhead. Zowel eigen medewerkers als inhuur realiseren een aanzienlijke hoeveelheid indirecte uren. Naast het inwerken en ziekteverzuim is ook sprake van een aantal omvangrijke trajecten met een bedrijfsmatig karakter, zoals de invoering van het nieuwe werk concept, de implementatie van een nieuw VTH-systeem, de opschoning van het archief en de herstructurering van de organisatie. De overhead is daardoor tijdelijk hoger dan begroot. Dekking van deze omvangrijke trajecten vindt (deels) plaats uit specifiek hiervoor gevormde bestemmingsreserves.

Flexibele formatie en flexibele schil

Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Ondanks succesvolle wervingsacties is ook in 2022 sprake van een relatief hoog aantal vacatures. Daarnaast is er sprake van een hogere inzet wat tot uitdrukking komt in een hogere productie en dus hogere omzet. Tot slot is er sprake van een aantal omvangrijke trajecten met een bedrijfsmatig karakter, zoals de invoering van het nieuwe werk concept, de implementatie van een nieuw VTH-systeem, de opschoning van het archief en de herstructurering van de organisatie waarvoor (deels) personeel is ingehuurd. Daarmee komt de flexibele capaciteit met 15,5% hoger uit dan de norm.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage was in 2022 met 6,6% hoger dan de norm van 5%. De oorzaken van het hoge verzuim zijn velerlei. Met de nieuwe arbodienst Bezig is de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) moet op termijn zijn vruchten gaan afwerpen. Vanaf augustus is te zien dat dit het geval is. In kwartaal 4 daalde het ziekteverzuim percentage van 7,06% naar 5,45% in december. Daarnaast stelde OZHZ een breder plan van aanpak op met lange en korte termijn acties om het ziekteverzuim structureel omlaag te brengen. OZHZ bespreekt ook dit met Bezig zodat ook zij als arbodienst naar de lange termijn hun rol kunnen nemen.

1.4.2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2022
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	<u>Regulier</u> : 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.	99% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
	<u>Uitgebreid</u> : 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.	91% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
	Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.	
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie	99% van de zaken is in stand gebleven.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Uit het klanttevredenheidsonderzoek is naar voren gekomen dat de bedrijven tevreden zijn over de interactie met OZHZ. De interactie wordt als goed aangemerkt. Het betreft de milieuvergunning-procedures en vergunningen op het gebied van APV en bijzondere wetten.

Uit het klanttevredenheidsonderzoek via enquêteformulieren is naar voren gekomen dat de bedrijven die de enquête hebben ingevuld tevreden zijn over OZHZ. De samenwerking wordt als goed aangemerkt. Er zal in 2023 een verdiepingsslag plaatsvinden om meer beeld te krijgen van de daadwerkelijke respons op de enquête om de uitkomst in het juiste perspectief te plaatsen.

We hebben de norm voor tijdige reguliere procedures over geheel 2022 gehaald. Van de reguliere besluiten is, inclusief de eenmalige mogelijkheid van verlenging van de termijn, 99% binnen de wettelijke termijn afgegeven. Tevens zien we een inhaalslag bij de uitgebreide procedures die binnen termijn worden afgegeven. In de eerste periode (januari t/m april) werden 82% van de besluiten binnen termijn verleend. In de tweede periode (mei t/m augustus) is dit verbeterd naar 90%. Over geheel 2022 (januari t/m december) sluiten we af op 91%. De achterstand van 4% op de norm van 95% wordt bepaald door de achterstand uit de eerste periode en het geringe aantal uitgebreide procedures. In de laatste periode van 2022 zien we de doorwerking van de acties die we in de vorige perioden hebben genomen. We zien dat het inwerken van de nieuwe collega's z'n vruchten afwerpt, betere bewaking van de termijnen en het noodscenario dragen ook bij aan de grip op de termijnen.

1.4.3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en algemene regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Ten aanzien van de toezichthoudende en handhavingstaken is de KPI toezichtdichtheid (TD) gedefinieerd als het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode ten opzichte van het aantal geplande controles in het jaarprogramma.

De KPI Naleving-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen ten opzichte van het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2022
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD = 100% NA-initieel >= 60% ¹	TD grijs = 100% NA-initieel = 72%
	<u>Provincie Groen:</u> TD = 100% NA-initieel >= 80% ²	TD groen = 94% NA-initieel groen = 81%
	<u>Provincie Bouw en sloop:</u> NA-initieel >= 90% ³	NA-initieel = 79%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN⁴ milieu periodiek toezicht:</u> TD milieu = 100% NA-initieel >= 60%	TD = 103% NA-initieel = 53%
Betrouwbaarheid Gemeenten AL, DO en ML	<u>Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht:</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblisserdam, Dordrecht en Molenlanden. TD integraal = 100% NA-initieel >= 60%	TD = 100% NA-initieel = 44%
Betrouwbaarheid Gemeenten AL en DO	<u>Gemeenten Bouw en sloop (incl. asbest):</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblisserdam en Dordrecht. Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vast te stellen. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel >= 70%	NA-initieel = 90%

¹ De norm is nog niet formeel vastgesteld

² Idem

³ Idem

⁴ Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN)

Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Realisatie = 93%
------------------	--	------------------

Provincie Grijs

TD: Het controleprogramma periodiek toezicht is compleet uitgevoerd.

NA-initieel: De naleving is hoger dan de norm en komt overeen met de realisatie in 2021. Zichtbaar is dat het aantal overtredingen van bijvoorbeeld gedragsvoorschriften is afgenomen. Dit impliceert dat de bedrijfsvoering bij de gecontroleerde bedrijven rondom bijvoorbeeld veiligheidsaspecten in de dagelijkse uitvoering onder controle is. Onjuist gebruik van al aanwezige en voorgeschreven voorzieningen wordt minder aangetroffen dan in vergelijking met de gemeentelijke bedrijven.

Provincie Groen

TD: De uitvoering van toezicht Groen blijft enkele procenten achter door het niet uitvoeren controles op de uitstoot van stikstof naar aanleiding van verschillende gerechtelijke uitspraken. Het toezicht op dit onderdeel is in afwachting van landelijk beleid.

Provincie Bouw en sloop

NA-initieel: De naleving is lager dan de norm. De aangetroffen tekortkomingen worden met name in de bouwfase aangetroffen en hebben betrekking op constructieveiligheid rondom fundering en bovenbouw. De tekortkomingen waren beperkt in omvang en zijn op aanwijzing van onze inspecteurs direct in de bouwfase ongedaan gemaakt.

Gemeenten RUN-milieu periodiek toezicht

TD: De uitvoering van het periodieke toezicht is uitgevoerd zoals geprogrammeerd waarbij in een aantal gemeenten meer controles zijn uitgevoerd. Deze controles waren noodzakelijk in verband met afgegeven vergunningen of incidenten.

In de tweede bestuursrapportage gaven wij aan dat in het controleprogramma van gemeente Papendrecht werd ingegrepen i.v.m. de inzet op een probleemdossier. In het laatste kwartaal is echter in overleg met gemeente Papendrecht besloten om deze controles alsnog uit te voeren.

NA-initieel: De naleving is lager dan de norm en is verslechterd ten opzichte van 2021. Dit komt wellicht doordat in 2021 het toezicht i.v.m. de COVID-pandemie op afspraak werd uitgevoerd en hierdoor minder overtredingen van gedragsvoorschriften werden aangetroffen. In vergelijking met de resultaten uit 2019 is het percentage hetzelfde gebleven. Het laat zien dat de bedrijven waar periodiek toezicht wordt uitgevoerd in het algemeen (onaangekondigde) toezichtdruk nodig hebben om de voorschriften te blijven naleven.

Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht (Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden)

TD: De uitvoering van het toezicht is uitgevoerd zoals afgesproken met de opdrachtgevers. In afstemming met gemeente Dordrecht zijn 30 van de 233 geplande periodieke controles niet uitgevoerd. Het toezicht vraagt bij vooral de locaties relevant voor brandveilig gebruik meer inzet dan in vergelijking met de jaren ervoor. Zichtbaar is dat meer opvolging en handhaving nodig is, maar dat er ook meer overtuigingskracht wordt verlangd van een inspecteur bij de eerste controle om de exploitant te laten bewegen de regels na te leven. Dit heeft een hogere capaciteit van OZHZ gevraagd dan op voorhand is begroot.

NA-initieel: De naleving is aanzienlijk lager dan de norm en is verslechterd ten opzichte van 2021. Het valt dit jaar op dat het beheer van installaties en voorzieningen bij veel instellingen onder de maat is. Het tijdig onderhouden of laten keuren van voorzieningen vindt niet plaats. De redenen hiervoor zijn verschillend. In de afgelopen periode werd het onderhoud uitgesteld i.v.m. COVID-drukke of door personeelstekort bij zowel de eigen organisatie als leveranciers. Ook het gebrek aan financiële middelen is soms hoorbaar. Een toename aan bestuursrechtelijke handhaving is zichtbaar en dit zal tevens nog effect hebben op het controleprogramma voor 2023

Gemeenten Bouw en Sloop (incl. asbest)

NA-initieel: De naleving van de regelgeving rondom met name het slopen en afvoeren van asbest is goed. Deze goede naleving is mede het gevolg van actieve inzet op gedragsbeïnvloeding. Door de inspecteur wordt bij aanvang van de werkzaamheden contact opgenomen met de opdrachtgever om de verplichtingen die bij de werkzaamheden behoren door te nemen. Dit zorgt ervoor dat de uitvoerders bewuster de voorschriften naleven.

1.4.4. Beoordelingen en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan zijn opdrachtgevers voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit te beoordelen van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de meest geëigende aanpak. OZHZ voert regulier een klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Beoordeling en beschikking bodem

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2022
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.	95% (cumulatie kort- en langlopende procedures)
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de Awb-commissie, rechtbank en Raad van State.	100%
	80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Niet van toepassing
Klanttevredenheid	Onderzoeksvraag: Kwaliteit product en samenwerking met OZHZ	Tevreden (45%) tot zeer tevreden (45%)

Tijdigheid

Voor de KPI 'Tijdigheid' ligt de realisatie met 95% boven de norm van 90%.

Risicobeheersing

In 2022 is geen bezwaar en beroep ingesteld tegen besluiten die zijn genomen in het kader van het bodembeschermingsrecht. Ook heeft er geen behandeling van beroep bij de rechtbank of Raad van State plaatsgevonden. In zijn algemeenheid kan opgemerkt worden dat het niet vaak voorkomt dat rechtsmiddelen worden ingezet tegen bodem-besluiten. Er loopt momenteel nog wel een bezwaarprocedure maar die dateert al uit 2021.

Klanttevredenheid

In de verslagperiode is – conform de KTO-systematiek die de vijf omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland gebruiken – de klanttevredenheid gemonitord. De meeste respondenten geven aan tevreden (45%) tot zeer tevreden (45%) te zijn over de samenwerking met OZHZ. Dit is gebaseerd op de reactie van 20 respondenten. Er zal in 2023 een verdiepingsslag plaatsvinden om meer beeld te krijgen van de daadwerkelijke respons afgezet tegen het de totale uitvraag om de uitkomst in het juiste perspectief te plaatsen.

1.5 Wat heeft het gekost?

De programmarekening 2022 sluit met een positief saldo van € 117.000. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage (€ 75.000) is er sprake van een voordeel van € 42.000.

Per saldo is sprake van € 566.000 aan hogere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022¹ uit de tweede bestuursrapportage. De hogere lasten betreffen de additionele productkosten (€ 266.000); de kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde hogere baten tegenover. Daarnaast de hogere personeelskosten (€ 343.000) die enerzijds samenhangen met de hogere omzet doordat is ingezet op het wegwerken van de achterstanden zoals in de tweede bestuursrapportage als actie was aangegeven. Anderzijds hangt een deel samen met de aanvullende aanwending van de reserve Cao ter dekking van de eenmalige uitkering in december 2022 die niet was voorzien. Er is eind 2022 een Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend als eenmalige bijdrage in de loonkosten voor groene BOA's (€ 64.000) die niet was voorzien. Tot slot is er sprake van een aantal kleine afwijkingen die per saldo leiden tot hogere kosten (€ 21.000).

1.5.1 Resultatenrekening 2022

Onderstaand is de realisatie per begrotingspost weergegeven.

Resultatenrekening 2022					
Programmarekening 2022 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2021	Begroting 2022 primair	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Vershil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.182	2.212	2.212	2.212	-
Wettelijke taken	21.367	20.344	23.581	24.330	749
Offerte- en subsidietaken	3.761	2.881	2.482	2.517	34
Overige baten	7	-	3	28	25
Vergoedingen	-	-	-	-	-
Totaal baten	27.318	25.438	28.279	29.087	808
Lasten					
Personeelskosten	21.360	20.190	24.220	24.563	343
Kapitaallasten	315	419	423	410	13-
Ondersteuning SGD	1.808	1.890	1.803	1.700	103-
Huisvesting	485	524	273	253	20-
Overige bedrijfskosten	1.258	1.291	1.499	1.633	134
Additionele productkosten	2.393	1.398	894	1.161	266
Onvoorzien	154	129	148	107	41-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	27.772	25.839	29.260	29.826	566
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	454-	401-	981-	739-	242
Onttrekkingen aan reserves	1.571	405	1.056	856	200-
Toevoegingen aan reserves	850	4	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	267	0-	75	117	42
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	<i>2.182</i>	<i>2.212</i>	<i>2.212</i>	<i>2.212</i>	<i>-</i>

Bedragen x € 1.000

1.5.2 Baten

De totale baten komen € 808.000 hoger uit dan begroot.

¹ Waar in de tabellen in dit hoofdstuk wordt aangegeven 'Begroting 2022' is sprake van de bijgestelde Begroting 2022 uit de tweede bestuursrapportage.

Inwonerbijdrage (nihil)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. Vanuit de inwonerbijdrage wordt een deel van de overhead gedekt en algemene activiteiten van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs die ten goede komen aan alle deelnemers. Voorbeelden zijn: relatiebeheer, kwaliteitszorg, de voortgangsrapportages en de organisatie van de wachtdienst.

De realisatie van de inwonerbijdrage (€ 2,212 mln.) is conform de begroting.

Wettelijke taken milieu/bouw/gebruik (€ 749.000 hogere baten)

OZHZ maakt in de individuele jaarprogramma's per opdrachtgever afspraken over de uit te voeren activiteiten en budgetten. Verantwoording vindt plaats door middel van financiële maandrapportages en de bestuursrapportages.

In 2022 hebben diverse opdrachtgevers extra budgetten beschikbaar gesteld voor opgaven op het gebied van woningbouw, APV, bodem en de energie agenda. Een groot deel heeft een incidenteel karakter. De begroting is daardoor tussentijds gewijzigd met € 3,237 mln.

De realisatie 2022 (€ 24,33 mln.) is hoger (€ 749.000) dan de bijgestelde begroting. Het verschil is een saldo van diverse over- en onderbesteding bij de individuele opdrachtgevers. In de laatste vier maanden heeft er nog een aanzienlijke toename van de productie plaatsgevonden ten opzichte van raming in de tweede bestuursrapportage.

De kosten die direct worden doorbelast naar de jaarprogramma's zijn € 342.000 hoger dan begroot. De overbesteding betreft hogere salariskosten door invulling van vacatures en extra inhuur die leidt tot hogere inhuurkosten. Dit betekent dat de totale urenomzet op de jaarprogramma's is toegenomen met € 407.000. De hogere omzet op de wettelijke taken staat in relatie tot hogere productie die in de laatste vier maanden is gerealiseerd.

Offerte- en subsidietaken (€ 34.000 hogere baten)

Adviezen en projecten hebben een incidenteel karakter. Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. De raming van de primaire begroting is doorgaans behoedzaam, vanwege het onzekere karakter van de omzet. In 2022 is echter de keuze gemaakt om de realisatie van de voorgaande jaren te betrekken bij de raming omdat in de praktijk is gebleken dat het volume, ondanks het incidentele karakter, toch elk jaar op een hoger niveau ligt. Op deze manier kan binnen de bedrijfsvoering van OZHZ beter worden ingespeeld op adviezen en projecten die vanuit de opdrachtgevers worden verstrekt. De begroting is in 2022 neerwaarts bijgesteld met € 399.000 op grond van de tussentijdse realisatie.

De realisatie van € 2,52 mln. is hoger uitgekomen (€ 34.000) dan de bijgestelde begroting. Aan de ene kant zijn de additionele productkosten (directe doorbelaste kosten aan opdrachtgevers) hoger uitgevallen (€ 266.000). Aan de andere kant is de urenomzet achtergebleven bij de raming in de tweede bestuursrapportage. Hier ligt een verband met de hogere productie die is gerealiseerd op de wettelijke taken in de laatste vier maanden. Tot slot is er eind 2022 een Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend als eenmalige bijdrage in de loonkosten voor groene BOA's (€ 64.000) die niet was voorzien.

Overige baten (€ 25.000 hogere baten)

De overige baten hebben een incidenteel karakter. De hogere baten worden met name veroorzaakt door de ontvangen rentevergoeding bij de bank.

Overige vergoedingen (nihil)

Dit onderdeel is over 2022 niet van toepassing.

1.5.3 Lasten

De totale lasten komen € 566.000 hoger uit dan begroot.

Personeelskosten (€343.000 hogere lasten)

Onder personeelskosten vallen de kosten van eigen personeel en de kosten van inhuur. Voor het capaciteitsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (hoofdstuk 2.4).

De begroting is in 2022 tussentijds bijgesteld met € 4,03 mln. vanwege de inzet van flexibel personeel omwille van de extra omzet, invulling van vacatures en improductiviteit vanwege het inwerken van nieuwe medewerkers.

De totale personeelskosten 2022 bedragen € 24,56 mln. en komen daarmee hoger uit (€ 343.000) dan de bijgestelde begroting. De onderverdeling in eigen personeel en flexibele capaciteit is als volgt:

Personele lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
Personelskosten intern	18.404	18.634	230
Flexibele capaciteit	5.816	5.929	113
Personele lasten	24.220	24.563	343

Bedragen x € 1.000

De kostenoverschrijding op het eigen personeel bedraagt € 230.000. De voornaamste afwijking is te zien op het onderdeel sociale lasten (€ 280.000). Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de eenmalige uitkering in december 2022 die niet was voorzien en anderzijds doordat veel medewerkers het IKB-budget in december 2022 hebben laten uitbetalen. De voornaamste overige posten zijn de lagere opleidingskosten (€ 24.000), de lagere reis- en verblijfkosten (€ 20.000), de lagere kosten voor gratificaties (€ 29.000). Tot slot is er sprake van hogere kosten (€ 23.000) door per saldo diverse minnen en plussen.

De inhuurkosten zijn € 113.000 hoger dan begroot. Belangrijkste reden is de hogere productie en dus hogere omzet die in de laatste vier maanden is gerealiseerd bij de wettelijke taken en de offertetaken.

Kapitaallasten (€ 13.000 lagere lasten)

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk specifieke investeringen in de huisvesting en ICT. De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Voorbeelden zijn het huurcontract inzake Post 120 en leasecontracten voor het wagenpark. Voor de omvang en samenstelling van de kapitaalgoederen wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (hoofdstuk 2.2).

De begroting is in 2022 tussentijds bijgesteld met € 4.000, op grond van de investeringskredieten. Deze hebben voor een belangrijk deel betrekking op het nieuwe werk concept met investeringen in huisvesting, meubilair en hardware.

De realisatie (€ 410.000) is iets lager dan de bijgestelde begroting (€ 423.000). Dit houdt verband met de iets lager uitgevallen investeringen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet” overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage.

Ondersteuning Servicegemeente Dordrecht (SGD) (€ 103.000 lagere lasten)

De ondersteuning door de SGD heeft betrekking op de dienstverlening met betrekking tot ICT, personeelszaken, inkoop, verzekering en juridische diensten. Bij eerdere begrotingswijzigingen is de begroting neerwaarts bijgesteld met € 87.000. De bijstelling had voornamelijk betrekking op een overheveling van de variabele kosten naar de overige bedrijfskosten.

De realisatie 2022 bedraagt € 1,7 mln. en is lager dan begroot (€ 103.000). De lagere kosten worden veroorzaakt doordat de kosten van licenties niet op dit onderdeel zijn verantwoord, maar op het onderdeel Overige bedrijfskosten (daar is dan ook te zien dat de kosten hoger uitvallen dan begroot).

De onderverdeling per onderdeel is als volgt:

Ondersteuning SGD	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil
ICT	1.417	1.331	-86
Personeel en organisatie	385	368	-17
Ondersteuning SGD	1.802	1.699	-103

Bedragen x € 1.000

Huisvesting (€ 20.000 lagere lasten)

Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie post 120 te Dordrecht. In 2022 is de begroting tussentijds verlaagd met € 251.000 vanwege voornamelijk een huurkorting die over 2022 is bedongen van € 231.000. Deze huurkorting is opgenomen binnen de exploitatie en geeft een onderschrijding op het onderdeel Huurkosten kantoorpand. De realisatie 2022 valt lager uit dan begroot (€ 20.000) door diverse kleine voordelen.

Tegenover deze onderschrijding van de huisvestingskosten staat een overschrijding van het investeringskrediet Huisvesting en Meubilair (zie ook onderdeel Investeringsuitgaven in hoofdstuk 4). Dit is het gevolg van de administratieve verwerking die OZHZ moet toepassen conform het BBV. In de eerste bestuursrapportage van 2023 zal de administratieve verwerking worden doorgevoerd en om die reden een extra kredietaanvraag plaatsvinden.

Overige bedrijfskosten (€ 134.000 hogere lasten)

De overige bedrijfskosten hebben onder meer betrekking op software licenties, externe advies- en accountantskosten, Arbodienstverlening, kantoorbenodigdheden, facilitaire kosten en verzekeringen.

De raming is bij de tussentijdse begrotingswijzigingen verhoogd met € 208.000. Belangrijkste reden was de aanpassing van het VTH-systeem vanwege de invoering van de Omgevingswet, de invoering van het nieuwe werk concept en opschoning van het archief.

De realisatie 2022 (€ 1,633 mln.) komt met € 134.000 hoger uit dan bij de begroting. De hogere kosten worden voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten van licenties op dit onderdeel zijn verantwoord in plaats van op het

onderdeel Ondersteuning SGD (daar is dan ook te zien dat de kosten lager uitvallen dan begroot). Daarnaast betreft dit het saldo van diverse relatief kleine posten.

Additionele productiekosten (€ 266.000 hogere lasten).

De additionele productiekosten worden direct in rekening gebracht bij de opdrachtgevers. Het kan daarbij gaan om externe (juridische) expertise, uitgevoerde werkzaamheden door aannemers, etc.

De raming is bij de tussentijdse begrotingswijzigingen neerwaarts bijgesteld (€ 504.000), op grond van de realisatie.

De realisatie 2022 (€ 1,161 mln.) is uiteindelijk toch hoger uitgevallen (€ 266.000) dan de bijgestelde begroting. Belangrijkste redenen zijn project RVMK en verkeerstellingen Drechtsteden die niet waren voorzien in de prognose. Daarnaast is er sprake van een grote hoeveelheid aan kleinere projecten die alsnog hebben plaatsgevonden. Hierbij is hogere productie geweest dan op basis van de realisatie bij de tweede busruursrapportage was voorzien.

Het effect op het financiële resultaat is nihil, omdat de hogere lasten leiden tot overeenkomstige hogere baten.

Onvoorzien (€ 41.000 lagere lasten)

Het budget onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedoeld voor afboeking van niet factureerbare uren (onderhanden werk) en overige onvoorziene tegenvallers.

Bij eerdere begrotingswijzigingen is de raming bijgesteld met € 19.000, omdat de post fluctueert met het begrotingstotaal.

De realisatie 2022 (€ 107.000) is lager dan begroot (€ 148.000). De post onvoorzien is als volgt aangewend:

Onvoorzien	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil
Dotatie verlofstuwmeer		36	
Dotatie verlofsparen		37	
Dotatie verliesvoorziening OHW		34	
Totaal onvoorzien	148	107	-41
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Aangezien de individuele posten niet zijn begroot is de begroting alleen op totaalniveau weergegeven.

Het verlofstuwmeer is toegenomen (€ 36.000). Hier is een relatie met de extra productie en omzet in de loop van 2022 en de krapte op de arbeidsmarkt voor bepaalde taakvelden. Dit is deels opgevangen door minder verlof op te nemen.

Daarnaast is sprake van een nieuw onderdeel namelijk Spaarverlof. Hierbij is het spaarverlof gebaseerd op de uren die tot en met 2022 daadwerkelijk zijn omgezet in spaarverlof (37.000). Het nieuwe uitgangspunt van de commissie BBV is dat voor het spaarverlof een voorziening moet worden gevormd, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn. Tot het moment van opmaken van de jaarrekening 2022 is in 2023 29 uur bovenwettelijk verlof omgezet naar spaarverlof. Gezien de beperkte omvang

hiervan (EUR 1.189) is dit niet meegenomen in de voorziening. Voor een nadere toelichting op het verlostuwmeeer wordt verwezen naar de jaarrekening (2.2 overlopende passiva).

Op grond van de risicoanalyse van doorlopende projecten is de voorziening vanwege oninbaarheid verhoogd met circa € 34.000. In gevallen van oninbaarheid is veelal sprake van uren die zijn gemaakt op nog niet formeel bevestigde projecten of meerwerk op deze projecten. Dit is een aandachtspunt voor verdere verbetering.

1.5.4. Reserves

Toevoegingen (conform begroting)

Conform de begroting bij de eerste en tweede bestuursrapportage is in 2022 € 267.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserves.

Toevoeging reserves	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil
Algemene reserve	266.789	266.789	-
Totaal	266.789	266.789	-

Algemene reserve

Het resultaat 2021 is via besluitvorming in de 1e en 2e Bestuursrapportage toegevoegd aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen (voor respectievelijk € 47.000 bij 1e en € 220.000 bij de 2^e bestuursrapportage). De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Onttrekkingen (€ 324.000 lager dan begroot, inclusief aanvullende besluitvorming AB)

De reserves zijn voor € 856.100 onttrokken. Begroot was de primaire begroting 2022 en de eerste en tweede Begrotingswijziging 2022 (€ 1.057.000). Dit is aangevuld met het besluit in het AB van 30 november 2022 om het restant van de bestemmingsreserve CAO (€ 123.000) in te zetten voor de eenmalige uitkering in december 2022 (totaal onttrekkingen komt hiermee uit op € 1.180.000). Dit is wel vastgelegd in de besluitvorming, maar niet afzonderlijk in een begrotingswijziging vastgelegd. Vandaar de afwijking tussen de begroting na de tweede Bestuursrapportage en de daadwerkelijk geaccordeerde onttrekking. De werkelijk onttrekking is € 324.000 lager dan begroot.

Ottrekking reserves	Begoting 2022	Realisatie 2022	Vershil
Doorontwikkeling	52.000	52.000	-
Digitalisering	199.000	177.000	-22.000
Frictiekosten	270.669	-	-270.669
Regieplan	22.000	22.000	-
Archief	238.000	207.100	-30.900
Werkconcept	48.000	48.000	-
CAO	350.000	350.000	-
Totaal	1.179.669	856.100	-323.569
Bedragen x €			

Bestemmingsreserve doorontwikkeling

De doorontwikkeling dient om OZHZ op het gebied van houding en gedrag klaar te stomen voor de Omgevingswet. De onttrekking in 2022 is voor extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Bestemmingsreserve Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. De onttrekking in 2022 betreft de invoering van het nieuwe VTH-systeem. De daadwerkelijke digitaliseringslag zal in 2023 nog tot verdere acties leiden rond Open Wave waarvoor de reserve kan worden ingezet.

Bestemmingsreserve Frictievergoeding

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Over 2022 heeft geen onttrekking plaatsgevonden omdat is gebleken dat de productie en als afgeleide daarvan de omzet aanzienlijk hoger is uitgevallen dan bij de tweede bestuursrapportage ingeschat. Deze reserve zal in 2023 worden gebruikt voor de improductiviteit die wordt voorzien door de druk op de arbeidsmarkt en het bijbehorende inwerken van nieuwe collega's en voor het inwerken van nieuwe collega's die worden ingezet omdat de huidige eigen medewerkers in 2023 aan de slag gaan met de aanbesteding en implementatie van een aantal nieuwe systemen.

Bestemmingsreserve Regieplan: Informatie Gestuurd Werken

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De Ontwikkelaanpak (voorheen Regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. Deze aanpak krijgt vorm in de data ambitie. Een deel van het programma wordt gedekt uit een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Archiefwet

De Regionale Archivaris bemerkte dat er achterstanden ontstaan in het 538 meter strekkende archief over de periode 1995 – 2016. In 2022 is de achterstand ingelopen. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. De onttrekking over 2022 betreft de externe kosten van deze partij. Er lopen daarnaast nog een aantal zaken op dit gebied door in 2023.

Bestemmingsreserve Nieuw werk concept

De reserve wordt ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept. Het betreft de projectorganisatie en aanpassing van de kantoorinrichting. Door vertraging in het project verschuiven een aantal afrondende zaken naar 2023.

Bestemmingsreserve cao-effect

Ten tijde van de tweede bestuursrapportage 2021 was een informeel akkoord gesloten over de cao. Inschatting destijds was dat de cao zou leiden tot een onderbesteding van ongeveer € 350.000 in 2021. Omdat hoofdzakelijk sprake zou zijn van een vertraging van de lasten van 2021 naar 2022, is dit bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve "cao-effect". De incidenteel niet gedekte lasten van de cao in 2022 bedragen € 227.000 en zijn in 2022 onttrokken uit deze bestemmingsreserve.

Aanvullend is eind 2022 besloten om een eenmalige uitkering te verstrekken aan de medewerkers, omdat de onderhandelingen over de cao voor 2023 trager gaat dan gewenst. De resterende ruimte binnen de bestemmingsreserve cao is hiervoor ingezet.

2. Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording stelt de volgende paragrafen verplicht in de programmabegroting en de jaarstukken.

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Openbaarheidsparagraaf

De paragrafen “lokale heffingen”, “verbonden partijen” en “grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen worden beheerd.

De financieringsparagraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering.

De Openbaarheidsparagraaf gaat in op de uitvoering van de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.1.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.

Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.1.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.

De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.1.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tariëring	297	148
2 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	793	594
3 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Medium	Verzuimbeleid	438	219
4 Omgevingswet	Omzetsdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
Totaal benodigd weerstandsvermogen						1.527	962

Bedragen x € 1.000,-

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	<i>Kans > 75%</i>
Hoog	<i>Kans > 50% en < 75%</i>
Medium	<i>Kans > 25% en < 50%</i>
Laag	<i>Kans < 25%</i>

Impact

Groot	<i>financieel risico > € 400.000</i>
Medium	<i>financieel risico > € 150.000 en < € 400.000</i>
Klein	<i>financieel risico < € 150.000</i>

Algemeen

OZHZ heeft aangegeven een tekort voor 2023 te verwachten. Dit tekort bedraagt o.b.v. de structurele effecten 2022 en 2023 uit de Septembercirculaire 2022 (met de kanttekening over de ontwikkeling van de loonindex o.b.v. de CAO-onderhandeling die op dat moment nog liepen) circa € 1,3 mln. De afspraak is gemaakt dat OZHZ bij de uitkomsten van de eerste bestuursrapportage in 2023 de effecten van de loon- en prijsontwikkelingen inzichtelijk zal maken en met een voorstel komt over de financiering van het incidentele exploitatietekort in 2023. Insteek is hierbij dat de deelnemers het tekort over 2023 aanzuiveren. Hetzij door een eenmalige bijdrage, hetzij door af te spreken dat het weerstandsvermogen wordt aangesproken. In de eerste bestuursrapportage van 2023 zal eveneens een voorstel worden gedaan over de wijze van aanvulling van het weerstandsvermogen indien wordt besloten dat aan te wenden ter financiering van het tekort.

Gezien de bovenstaande afspraak wordt er bij de eerste bestuursrapportage in 2023 voorzien in de dekking van het incidentele tekort voor 2023. Om die reden zijn de loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van de inhuurtarieven niet meegenomen in het bovenstaande risicoprofiel. Dit om een dubbeling te voorkomen.

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 24,7 mln. gemoeid. Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 297.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZH. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 148.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2,6 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 793.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZH neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 594.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een risico van 1,6% is reëel gezien de ervaringscijfers over 2022 (uitkomst ziekteverzuim over 2022 is 6,6%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 438.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op medium (50%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZH.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 219.000.

4. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.1.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2022 bedraagt € 1,382 mln. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 962.000 benodigd. Het effect van de Omgevingswet is opgenomen als p.m.

Bovenstaande is op basis van de stand van zaken per 31 december 2022. De inzet van het weerstandsvermogen in relatie tot het incidentele tekort over 2023 is hierin nog niet meegenomen. Dit betekent concreet dat bij inzet van het weerstandsvermogen voor dit incidentele tekort over 2023 het weerstandsvermogen weer aangevuld dient te worden tot het niveau van € 962.000.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- Leasecontracten voor het wagenpark.

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de ICT-sfeer, specifiek voor OZHZ. Daarbij gaat het om digitalisering van de archieven, de implementatie van Squit XO, Open Wave, het tijdschrijfsysteem, het financiële systeem en de onderlinge koppeling tussen deze systemen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet” overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om te zijner tijd de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt. Inmiddels heeft het aanbestedingstraject plaatsgevonden en kan gestart worden met de bouw van de Pandion II. De 1^e termijn is inmiddels aanbetaald.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Omschrijving	Boekwaarde 2021	Boekwaarde 2022
a Huisvesting	378.984	901.691
b ICT en audiovisuele investeringen	337.017	265.708
c Meubilair	216.971	248.768
d Software	72.125	23.796
e Bedrijfsmiddelen	23.487	14.623
f Vaartuigen	62.955	864.187
	1.091.539	2.318.773

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting omtrent de opbouw en verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar deel II jaarrekening; 1.2 toelichting op de balans.

2.3 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.

Voor 2022 bedraagt deze limiet 8,2% van € 29,26 mln. (omvang bijgestelde begroting) = € 2,40 mln. De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden; deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De totale netto vlottende schuld bedraagt +/- € 2,185 mln. en blijft daarmee ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet. De ruimte bedraagt € 4,584 mln.

Kasgeldlimiet	31-12-2022	31-12-2021
Omvang begroting	29.260	27.658
1 Toegestane kasgeldlimiet		
Percentage	8,2%	8,2%
Bedrag	2.399	2.268
2 Vlottende schuld		
opgenomen gelden < 1 jaar	0	0
schuld in rekening courant	0	0
door derden gestorte gelden 1 < jaar	0	0
overige schulden	1.590	3.049
Totaal	1.590	3.049
3 Vlottende middelen		
contante gelden in kas	1	2
tegoeden in rekening courant	3.773	4.615
overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0
Totaal	3.775	4.617
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto vlottende schuld (2 -/- 3)	-2.185	-1.568
Toegestane kasgeldlimiet	2.399	2.268
Ruimte	4.584	3.836

Bedragen x € 1.000

Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren.

Doordat OZHZ per 31 december 2022 geen leningen heeft uitstaan is het renterisico nihil. Ook zijn er in 2022 geen kortlopende leningen aangegaan.

Renterisiconorm	31-12-2022	31-12-2021
Berekening renterisico		
1 Renteherzieningen	0	0
2 Aflossingen	0	0
3 Renterisico	0	0
Berekening rente risiconorm		
4 Begrotingstotaal	29.260	27.658
5 Percentage conform regeling	20,0%	20,0%
6 Renterisico norm	5.852	5.332
Toetsing renterisico aan norm		
3 Renterisico	0	0
6 Renterisico norm	5.852	5.332
Ruimte	5.852	5.332

Bedragen x € 1.000

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

Leningenportefeuille

OZHZ heeft in 2022 geen leningen afgesloten. De stand van langlopende leningen is zowel per 1 januari 2022 als per 31 december 2022 nihil.

Overige kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote	-24,5%	-10,0%	15,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-24,5%	-10,0%	15,8%
Solvabiliteitsratio	20,4%	30,0%	27,9%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	0,5%	0,4%

Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgeld en over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afroaming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

In 2022 is OZHZ ruimschoots onder het drempelbedrag gebleven. Onderstaand is de berekening van het drempelbedrag nader toegelicht en is de realisatie weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	194	190	180	196
(3a) = (1) > (2)	Ruim te onder het drempelbedrag	56	60	820	804
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	27.193			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	27.193			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	17.497	17.330	16.531	18.063
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	194	190	180	196

2.4 Bedrijfsvoering

2.4.1. Het nieuwe werkconcept OZHZ Hybrid

In 2020 begon OZHZ met de doorontwikkeling van het werkconcept: OZHZ Hybrid. Daarbij is sprake van een integrale benadering met aandacht voor huisvesting, ICT, personeelsbeleid en communicatie. OZHZ wil zijn medewerkers duurzaam in staat te stellen het beste van zichzelf te laten zien, hun werk goed te kunnen doen, te inspireren en de kernwaarden van OZHZ in de praktijk toe te kunnen passen. Daar hoort een werkconcept dat dit maximaal ondersteunt en tegelijkertijd kosteneffectief is.

Met het nieuwe werkconcept wordt hybride werken de norm: gedeeltelijk werken op kantoor en gedeeltelijk werken op afstand (thuis en/of bij opdrachtgevers). Om het concept te versterken is er in 2021 geïnvesteerd in goede thuiswerkplekken. In 2022 is het kantoor verbouwd om het hybride werken maximaal te faciliteren door bijvoorbeeld meer samenwerk- en overlegruimtes te bieden, evenals een werkcafé voor ontmoeting en aanlanden. Hierbij hoorde ook de aanschaf van AV-middelen voor het hybride vergaderen en verdere optimalisatie van de uitstraling van het kantoor.

Uit diverse onderzoeken en interviews met medewerkers blijkt dat het hybride werken de medewerkers goed bevalt. Vooral de flexibiliteit om werk en privé makkelijk te kunnen combineren wordt gewaardeerd. De nieuwe faciliteiten op kantoor worden als een goede toevoeging ervaren. Medewerkers en unitmanagers zijn in gesprek gegaan over diverse (werk) afspraken en het gedrag en cultuur wat binnen de organisatie past bij het hybride werken. Hybride werken hangt ook samen met digivaardigheid. Naast de middelen die zijn verstrekt is er nu ook wekelijks support op locatie zodat eventuele vragen goed beantwoord kunnen worden. Een risico van hybride werken is een verminderde binding met het bedrijf. In 2023 zal OZHZ dan ook kijken hoe de (informele) verbinding binnen de organisatie versterkt kan worden. Dit is dan wel onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Het project als zodanig is beëindigd met als conclusie dat het hybride werken succesvol is ingevoerd.

2.4.2 Organisatie en personeel

Herstructurering

Per 1 april 2022 is in enkele onderdelen van de organisatie een herstructurering doorgevoerd. De bedrijfsvoeringsfuncties, die binnen diverse units werden uitgevoerd, zijn gebundeld in de nieuwe unit Bedrijfsondersteuning (BOS). Vanwege de omvang van deze unit zijn er twee unitmanagers die gezamenlijk leiding geven aan deze unit.

De control-functie is niet langer onderdeel van het financiële team, maar is zelfstandig gepositioneerd onder de directie. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de accountant om de control-functie onafhankelijker te positioneren. Per 1 juni is een nieuwe concerncontroller gestart bij deze stafeenheid.

Tot slot is de unit Omgevingskwaliteit, vanwege de almaar groeiende span of control, gesplitst in twee units met elk een unitmanager aan het hoofd. Hierdoor is de span of control voor elke manager teruggebracht naar het gewenste niveau (20-25 fte per unit) en kan meer aandacht geschonken worden aan de personeelszorg.

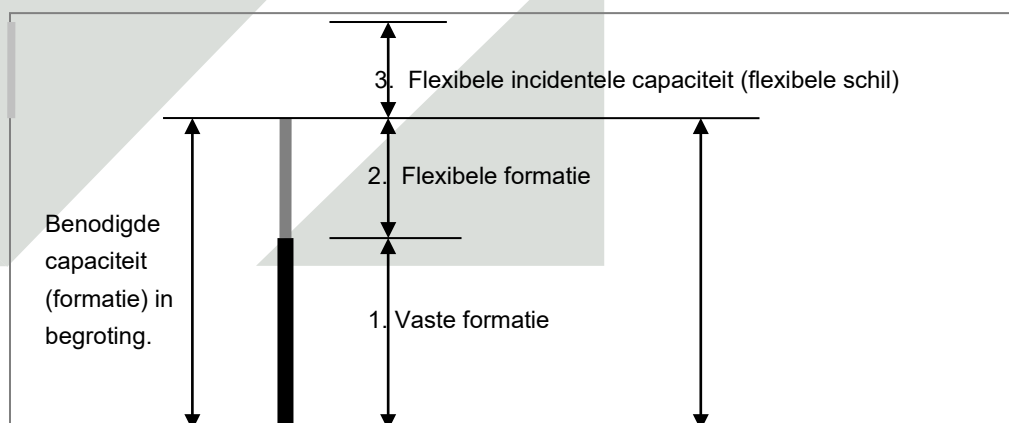
Tegelijk met de inrichting van de nieuwe units, heeft functieroulatie plaatsgevonden tussen de unitmanagers, waarbij vijf managers van "stoel" zijn gewisseld. Ook zijn drie nieuwe unitmanagers benoemd, waarvan er een afkomstig is uit de organisatie. Het aantal vrouwen in het management bedraagt inmiddels vier.

Formatie en capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige

verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een Dynamisch Aankoop Systeem. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

In 2022 zijn er weer diverse (succesvolle) wervingscampagnes geweest. Met name springt de "bouwklas" in het oog: 10 nieuwe collega's (BIO's oftewel bouw-medewerkers in opleiding) zijn geworven én zijn door OZHZ, in samenwerking met de Omgevingsdienst Midden-Holland, zelf opgeleid tot vergunningverleners en inspecteurs Bouw. Dit initiatief werd ingegeven door het feit dat het nauwelijks lukte om ervaren bouw-medewerkers te werven. Alle medewerkers hebben sneller dan verwacht de inwerkperiode doorlopen en zijn nu vrijwel geheel inzetbaar voor de bouwvergunningen en – toezicht. Dat betekende wel dat er (tijdelijk) overbezetting was op dat werkgebied, omdat veel inspanning werd gevraagd van de zittende medewerkers om de BIO's op te leiden en in te werken, en omdat de BIO's natuurlijk niet direct konden voldoen aan de productiviteitsnorm.

Eind 2022 was de formatie vaste medewerkers 226,1 fte, en de bezetting 225,1 fte. De formatie flexibele schil was 25,4 fte. De aanwezige flexibele schil lag echter een stuk hoger, namelijk 50 fte. Dat heeft te maken met het relatief hoge ziekteverzuim in 2022 (6,6% tegen een norm van 5%), de relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de BIO's, etc., de hoger dan geraamde omzet, en de incidentele projecten die worden gedekt uit de reserves.

Deze ontwikkeling zal naar verwachting ook in 2023 een rol spelen als het gaat om de verhouding vaste/flexibele formatie. Tegelijk betekent dat ook een risico omdat inhuurtarieven fors zijn gestegen én omdat het steeds lastiger wordt om goede inhuurkwaliteit te vinden. Daarom acht OZHZ het noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting (norm

ziekterverzuim, improductieve uren i.v.m. inwerken, extra verlof t.g.v. de CAO, etc.). In de 2^e helft van 2023 zal aan het bestuur een nieuw financieringsmodel worden voorgelegd.

Evaluatie strategische personeelsplanning

In 2018 is een "strategische personeelsplanning 2018-2021" vastgesteld. Het rapport had als doel om voorbereid te zijn op de trends en ontwikkelingen die op OZHZ afkwamen. Hiermee wilden we voorkomen dat er een kwantitatieve en kwalitatieve kloof zou ontstaan tussen het huidige en gewenste personeelsbestand. Om dat voor elkaar te krijgen, werden de volgende speerpunten bepaald:

1. Traineeprogramma
2. Arbeidsmarktcommunicatieplan
3. Onboardingprogramma
4. Evaluatie gesprekkencyclus
5. Formatieplan
6. Ontwikkelingsprogramma
7. Strategisch opleidingsplan

In 2020 zijn de speerpunten evaluatie gesprekkencyclus en formatieplan afgerond. We hebben o.a. een nieuw jaargespreksformulier geïntroduceerd en er is gesproken over de gewenste formatie. Met het strategisch opleidingsplan bepalen we welke kwaliteiten we nodig hebben en sluiten vervolgens ons jaarlijkse opleidingsplan daarop aan. Hierdoor ontstaat ruimte voor huidige medewerkers om (door) te groeien.

Middels het ontwikkelprogramma proberen we capaciteiten, kennis en ervaring van medewerkers optimaal te benutten, te ontwikkelen en te behouden. Dit rekening houdend met veranderende behoeften en mogelijkheden van de werknemers van OZHZ. Hier zal in 2023 verder uitvoering aan gegeven worden.

In 2022 is het zogenaamde "onboarding programma" verbreed naar alle medewerkers van OZHZ (en dus niet alleen nieuwe medewerkers. Gebleken is dat door het toegenomen thuiswerken medewerkers minder goed op de hoogte zijn van de expertises waarover OZHZ beschikt en welke collega ze nodig hebben bij specifieke dossiers. In dit programma leren nieuwe medewerkers de organisatie kennen door presentaties van collega's over hun vakgebied.

In de laatste helft van 2022 heeft een vlootschouw plaatsgevonden. Met alle managers zijn gesprekken geweest over hun kwalitatief oordeel van hun personeelsbestand. Ook heeft de directie het management beschouwd. Op deze manier toetsen we of onze strategische personeelsplanning effect heeft. Daarnaast geeft het een beeld van de verwachtingen op het gebied van in-, door-, en uitstroom van medewerkers. Naast de vlootschouw heeft de directie gesprekken gevoerd met alle medewerkers die korter dan 3 jaar in dienst waren bij OZHZ om zo te weten te komen wat OZHZ als werkgever nog meer kan doen om medewerkers te behouden.

Het SPP hield ons HR-beleid actueel en zorgde voor verbetering van interne samenwerking. Zo is de OR betrokken in het ontwikkelproces van belangrijke HR-onderwerpen wat extra inzichten opleverde. Belangrijkste speerpunt in 2022 was, naast arbeidsmarktcommunicatie, het binden en boeien en ontwikkeling van medewerkers.

HR-agenda

In 2022 stond OZHZ, net als veel andere organisaties voor twee forse uitdagingen: het op orde brengen en behouden van de capaciteit en het terugdringen van het ziekteverzuim.

De capaciteitsbehoefte bleef in 2022 onverminderd groot. Door de krapte op de arbeidsmarkt nam ook de uitstroom toe. OZHZ sprak met medewerkers over wat hen bindt aan de organisatie en hoe zij voor de dienst te behouden zijn. Minder personeelsverloop zorgt er immers voor dat OZHZ minder hoeft te werven op een krappe arbeidsmarkt. Daarnaast zet OZHZ nog steeds stevig in op het invullen van vacatures. Vanwege extra taken op het gebied van energietoezicht is OZHZ in 2022 bijvoorbeeld gestart met werven van extra medewerkers. Daarnaast zijn er gedurende het jaar diverse vacatures geweest, waarbij waar mogelijk is geanticipeerd op te verwachten uitstroom zoals pensionering. De eerder dit jaar gevoerde wervingscampagne heeft succes gehad, de meeste vacatures zijn ingevuld. Ook zijn per 1 september drie nieuwe trainees gestart. Binnen het traineeship is dit jaar voor het eerst sprake van een gezamenlijk traineeship van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Deze samenwerking wordt ook verder uitgebouwd op het gebied van arbeidsmarkt(communicatie), met de focus op het vergroten van de naamsbekendheid van omgevingsdiensten. Dit om elkaar als omgevingsdiensten binnen de provincie niet te beconcurreren, maar juist te versterken.

Ondanks al deze inspanningen blijft het in deze arbeidsmarkt een continue uitdaging om voldoende capaciteit aan te trekken en de reguliere bedrijfsvoering van de dienst niet in gevaar te laten komen. OZHZ beheerst de risico's zo goed mogelijk door in te zetten op het behoud van medewerkers, samenwerking binnen de provincie, continue professionalisering van middelen, het inzetten van recruitmentbureaus en optimalisatie van de samenwerking met de SGD. In 2023 wordt hier vervolg aangegeven waarbij het behoud van medewerkers prioriteit is. OZHZ benut de diverse HR-instrumenten daarbij zo optimaal mogelijk. Het functiehuis wordt onder de loep genomen ter bevordering van doorgroeimogelijkheden en er worden gerichte (doelgroep) acties ondernomen om medewerkers te binden aan de organisatie.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage was in 2022 met 6,6% hoger dan de norm van 5%. De oorzaken van het hoge verzuim zijn velerlei. Met de nieuwe arbodienst Bezig is de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) moet op termijn zijn vruchten gaan afwerpen. Vanaf augustus is te zien dat dit het geval is. In kwartaal 4 daalde het ziekteverzuim percentage van 7,06% naar 5,45% in december. Daarnaast stelde OZHZ een breder plan van aanpak op met lange en korte termijn acties om het ziekteverzuim structureel omlaag te brengen. OZHZ bespreekt ook dit met Bezig zodat ook zij als arbodienst naar de lange termijn hun rol kunnen nemen.

2.4.3 ICT

Contractsluiting Servicegemeente Dordrecht

Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. Per 1 april 2022 hebben OZHZ en de Servicegemeente Dordrecht een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze is gebaseerd op het alleenrecht dat het AB en DB in de periode juni – september 2021 verleenden. De termijnen in het contract sluiten aan bij het ontwikkeltraject van de provinciale verkenning naar de VTH-taakuitvoering waarover OZHZ elders in deze jaarstukken verslag doet. Het contract voldoet verder aan de eerder door het AB gestelde eisen inzake marktconformiteit, kwaliteit en zakelijkheid.

Archief functie

Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de

archieffunctie. De archivaris concludeerde dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren het door de Archiefwet- en regelgeving vereiste kwaliteitssysteem, de ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van (papier) dossiers, waar achterstanden zijn ontstaan. OZHZ is eind 2021 gestart met een inhaalslag; deze is in 2022 afgerond. Hiermee is het papieren archief dat in het pand Post 120 wordt bewaard (ruim 600 meter), gereed voor overbrenging. OZHZ heeft op een externe locatie (Oasis te Alblasterdam) nog eens zo'n hoeveelheid archief staan. Ook daar zal nog een inhaalslag gemaakt moeten worden m.b.t. selectie en vernietiging. De ervaring die OZHZ heeft opgedaan met de inhaalslag voor het archief in het pand Post 120 komt daarbij zeer van pas. In 2023 zal een projectplan opgesteld worden om ook dit archief op termijn gereed te maken voor selectie en vernietiging. Een externe partij voert deze uit.

Implementatie Open Wave

Medio 2021 is besloten niet verder te gaan met de implementatie van Squit 2020: de Drechtsteden hadden hun implementatie stopgezet, en duidelijk was dat OZHZ niet zonder meer door kon schakelen naar de opvolger van Squit 2020 vanwege aanbestedingsvereisten.

In het najaar 2021 is besloten om een contract aan te gaan met REM automatisering voor de implementatie van Open wave, een open source pakket voor VTH-processen dat reeds door 9 omgevingsdiensten werd gebruikt en doorontwikkeld. De inrichting van het pakket is gestart in januari 2022; OZHZ moest alles op alles zetten om tijdig voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet het nieuwe pakket werkend te hebben. Toen in de loop van 2022 bleek dat de Omgevingswet wederom werd uitgesteld, en Squit XO niet langer meer ondersteund zou worden voor de WABO, is besloten om Open Wave alsnog geschikt te maken voor gebruik onder de WABO. In feite betekende dat een dubbele implementatie van sjablonen, processen, etc. Op 29 november 2022 is OZHZ "live" gegaan met Open Wave. De inrichting voldeed toen aan de minimale vereisten. In 2023 zal nog een stevige doorontwikkeling plaats moeten vinden om het pakket maximaal te kunnen gebruiken en alle kinderziektes op te lossen. Ook zal binnen OZHZ de beheerorganisatie voor Open Wave nog steviger verankerd moeten worden; de externe kosten voor het beheer van Open wave zijn vele malen lager dan voor Squit, maar daar staat tegenover dat meer menskracht nodig is in eigen huis om het beheer adequaat te kunnen uitvoeren.

2.4.4 Privacy, Informatiebeveiliging en Control

Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging en verbetering van de naleving van de AVG.

Omgevingsdiensten als 'verwerker'

Op verzoek van OmgevingsdienstNL adviseerde Pels Rijcken over de vraag of omgevingsdiensten moeten worden gezien als 'verwerkingsverantwoordelijke' of als 'verwerker' op grond van de AVG. Strekking van het advies is dat de omgevingsdiensten in hoofdzaak kwalificeren als verwerker voor de taken die zij in opdracht van gemeenten en provincies uitvoeren. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) van OZHZ had hierop in eerdere rapportages al eens gewezen, met het verzoek een en ander te laten onderzoeken. OZHZ is een traject opgestart om met de gemeenten en provincie te komen tot verwerkersovereenkomst en nadere afspraken. Het

traject loopt parallel aan de uitwerking van het regionale traject dat najaar 2022 startte naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen uit het regiobrede onderzoek van de FG. Zie hierna.

Jaarrapportage AVG Drechtsteden 2021 van de FG

Het DB besprak op 15 september de jaarrapportage van de FG. In tegenstelling tot voorgaande jaren is er deze keer niet voor gekozen te rapporteren op het niveau van elke individuele (Drechtsteden) organisatie, maar op regionaal (lees: Drechtsteden) niveau.

De FG is kritisch over de naleving van de AVG. Zij vindt dat de Drechtstedenorganisaties over het algemeen de basis van de AVG-naleving niet op orde hebben. Ten opzichte van de vorige jaarrapportage is er ook te weinig voortgang. De FG roept de Drechtstedenorganisaties daarom op om na te gaan waar zij nu staan, en vanaf daar verder te investeren in het op orde brengen van de privacy-organisatie. Ook de positionering, de (beperkte) capaciteit en het tijdig betrekken van de FG zijn daarbij belangrijke aandachtspunten. Hoewel de FG een aantal keren opmerkt dat OZHZ er in positieve zin uitspringt zijn de regionale conclusies van de FG zeker ook voor OZHZ van belang. OZHZ levert dan ook een bijdrage aan het vervolgtraject dat op initiatief van de gemeentesecretarissen in gang is gezet en waar OZHZ ook achter staat: de Drechtstedenorganisaties gaan samen bezien wat nodig is om het stelsel naar een volgende fase te brengen. Begin 2023 worden daartoe de eerste voorstellen besproken.

Wet politiegegevens

Bij het verwerken van persoonsgegevens door de Boa's in het kader van hun opsporingstaak moet OZHZ rekening houden met de Wet politiegegevens (Wpg) en de onderliggende regelgeving. De Wpg bevat een groot aantal verplichtingen waaraan de verwerking van persoonsgegevens moet voldoen. Op de goede naleving hiervan dient ook eens per vier jaar een externe onafhankelijke audit plaats te vinden door een gecertificeerde auditor. OZHZ doorliep de externe audit eind 2021 voor de eerste keer en rapporteerde daarover in de jaarstukken. In 2022 voerde OZHZ verbeteringen door in zijn verwerkingen van politiegegevens, waaronder het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG-Wpg), het opzetten van de interne auditcyclus en het uitvoeren van een 'data protection impact assessment' (DPIA). Om praktische en samenwerkingsredenen huurt OZHZ de FG-Wpg in bij een deskundig bureau en is ervoor gekozen dezelfde persoon aan te wijzen die ook FG is bij de DCMR. De externe auditor voerde eind 2022 de verplichte Wpg-hercontrole uit, waaruit bleek dat OZHZ op dit moment aan vrijwel alle Wpg-eisen voldoet. Het daadwerkelijk uitvoeren van de interne audits stond nog open als actiepunt, mede omdat OZHZ het wenselijk vond daarover nog advies te krijgen van de FG-Wpg. Met ingang van 2023 gaat OZHZ ook de interne audits uitvoeren. Begin 2023 agendeerde OZHZ de jaarrapportage 2022 van de FG-Wpg in het dagelijks bestuur.

Automatisch anonimiseren

Om beter en sneller WOO-verzoeken te kunnen behandelen en te kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid alsmede privacy te waarborgen conform de AVG, is OZHZ in 2021 een pilot gestart met het automatisch anonimiseren van documenten, in casu bodemrapporten. In 2022 heeft OZHZ een SPUK-subsidie aangevraagd (en gekregen) om in 2023 ervaring op te doen met grootschalig anonimiseren in het kader van de WOO.

Audit kwaliteitszorg

In maart 2022 heeft hercertificering (ISO-9001-2015) plaatsgevonden bij de dienst. Op grond van de informatie uit de interviews en documentatie kan worden vastgesteld dat de organisatie en de beheersing van dienstverlening in lijn zijn met de normvereisten en de eigen afspraken daaromtrent.

Het principe van continu verbeteren is duidelijk zichtbaar in de zich continu ontwikkelende organisatie en een daarop passend kwaliteitsmanagementsysteem. De organisatie werkt in haar bedrijfsvoering aan verschillende

verbeteringen en/of optimalisaties. Er is sprake van doorontwikkeling van het KMS naar een systeem waarin de risico's om doelen te kunnen bereiken, worden geïdentificeerd en juist wordt ingebed op de werkvloer. Met name de invoering van de Omgevingswet is van grote impact op de dienstverlening, maar ook op alle stakeholders. Veel aandacht gaat uit naar de juiste kennis, integraliteit, samenwerking, stakeholdermanagement. Landelijk wordt in het licht van de aanbevelingen van de commissie van Aartsen aangedrongen op een stelsel van onderlinge visitatie door alle omgevingsdiensten. OZHZ staat hier positief tegenover; dat betekent wel dat er gekozen moet worden wélk kwaliteitssysteem in het vervolg leidend zal zijn; immers een dubbel kwaliteitssysteem is niet efficiënt. Daarover zal in 2023 een besluit worden genomen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Decentrale overheidsorganen zullen met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring.

OZHZ ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.

Het algemeen bestuur heeft in juli 2021 een aantal richting gevende besluiten genomen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording:

- Vooralsnog uit te gaan van een minimale variant, waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording.
- Op termijn te streven naar een hogere ambitie waarbij sprake is van structurele verbetering van de processen.
- Het huidige normenkader te hanteren, i.c. de relevante externe financiële regelgeving en AB-besluiten te vertalen in een concreet toetsingskader.
- Een verantwoordingsgrens in de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen van vooralsnog 3%.
- Het rapporteren van fouten in de paragraaf bedrijfsvoering vanaf een bedrag van € 100.000.
- Bij de verbijzonderde interne controle aan te sluiten op de steekproefbepaling van de accountant.
- Op grond van een evaluatie na het eerste verantwoordingsjaar bezien of en in welk tempo de ambitie kan worden verhoogd.

In de herstructurering van de organisatie is nadrukkelijk voorgesorteerd op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een helder onderscheid gemaakt in de control en financiële functie. Ook de combi functie van concerncontroller en unitmanager houdt op te bestaan. De concerncontroller en het control team zijn meer onafhankelijk gepositioneerd onder de directie. Er is een intern controleplan opgesteld, dat in 2023 zal worden uitgevoerd. Uitgangspunt daarbij is de minimale variant waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals in 2021 door het AB is vastgesteld.

2.5 Openbaarheidsparagraaf

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgescreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en

Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo (en voorheen de Wob) af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. Een overzicht daarvan is hieronder opgenomen. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat is in 2022 niet voorgekomen.

De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Bij OZHZ zijn de managers van de unit Bedrijfsondersteuning aangewezen als Woo-contactpersonen. In voorbereiding op de komst van de Woo zijn de juristen van OZHZ getraind in de toepassing van deze nieuwe wet, zijn werkprocessen en -instructies aangepast, hebben de juristen van de unit Juridisch Advies en Ondergrond de Woo toegelicht aan hun collega's van de andere units, is een speciale intranet (SID-) pagina aangemaakt over de Woo en is de bestaande Wob-Handreiking aangepast naar de Woo. Daarbij is waar nodig samengewerkt met andere organisaties in de Drechtsteden.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd. De precieze fasering (na de eerste fase) is op dit moment nog niet bekend overigens. Veel documenten uit die eerste fase worden overigens ook nu al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie, stukken van het algemeen bestuur, enzovoort. In de context waarin OZHZ is het overigens veelal aan de gemeenten en provincie om aan te geven hoe zij willen omgaan met de actieve openbaarmaking van verzoeken en openbaargemaakte informatie. Met Dordrecht zijn daarover bijvoorbeeld in 2022 al afspraken gemaakt over de publicatie op hun website. Daarnaast vindt actieve openbaarmaking van onder andere sanctiebesluiten al enkele jaren plaats op basis van een door alle colleges vastgesteld openbaarmakingsbeleid. OZHZ zal dit beleid in 2023 overigens actualiseren, als onderdeel van een van de acties waarvoor subsidie is verkregen in het kader van de SPUK-VTH.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. OZHZ neemt dat aspect mee in het programma van eisen voor de aanbesteding van een nieuw DMS, waaronder de mogelijkheid om te kunnen aansluiten op een nog te ontwikkelen landelijk platform. Een van de aspecten die dan speelt is de verplichting om documenten te anonimiseren vanwege de AVG. OZHZ is bezig daarvoor een anonimiseringstool aan te schaffen. Deze is overigens met name noodzakelijk vanwege de vele verzoeken om informatie die OZHZ elk jaar ontvangt, met name over bodemrapporten. Een geautomatiseerde tool, mits van goede kwaliteit en goed ingeregeld, maakt het handmatig anonimiseren zoveel mogelijk overbodig, wat fouten en risico's voorkomt.

Afgehandelde Woo- verzoeken namens de gemeenten en provincie

In het afgelopen jaar zijn in totaal 31 Woo-verzoeken (tot 1 mei 2022 Wob-verzoeken) ontvangen. De meeste uren waren gemoed met een verzoek van een journalist. Dit verzoek was een tweede verzoek naar aanleiding van een eerder Wob-besluit en had betrekking op het monitoren van 'aanvaringslachtoffers' van windparken. Omdat de gevraagde documenten deels bij OZHZ en deels bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) lagen is er veel afstemming geweest tussen OZHZ en ODH.

Bevoegd Gezag	aantallen	Waarvan behandeld na 1 mei 2022 onder de Woo
Provincie Zuid-Holland	5	1
Dordrecht	13	9
Alblasserdam	3	
Hoeksche Waard	2	
Gorinchem	1	
Hendrik-Ido-Ambacht	1	
Hardinxveld-Giessendam	-	
Molenlanden	3	
Papendrecht	2	
Sliedrecht	-	
Zwijndrecht	1	
Totaal	31	10

Toegankelijkheid van de website en apps van OZHZ

OZHZ werkt sinds 2020 aan verbetering van de toegankelijkheid van de website en apps. De website is getoetst op de WCAG A- en WCAG AA-richtlijnen. Dit zijn in totaal 50 richtlijnen waar de website en apps aan moeten voldoen om voor iedereen toegankelijk te zijn. De toetsing omvat o.a. de vraag of teksten helder zijn geschreven en of de informatie is te begrijpen voor mensen die slechthoort, doof of kleurenblind zijn. OZHZ voldoet al aan 44 van de 50 richtlijnen (score op niveau B). OZHZ pakt de resterende 6 onderdelen op in 2023. Informatie over het certificaat en de score op onderdelen is hier te vinden:

<https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register?w=omgevingsdienst+zuid-holland+zuid>.

II. Jaarrekening 2022

De jaarrekening bestaat uit de balans en resultatenrekening en met toelichting.

Via de balans en de programmarekening wordt financiële verantwoording afgelegd over het in 2022 gevoerde beleid.

1. Balans per 31 december 2021

Balans per 31 december 2022				
(bedragen in €)				
ACTIVA	2022		2021	
VASTE ACTIVA				
<i>Immateriële vaste activa</i>		-		-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Materiële vaste activa		2.318.773		1.091.539
Investerings:				
met een economisch nut	2.318.773		1.091.539	
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-		-	
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		-	
In erfpacht gegeven gronden	-		-	
Financiële vaste activa		-		-
Kapitaalverstrekking aan:				
deelnemingen	-		-	
gemeenschappelijke regelingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
Leningen aan:				
woningbouwcorporaties	-		-	
deelnemingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige langlopende leningen	-		-	
Uitzettingen:				
in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
overige met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
TOTAAL VASTE ACTIVA		2.318.773		1.091.539
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		274.801		-106.630
Grond- en hulpstoffen				-
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	274.801		-106.630	
Gereed product en handelsgoederen	-		-	
Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen		4.320.951		11.756.449
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	747.855		7.310.788	
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
Overige verstreckte kasgeldleningen	-		-	
Rekening courant verhouding met het Rijk	3.573.096		4.414.399	
Rekening courant verhouding met overige niet-financiële instellingen	-		-	
Overige vorderingen	-		31.262	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-	
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-	
Liquide middelen		201.547		202.677
Kas	1.437		1.974	
Bank, inclusief kruisposten	200.110		200.703	
Overlopende activa		1.173.595		2.065.732
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	838.098		1.790.421	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	335.497		275.311	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		5.970.894		13.918.228
TOTAAL ACTIVA		8.289.667		15.009.767

Bedragen in €

Balans per 31 december 2022

(bedragen in €)

PASSIVA	2022		2021	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		2.316.568		3.055.628
Algemene reserve	1.248.008		981.219	
Bestemmingsreserves	951.520		1.807.620	
Saldo van de rekening	117.040		266.789	
Voorzieningen		-		-
Voorzieningen	-		-	
Vaste schulden		-		-
Deze hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Obligatieleningen	-		-	
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		-	
binnenlandse banken en				
overige financiële instellingen	-		-	
binnenlandse bedrijven	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige binnenlandse sectoren	-		-	
buitenlandse instellingen	-		-	
Door derden belegde gelden	-		-	
Waarborgsommen	-		-	
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA		2.316.568		3.055.628
VLOTTENDE PASSIVA				
Vlottende schulden		1.590.037		3.049.055
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Kasgeldleningen aangegaan bij:				
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige partijen	-		-	
Banksaldi	-		-	
Overig	1.590.037		3.049.055	
Overlopende passiva		4.383.062		8.905.084
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten				
gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.759.556		1.156.503	
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	1.623.506		7.748.581	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-		-	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		5.973.099		11.954.139
TOTAAL PASSIVA		8.289.667		15.009.767

Bedragen x €

1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft en de financiële verordening van OZHZ. De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Activa

Vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening:

- 20 jaar voor motorvoertuigen;
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair;
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief;
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens;
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur;
- 3 jaar voor software¹;
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa².

OZHZ beschikt niet over gronden en terreinen

In overeenstemming met artikel 6 "Waardering en afschrijving van vaste activa" van de Financiële verordening worden activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 450 niet geactiveerd.

Vorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen korter dan één jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte kansen op inning.

Overlopende activa en liquide middelen

De overlopende activa en de liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

¹ Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

² De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

Passiva

Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor bestemming en de effecten van de besluiten van het algemeen bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn door het algemeen bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder de vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover OZHZ borg- en garantiestellingen is aangegaan, worden deze buiten de telling van de balans opgenomen. In de toelichting op de balans is dan nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. De financiële verordening OZHZ bepaalt dat de rapportages aan het bestuur afwijkingen behandelen, groter dan 10%, of groter dan € 50.000, ten opzichte van de begroting.¹

¹ Financiële verordening OZHZ, 30 november 2016

1.2 Toelichting op de balans per 31 december 2022

ACTIVA

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

OZHZ bezit geen immateriële vaste activa.

1.2.1 Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Paragraaf 2.3 'Onderhoud kapitaalgoederen' beschrijft de beleidsuitgangspunten en de systematiek van het onderhoud van deze kapitaalgoederen. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2021	Afschrijvingen t/m 2021	Aanschafwaarde 31-12-2022	Afschrijvingen 2022
a Huisvesting	895.393	516.409	1.545.724	127.623
b ICT en audiovisuele investeringen	862.086	525.069	945.623	154.846
c Meubilair	482.599	265.628	567.739	53.344
d Software	182.016	109.891	182.016	48.329
e Bedrijfsmiddelen	44.320	20.833	44.320	8.864
f Vaartuigen	69.950	6.995	888.380	17.198
	2.536.364	1.444.825	4.173.803	410.205

Bedragen x €

De afschrijvingen zijn gerealiseerd conform de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

De investeringen zijn gepleegd op basis van bestuurlijke goedkeuring bij eerdere begrotingswijzigingen. De investeringen zijn hieronder weergegeven.

Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2021	Afschrijvingen t/m 2021	Boekwaarde 2021	Investeringen 2022	Desinvesteringen 2022	Reclassificatie aanschafwaarde	Aanschafwaarde 31-12-2022	Reclassificatie afschrijvingen	Afschrijvingen 2022	Boekwaarde 2022
a Huisvesting	895.393	516.409	378.984	650.331	-	-	1.545.724	-	127.623	901.691
b ICT en audiovisuele investeringen	862.086	525.069	337.017	83.537	-	-	945.623	-	154.846	265.708
c Meubilair	482.599	265.628	216.971	85.141	-	-	567.739	-	53.344	248.768
d Software	182.016	109.891	72.125	-	-	-	182.016	-	48.329	23.796
e Bedrijfsmiddelen	44.320	20.833	23.487	-	-	-	44.320	-	8.864	14.623
f Vaartuigen	69.950	6.995	62.955	818.430	-	-	888.380	-	17.198	864.187
	2.536.364	1.444.825	1.091.539	1.637.439	-	-	4.173.803	-	410.205	2.318.773

a. Huisvesting

OZHZ heeft zich eind 2015 gehuisvest in het pand Post 120 te Dordrecht. Het investeringskrediet betreft de gebruikersinvesteringen in het pand, zoals de douche- en kleedfaciliteiten, de binnentrap, archiefruimte, dakterras, etc. Met ingang van 2021 is het nieuwe werkconcept van kracht. Hierbij vormt hybride werken de basis: deels op kantoor en deels op afstand. De (om)bouw van het kantoor heeft in 2022 plaatsgevonden. Op kantoor zijn samenwerkingsplekken en projectruimtes ingericht. Daarnaast zijn de vergaderkamers aangepast waardoor er minder vaak naar een externe locatie hoeft te worden uitgeweken. Daarnaast gaat het om aanschaf meubilair en ICT-device. Dekking vindt plaats door vrijval van huidige kapitaallasten en lagere facilitaire kosten.

b. ICT en audiovisuele investeringen Post 120

Op deze post zijn investeringen verantwoord die de afgelopen jaren zijn gedaan omtrent de huisvesting zoals bekabeling en audiovisuele middelen. In 2022 hebben investeringen plaatsgevonden ten aanzien van het nieuwe

werkconcept en zijn o.a. laptops inclusief randapparatuur, internetverbindingapparatuur en mobiele telefoons aanschaf en ter beschikking gesteld. Tevens zijn de vergaderfaciliteiten in het pand geüpgraded zodat deze beter het hybride werken ondersteunen.

c. Meubilair

Omdat de ruimtes in het pand gedeeltelijk een andere functie hebben gekregen is geïnvesteerd in bijpassend meubilair wat die functie ondersteunt. Zo zijn de grote vergaderkamers uitgerust van flexibel meubilair en is de ontmoetingsruimte omgebouwd tot werkcafé.

d. Software

Gecombineerd met ICT, speelt software een belangrijke rol in en rondom de organisatie. In 2020 heeft implementatie plaatsgevonden van KaartViewer (GEO-Software). In 2021 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden. Ook de Omgevingswet, de website en een VTH-systeem brengen software-investeringen met zich mee. In 2022 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

e. Bedrijfsmiddelen

Bedrijfsmiddelen zijn activa welke aangeschaft worden ter vervanging van de, om-niet verkregen, kapitaalgoederen die bij de start van OZHZ van de Provincie Zuid-Holland. Financiële dekking vindt plaats binnen de exploitatie of vanuit projecten waarvoor de middelen wordt ingezet. In 2022 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

f. Vaartuigen

Bij de vorming van OZHZ zijn voor de taakuitvoering vaartuigen van de Provincie Zuid-Holland (PZH) om-niet verkregen. De vervanging van de RHIB (rigid hull inflatable boat) heeft plaatsgevonden in 2022 en de investering is ten laste van het krediet van 2022 gekomen voor een bedrag van € 220.000. Dekking van de gebruiks- en afschrijvingslasten vindt plaats vanuit het materieel budget PZH.

OZHZ vervangt in 2023 het vaartuig Pandion. Het huidige traject rond de aanbesteding laat zien dat het benodigde bedrag uitkomt op € 2,4 mln. als gevolg van gestegen prijzen van bouwmaterialen waardoor met name de bouw van het casco en toebehoren veel duurder is. Om deze reden heeft in 2022 een votering van het krediet plaatsgevonden ad EUR 2.400.000. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ. In 2022 is de 1e termijn van circa € 600.000 betaald.

1.3 Financiële vaste activa

OZHZ beschikt niet over financiële vaste activa.

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden is uitgesplitst naar de volgende categorie:

Voorraden	31-12-2022	31-12-2021
Onderhanden werk	€ 274.801	€ -106.630
Totaal	€ 274.801	€ -106.630

Bedragen x €

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten ten behoeve van gemeenten en provincie op het gebied van milieuonderzoek, adviezen en briks-taken. De voorraad bestaat uit nog te factureren uitgevoerde werkzaamheden tegenover ontvangen bijdragen waarvoor nog activiteiten moeten worden verricht. In de waardering van het onderhanden werk is rekening gehouden met een verliesvoorziening van € 139.417.

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden als volgt gespecificeerd:

Uitzettingen rente typische looptijd korter dan een jaar	31-12-2022	31-12-2021
A Vorderingen op openbare lichamen	€ 747.855	€ 7.310.788
B Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	€ -	€ -
C Overige verstrekte kasleningen	€ -	€ -
D Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	€ -	€ -
E Rekening-courantverhoudingen met overige financiële instellingen	€ 3.573.096	€ 4.414.399
F Overige vorderingen	€ -	€ 31.262
G Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd < 1 jaar	€ -	€ -
H Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier	€ -	€ -
I Overige uitzettingen	€ -	€ -
Totaal	€ 4.320.951	€ 11.756.448

Bedragen x €

De vordering op openbare lichamen betreft voornamelijk de voorschotfacturen aan gemeenten en provincie inzake uitvoering van de wettelijke taken en programma's en de inwonerbijdrage.

Medio januari 2023 zijn de voorschotfacturen van het eerste kwartaal 2023 verzonden. OZHZ verwacht de gelden begin 2023 te ontvangen.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Kas	€ 1.437	€ 1.974
Bank inclusief kruisposten	€ 200.110	€ 200.704
	€ 201.547	€ 202.677

Bedragen x €

Het banksaldo betreft de ontvangen voorschot- en subsidiebedragen en het nog openstaande crediteurensaldo. Vanwege het schatkistbankieren (zie paragraaf 2.3 financiering) is eveneens sprake van uitzettingen in de Rijks-schatkist. Daardoor is het saldo liquide middelen begrenst op € 200.000.

In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 2, paragraaf 4) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2.4 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

Overlopende Activa	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:		
Europese overheidslichamen	€ -	€ -
Het Rijk	€ -	€ -
Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 838.098	€ 1.790.421
Vooruitbetaalde kosten	€ 335.496	€ 275.311
Nog te ontvangen bedrag	€ 2	€ -
Totaal	€ 1.173.596	€ 2.065.732

Bedragen x €

Vooruitbetaalde kosten

Dit zijn kosten die voor 31 december 2022 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op het dienstjaar 2022. Veelal gaat het om verzekeringspremies, huur kantoorpand, licenties en contributies.

Nog te ontvangen bedragen

Dit zijn bedragen die ten gunste van het boekjaar 2022 komen, maar waarvan de bedragen in de loop van 2023 worden ontvangen.

De nog te ontvangen bedragen bestaan voornamelijk uit vorderingen op overheidslichamen. Deze worden gefactureerd naar aanleiding van de eindafrekening 2022. De onderbouwing is als volgt:

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:	Begin saldo 2022	Toevoegingen	Ontvangsten	Eind saldo 2022
Gemeente Dordrecht	€ 589.367	€ 672.326	€ -589.367	€ 672.326
Provincie Zuid-Holland	€ 986.629	€ 42.815	€ -963.565	€ 65.879
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 48.495	€ -	€ -	€ 48.495
Gemeente Molenlanden	€ 77.596	€ 45.748	€ -77.596	€ 45.748
Gemeente Zwijndrecht	€ 38.307	€ 5.650	€ -38.307	€ 5.650
Gemeente Hendik-Ido-Ambacht	€ 22.165	€ -	€ -22.165	€ -
Gemeente Papendrecht	€ 24.430	€ -	€ -24.430	€ -
Omgevingsdienst Midden-Holland	€ 3.183	€ -	€ -3.183	€ -
Dienst Gezondheid & Jeugd	€ 250	€ -	€ -250	€ -
Totaal	€ 1.790.421	€ 766.539	€ -1.718.862	€ 838.098

Bedragen x €

PASSI.VA

1. Vaste financieringsmiddelen

1.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening. Conform artikel 54, tweede lid, van het BBV is per reserve het verloop gedurende het boekjaar weergegeven. Er is geen sprake van specifieke bestemmingsreserves die zijn gevormd voor de afschrijving op activa.

Eigen vermogen	31-12-2022	31-12-2021
Algemene reserve	1.248.008	981.219
Bestemmingsreserves	951.520	1.807.620
Onverdeeld resultaat	117.040	266.789
Totaal	2.316.568	3.055.628

Bedragen x €

In het onderstaand overzicht is het verloop van de reserves in 2022 weergegeven.

Omschrijving	Saldo 1-1-2022	Bestemming rek 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	981.219	266.789	-	-	1.248.008
Materieel budget PZH	184.640	-	-	-	184.640
Doorontwikkeling	101.517	-	-	52.000	49.517
Digitalisering	290.617	-	-	177.000	113.617
Verlofstuwmeer	110.000	-	-	-	110.000
Frictiekosten	270.669	-	-	-	270.669
Regieplan	122.587	-	-	22.000	100.587
Archief	275.082	-	-	207.100	67.982
Werkconcept	102.506	-	-	48.000	54.506
CAO	350.000	-	-	350.000	-
Totaal	2.788.839	266.789	-	856.100	2.199.528

Bedragen x €

Algemene reserve

Het resultaat 2021 is via besluitvorming in de 1^e en 2^e Bestuursrapportage toegevoegd aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen (voor respectievelijk € 47.000 bij 1^e en € 220.000 bij de 2^e). De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Materieel budget PZH

De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH. In 2022 zijn er geen onttrekkingen ten laste van deze reserve gedaan.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling

De doorontwikkeling dient om OZHZ ook in cultureel opzicht klaar te stomen voor de Omgevingswet. De onttrekking in 2022 is voor extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Bestemmingsreserve Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. De onttrekking in 2022 betreft de invoering van het nieuwe VTH-systeem. De daadwerkelijk digitaliseringslag zal in 2023 nog tot verdere acties leiden rond Open Wave waarvoor de reserve kan worden ingezet.

Verlofstuwmeer

OZHZ heeft nog te maken met een verlofstuwmeer. Omdat een bovengemiddelde opname van verlof leidt tot vervangende inhuur ontstaat een financieel risico. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. In 2022 hebben geen onttrekkingen plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Frictievergoeding

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Over 2022 heeft geen onttrekking plaatsgevonden omdat is gebleken dat de productie en als afgeleide daarvan de omzet aanzienlijk hoger is uitgevallen dan bij tweede bestuursrapportage ingeschat. Deze reserve zal in 2023 worden gebruikt voor de improductiviteit die wordt voorzien door de druk op de arbeidsmarkt en het bijbehorende inwerken van nieuwe collega's en voor het inwerken van nieuwe collega's die worden ingezet omdat de huidige eigen medewerkers in 2023 aan de slag gaan met de aanbesteding en implementatie van een aantal nieuwe systemen.

Bestemmingsreserve Regieplan: Informatie Gestuurd Werken

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Het ontwikkelprogramma (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. Deze aanpak krijgt vorm in de data ambitie. Een deel van het programma wordt gedekt uit een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Archiefwet

De Regionale Archivararis merkt dat er achterstanden ontstaan in het 538 meter strekkende archief over de periode 1995 – 2016. In 2022 wordt de achterstand ingelopen. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. De onttrekking over 2022 betreft de externe kosten van deze partij. Er lopen daarnaast nog een aantal zaken op dit gebied door in 2023.

Bestemmingsreserve Nieuw werk concept

De reserve wordt ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept. Het betreft de projectorganisatie en aanpassing van de kantoorinrichting. Door vertraging in het project verschuiven een aantal zaken naar 2023.

Bestemmingsreserve cao-effect

Ten tijde van de tweede bestuursrapportage 2021 was een informeel akkoord gesloten over de cao. Inschatting was dat de cao zou leiden tot een onderbesteding van ongeveer € 350.000 in 2021. Omdat hoofdzakelijk sprake zou zijn van een vertraging van de lasten van 2021 naar 2022, is dit bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve "cao-effect". De incidenteel niet gedekte lasten van de cao in 2022 bedragen € 227.000 en zijn in 2022 onttrokken uit deze bestemmingsreserve.

Aanvullend is eind 2022 besloten om een eenmalige uitkering te verstrekken aan de medewerkers, omdat de vertraging over de cao voor 2023 trager gaat dan gewenst. De resterende ruimte binnen de bestemmingsreserve cao is hiervoor ingezet.

1.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor op balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en niet vrij aanwendbaar door het bestuur. Het saldo van de voorzieningen is nihil. Er zijn geen mutaties geweest in 2022.

1.3 Langlopende schulden

OZHZ heeft net als in eerdere jaren geen vaste schulden. Er zijn ook geen tussentijdse ontwikkelingen geweest.

In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 2, paragraaf 3) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2. Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden	31-12-2022	31-12-2021
Schulden korter dan één jaar	€ 1.590.037	€ 3.049.055
Totaal	€ 1.590.037	€ 3.049.055

Bedragen x €

2.1 Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Vlottende schulden	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	€ 1.518.206	€ 2.137.200
Overige vlottende schulden	€ 71.831	€ 911.855
Totaal	€ 1.590.037	€ 3.049.055

Bedragen x €

De overige schulden bestaan met name uit de crediteuren. Afwikkeling van de openstaande schulden vindt plaats in het eerste kwartaal van 2023.

2.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	31-12-2022	31-12-2021
Reservering accountantskosten	€ 23.130	€ 37.080
Verlofverplichting	€ 538.958	€ 466.409
Vooruit ontvangen inkomsten	€ 1.623.506	€ 7.748.581
Overige nog te betalen	€ 2.197.468	€ 653.013
Totaal	€ 4.383.062	€ 8.905.084

Bedragen x €

Onder invloed van de extra omzet in de loop van 2022 en de krapte op de arbeidsmarkt voor bepaalde taakvelden is het verlofstuwmeer toegenomen. De verlofverplichting is gewaardeerd op de individuele loonkosten per medewerker, inclusief sociale lasten en pensioenpremies. In 2023 worden op individueel niveau afspraken gemaakt over het terugdringen van het verlofstuwmeer.

De vooruit ontvangen bedragen van Europese of Nederlandse overheidslichamen betreffen de periodieke voorschotten van de opdrachtgevers. De onderbouwing is als volgt:

Vooruit ontvangen bijdragen Nederlandse overheidslichamen	Beginsaldo 01-01-2022	Ontvangen	Vrijgevallen	Eindsaldo 31-12-2022
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Ablasserdam	€ 537.945	€ 63.751	€ -537.945	€ 63.751
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Dordrecht	€ 2.213.304	€ 58.810	€ -2.213.304	€ 58.810
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Gorinchem	€ 163.962	€ -	€ -163.962	€ -
Uitvoering milieutaken gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 134.671	€ 25.227	€ -134.671	€ 25.227
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Hendrik Ido Ambacht	€ 124.788	€ 28.703	€ -124.788	€ 28.703
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Hoeksche Waard	€ 411.603	€ 42.895	€ -411.603	€ 42.895
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Molenlanden	€ 390.779	€ -	€ -390.779	€ -
Uitvoering milieutaken gemeente Papendrecht	€ 135.062	€ 44.636	€ -135.062	€ 44.636
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Sliedrecht	€ 130.994	€ 52.539	€ -130.994	€ 52.539
Uitvoering milieutaken gemeente Zwijndrecht	€ 220.705	€ -	€ -220.705	€ -
Uitvoering milieutaken provincie Zuid-Holland	€ 2.929.502	€ 561.004	€ -2.929.502	€ 561.004
Inwonerbijdrage	€ -	€ -	€ -	€ -
Vooruitontvangen bedragen RVMK Drechtsteden	€ 167.799	€ -	€ -71.453	€ 96.345
Vooruitontvangen bedragen RVMK ALV	€ 21.790	€ 1.286	€ -	€ 23.076
Vooruitontvangen bedragen RVMK WAS	€ -	€ 18.870	€ -	€ 18.870
Vooruitontvangen bedragen Geluidbelastingsskaarten	€ 99.065	€ 20.598	€ -	€ 119.663
Vooruitgefactureerde - projectinvesteringen	€ 66.614	€ -37.732	€ 21.936	€ 50.817
Vooruit ontvangen subsidiebedragen	€ -	€ 437.168	€ -	€ 437.168
Totaal	€ 7.748.581	€ 1.317.756	€ -7.442.831	€ 1.623.506

Bedragen x €

1.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit balans blijvende verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten waaruit een of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe worden ook de verplichtingen gerekend die slechts voor één jaar of korter zijn aangegaan en verplichtingen die in de loop van het jaar zijn ontstaan en per ultimo van dat betreffende jaar nog voortduren. In de jaarstukken worden de verplichtingen opgenomen met een jaarlijkse omvang groter dan € 25.000.

1. *Huur- en gebouw gebonden dienstverlening*

Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 te Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 505.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd. In 2022 is sprake van een korting van € 231.000.

In 2022 is de schoonmaak en glasbewassing aanbesteed in samenwerking met de andere huurders. Het nieuwe contract is op 26 januari 2023 getekend en heeft een looptijd van twee jaar, met 2x een optie tot verlengen van één jaar. De jaarlijkse lasten bedragen circa € 59.000.

De Facilitaire dienstverlening is ingevuld door middel van een overeenkomst met de Sociale Dienst Drechtsteden (circa € 17.000). Het contract voor de levering van koffie is in 2021 opnieuw aanbesteed. Een andere contractpartij is geselecteerd. Het contract loopt tot oktober 2026. De financiële omvang van het contract is circa € 30.000 per jaar.

Voor de levering van fruit (normaliter circa € 10.000 per jaar) is een overeenkomst aangegaan zonder tijdsperiode maar met een redelijke opzegtermijn.

2. *Software*

De voormalige milieudienst heeft een overeenkomst gesloten inzake het gebruiksrecht en onderhoud van het systeem Squit XO als basisprocessen systeem voor het verlenen van vergunningen en diensten op het gebied van milieu. Het contract betreft een jaarbedrag van circa € 245.000 (in 2022).

Per 1/1/2022 is een contract afgesloten met REM Automatisering inzake het VTH-systeem Open Wave. Implementatie heeft plaatsgevonden in november 2022. Het contract heeft een looptijd tot 1 januari 2025. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 71.000.

Per 1 december 2015 heeft OZHZ een contract gesloten met een leverancier voor een zaakstelsel – document managementsysteem (DMS). Met het systeem, genaamd JOIN, heeft OZHZ een compleet systeem dat is voorbereid op digitaal werken in Post 120. Het contract loopt tot 1 april 2023 en betreft een jaarbedrag van circa € 55.000.

Na een aanbesteding is AFAS gekozen voor een geïntegreerd systeem voor het tijdschrijven en de financiële administratie. De jaarlijkse licentiekosten bedragen circa € 40.000. Het huidige contract loopt af per 31/12/2023. In 2023/2024 wordt de nieuwe aanbesteding in gang gezet.

3. *Personeel*

Schadeverzekering

OZHZ heeft vanaf 2011 een aansprakelijkheidsverzekering die jaarlijks automatisch wordt verlengd. Voor 2022 betreft dit een verplichting van circa € 48.000. Hiervoor is OZHZ verzekerd voor personen en zaakschade, omzetschade en vermogensschade.

Arbozorg

Met ingang van 1 april 2022 is de Arbozorg overgedragen aan BEZIG BV. Met deze organisatie is een contract gesloten tot 1 april 2024 met de mogelijkheid van verlenging. Per jaar bedragen de kosten circa € 60.000.

Flexibel personeel

Sinds enige jaren vindt de inhuur van extern personeel plaats volgens het principe van een marktplaats. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd. Financiële dekking vindt plaats uit de omzet die wordt gegenereerd van de opdrachtgevers. Vanwege aangegane doorlopende contracten in 2023 met diverse bureaus zijn er contractuele verplichtingen tot een bedrag van circa € 5,8 miljoen. De contracten hebben een opzegtermijn van 1 maand.

4. *Servicegemeente Dordrecht (SGD)*

OZHZ ging eind 2021 op basis van een verleend alleenrecht een dienstverleningsovereenkomst (DVO) aan met de rechtsopvolger van het Servicecentrum Drechtsteden, de SGD. De DVO heeft een looptijd van 1 april 2022 tot 1 januari 2026. De jaarlijkse bijdrage van de DVO ICT bedraagt circa € 1,30 miljoen en wordt jaarlijks geïndexeerd. De overige dienstverlening heeft betrekking op personeel, organisatie, inkoop, verzekering en juridische dienstverlening. De print- en frankeerkosten worden doorbelast naar rato van verbruik. Het contract is onderdeel van de DVO en heeft een waarde van circa € 330.000 per jaar.

5. *Voer- en vaartuigen*

Leaseverplichtingen voertuigen

De leaseverplichtingen voor auto's betreffen een bedrag van circa € 80.000 per jaar. Financiële dekking vindt plaats uit de reguliere begroting. Voor de leasekosten is in 2019 een raamovereenkomst afgesloten voor 4 jaar. Daarnaast wordt voor elk nieuw leaseobject een specifieke overeenkomst gemaakt.

Vaartuigen

Na een aanbesteding is overgegaan tot de aanschaf van de Pandion II voor een aanschafprijs van € 2.400.000. De levering vindt plaats in 2023. Op de aanschafprijs is in 2022 een bedrag betaald van € 600.000. Rest een verplichting in 2023 van € 1.800.000.

6. *Overige dienstverlening*

Huur e-noses en windvanen

In 2019 heeft OZHZ een contract afgesloten voor de huur van 40 e-noses en 3 windvanen in het OZHZ-gebied. Dit contract is verlengd tot en met 2022 op grond van een positief inkoopadvies. E-noses zijn elektronische neuzen die veranderingen in de luchtsamenstelling waarnemen. De verplichting voor 2022 bedraagt € 76.250

DCMR

OZHZ heeft een overeenkomst met DCMR inzake de meldkamer voor de afhandeling van milieuklachten. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 58.000. Twee derde van de kosten komt ten laste van het provinciale jaarprogramma.

Accountant

Het contract met de accountant is in 2022 verlengd tot en met 31 december 2026. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 50.000.

7. Aansprakelijkheidsstelling Bouwstoffenhandel De Rivierendriesprong Papendrecht B.V.

De Rivierendriesprong B.V. vordert van drie partijen, waaronder OZHZ, de schade die is ontstaan door de kosten die zij in haar ogen heeft moeten maken doordat zij in haar ogen noodgedwongen, door de in haar ogen onrechtmatige handelwijze van de bevoegde gezagen (i.c. gemeente Papendrecht, provincie Zuid-Holland en OZHZ) puin elders, extern, moest laten breken, en de schade die is ontstaan door de in haar ogen ten onrechte verbeurde lasten onder dwangsom. De ingestelde vordering bedraagt € 900.000, aangevuld met een aantal PM-posten. De Rivierendriesprong heeft de drie partijen hoofdelijk aansprakelijk gesteld.

Programmarekening 2022

De programmarekening 2022 sluit met een positief saldo van € 117.000. In vergelijking met de bijgestelde begroting bij de tweede bestuursrapportage (€ 75.000) is er sprake van een voordeel van € 42.000. Het cijfermatige beeld is hieronder weergegeven. Voor de analyse wordt verwezen naar deel I; Jaarverslag, hoofdstuk 1; Programmaverantwoording, paragraaf 1.5: "Wat heeft het gekost?". De analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarstukken.

Resultatenrekening 2022

Programmarekening 2022 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2021	Begroting 2022 primair	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Vershil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.182	2.212	2.212	2.212	-
Wettelijke taken	21.367	20.344	23.581	24.330	749
Offerte- en subsidietaken	3.761	2.881	2.482	2.517	34
Overige baten	7	-	3	28	25
Vergoedingen	-	-	-	-	-
Totaal baten	27.318	25.438	28.279	29.087	808
Lasten					
Personeelskosten	21.360	20.190	24.220	24.563	343
Kapitaallasten	315	419	423	410	13-
Ondersteuning SGD	1.808	1.890	1.803	1.700	103-
Huisvesting	485	524	273	253	20-
Overige bedrijfskosten	1.258	1.291	1.499	1.633	134
Additionele productkosten	2.393	1.398	894	1.161	266
Onvoorzien	154	129	148	107	41-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	27.772	25.839	29.260	29.826	566
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	454-	401-	981-	739-	242
Onttrekkingen aan reserves	1.571	405	1.056	856	200-
Toevoegingen aan reserves	850	4	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	267	0-	75	117	42
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	<i>2.182</i>	<i>2.212</i>	<i>2.212</i>	<i>2.212</i>	<i>-</i>

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten

De baten en lasten zijn afhankelijk van de vraag en hebben doorgaans een structureel karakter, al kan de omvang variëren. Incidentele baten en lasten in 2022 zijn:

- Hogere baten vanwege de uitvoering van extra wettelijke taken (€ 4,0 mln.). Het betreft voornamelijk conjunctuurgevoelige taken op het gebied van bouwen en bodem en aandacht dossiers.
- Lagere overige baten voor adviezen en projecten dan structureel begroot (€ 365.000). Deze budgetten hebben een incidenteel karakter. Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Hiervoor zijn lagere lasten gerealiseerd (flexibele schil).
- De overige incidentele baten en lasten bedragen circa € 4,028 mln. Voor het grootste deel hebben deze een directe relatie met de hogere omzet. Het betreft de personele kosten (€ 4,473 mln.) vanwege de inhuur van extra flexibele schil en de kosten die direct worden doorbelast aan opdrachtgevers (€ 237.000). Daar staan onttrekkingen aan de bestemmingsreserves tegenover (€ 451.000). Tot slot is er sprake van een huurkorting die incidenteel over 2022 is bedongen van € 231.000 die samenhangt met de investeringen in de Huisvesting en het Meubilair (zie ook onderdeel Investeringsuitgaven in hoofdstuk 4).

Algemene dekkingsmiddelen

De inwonerbijdrage (€ 2,212 mln.) is een lumpsum budget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel.

Onvoorzien

De aanwending van de post onvoorzien is als volgt:

Onvoorzien	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
Dotatie verlofstuwmeer		36	
Dotatie verlofsparen		37	
Dotatie verliesvoorziening OHW		34	
Totaal onvoorzien	148	107	-41
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Aangezien de individuele posten niet zijn begroot is de begroting alleen op totaalniveau weergegeven.

3. Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op OZHZ. Het voor OZHZ toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.*

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	
R. Visser	
Functiegegevens	
Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.594
Beloningen betaalbaar op termijn	23.300
<i>Subtotaal</i>	<i>186.894</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	186.894
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.V.T.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.V.T.

Gegevens 2021	
bedragen x € 1	
R. Visser	
Functiegegevens	
Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.538
Beloningen betaalbaar op termijn	22.800
<i>Subtotaal</i>	<i>177.338</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Bezoldiging	177.338

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

De leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur ontvangen geen bezoldiging.

Gegevens 2022	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
A. Kraijo	Lid Algemeen Bestuur en lid Dagelijks Bestuur tot 1 juni 2022
H. van der Linden	Lid Algemeen Bestuur en dagelijks bestuur tot 1 juni 2022
M. Burggraaf	Lid Algemeen Bestuur tot 1 juni 2022
J. van der Geest	Lid Algemeen Bestuur tot 7 juli 2022
J. Nederveen	Lid Algemeen Bestuur van 1/1/22 tot en met 31/12/22 en lid van het Dagelijks Bestuur met ingang van 7 juli 2022
R.J. Lafleur	Lid Algemeen Bestuur van 1/1/22 tot en met 31/12/22
P. van Leenen	Lid Algemeen Bestuur en lid Dagelijks Bestuur tot 9 juni 2022
T.J. Slob	Lid Algemeen Bestuur en lid Dagelijks Bestuur tot 18 mei 2022
A.M.J.M. Janssen	Lid Algemeen Bestuur tot 9 juni 2022
E. Goverde	Lid Algemeen Bestuur tot 10 mei 2022
J.E.T.M. van Dongen	Lid Algemeen Bestuur van 1/1/22 tot en met 31/12/22
J.N. Baljeu	Lid Algemeen Bestuur van 1/1/22 tot en met 31/12/22
M. Stolk	Voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van 1/1/22 tot en met 31/12/22
F.C. de Gier	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 2 juni 2022
T.F. de Jonge	Lid van het Algemeen Bestuur met ingang van 1 juni 2022, Plaatsvervangend voorzitter en lid van het Dagelijks Bestuur met ingang van 7 juli 2022
M.P.P.M. Merx	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 1 juni 2022
M. de Boer	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 7 juli 2022
A. van der Wulp	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 9 juni 2022. Lid van het Dagelijks Bestuur met ingang van 7 juli 2022
J. Lock	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 18 mei 2022 en lid Dagelijks Bestuur met ingang van 30 november 2022
A.J. Kosten	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 9 juni 2022
R. Bijderwieden	Lid Algemeen Bestuur met ingang van 10 mei 2022

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

4. Begrotingsrechtmatigheid

Het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2022 geeft het afwegingskader voor het algemeen bestuur met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid.

Exploitatie

Per saldo is sprake van € 566.000 aan hogere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022 in de tweede bestuursrapportage. De hogere lasten betreffen de additionele productkosten (€ 266.000); de kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde hogere baten tegenover.

Daarnaast de hogere personeelskosten (€ 343.000) die enerzijds samenhangen met de hogere omzet doordat is ingezet op het wegwerken van de achterstanden zoals in de tweede bestuursrapportage als actie was aangegeven. Anderzijds hangt een deel samen met de aanvullende aanwending van de reserve Cao ter dekking van de eenmalige uitkering in december 2022 die niet was voorzien. Er is eind 2022 een Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend als eenmalige bijdrage in de loonkosten voor groene BOA's (€ 64.000) die niet was voorzien. Tot slot is er sprake van een aantal kleine afwijkingen die per saldo leiden tot hoger kosten (€ 21.000). Conclusie is dat de gerapporteerde overschrijdingen niet leiden tot een begrotingsonrechtmatigheid.

Reserves

De onttrekkingen aan de reserves (€ 856.100) zijn binnen het afgesproken kader gebleven van de primaire begroting 2022, de eerste en tweede Begrotingswijziging 2022, aangevuld met het besluit in het AB van 30 november 2022 om het restant van de bestemmingsreserve CAO in te zetten voor de eenmalige uitkering in december 2022 (€ 1.180.000). Dit geldt ook voor de individuele onttrekkingen aan de reserves.

De lagere onttrekking is het gevolg van het feit dat de daadwerkelijke kosten lager zijn uitgevallen. Hierdoor is de onttrekking van de reserves Digitalisering en Archief respectievelijk € 22.000 en € 30.900 lager. Door de toegenomen productie in het laatste kwartaal, die samenhangt met de hogere omzet, is de aanwending van de reserve Friciekosten (€ 271.000) niet nodig geweest. Deze reserve zal in 2023 worden gebruikt voor de improductiviteit die wordt voorzien door de druk op de arbeidsmarkt en het bijbehorende inwerken van nieuwe collega's en de aanbesteding en implementatie van een aantal nieuwe systemen.

De toevoegingen aan de reserves (€ 267.000) zijn conform de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2022; dat geldt ook voor de toevoegingen aan de individuele reserves.

Derhalve is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Investeringsuitgaven

Omschrijving	Beginstand krediet 2022	Krediet toevoegingen*	Investeringen 2022	Eindstand krediet 2022
a Huisvesting	579.221	-	650.331	-71.110
b ICT en audiovisuele investeringen	86.818	-	83.537	3.281
c Meubilair	26.083	-	85.141	-59.058
d Software	18.964	-	-	18.964
e Bedrijfsmiddelen	15.635	-	-	15.635
f Vaartuigen	350.050	2.400.000	818.430	1.931.620
TOTAAL	1.076.771	2.400.000	1.637.439	1.839.332

*krediettoevoegingen conform vastgestelde BURAP I en BURAP II 2022

De totale realisatie op de investeringskredieten (€ 1.637.439) blijft binnen het totaal door het AB vastgestelde investeringskrediet, bestaande uit het krediet bij aanvang van het boekjaar 2022 en de voteringen in 2022 (€ 3.476.771). Derhalve is er in 2022 is geen sprake van een onrechtmatigheden met betrekking tot de investeringskredieten.

Wel is er op individueel niveau sprake van een overschrijding van het investeringskrediet voor Huisvesting en Meubilair. Dit is het gevolg van de administratieve verwerking die OZHZ moet toepassen conform het BBV. Tegenover de hogere investeringskosten die zijn gemaakt staat een huurkorting die over 2022 is bedongen van € 231.000. Deze huurkorting is opgenomen binnen de exploitatie en geeft een onderschrijding op het onderdeel Huurkosten kantoorpand. De overschrijding van het investeringskrediet moet in relatie tot deze huurkorting worden gezien. In eerste bestuursrapportage van 2023 zal de administratieve verwerking worden doorgevoerd en om die reden een extra kredietaanvraag plaatsvinden.

Bijlage 1 Verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2022;	<p>De omzet betreft de realisatie 2022.</p> <table> <tr> <td>Alblasserdam</td> <td>€ 1.653.388,23</td> </tr> <tr> <td>Dordrecht</td> <td>€ 10.024.533,08</td> </tr> <tr> <td>Gorinchem</td> <td>€ 707.902,80</td> </tr> <tr> <td>Hardinxveld-Giessendam</td> <td>€ 498.828,33</td> </tr> <tr> <td>Hendrik-Ido-Ambacht</td> <td>€ 742.066,33</td> </tr> <tr> <td>Hoeksche Waard</td> <td>€ 1.954.377,66</td> </tr> <tr> <td>Molenlanden</td> <td>€ 1.854.214,12</td> </tr> <tr> <td>Papendrecht</td> <td>€ 634.506,87</td> </tr> <tr> <td>Sliedrecht</td> <td>€ 641.812,83</td> </tr> <tr> <td>Zwijndrecht</td> <td>€ 1.133.250,65</td> </tr> <tr> <td>Provincie</td> <td>€ 8.280.716,08</td> </tr> <tr> <td>TOTAAL</td> <td>€ 28.125.596,98</td> </tr> </table>	Alblasserdam	€ 1.653.388,23	Dordrecht	€ 10.024.533,08	Gorinchem	€ 707.902,80	Hardinxveld-Giessendam	€ 498.828,33	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 742.066,33	Hoeksche Waard	€ 1.954.377,66	Molenlanden	€ 1.854.214,12	Papendrecht	€ 634.506,87	Sliedrecht	€ 641.812,83	Zwijndrecht	€ 1.133.250,65	Provincie	€ 8.280.716,08	TOTAAL	€ 28.125.596,98
Alblasserdam	€ 1.653.388,23																								
Dordrecht	€ 10.024.533,08																								
Gorinchem	€ 707.902,80																								
Hardinxveld-Giessendam	€ 498.828,33																								
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 742.066,33																								
Hoeksche Waard	€ 1.954.377,66																								
Molenlanden	€ 1.854.214,12																								
Papendrecht	€ 634.506,87																								
Sliedrecht	€ 641.812,83																								
Zwijndrecht	€ 1.133.250,65																								
Provincie	€ 8.280.716,08																								
TOTAAL	€ 28.125.596,98																								
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<p><i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>31-12-2021 € 3.055.628 31-12-2022 € 2.316.568</p> <p><i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>31/12/2021 € 11.954.139 31/12/2022 € 5.973.099</p>																								
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2022 bedraagt € 117.040																								

Bijlage 2 Overzicht taakvelden

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning												
0.4	Overhead	1.300	5.512	-4.212	1.546	6.241	-4.695	1.219	6.379	-5.160	-327	138	-465
0.5	Treasury	0	0	0	0	0	0	18	0	18	18	0	18
0.8	Overige baten en lasten	0	129	-129	3	148	-145	74	73	1	71	-75	146
0.10	Mutaties reserves	405	4	401	1.056	0	1.056	856	0	856	-200	0	-200
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	75	-75	0	117	-117	0	42	-42
1.	Veiligheid												
1.2	Openbare orde en veiligheid	997	764	233	1.103	864	239	1.147	884	263	44	20	24
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat												
3.	Economie												
4.	Onderwijs												
5.	Sport, cultuur en recreatie												
6.	Sociaal domein												
7.	Volksgesondheid en milieu												
7.4	Milieubeheer	17.379	15.053	2.326	19.245	17.045	2.200	19.998	17.420	2.578	753	375	378
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.3	Wonen en bouwen	5.762	4.381	1.381	6.381	4.961	1.420	6.631	5.070	1.561	250	109	141
Totaal taakvelden		25.843	25.843	0	29.334	29.334	0	29.943	29.943	0	609	609	0

Samenvattend

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.4	Overhead	1.300	5.512	-4.212	1.546	6.241	-4.695	1.219	6.379	-5.160	-327	138	-465
0.5	Treasury	0	0	0	0	0	0	18	0	18	18	0	18
0.8	Overige baten en lasten	0	129	-129	3	148	-145	74	73	1	71	-75	146
0.10	Mutaties reserves	405	4	401	1.056	0	1.056	856	0	856	-200	0	-200
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	75	-75	0	117	-117	0	42	-42
1.2	Openbare orde en veiligheid	997	764	233	1.103	864	239	1.147	884	263	44	20	24
7.4	Milieubeheer	17.379	15.053	2.326	19.245	17.045	2.200	19.998	17.420	2.578	753	375	378
8.3	Wonen en bouwen	5.762	4.381	1.381	6.381	4.961	1.420	6.631	5.070	1.561	250	109	141
Totaal taakvelden		25.843	25.843	0	29.334	29.334	0	29.943	29.943	0	609	609	0

Bedragen x € 1.000

Bijlage 3: verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 30-1-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
lenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022 SISA tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente/code uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: E83B/03	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) per project Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04	Cumulatieve eigen/externe financiering (1/m jaar T) per project Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06
			1	Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	€ 23.637	€ 23.637	€ 0	Nee
			2	Kade 22 Piershil	€ 26.276	€ 26.276	€ 0	Nee
			3	Van der Seijde Strijen	€ 30.291	€ 30.291	€ 0	Nee
			4	Margrietweg Nieuwpoort	€ 6.742	€ 6.742	€ 0	Ja
			5	Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beerland	€ 2.850	€ 2.850	€ 0	Ja
			6	Graafland 63 Groot-Ammers	€ 9.295	€ 9.295	€ 0	Ja
			7	Veerdam Papendrecht	€ 11.065	€ 11.065	€ 0	Nee
			8	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	€ 13.852	€ 13.852	€ 0	Nee
			9	Uitvoer bodemaansieringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk	€ 138.608	€ 138.608	€ 0	
			10	Onderzoeksvorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	€ 2.854	€ 7.105	€ 0	Nee
11	Kopie projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08	€ 4.252	€ 4.252	€ 0	Nee		
1	Gasfabriek 's Gravendeel (Binnenmaas)	Ja						
2	Kade 22 Piershil	Ja						
3	Van der Seijde Strijen	Ja						
4	Margrietweg Nieuwpoort	Ja						
5	Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beerland	Ja						
6	Graafland 63 Groot-Ammers	Ja						
7	Veerdam Papendrecht	Ja						
8	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	Ja						
9	Uitvoer bodemaansieringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk	Ja						
10	Onderzoeksvorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	Ja						
11	PFAS bronnenonderzoek	Ja						
		Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/10						
		Nee						
lenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E93/01	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03			
			€ 7.847	€ 7.847	Nee			
			Naam activiteit Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06			
			1 Subsidieaanvraag	€ 951	€ 951			
			2 Deelname aan werk- en projectgroepen van het IBP	€ 4.899	€ 4.899			
			3 Aanleveren van data voor het IBP op verzoek van OONL	€ 476	€ 476			
4 Activiteiten gericht op het krijgen van inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst en in de voor- en nadelen hiervan aan de hand van de uitvraagde	€ 1.141	€ 1.141						
5 Activiteiten gericht op de implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingswet	€ 380	€ 380						
EZK	F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: F21/01	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) Aard controle R Indicator: F21/03	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) Aard controle D2 Indicator: F21/04	Eindverantwoording (ja/nee) Aard controle R Indicator: F21/05	
			€ 0	€ 0	Ja	Ja	Nee	

28 april 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

GR Omgevingsdienst ZHZ

RA2331

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:
het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke
regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Postbus 550
3300 AN DORDRECHT

Rotterdam, 28 april 2023
Kenmerk: MS/JB/RA2331

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna te noemen 'Omgevingsdienst ZHZ' gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning, zeker gezien de druk op de organisatie als gevolg van wisselingen en ziekte in de organisatie. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van Omgevingsdienst ZHZ bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle,

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA
Partner

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ De jaarrekeningcontrole 2022 is een weerbarstig proces gebleken. In goede samenwerking met de organisatie hebben wij de jaarrekeningcontrole tijdig kunnen afronden.
- ▶ Aangezien de jaarrekening 2022 van Omgevingsdienst ZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid, gedateerd op 28 april 2023, afgegeven bij deze jaarrekening.
- ▶ Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot de voorziening spaarverlof geëvalueerd en hierbij geen tekortkomingen geconstateerd.
- ▶ Wij kunnen ons vinden in de gekozen methodiek ten aanzien van het verlofstuwmeer. Wij adviseren u ook nu om het verlofstuwmeer terug te dringen in 2023, hoewel wij ons realiseren dat u hierbij van diverse factoren afhankelijk bent.
- ▶ Vanuit de controle van de Europese aanbestedingsrechtmatigheid hebben wij een onzekerheid van € 280.000 geconstateerd. Op 6 april 2023 heeft (hemieuwde) vaststelling van het normenkader 2022 door het algemeen bestuur plaatsgevonden.
- ▶ Overschrijding van door het algemeen bestuur gevoterde investeringskredieten leidt niet tot een controleverschil.

RESULTAAT 2022

(x €1.000)	2022	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-/- 739	-/- 981
Onttrekking reserves	856	1.056
Resultaat	117	75

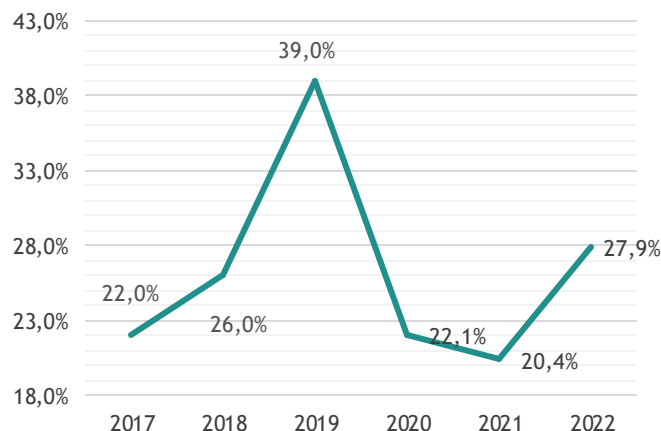
- ▶ Het resultaat 2021 wijkt beperkt af van de totale begrote lasten (na wijziging).
- ▶ Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.
- ▶ De afwijking bij Omgevingsdienst ZHZ is lager dan onze ervaringsnorm.

ONZE CONTROLE

- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd:
 - ▷ De verplichte paragraaf inzake Wet Open overheid is opgenomen in de jaarstukken.
 - ▷ De toelichting in het kader van de systematiek sparen van bovenwettelijk verlof is opgenomen in de jaarstukken.
- ▶ De WNT is nageleefd.
- ▶ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.
- ▶ Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst ZHZ.
- ▶ Er is geen sprake van fraude of materiële non-compliance.

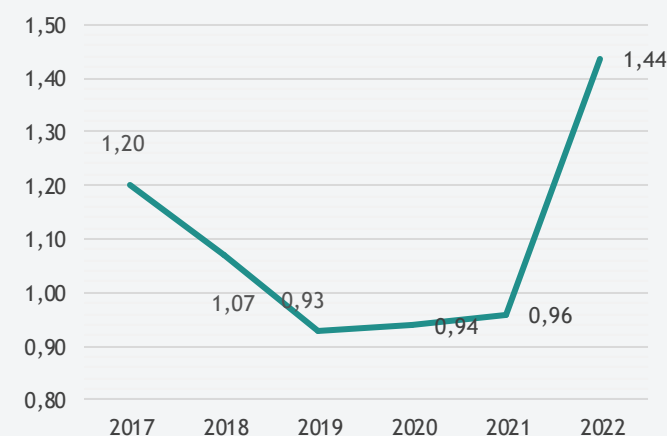
SOLVABILITEIT

SOLVABILITEITSRATIO

WEERSTANDSVERMOGEN

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 De jaarrekening is getrouw

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening
2022 is getrouw

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst ZHZ een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid.

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 14.750 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Geen.	-	-	
Totaal	-	-	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	295.000	885.000	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)	236.000	708.000	
Door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie	14.750		

De goedkeuringstolerantie bedraagt € 295.000 voor fouten en € 885.000 voor onzekerheden. Aangezien de jaarrekening 2022 van Omgevingsdienst ZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid, gedateerd op 28 april 2023, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Wij hebben de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 14.750 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Europese aanbestedingen	-	280.000	§ 4.1
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	-	-	§ 2.1
Totaal	-	-	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	295.000	885.000	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)	236.000	708.000	
Door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie	14.750		

Aangezien de jaarrekening 2022 van Omgevingsdienst ZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid, gedateerd op 28 april 2023, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

3. Resultaat & financiële positie

- 3.1 Resultaat 2022
- 3.2 Uw financiële positie
- 3.3 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2022

Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 0,1 miljoen

Het resultaat van de Omgevingsdienst ZHZ over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 0,1 miljoen voordelig.

In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-/- 739	-/- 981	242	-/- 25%
Onttrekkingen reserves	856	1.056	-/- 200	-/- 19%
Resultaat	117	75	42	56%

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door:

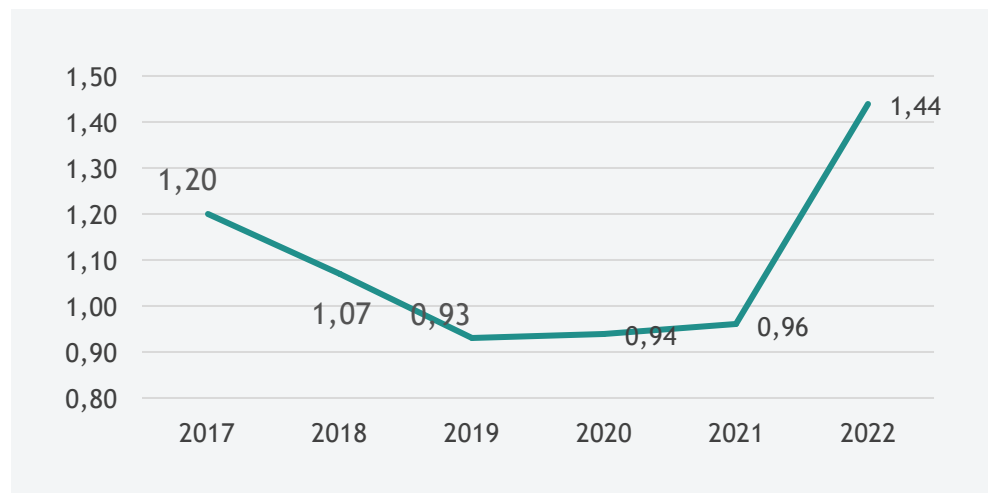
- ▶ De totale baten komen € 808.000 hoger uit dan begroot. In 2022 hebben diverse opdrachtgevers extra budgetten beschikbaar gesteld voor opgaven op het gebied van woningbouw, APV, bodem- en de energieagenda. Een groot deel heeft een incidenteel karakter. De realisatie 2022 van de wettelijke taken is hoger (€ 749.000) dan de gewijzigde begroting. Het verschil is een saldo van diverse over- en onderbesteding bij de individuele opdrachtgevers. In de laatste vier maanden heeft er nog een aanzienlijke toename van de productie plaatsgevonden ten opzichte van raming in de tweede bestuursrapportage.
- ▶ De totale lasten komen € 566.000 hoger uit dan begroot, met name door hogere personeelskosten (€ 343.000). De kosten die direct worden doorbelast naar de jaarprogramma's zijn € 342.000 hoger dan begroot. De overbesteding betreft hogere salariskosten door invulling van vacatures en extra inhuur die leidt tot hogere inhuurkosten. Dit betekent dat de totale urenomzet op de jaarprogramma's is toegenomen met € 407.000. De realisatie van de overige productiekosten is hoger uitgevallen (€ 266.000) dan voorzien in de gewijzigde begroting. Belangrijkste redenen zijn project RVMK en verkeerstellingen Drechtsteden die niet waren voorzien in de begroting.

Het resultaat 2022 wijkt ongeveer 0,3% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

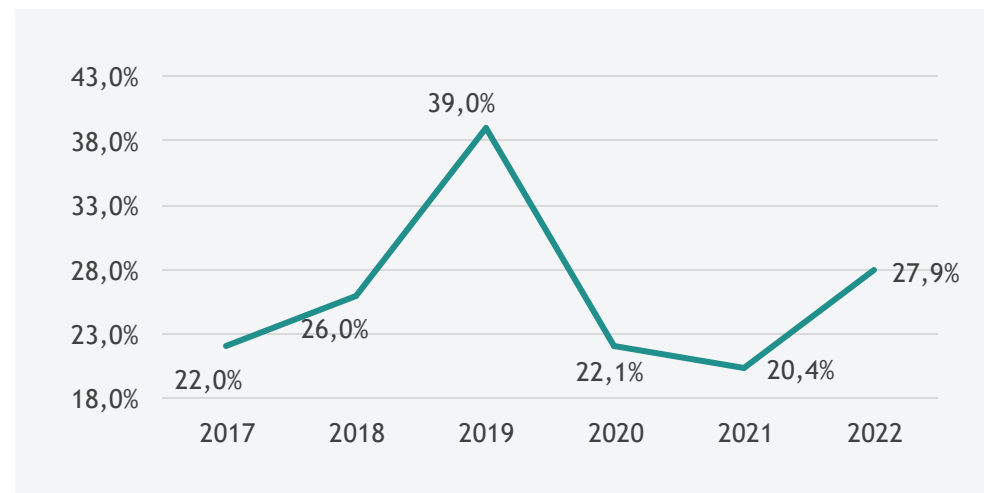
Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2022

3.2 Uw financiële positie

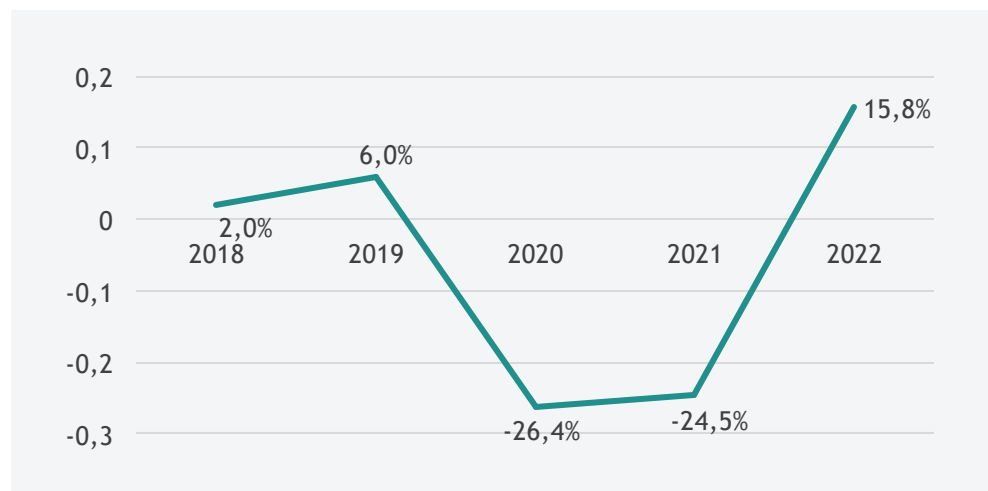
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

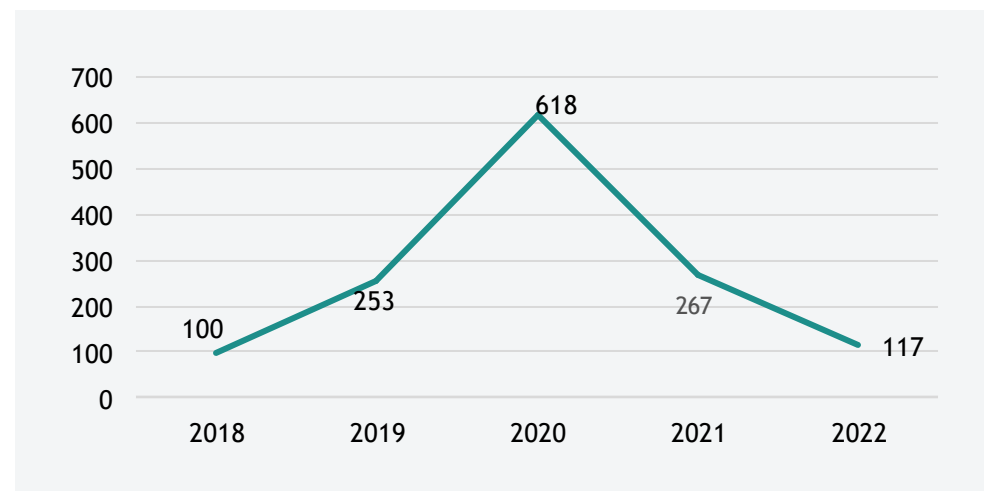
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RESULTAAT

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Weerstandsvormogen van Omgevingsdienst ZHZ is voldoende

Omgevingsdienst ZHZ kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Onze rol in relatie tot het weerstandsvormogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvormogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvormogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de Omgevingsdienst ZHZ. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie.

Weerstandsvormogen van Omgevingsdienst ZHZ is voldoende

In de paragraaf weerstandsvormogen heeft het dagelijks bestuur een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 1.382.000. In het weerstandsvormogen ultimo 2022 zijn de vrij aanwendbare bestemmingsreserves niet meegenomen. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven.

In de paragraaf weerstandsvormogen zijn de relevante risico's benoemd. De Omgevingsdienst ZHZ heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 962.000. Het weerstandsvormogen van de Omgevingsdienst ZHZ is derhalve voldoende om deze risico's te kunnen dekken indien deze zich voordoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2022 27,9%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de Omgevingsdienst ZHZ in staat is aan haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

Gegeven de wijze van financiering (bevoorschotting vanuit de deelnemersbijdrage) en het type dienstverlening achten wij de solvabiliteit van Omgevingsdienst ZHZ ruim voldoende. Gezien de activiteiten en de relatief lichte organisatie is het voor de Omgevingsdienst ZHZ van belang om over voldoende werkkapitaal te beschikken. Wij zijn van mening dat Omgevingsdienst over voldoende werkkapitaal beschikt.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Belangrijkste bevindingen
- 4.2 BBV, WNT en SiSa
- 4.3 Begrotingsrechtmatigheid en investeringskredieten

4.1 Belangrijkste bevindingen

Wet Open overheid

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat Omgevingsdienst ZHZ deze paragraaf opgenomen heeft in de jaarstukken 2022.

Voorziening voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen

Voorziening voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk 'vormen voorziening voor verlofsparen'. Voor het wettelijke verlof saldo per 31 december wordt geen voorziening getroffen. Doordat dit verlof binnen twee jaar moet worden opgenomen zal dit saldo niet bovenmatig zijn en geen spaarsaldo betreffen. Hier is sprake van een verplichting van gelijke omvang.

Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo. In uw jaarrekening 2022 is een voorziening ad € 37.000 opgenomen voor het spaarverlof. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot deze verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hierbij geen tekortkomingen geconstateerd. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in het kader van de gekozen systematiek in de jaarstukken 2022 is opgenomen.

Voor het bovenwettelijke verlof dat géén gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen. De door de Omgevingsdienst ZHZ gekozen systematiek is gebaseerd op het overschot aan verlofuren boven de 50%-norm van de rechten van het regulier vakantieverlof, leeftijdsverlof, wachtdienstverlof en meer-minderuren per medewerker. Jaarlijks berekend Omgevingsdienst ZHZ per medewerker op basis van de werkelijke totale loonkosten per uur (inclusief IKB en sociale lasten) de verplichting per balansdatum. In de jaarrekening wordt jaarlijks op basis van de beschreven methodiek de verplichting geboekt. In 2022 is het verlofstuwmeer toegenomen van 10.310 uur tot 11.418 uur (10,7%). Op basis van het voorgaande is in de jaarrekening 2022 een verplichting van € 502.000 opgenomen. Wij onderschrijven de gekozen methodiek. Omgevingsdienst ZHZ geeft aan in 2023 individuele afspraken te zullen maken om tot een afbouw van het stuwmeer te kunnen. Wij dringen hierop aan om een verdere toename van het verlofstuwmeer te voorkomen, hoewel wij ons realiseren dat dit een lastige situatie kan worden in relatie tot druk op de personele bezetting en de behoeften vanuit de deelnemers.

Europese aanbestedingen

Het betreffende contract is, in afwachting van de invoering van de Omgevingswet periodiek verlengd. Bij de invoering van de Omgevingswet zal een nieuwe aanbesteding plaatsvinden. In 2009 is de applicatie aanbesteed. De aanbestedingsstukken uit 2009 zijn echter in het geheel niet (meer) beschikbaar. De jaarlast 2022 bedraagt € 280.000. Aangezien wij niet hebben kunnen vaststellen dat de applicatie in 2009 is aanbesteed, rapporteren wij een bedrag ad € 280.000 als onzekerheid in het kader van de rechtmatigheid. In 2020 heeft een externe aanbestedingsjurist onderzocht in hoeverre de verlenging valt te kwalificeren als een wezenlijke wijziging van het contract. Als gevolg van het ontbreken van de benodigde documenten heeft deze jurist hier geen uitspraak over kunnen doen. Deze bevinding en onrechtmatigheid (onzekerheid) loopt ook door naar het boekjaar 2023.

Normenkader en regionaal inkoopbeleid

Het algemeen bestuur stelde op 30 november 2022 het protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2022 vast. Daarin is het normenkader opgenomen waarin de te toetsen wet- en regelgeving staat. Wij hebben voorgesteld om de verwijzing naar het Inkoop- en aanbestedingsbeleid Drechtsteden uit het normenkader te schrappen, en daarmee het normenkader toe te spitsen op de Europese aanbestedingsregels en -grenzen.

Het algemeen bestuur stelde op 21 november 2019 het Vaststellingsbesluit inzake het Regionaal Inkoop- en aanbestedingsbeleid Drechtsteden en de Algemene Inkoopvoorwaarden Drechtsteden 2020 vast. Hierdoor maakt het regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid vanaf verslagjaar 2020 onderdeel uit van het normenkader van de Omgevingsdienst ZHZ. Wij hebben aangegeven dat landelijk een regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid normaliter niet door het algemeen bestuur wordt vastgesteld, en daarom geen onderdeel is van het normenkader, tenzij er een (in incidentele gevallen) concrete aanleiding voor is dit wel te doen.

Aangezien in het regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt gerefereerd naar de Gids Proportionaliteit maakt deze thans (indirect) deel uit van het normenkader van OZHZ. Voor de verslagjaren 2020 en 2021 gold geen (wettelijke) status van de Gids Proportionaliteit. Echter, de derde herziening per 1 januari 2022 is ondertekend door de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat waardoor de (wettelijke) status van de Gids Proportionaliteit is gewijzigd. Als gevolg hiervan moeten de normbedragen van de Gids Proportionaliteit gevolgd worden bij meervoudig onderhandse en nationaal openbare procedures (wanneer de Gids Proportionaliteit onderdeel is van het normenkader).

Om te voorkomen dat het voorgaande onbedoeld een grote impact heeft op de diepgang van onze controle en een grote wissel trekt op de ambtelijke organisatie in de totstandkoming hiervan voor boekjaar 2022, hebben wij het algemeen bestuur geadviseerd het besluit van 30 november 2022 te herzien waardoor het regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid geen onderdeel meer is van het normenkader voor de accountantscontrole 2022. De organisatie houdt de controle op de naleving van het regionale inkoopbeleid wel in haar eigen interne controle als toetspunt en zal dit ook in de bestuursrapportages rapporteren. Indien gewenst kunnen wij, buiten de scope van de jaarrekeningcontrole 2022, een onderzoek naar de naleving van het regionaal inkoop- en aanbestedingsbeleid uitvoeren.

Op 6 april 2023 heeft (hernieuwde) vaststelling van het normenkader 2022 door het algemeen bestuur plaatsgevonden.

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Exponentiele toename
aantal SiSa-regelingen

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat Omgevingsdienst ZHZ de wettelijke verslaggevingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor Omgevingsdienst ZHZ geldt dat de algemeen directeur als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de Omgevingsdienst ZHZ niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst ZHZ voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2022. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor uw gemeenschappelijke regeling, zijn daardoor exponentieel toegenomen. Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen de Omgevingsdienst ZHZ en decentrale overheden en de accountantskantoren.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid en investeringskredieten

Overschrijding begrote lasten met € 0,5 miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling circa € 29,3 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 29,8 miljoen aan werkelijke lasten in 2022. Dit is in totaal een overschrijding van € 0,5 miljoen (1,7%).

Aan baten had uw gemeenschappelijke regeling een bedrag van € 28,3 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 29,1 miljoen aan werkelijke baten in 2022. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 0,8 miljoen (2,8%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2022 is er per saldo circa € 0,9 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 0,1 miljoen positief bedraagt.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het dagelijks bestuur vast. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerd en gerapporteerd te worden aan het algemeen bestuur. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan het algemeen bestuur is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium moeten door het algemeen bestuur nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. In de onderstaande tabel is de begrotingsonrechtmatigheid 2022 voor Omgevingsdienst ZHZ uitgewerkt.

LASTENOVERSCHRIJDING	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT <u>N</u> IE T MEE IN OORDEEL	TELT <u>W</u> EL MEE IN OORDEEL
Totaal lasten Omgevingsdienst ZHZ (€ 566.000)	Per saldo is over 2022 sprake van € 566.000 aan hogere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting. De lagere lasten betreffen additionele productkosten en personeelskosten. De hogere lasten zijn één-op-één bij opdrachtgevers in rekening gebracht (direct gerelateerde hogere baten). Hierdoor telt deze begrotingsonrechtmatigheid <u>n</u> iet mee in ons oordeel.	✓	

Controle investeringskredieten

Uit onderstaand overzicht blijkt dat op de investeringskredieten ‘huisvesting’ en ‘meubilair’ sprake is van een overschrijding van de door het algemeen bestuur gevoteerde investeringskredieten. Per saldo is sprake van een onrechtmatigheid van € 130.168, echter aangezien wij niet ondubbelzinnig hebben kunnen vaststellen dat deze kredietoverschrijving in strijd is met de richtlijnen van het algemeen bestuur nemen wij dit niet mee in onze foutevaluatie.

INVESTERINGSKREDIET	EINDSTAND KREDIET 2022 (€)
Huisvesting	-/- 71.110
ICT en audiovisuele investeringen	3.281
Meubilair	-/- 59.058
Software	18.964
Bedrijfsmiddelen	15.635
Vaartuigen	1.931.620
Totaal	1.839.332

Tegenover de hogere investeringskosten die zijn gemaakt staat een huurkorting die over 2022 bedongen is. Deze huurkorting is op basis van het BBV in de exploitatie verantwoord.

Bijlagen

- A [Onze controle](#)
- B [Bevindingen SiSa-bijlagen](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Omgevingsdienst ZHZ, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het algemeen bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 295.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 14.750 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst ZHZ zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 4 november 2022 opgenomen. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van de Omgevingsdienst ZHZ. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ Het risico van management override of internal controls; dit is het ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten;
- ▶ Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels;
- ▶ De gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.

Strekking van de controleverklaring / status van de controle

Aangezien de jaarrekening 2022 van Omgevingsdienst ZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid, gedateerd op 28 april 2023, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de Omgevingsdienst ZHZ zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de Omgevingsdienst ZHZ als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Jaarverslag

De jaarstukken 2022 van uw gemeenschappelijke regeling bestaan uit:

- ▶ Het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ De jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

Strekking van de controleverklaring

Continuïteit

Jaarverslag

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Fraude en non-compliance

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2022. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en overige functionaris(sen) en met het dagelijks bestuur en de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De Omgevingsdienst ZHZ heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Fout		
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Onzekerheid		
E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Fout		
E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Onzekerheid		
F21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Fout		
F21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Onzekerheid		

bdo.nl

Bestuursnotitie

Datum 7 april 2023

Onderwerp Accountantsverslag en controleverklaring 2022

1. Bevindingen accountant

De accountant concludeert het volgende in het accountantsverslag bij de jaarrekening 2022 van OZHZ:

- Er een goedkeurende controleverklaring afgegeven wordt voor wat betreft de getrouwheid bij de jaarrekening.
- In het kader van de rechtmatigheid dienen op dit moment de laatste zaken met betrekking tot de controle van de Europese aanbestedingsrechtmatigheid nog in het dossier te worden verwerkt. Vanuit de controle volgt een onzekerheid ad € 280.000 ten aanzien van de aanbestedingsrechtmatigheid.
- Het resultaat 2022 bedraagt € 117.000 en wijkt daarmee beperkt (0,3%) af van de totaal begrote lasten. Op basis van de ervaringsnorm van de accountant bij decentrale overheden is een afwijking van 2 - 3% inherent aan een complex begrotingsproces. De afwijking ten opzichte van de begroting valt daarmee aanzienlijk lager uit.
- De bezoldigingen over 2022 zijn niet strijdig met de Wet Normering Topinkomen (WNT). De jaarrekening 2022 voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT. De definitieve bevestiging moet nog worden verstrekt door de accountant.
- Er zijn géén bevindingen ten aanzien van de SISA-bijlage.
- De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2022 bedraagt € 1.382.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 962.000 benodigd.
- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd:
 - De verplichte paragraaf inzake Wet Open overheid is opgenomen in de jaarstukken.
 - De toelichting in het kader van de systematiek sparen van bovenwettelijk verloop is opgenomen in de jaarstukken.

2. Reactie OZHZ

OZHZ herkent zich in het beeld van het accountantsverslag 2022.

Rechtmatigheid

Ten tijde van het opstellen van deze notitie was de controle op de rechtmatigheid voor wat betreft de Europese aanbestedingsrechtmatigheid nog niet helemaal afgerond. BDO heeft aangegeven dat er op basis van de observaties tot op heden geen geconstateerde onrechtmatigheden zijn die als fout kwalificeren met betrekking tot de aanbestedingsrechtmatigheid. Wel is er sprake van een onzekerheid van € 280.000 ten aanzien van de aanbestedingsrechtmatigheid. Onder de

voorwaarde dat er uit de beoordeling van de rechtmatigheid geen zaken meer naar voren komen is het voornemen om een goedkeurende verklaring af te geven op het gebied van rechtmatigheid.

De onzekerheid van € 280.000 betreft een contract wat in afwachting van de invoering van de Omgevingswet periodiek verlengd wordt. Bij de invoering van de Omgevingswet zal een nieuwe aanbesteding plaatsvinden. In 2009 is de applicatie aanbesteed. De aanbestedingsstukken uit 2009 zijn echter in het geheel niet (meer) beschikbaar. Aangezien niet vastgesteld kan worden dat de applicatie in 2009 is aanbesteed wordt dit contract als onzekerheid aangemerkt in het kader van de rechtmatigheid. In 2020 heeft een externe aanbestedingsjurist onderzocht in hoeverre de verlenging valt te kwalificeren als een wezenlijke wijziging van het contract. Als gevolg van het ontbreken van de benodigde documenten heeft deze jurist hier geen uitspraak over kunnen doen. Deze bevinding en onzekerheid in het kader van de rechtmatigheid loopt ook door naar het boekjaar 2023. Als de nieuwe aanbesteding heeft plaatsgevonden zal deze onzekerheid komen te vervallen.

Weerstandsvermogen

De huidige weerstandsratio bedraagt 1,44. Het AB heeft als uitgangspunt een weerstandsratio van 1 vastgesteld voor OZHZ (november 2017). OZHZ zal het DB voorstellen om het surplus aan weerstandvermogen in te zetten als dekking voor het geprognoseerde tekort 2023, waarover het DB en AB separaat worden geïnformeerd bij BURAP I van 2023.

SISA-bijlage

De accountant heeft geen bevindingen t.a.v. de SISA-bijlage. OZHZ constateert dat in 2023 en verdere jaren steeds meer middelen van het Rijk, in de vorm van specifieke uitkeringen, aan omgevingsdiensten uitgekeerd zullen worden, dus ook aan OZHZ. Dit vergt een extra inspanning als het gaat om beheersing en verantwoording. Het accountantsoordeel onderstreept dat OZHZ dit soort specifieke uitkeringen ordentelijk in de financiële administratie kan verwerken.

Paragraaf WOO en toelichting systematiek spaarverlof

Dit zijn beide nieuwe elementen vanaf 2022 waar de accountant in het kader van de naleving van de BBV op toetst. OZHZ heeft beide onderdelen verwerkt in de jaarstukken en voldoet daarmee aan de nieuwe regelgeving uit het BBV.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 6 juli 2023

Onderwerp:

BURAP I 2023 en 1^e begrotingswijziging 2023

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van de BURAP I 2023.
2. Vaststellen van de eerste wijziging van de begroting 2023.
3. Besluiten om het resterende tekort over 2023 van € 536.000 vooralsnog te dekken uit de algemene reserve.
4. Besluiten om het weerstandsvermogen binnen een periode van 4 jaar weer op het niveau van het risicoprofiel brengen via toekomstige positieve resultaten en, als deze niet toereikend zijn, via een aanvullende bijdrage van de deelnemers.

Toelichting:

De financiële verordening van OZHZ schrijft voor dat het DB het AB door middel van tussentijdse rapportages informeert over de realisatie van de begroting over de eerste vier en acht maanden van het desbetreffende boekjaar. De voorliggende eerste bestuursrapportage (BURAP I) van 2023 is de nadere uitwerking van dit artikel. Het DB stelde BURAP I vast op 22 juni 2023.

De bestuursrapportage heeft een beheersmatig karakter. OZHZ rapporteert de voortgang van de wettelijke taken en uitvoeringsprogramma's periodiek aan de opdrachtgevers. Daarbij geeft de dienst ook de financiële vertaling. Op grond van de financiële realisatie tot en met april en de geprognosticeerde doorwerking naar eind 2023, legt de directie in deze bestuursrapportage een voorstel voor aanpassing van de begroting voor aan het bestuur.

Het geprognosticeerde resultaat komt uit op een tekort van € 536.000. Hierbij is al rekening gehouden met de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel met € 450.000 en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van € 117.000. Over beide aspecten dient het AB op 6 juli 2023 een besluit te nemen^a. De voornaamste oorzaken zijn de hogere personeelskosten op basis van de nieuw afgesloten CAO voor 2023 (€ 900.000), de hogere huurlasten (€ 199.000) en hogere overige bedrijfskosten (€ 297.000). Tegenover deze hogere kosten staat de aanwending van de algemene reserve door de vrijval van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel (€ 567.000) en de aanwending van een aantal overige reserves (€ 306.000).

De hogere omzet (€ 4,8 mln.) leidt tot hogere personeelslasten (€ 3,9 mln.) en hogere additionele productkosten (€ 0,9 mln.). De hogere omzet hangt samen met de stijging van beide kostencomponenten.

Bovengenoemde wijzigingen leiden tot bijstelling van de begroting 2023. Het DB stelt u voor kennis te nemen van BURAP I van 2023 en tevens de eerste wijziging van de begroting 2023

^a Zie agendapunt 3 van deze AB-vergadering over de toevoeging van het rekeningresultaat 2022 aan het weerstandsvermogen.

conform voorliggend voorstel vast te stellen.

Dekking van het financieel tekort van € 536.000 uit de algemene reserve

Omdat we nog vroeg in 2023 zitten kunnen er nog diverse ontwikkelingen plaatsvinden die van invloed zijn op het uiteindelijke resultaat over 2023. Gezien de stabiele uitkomsten van OZHZ in het verleden is het weerstandsvermogen tot op heden nimmer aangewend. Om die reden is het voorstel om het tekort van € 536.000 op dit moment te dekken uit de algemene reserve.

Aanvulling van de algemene reserve / het weerstandsvermogen

Door de inzet van de algemene reserve voor het resterende tekort over 2023 van € 536.000 ontstaat de situatie dat deze niet meer toereikend is in relatie tot het geactualiseerde risicoprofiel van € 962.000. Om de algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen weer op peil te brengen stelt de directie voor om de mogelijke toekomstige positieve resultaten over een periode van maximaal 4 jaar (2023 – 2026) te gebruiken voor de aanvulling van het weerstandsvermogen. Als blijkt dat na de periode van 4 jaar het op peil brengen van het weerstandsvermogen niet of slechts deels is gelukt dan zal een beroep worden gedaan op de deelnemers voor een aanvullende bijdrage conform de spelregels. Dit om het verschil tussen het niveau van het weerstandsvermogen en het bedrag behorende bij het geactualiseerde risicoprofiel weg te werken. De benadering van het tekort zal ook de aandacht hebben van de toezichthouder (BZK). De toezichthouder zal, blijkens ambtelijk verkregen informatie, met name kijken naar de hardheid van de afspraak om het weerstandsvermogen aan te vullen en de garantstelling van de deelnemers, naast de structurele dekking (meerjarig in evenwicht door verhoging van het tarief vanaf 2024) en daarmee een stabiele financieringssituatie.

Ambtelijke voorbereiding en Auditcommissie:

Adviesgroep Eigenaren (AGE)

BURAP I is op 8 juni 2023 toegelicht en besproken in de AGE. Aan de orde kwam het volgende:

- OZHZ zal aan de voorkant nadere afstemming hebben met de toezichthouder BZK met de vraag hoe deze aankijkt tegen het voorstel tot aanwending en vervolgens aanvulling van het weerstandsvermogen. Zie de passage hiervoor.
- De AGE wees erop dat de realisatie in het eerste kwartaal positief is. Vraag is dan waarom dit in de rest van 2023 niet meer zou zijn. OZHZ heeft toegelicht dat dit te maken heeft met de prognose waarin kosten zijn opgenomen die zich gedurende het jaar niet lineair ontwikkelen en dus pas later in het jaar tot uitdrukking gaan komen.
- Gevraagd naar de verwachte hogere omzet in 2023 lichtte OZHZ toe dat dit te maken heeft met het moment van vaststelling van de begroting in juli 2022 waarna de deelnemers vervolgens met aanvullende opdrachten (kunnen) komen, in dit geval met een redelijk fors volume. Deze worden vervolgens in de Burap verwerkt tegen het vastgestelde uurtarief van de primaire begroting. In dat tarief is de overhead al gedekt, maar OZHZ laat de overhead vervolgens niet evenredig meestijgen met het extra volume. Daardoor ontstaat een marge.
- Gevraagd naar de situatie als deze aanvullende opdrachten niet of niet volledig kunnen worden uitgevoerd lichtte OZHZ toe dat een en ander niet als verrassing komt. De relatiebeheerders van OZHZ hebben zeer regelmatige afstemming met de deelnemers hierover. OZHZ start daarom al bijtijds met werving van personeel en inhuur. Elke maand is bovendien een MARAP per opdrachtgever beschikbaar waaruit blijkt in hoeverre OZHZ op schema ligt om de verwachtingen en de afspraken na te komen. Dat wordt ook met de opdrachtgevers besproken en er worden indien nodig nadere afspraken gemaakt om bij te sturen. De situatie op dit moment (dus na de eerste 4 maanden van 2023) zit in

totaliteit op een gemiddelde van 98%.

- PZH lichtte toe dat zij al ten tijde van de primaire begroting ook de aanvullende opdrachten zo goed mogelijk raamt en meeneemt. Dat biedt OZHZ meer zekerheid aan de voorkant voor wat betreft de hoeveelheid incidentele opdrachten en de daartoe te ondernemen acties. Ook bij de voorstellen voor aanpassing van het financieringsmodel later dit jaar kan dit als aandachtspunt worden meegenomen, bijvoorbeeld door te gaan werken met een vaste 'opslag' bij de primaire begroting en daar vervolgens naar te handelen bij het werven van personeel en inhuur. OZHZ zal dit aspect meenemen in de uitwerking van de voorstellen. Deels werkt OZHZ overigens al op deze manier door volgens afspraak een deel van de offertetaken mee te nemen in de raming en hier al op te anticiperen qua benodigde capaciteit.
- OZHZ lichtte verder toe dat, door de overhead niet evenredig te laten meestijgen met het extra volume, zoals gezegd marge ontstaat die OZHZ kan inzetten als indirecte uren voor het opleiden van nieuw en relatief onervaren personeel. Toezichhouders milieu en bouwen zijn vrijwel niet meer te vinden, zodat OZHZ veel tijd en geld moet investeren om deze nieuwe medewerkers op te leiden en te laten begeleiden door de al aanwezige senior medewerkers. Het benutten van deze marge zorgt er ook voor dat OZHZ hiervoor voorsnog geen extra budget hoeft te vragen bij de deelnemers. Een en ander drukt vanzelfsprekend wel op de norm voor productiviteit van de medewerkers.
- De nieuwe landelijke 'robuustheidscriteria' (zie het agendapunt over versterking van het VTH-stelsel) gaan daarin ook een rol spelen, daar deze normen gaan bevatten voor o.a. de overhead, het opleidingsbudget, budget voor innovatie en business intelligence, enzovoort. Dat werkt dan ook meteen door op de norm voor de productiviteit.

Auditcommissie

BURAP I wordt op 28 juni 2023 ook toegelicht en besproken in de Auditcommissie. Voorafgaand aan of ter vergadering van het AB op 6 juli 2023 zal hiervan een terugkoppeling worden gegeven.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- BURAP I 2023
- Bestuursnotitie inzake de eerste begrotingswijziging 2023

Wonen en werken. In een veilige,
gezonde en duurzame leefomgeving.

Eerste Bestuursrapportage januari - april

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 22 juni 2023

Inleiding

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage 2023 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ).

In deze bestuursrapportage zetten we de ontwikkelingen op een rij, rapporteren we over de uitvoering van de begroting en maken we een prognose van de resultaten aan het einde van het jaar. Vooral nog verwachten we een nadelig financieel resultaat van € 536.000. Hierbij is al rekening gehouden met de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel met € 450.000 en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van € 117.000.

Mr. R. Visser
Directeur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

I Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk doet OZHZ verslag van de belangrijkste ontwikkelingen die op dit moment spelen. Dit zijn:

- a) De Omgevingswet.
- b) Overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten.
- c) De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen.
- d) De uitvoering van de Energie-agenda.
- e) De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- f) De stikstofproblematiek
- g) De aanpak van ondermijning
- h) De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- i) Privacy en informatiebeveiliging
- j) HR

OZHZ stuurde de gemeenten en provincie in maart 2023 al een uitwerking van deze ontwikkelingen en opgaven. Deze Voorjaarsbrief bevatte zowel een regiobrede uitwerking als (waar mogelijk of van toepassing) een uitwerking per individuele opdrachtgever.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van omgevingsplannen en vergunningen, waarbij aspecten als geluid, lucht, bodem, circulariteit, energie en natuur worden betrokken. OZHZ levert deze disciplines en voert de integrale advisering uit. OZHZ werkt daarbij nauw samen met de Veiligheidsregio en de dienst Gezondheid en Jeugd.

Met het programma Omgevingswet bereidt OZHZ de implementatie voor. De laatste voorbereidingen in 2023 betreffen het aanpassen van systemen en processen, het ontwikkelen van verdiepende kennis, het opdoen van ervaringen in pilots en het maken van afspraken met de opdrachtgevers en verwerking daarvan met financiële vertaling in het jaarprogramma 2024.

Een aantal inhoudelijke onderwerpen vraagt om nadere uitwerking. Het gaat om de rol van gemeenten in de natuurwetgeving, de verplichting om geluidbrondata aan te leveren, lichthinder en het monitoren van luchtkwaliteit in aandachtsgebieden. De financiële effecten zijn relatief gering. Hierover gaat OZHZ met de opdrachtgevers in gesprek bij het opstellen van het jaarprogramma.

De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten

Onder de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. Inmiddels is duidelijk dat de wet op 1 januari 2024 in werking treedt. De lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater blijven onder het bevoegd gezag van de provincie vallen. De omvang van de bijbehorende rijksmiddelen is nog onzeker. Er komen vooralsnog geen extra middelen in het gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het Rijk gaat de kosten monitoren. Vanwege deze overgang voert OZHZ in 2023 en 2024 pilots uit om ervaring op te doen bij het uitvoeren van deze taken volgens een risicogerichte benadering: het zogeheten Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor bodemtaken. Op grond van het definitieve RUN-bodem stelt OZHZ in 2024 een definitieve raming op van de benodigde middelen. Deze krijgt een vertaling in de individuele jaarprogramma's van de gemeenten en in de begroting 2025. Tot het moment van de overgang van het bevoegde gezag blijven de budgetten bij de

provincie Zuid-Holland. Eerder zijn in het AB al afspraken gemaakt dat de financiering van de bodemtaken vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet via de gemeenten dienen te lopen. Oproep aan de gemeenten was toen om dat goed te borgen, aansluitend bij de al gemaakte afspraken in het AB zoals verwerkt in de begroting 2023. Daarin is uitgegaan van een globaal bedrag van circa € 800.000,- voor de toekomstige gemeentelijke bodemtaken voor heel 2023. Vanuit de onzekerheid over de taakuitvoering en financiering vanuit het Rijk is het AB er toen mee akkoord gegaan dat OZHZ een bedrag van € 500.000,- structureel en € 300.000,- incidenteel toevoegt aan de gemeentelijke jaarprogramma's.

De huidige bodemkwaliteitskaart en het lokale bodembeleid (Bodembeheernota 2010) zijn meer dan 10 jaar oud. De Omgevingswet, grenswaarden voor PFAS, de advieswaarden voor lood, de Wet Basis Registratie Ondergrond en het RUN-Bodem geven aanleiding om het lokale beleid te vernieuwen. Dit krijgt uitwerking in een bodembeheernota voor elke deelnemer. De gemeente Dordrecht is bereid hierin het voortouw te nemen.

De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. Voor ZZS is daarom terecht veel maatschappelijke aandacht. Denk bijvoorbeeld aan de lozingen van GenX door Chemours of - buiten ons beheersgebied - de (lucht)emissies van Tata Steel.

Veel stoffen en bronnen maken ZZS tot een ingewikkeld vraagstuk. Dit neemt niet weg dat bedrijven moeten inventariseren welke ZZS zij gebruiken. Deze inventarisatie vraagt vervolgens om actie van het bedrijf om emissie naar het milieu te voorkomen. OZHZ investeert op het thema ZZS. Zo houdt OZHZ de (milieu)vergunningen van grotere afvalverwerkers op het thema ZZS actueel. Ook beoordeelt OZHZ de door deze bedrijven uitgevoerde inventarisaties en voorgestelde maatregelen. Bij nieuwe vergunningaanvragen van ZZS-relevante bedrijven neemt OZHZ het thema ZZS meteen mee. Ook werkt OZHZ samen met de waterschappen.

OZHZ zet de komende tijd in op een aantal prioritaire branches. Daarnaast worden softwareapplicaties getest waarmee efficiënt informatie over ZZS kan worden ontsloten. OZHZ past deze inzet zoveel mogelijk in binnen de geraamde jaarprogramma's van de opdrachtgevers. Het Bestuurlijk Omgevingsberaad geeft daarnaast de ZZS een prominente plek in de landelijke impulsprogramma's.

De uitvoering van de Energie-agenda

De energiebesparingsplicht houdt in dat bedrijven en instellingen alle energiebesparende maatregelen moeten uitvoeren met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Via de informatieplicht rapporteren zij over de genomen energiebesparende maatregelen. De gemeentelijke besparingsdoelen liggen vast in de Regionale Energiestrategieën (RES'en). De gemeenten en provincies zijn het bevoegde gezag, en daarmee ook belast met het toezicht en de handhaving van deze verplichtingen. Sinds 2021 voert OZHZ deze taken uit voor alle opdrachtgevers in een collectieve aanpak: de E-agenda. De E-agenda bestaat uit toezicht op de verplichtingen voor bedrijven tot energiebesparing én het stimuleren van bedrijven tot actie in de energietransitie. De aanpak is een slimme combinatie van zowel toezicht als het stimuleren om zo efficiënt mogelijk naar de energiedoelen toe te werken.

Per 1 juli 2023 wordt het toezicht en de handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht opgenomen in het verplichte basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Het toezicht op energiebesparing is daarmee een structurele taak geworden. OZHZ is daarom in gesprek met de

opdrachtgevers om de financiering van deze taak ook structureel te maken. Financiering op incidentele basis maakt ons afhankelijk van externe inhuurkrachten. Dit maakt de inzet kwetsbaar en kostbaarder. Per 2023 komt daar voor bijna alle opdrachtgevers ook de uitvoering van het toezicht en handhaving op energielabel C voor kantoorgebouwen bij, een verplichting op grond van de bouwregelgeving.

Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk € 56 mln. beschikbaar in een SPUK-subsidie, voor additioneel toezicht op energiebesparing. De subsidie is niet voor huidige werkzaamheden en mag geen huidige budgetten vervangen. Voor OZHZ gaat het om € 270.000 per jaar in 2023 en 2024 en € 210.000 per jaar in 2025 en 2026. Aan de subsidie zijn diverse voorwaarden gesteld, waaronder het aannemen van minimaal 1 vaste fte. Ook is vastgelegd dat 70% van het budget moet worden besteed aan toezicht. De overige 30% mag worden besteed aan opleiding, overhead en stimulering.

OZHZ heeft de huidige E-agenda herijkt en uitgebreid, omdat de energiebesparingsplicht per 1 juli 2023 wordt uitgebreid en aangescherpt en er meer bedrijven onder gaan vallen die OZHZ gaat controleren op dit aspect. De eerdergenoemde subsidie wordt benut om de controles op deze extra bedrijven te financieren.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt naar verwachting in 2024 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. In de eerste jaren gaat het alleen om relatief eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Doel van de wet is het verbeteren van de bouwkwaliteit en het versnellen van procedures, door inschakeling van private kwaliteitsborgers.

Door de Wkb verandert de rol van gemeenten tijdens het bouwproces. Er komt meer nadruk te liggen op toezicht en minder op het toetsen van aanvragen. Het bevoegd gezag verleent nog vergunning voor de ruimtelijke aspecten. Voor de bouwtechnische aspecten ontvangt het bevoegd gezag een melding van de initiatiefnemer.

Gezien de prioriteitsstelling in de huidige vergunningverlening is er vooralsnog (gevolgklasse 1) een beperkt effect op de tijdsbesteding van OZHZ. Het werk bij toezicht neemt als gevolg van de Wkb toe omdat OZHZ nu ook voor bouwprojecten waar wij onder het huidige beleid geen toezicht houden nu wel meldingen ontvangen die verwerkt moeten worden.

Naar verwachting leidt de Wkb tot lagere legesinkomsten voor de gemeenten. Dit is ook afhankelijk van de inhoud van de legesverordening. Hier tegenover staat dat er wel leges geheven mogen worden op aanvragen voor milieuvergunningen.

Het financiële effect van de Wkb hangt samen met de beleidskeuzes die de gemeente maakt over de uitvoering van de Wkb en de inrichting van uw legesverordening. Op basis van de uitgangspunten van de wet en de inrichting van het stelsel, neemt de inzet vanuit OZHZ toe. Het exacte effect op de kengetallen monitort OZHZ na inwerkingtreding van de Wkb in de praktijk. Op basis daarvan stelt OZHZ de raming voor 2025 op.

Met de gemeenten Alblasterdam en Dordrecht vinden momenteel gesprekken plaats over de beleidskeuzes die zij kunnen maken binnen de kaders van de Wkb. OZHZ stelde een werkproces op voor het behandelen van meldingen in het kader van de Wkb en deelde dat met alle gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

De stikstofproblematiek

In Nederland komt er te veel stikstof in het water en de bodem terecht. Dit is schadelijk voor de natuur, water- en bodemkwaliteit en gezondheid van de mens. Daarom moet de stikstofuitstoot omlaag. De overheid neemt hiervoor maatregelen in de landbouw, industrie, bouw, verkeer en vervoer, en investeert in natuurherstel. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken dat in 2030¹ 74% van de stikstofgevoelige natuur in Natura-2000-gebieden de zogeheten 'kritische depositiewaarden' (KDW) niet meer overschrijdt. Boven deze grens is er namelijk een risico dat de kwaliteit van leefgebieden van dieren en planten beschadigt. Met als gevolg dat er dier- en plantensoorten verdwijnen en ecosystemen ontregeld raken. Daarnaast werken het Rijk, de provincies en andere betrokkenen samen aan een gebiedsgerichte aanpak om de natuur te herstellen.

Sinds het vervallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) richt een werkgroep zich op de gevolgen van de stikstofuitspraken en -beleidsontwikkelingen voor de werkzaamheden van OZHZ. Dat betreft dan vooral de vergunningverlening in het kader van de Wabo. Voor de groene handhaving zijn er andere procedures en overleggen en werkt OZHZ nauw samen met de Omgevingsdienst Haaglanden vanwege de vergunningverlenende taak in het kader van de Wet natuurbescherming. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof en bij vragen. Bijvoorbeeld door het opstellen van het beoordelingskader woningbouw, waarmee men snel kan bepalen of er voor een woningbouwproject een stikstofberekening nodig is.

De aanpak van ondermijning

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een belangrijk thema binnen het openbaar bestuur en verheven tot speerpunt op zowel landelijk als lokaal niveau. Steeds vaker worden bedrijfsactiviteiten en ondernemingen gebruikt als dekmantel voor het witwassen van geld en als faciliteit voor de productie, opslag of distributie van illegale goederen. Signalen van ondermijnende criminaliteit komen vaak voor in de horeca, detailhandel en bij garagebedrijven.

Het belang van een brede aanpak van ondermijning komt terug in onder meer het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. OZHZ levert bij de aanpak van ondermijning kennis en data over bedrijven (samenwerking RIEC), neemt deel aan data-uitwisseling, levert deskundigheid over de milieuaspecten van de onderzochte locaties en, indien passend, snelle handhaving van de milieuovertredingen. De afgelopen jaren is de regionale aanpak (deskundigheid en samenwerking) verder ontwikkeld. Een aantal gemeenten en de provincie Zuid-Holland stelden specifieke budgetten beschikbaar. Via projecten van de Ontwikkelaanpak 2022 - 2025 versterkt OZHZ dit onderdeel. OZHZ denkt mee met gemeenten op strategisch/regieniveau en neemt deel aan gezamenlijke ondermijningsacties.

OZHZ richt zich in het tweede kwartaal van 2023 op verdere bewustwording bij de medewerkers van signalen van ondermijning, onder andere door het verzorgen van een training. Deze training zal erin resulteren dat de medewerkers nog beter signalen van (mogelijke) criminele activiteiten herkennen én melden bij het interne meldpunt. Het ondermijningsteam van OZHZ pakt de signalen van dit meldpunt verder op en bespreekt deze met de ketenpartners, zodat gezamenlijk een passende actie kan worden bepaald.

¹ Deze paragraaf wordt geactualiseerd indien het politieke debat daartoe aanleiding geeft.

De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving

De kwaliteit van de VTH-taken door omgevingsdiensten vraagt een extra impuls. Dit blijkt uit onderzoeken van de commissie Van Aartsen (verbeteringen totale VTH-systeem), de Algemene Rekenkamer (kwaliteit van de data), de Strategische Milieukamer (Dreigingsbeeld milieucriminaliteit) en de provincie Zuid-Holland (verkenning maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven van gemeenten en provincie; het rapport van Twynstra Gudde). OZHZ werkt samen met andere omgevingsdiensten binnen en buiten Zuid-Holland en ketenpartners aan de verdere ontwikkeling.

Het traject in Zuid-Holland is in 2022 door de besturen van de 5 omgevingsdiensten geaccordeerd. De directeuren hebben besloten om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor drie hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De uitvoering van deze opdracht gebeurt parallel aan de landelijke ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH die zoveel mogelijk worden meegenomen bij de uitvoering van de opdracht. De projecten waaraan OZHZ deelneemt worden grotendeels ook gefinancierd vanuit de landelijke SPUK-subsidie die aan het IBP verbonden is. Eind 2022 ontving OZHZ een positieve reactie op de ingediende SPUK-aanvraag voor een bedrag van ongeveer € 600.000. De opgevoerde projecten zijn in samenspraak tussen de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten tot stand gekomen en zien o.a. op de Altijd Actuele Digitale Vergunning, Inspectievier Milieu, afstemming van bestuursrecht en strafrecht, verbetering van data en informatie-uitwisseling (datalab) en het anonimiseren van VTH-documenten.

Het IBP bestaat uit 6 pijlers die zich richten op de robuuste financiering van omgevingsdiensten, verbetering van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, informatie-uitwisseling en datakwaliteit, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt, onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving, en monitoring van de kwaliteit van het milieutoezicht. De programmadirecteur van het IBP heeft het AB hierover op 6 april 2023 geïnformeerd. Een van de onderwerpen van het IBP is de uitrol van de nieuwe Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Het AB stemde ermee in om deze ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van de gemeenten en provincie. Dit is inmiddels ook gebeurd. Ter sprake kwam verder ook de wens van het AB om in het IBP ook aandacht te geven aan het kweken van begrip en bewustwording aan de voorkant. En derhalve de aandacht niet alleen te richten op de repressieve (achter-) kant. Bij OZHZ zijn al diverse goede voorbeelden te noemen waarbij dit heeft geleid tot een effectieve en efficiënte oplossing van problemen. Ook werd de vraag gesteld hoe de raden van gemeenten in dit traject worden meegenomen. Dat loopt vooralsnog vooral via de lijn van de VNG, als partner binnen het IBP. OZHZ nam de versterking van het VTH-stelsel al als onderwerp mee in de toelichting aan de raadsleden op 10 mei jl. (naar aanleiding van de zienswijzeprocedure op de ontwerpbegroting 2024).

In het kader van de monitoring van de kwaliteit van het milieutoezicht zal op 31 oktober en 1 november 2023 een visitatie worden gehouden bij OZHZ. Mede vanwege deze nieuwe visitatiemethodiek besloot OZHZ zich te heroriënteren op het huidige kwaliteitsmanagementsysteem. OZHZ wil deze meer gaan richten op de organisatiedoelen, breder inbedden in de organisatie en laten aansluiten bij landelijke ontwikkelingen die spelen. Deze heroriëntatie is niet goed uitvoerbaar naast de verplichtingen die kleven aan het huidige kwaliteitsmanagementsysteem en de opgaven waarvoor OZHZ op dit moment staat.

OZHZ speelt met de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 al in op de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en de benodigde kwaliteitsimpuls. De Ontwikkelaanpak stelt OZHZ ook in staat nieuwe producten te

ontwikkelen vooruitlopend op nieuwe wetgeving of maatschappelijke ontwikkelingen waarmee gemeenten en provincie te maken krijgen. Over de voortgang van de Ontwikkelaanpak wordt separaat gerapporteerd.

Privacy en informatiebeveiliging

Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging, awareness en verbetering van de naleving van de AVG. Veranderingen in de regionale samenwerking maken dat het privacybeleid dient te worden herzien. OZHZ pakt dit in de loop van 2023 op samen met andere partijen in de Drechtsteden. Belangrijke elementen daarin zijn de dienstverleningsrelatie tussen de gemeenten en OZHZ met de Servicegemeente Dordrecht en de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten als 'verwerker' in de zin van de AVG. Bij de partijen in de Drechtsteden is het kunnen voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging (BIO) een belangrijk aandachtspunt waaraan gewerkt wordt.

Over de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten is op verzoek van OmgevingsdienstNL in 2022 advies uitgebracht door een advocatenkantoor. Het zijn van 'verwerker' betekent onder andere dat omgevingsdiensten nadere afspraken moeten maken met hun opdrachtgevers (in de context van OZHZ met de colleges en de burgemeesters) over het voldoen aan de AVG. Bijvoorbeeld over het waarborgen van het niveau van de informatiebeveiliging, de geheimhouding van gegevens, het melden van datalekken, enzovoort. Die afspraken worden opgenomen in een verwerkersovereenkomst. OZHZ heeft hiertoe, in afstemming met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en partijen in de Drechtsteden, inmiddels een model-verwerkersovereenkomst opgesteld die naar verwachting in Q2 van 2023 aan de 'verwerkingsverantwoordelijken' kan worden voorgelegd. Het model wordt via OmgevingsdienstNL ook aan de overige omgevingsdiensten in het land beschikbaar gesteld.

De Functionaris Gegevensbescherming (FG) van OZHZ bracht zijn jaarrapportage over 2022. Uit de rapportage komt naar voren dat OZHZ goed op weg is naar een hoger volwassenheidsniveau qua aandacht voor privacy en invoering van de AVG. Veel basisonderdelen zijn op orde. Verbeteringen zijn mogelijk waar het gaat om het goed inzichtelijk krijgen van alle risicovolle verwerkingen en het opstellen van een planning voor de uitvoering van de benodigde DPIA's (risicoanalyses). De rapportage van de FG en de reactie daarop van OZHZ wordt separaat geagendeerd in het DB.

Tot slot hebben alle boa's van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland inmiddels een training over de Wet politiegegevens (Wpg) kunnen volgen. De awareness om te voldoen aan de Wpg is daarmee verder vergroot. Belangrijk was ook dat de omgevingsdiensten onderling kennis namen hoe men de naleving van de Wpg heeft geregeld. Met het oog op de recent doorlopen externe audits geeft dit input voor de lopende verbetertrajecten en mogelijkheden voor onderlinge afstemming en samenwerking.

HR

De toename van het werkaanbod van OZHZ in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. We zien landelijk het aanbod aan ervaren personeel afnemen. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot adviseurs op het gebied van bedrijfsvoering. Marktpartijen en andere overheden benaderen onze medewerkers en bieden zeer hoge salarissen. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

De vaste formatie bedraagt in 2023 circa 248 FTE. De bezetting per april bedraagt circa 222 FTE. De openstaande vacatures zijn voornamelijk ingevuld door inhuur. Het werven van nieuwe medewerkers is topprioriteit. Naast de reguliere werving op vacatures sluit OZHZ aan op een gezamenlijke arbeidsmarktcampagne met andere omgevingsdiensten (de betere wereldbaan) en is de intentie om aan te sluiten bij de Smart Delta Drechtsteden campagne. Daarnaast is een convenant afgesloten met een hogeschool en is OZHZ aanwezig bij beurzen en voorlichtingssessies op Hoge Scholen.

Ook het boeien en binden van de eigen medewerkers heeft topprioriteit. In 2023 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de Psychisch Sociale Arbeidsbelasting (PSA) van medewerker. Uit het onderzoek komt naar voren dat medewerkers een hoge waardering hebben voor de autonomie in het werk, de afwisseling en waardering door collega's. Medewerkers voelen zich over het algemeen verbonden met de dienst en het werk. Aandachtspunt is de werkdruk en het risico dat gedrevenheid kan leiden tot overvragen. De uitkomsten worden besproken in de units en er volgt een verder plan om vast te houden wat positief is en te verbeteren waar nodig.

2. Kritische prestatie indicatoren

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. Deze zijn vertaald in Kritische prestatie indicatoren (KPI's). Verantwoording over de KPI's vindt plaats in de bestuursrapportages en jaarstukken

1. Algemeen

OZHZ wordt voor 85% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de opdrachtgevers zijn prestatieafspraken gemaakt die OZHZ op jaarbasis binnen een bandbreedte van 90% - 110%, moet realiseren. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor adviestaken zijn gemeenten niet verplicht om opdrachten neer te leggen bij OZHZ. Wel onderschrijft het bestuur het preferred suppliership van OZHZ.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP- I
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 28,6%-40,6% van het jaarprogramma.	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Realisatie PZH (30%). Realisatie blijft binnen bandbreedte. Realisatie gemeenten (gewogen gemiddelde 34%) bevindt zich op totaalniveau binnen de bandbreedte.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma	De jaarrapportage 2022 en de eerste voortgangsrapportage 2023 zijn cf. planning opgesteld.

Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg	Het periodiek overleg met de gedeputeerde en wethouders heeft in de verslagperiode consequent plaatsgevonden. Ook de ambtelijk MARAP overleggen zijn conform planning gevoerd.
--	---	--

OZHZ voldoet voor de taken die zij in mandaat uitvoert voor de deelnemers, aan de kwaliteitscriteria. Wel signaleert OZHZ dat voor de uitvoering van bepaalde specialismen de capaciteit beperkt is. Met het oog op de (landelijk gevoerde) discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten (InterBestuurlijk Programma Versterking VTH) is het voor OZHZ de vraag of door deelnemers niet méér geïnvesteerd zou moeten worden in bepaalde specialistische (wettelijke) taken, dan wel of bepaalde specialistische taken anders georganiseerd zouden moeten worden op de schaal van de provincie Zuid-Holland, of zelfs op landelijke schaal. In 2023 zal OZHZ hierover een besluit nemen in overleg met de deelnemers.

Bij de uitvoering van de jaarprogramma's voor de gemeenten (gewogen gemiddelde van de financiële voortgang 34%) presteert OZHZ binnen de bandbreedte. Het beeld per opdrachtgever is divers. Alle gemeenten blijven binnen de afgesproken bandbreedte met aandachtspunten per taakgebied. Prestaties zullen gedurende het jaar worden gemonitord. Op individueel niveau is OZHZ met de opdrachtgevers in gesprek over eventuele bijsturingen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP- I
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.396 uur ² . De productiviteitsnorm bedraagt daarmee 63%.	De productiviteit bedraagt 61,2%.
Flexibele capaciteit	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.	De flexibele capaciteit bedraagt 15,7%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.	Het overheadpercentage is 27,8%.
Ziekteverzuim ³	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.	Het ziekteverzuim bedraagt 5,6%.

² De gemiddelde productiviteit is gedaald van 1.410 naar 1.396 uur per FTE. Oorzaak hiervan is de harmonisatie van het bovenwettelijk verlof per 1 januari 2023 (1 extra vrije dag vanaf 2023) en het Principeakkoord cao's voor de gemeentelijke sector (1 extra vrije dag in 2023).

³ Inclusief zwangerschapsverlof

Het productiviteitspercentage van de eigen medewerkers blijft met 61,2% achter bij de norm (63%). Het achterblijven van de productiviteit houdt verband met de instroom van veelal relatief jonge en onervaren medewerkers. Daardoor is sprake van een relatief intensieve inwerkperiode. De lagere productiviteit komt ook tot uiting in een hogere overhead. Zowel eigen medewerkers als inhuur realiseren meer indirecte uren dan geraamd. In de Begroting is rekening gehouden met deze lagere productiviteit.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Er is sprake van een relatief hoog aantal vacatures. Daarmee komt de flexibele capaciteit met 15,7% hoger uit dan de norm. Er wordt bekeken op welke wijze de bezetting op niveau gebracht kan worden.

De vacatures hangen samen met de krappe arbeidsmarkt en nieuwe opdrachten met vaak een incidenteel karakter. De werving van nieuwe medewerkers en het boeien en binden van huidige medewerkers is topprioriteit. Zie hoofdstuk I.

Het ziekteverzuim bedraagt 5,6% op grond van een 12 maands-gemiddelde. Er is sprake van een dalende trend. Het verzuim in de eerste viermaandsperiode bedraagt 4,8% met een ziekteverzuim van 3.0% in april. De daling van het ziekteverzuim vanaf augustus 2022 zet in 2023 door. De verscherpte aanpak werpt zijn vruchten af. Samen met de arbodienst intensiveren we het case-management en bieden we een breder aanbod aan persoonlijke ondersteuning voor de medewerkers, ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke sfeer).

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP - I
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	<u>Regulier</u> : 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.	96% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
	<u>Uitgebreid</u> : 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.	69% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie	100% van de zaken is in stand gebleven.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over de eerste periode van 2023 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

In de eerste periode van 2023 is er geen klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd. De benodigde rapportage ontbreekt nog. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de nieuwe data base en het programma data op orde. Zodra deze rapportage beschikbaar is zal over geheel 2023 het KTO worden uitgevoerd. De verwachting is dat de resultaten voor de jaarrekening beschikbaar zijn.

De norm voor tijdige reguliere en uitgebreide procedures is in de eerste periode van 2023 niet gehaald. Een deel van de oorzaak is de overgang naar een nieuw VTH-systeem: een aantal aanvragen is vanuit het OLO niet juist in het systeem gekomen waardoor deze niet tijdig in behandeling zijn genomen. Ook is één vergunning van rechtswege verleend door de inwerkingtreding van de noodverordening hernieuwbare energie. Deze noodverordening is op 1 januari in werking getreden en gaf (en geeft) veel onduidelijkheid over de behandeling van de aanvragen. Vanuit de Rijksoverheid vindt hierover geen duidelijke communicatie plaats. Bij het relatief lage percentage 'uitgebreide vergunningen' dat binnen de termijn is verleend gaat het om een zeer beperkt aantal vergunningen waarbij meerdere factoren een rol hebben gespeeld. Dat is intern onderzocht en er zijn nadere afspraken gemaakt.

Daarnaast blijft de afhankelijkheid van tijdige en volledige adviezen van betrokken interne en externe adviseurs bij onder andere de gemeente en de Veiligheidsregio een grote rol spelen. Tijdige en volledige adviezen hebben een positieve uitwerking op het kunnen halen van de termijnen.

De verwachting is dat het aantal vergunningen van rechtswege als gevolg van het nieuwe VTH-systeem sterk terug zal lopen, collega's raken aan het nieuwe systeem gewend en kinderziektes worden verholpen.

Voor aanvragen die onder de noodverordening hernieuwbare energie vallen, is een 'team' opgezet zodat deze aanvragen snel opgepakt en behandeld worden.

Daarnaast vragen we steeds meer aandacht voor tijdigheid en volledigheid van adviezen.

Verder zullen er aanvullende maatregelen worden genomen om de cijfers van de KPI weer op minimaal 99% te krijgen. Zo vindt er bijvoorbeeld continu controle plaats op de termijnen.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

"TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde periodieke controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande periodieke controles in het jaarprogramma."

"NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde periodieke controles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde periodieke controles aan het einde van een verslagperiode."

Speerpunt	Prestatie indicator	Resultaten tot 1 mei 2023
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60% ¹	TD grijs = 17% NA-initieel = niet representatief
	<u>Provincie Groen:</u> TD = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 80% ¹	TD groen = 23% NA-initieel = 81%
	<u>Provincie Bouw en sloop:</u> NA-initieel >= 90% ¹	NA-initieel = 90%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN² milieu periodiek toezicht:</u> TD milieu = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60%	TD = 24% NA-initieel = 63%
Betrouwbaarheid Gemeenten AL, DO, ML	<u>Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht:</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden. TD integraal = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60%	TD = 28% NA-initieel = 62%
	<u>Gemeenten Bouw en sloop (incl. asbest):</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vast te stellen. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel >= 70%	NA-initieel = 54%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Realisatie = 85%

Provincie grijs

¹ De norm is nog niet formeel vastgesteld

² Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN)

TD: Het uitvoeren van periodieke controles zal, in afwijking van voorgaande jaren, in 2023 minder gelijkmatig plaatsvinden. In de eerste periode is een beperkt aantal controles gerealiseerd. Dit komt in hoofdzaak doordat in relatief korte tijd meerdere ervaren inspecteurs voor een andere baan kozen. Om deze reden is in de eerste periode vooral inzet geleverd op het overdragen van dossiers. Van 15 bedrijven hebben we in april en mei het milieujaarverslag ontvangen. Deze jaarverslagen worden beoordeeld en aansluitend zal de periodieke controle worden uitgevoerd. Hierdoor zal het aantal uitgevoerde periodieke controles in de tweede periode substantieel toenemen. Wel wordt er rekening mee gehouden dat de uitstroom van inspecteurs over een langere periode effect zal hebben op de toezichtdichtheid. Het realiseren van een toezichtdichtheid van 100% aan het eind van het jaar ligt niet in de lijn der verwachting. Aan het einde van de tweede periode kunnen we een concretere prognose geven over de verwachte realisatie. Uitgangspunt is in ieder geval dat de meest risicovolle bedrijven de benodigde prioriteit zullen blijven geven.

NA-initieel: de beperkte voortgang van het aantal periodieke controles in de eerste periode zorgt voor een afwijkend resultaat op NA-initieel. Het resultaat over de eerste periode is hierdoor niet representatief.

Provincie Groen

TD: Het achterblijven op de norm heeft o.a. te maken met seizoensinvloeden. Het toezicht in de natuurgebieden komt in het tweede kwartaal op gang en toezicht op beheer- en schadebestrijding gebeurt vooral in het laatste kwartaal van het jaar. Een toezichtdichtheid van 100% ligt echter niet in de verwachting, omdat het toezicht op de uitstoot van stikstof is opgeschort in afwachting van landelijk beleid.

Gemeenten RUN milieu periodiek toezicht

TD: Het uitvoeren van periodieke controles zal, in afwijking van voorgaande jaren, in 2023 minder gelijkmatig plaats vinden. Dit komt in hoofdzaak door vertrek van inspecteurs. Een toename van uitgevoerde periodieke controles is in de tweede periode zeker te verwachten. Desondanks staat de toezichtdichtheid van 100% aan het einde van het jaar onder druk. De periodieke controles met het hoogste risico zullen dan worden geprioriteerd, met als mogelijk gevolg dat niet alle controleprogramma's per opdrachtgever voltooid kunnen worden. Aan het einde van de tweede periode kunnen we een concretere prognose leveren over de verwachte realisatie.

Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht (Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden)

TD: Het uitvoeren van periodieke controles zal, in afwijking van voorgaande jaren, in 2023 minder gelijkmatig plaats vinden. Dit komt in hoofdzaak door vertrek van inspecteurs. Een toename van uitgevoerde periodieke controles is in de tweede periode zeker te verwachten. Desondanks staat de toezichtdichtheid van 100% aan het einde van het jaar onder druk voor met name de periodieke controles integraal met als zwaartepunt milieu. Binnen het controleprogramma wordt verwacht dat de periodieke controles met zwaartepunt brandveiligheid kunnen worden uitgevoerd, waardoor een realisatie van 90% toezichtdichtheid mogelijk is.

Gemeenten Bouw en Sloop (incl. asbest)

NA-initieel: De naleving is met 54% lager dan de norm. Dit is afwijkend van voorgaand jaar. De oorzaak lijkt meerledig. Deels komt de verslechtering van de naleving doordat op de bouwplaats de arbeidskrachte zichtbaar is en hierdoor de kennis en kunde afneemt. Samen met een aantal grote werken in de regio zorgt dit ervoor dat we de verschillende fases goed monitoren. Dit zorgt ervoor dat de gemiddelde naleving in de eerste 4 maanden is afgenomen. Om te kunnen spreken van een nieuwe trend is echter meer data nodig. De volgende perioden zullen we gebruiken om deze data te verzamelen en te analyseren.

4. Beoordelingen en beschikkingen bodem

Beoordeling en beschikking bodem

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP - I
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.	87,5% (cumulatie kort- en langlopende procedures)
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.	100%
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over de eerste periode van 2023 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Tijdigheid

Voor de KPI 'Tijdigheid' ligt de realisatie met 87,5% iets onder de norm van 90%. Dit wordt vooral veroorzaakt bij de korte procedures. Het streven en de verwachting is dat hier verbetering zichtbaar is in het tweede kwartaal van 2023.

Risicobeheersing

In de verslagperiode is geen nieuw bezwaar gemaakt en is er geen nieuw beroep ingesteld.

Dienstbaarheid

In de eerste periode van 2023 is er geen klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd. De benodigde rapportage ontbreekt nog. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de nieuwe data base en het programma data op orde. Zodra deze rapportage beschikbaar is zal over geheel 2023 het KTO worden uitgevoerd. De verwachting is dat de resultaten voor de jaarrekening 2023 beschikbaar zijn.

3. Financiële realisatie en prognose

Het geprognosticeerde resultaat komt uit op een tekort van € 536.000. In het resultaat is rekening gehouden met een tweetal meevallers; de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel (€ 450.000) en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van € 117.000. Deze meevallers zijn al aangekondigd in de begroting 2024.

Het tekort is reeds aangekondigd in september 2022. De extreme inflatie en de nieuwe CAO kunnen niet worden opgevangen met het tarief 2023. Dit was gebaseerd op de septembercirculaire 2021. In het DB is afgesproken dat OZH de tarieven niet verhoogt en dat het tekort zoveel mogelijk vanuit de exploitatie wordt opgevangen. OZH heeft in 2023 belangrijke stappen gezet. Mede vanwege een hogere omzet door een groter opdrachtenpakket is het verwachte resultaat bijgesteld van -/- € 1,5 mln. naar -/- € 0,5 mln. De hogere omzet leidt tot een minder grote kostenstijging doordat de overhead minder snel groeit.

Voornemen is om het verwachte tekort in eerste aanleg te dekken uit het weerstandsvermogen. Vervolgens zal OZH eventuele meevallers gebruiken om het weerstandsvermogen op niveau te brengen. Dit zou dan betekenen dat geen extra bijdrage wordt gevraagd van de deelnemers. Wel moeten de deelnemers garant staan voor een eventueel tekort dat niet kan worden opgevangen vanuit het weerstandsvermogen. De benadering van het tekort zal ook de aandacht hebben van de toezichthouder (BZK). De toezichthouder zal naar verwachting met name kijken naar de hardheid van de afspraak om het weerstandsvermogen aan te vullen en de garantstelling van de deelnemers.

Onderstaand wordt het verschil met de primaire begroting 2023 toegelicht per begrotingspost:

Resultatenrekening 2023						
Programmarekening 2023 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 4-maands	Realisatie 2023 4-maands	Begroting 2023 bijstelling	Begroting 2023 verschil
Baten						
Inwonerbijdrage	2.212	2.253	750	768	2.253	-
Wettelijke taken	24.330	22.259	7.412	9.115	25.901	3.643
Offerte- en subsidietaken	2.453	2.252	750	897	3.415	1.163
Overige baten	21	-	-	42	39	39
Overige bijzondere posten	71	-	-	-	-	-
Totaal baten	29.087	26.764	8.912	10.822	31.608	4.844
Lasten						
Personeelskosten	24.563	21.689	7.230	8.490	26.466	4.778
Kapitaallasten	410	488	163	143	437	51-
Ondersteuning SCD	1.700	1.725	575	586	1.721	5-
Huisvesting	253	509	170	234	708	199
Overige bedrijfskosten	1.633	1.237	412	563	1.535	297
Additionele productkosten	1.161	1.105	368	663	1.988	882
Onvoorzien	107	134	45	-	164	30
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	29.826	26.887	8.962	10.678	33.018	6.132
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	739-	123-	50-	143	1.410-	1.287-
Onttrekkingen aan reserves	856	123	41	45	990	868
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	117	117
Gerealiseerd resultaat	117	0	9-	188	536-	536-
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	2.212	2.253	750	768	2.253	-
<i>Bedragen x € 1.000</i>						

Baten

Inwonerbijdrage (nihil)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. Vanuit de inwonerbijdrage worden kosten gedekt die samenhangen met het bestuur van OZHZ en algemene activiteiten van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten. Voorbeelden zijn: relatiebeheer, kwaliteitszorg en de organisatie van de wachtdienst.

Wettelijke taken milieu en bouw (€ 3,643 mln. hogere baten)

Het budget voor gemeentelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en expertisetaken wordt per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. OZHZ rekent deze jaarlijks af aan de hand van de geleverde prestaties en producten. Jaarlijks vindt indexatie plaats van de opdrachtbudgetten.

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de primaire jaarprogramma's, aangevuld met aanvullende taken die structureel bij OZHZ belegd zijn bij de totstandkoming van de definitieve jaarprogramma's. Hierbij gaat het om taken zoals extra middelen voor vergunningverlening, toezicht bouwfase, e-agenda. Daarnaast is in 2023 sprake van een hogere incidentele omzet (€ 2,8 mln.). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken en de e-agenda (deels, voor zover incidenteel).

Offerte en subsidietaken (€ 1,163 mln. hogere baten)

Deze budgetten hebben een incidenteel karakter. Opdrachtgevers verstrekken een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek op basis van een offerte of programma. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste offerteprijs. De realisatie loopt voor op de primaire begroting.

Daarnaast is er sprake van een tweetal subsidies die worden ontvangen voor SPUK-VTH (circa € 0,6 mln.) en SPUK-Energie (€ 0,3 mln.) en die niet in de primaire begroting waren voorzien.

Overige baten (€ 39.000 hogere baten)

Doordat de rente stijgt is er in 2023 weer sprake van rentebaten die ten gunste komen van de exploitatie.

Lasten

Personeelskosten (€ 4,778 mln. hogere lasten)

Onder personeelskosten vallen de kosten van het eigen personeel en inhuur (flexibele capaciteit). De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Daarom streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de interne capaciteit. Onderscheid wordt gemaakt in de verschillende taakvelden. Extra taken of verloop van personeel worden in eerste aanleg opgevangen door tijdelijke uitbreiding van de flexibele capaciteit. Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

De hogere personeelskosten hebben voor een belangrijk deel betrekking op de extra inzet die wordt gepleegd in relatie tot de toename van het takenpakket en hangt dus samen met de gestegen omzet (€ 3,9 mln.). Daarnaast zijn de effecten van de nieuw afgesloten CAO voor 2023 verwerkt die eveneens hogere personeelskosten tot gevolg heeft (€ 900.000).

Kapitaallasten (€ 51.000 lagere lasten)

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk specifieke investeringen in de huisvesting en ICT. Aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset is de omvang van de kapitaalgoederen relatief beperkt. Voorbeelden zijn de huurdersinvesteringen inzake Post 120, de uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SCD en leasecontracten voor het wagenpark. Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur "om niet" verkregen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. OZHZ doet investeringen in ICT-voorzieningen en software. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen.

Ondersteuning SCD (€ 5.000 lagere lasten)

Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. Eind 2021 hebben OZHZ en de Servicegemeente Dordrecht een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze is per 1 april 2022 ingegaan en is gebaseerd op het alleenrecht dat het AB en DB in de periode juni – september 2021 verleenden. De overige dienstverlening omvat dienstverleningscontracten hoofdzakelijk op het gebied van inkoop advies, het JKC en de inkoop van verzekeringen. Ondersteuning door het SCD heeft betrekking op de ICT, de personele administratie en de inkoop van verzekeringen. De lagere lasten betreffen een andere toerekening van de variabele ICT kosten.

Huisvesting (€ 199.000 hogere lasten)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 te Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De hogere huisvestingskosten worden veroorzaakt door de aanzienlijke stijging van de huur (14% conform index contract) en de grote stijging van de servicekosten (met name energie) over 2023.

Overige bedrijfskosten (€ 297.000 hogere lasten)

De overige bedrijfskosten betreffen onder meer verzekeringen, softwarelicenties, print en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg en externe expertise. De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten.

De hogere incidentele kosten in 2023 hebben betrekking op:

- Hogere kosten voor softwareonderhoud in verband met het koppelen van het datawarehouse met het VTH-systeem en het genereren van sturingsrapportages (€ 75.000). Beide projecten zijn onderdeel van het programma "Beter Benutten van Data".
- Hogere kosten voor externe expertise in verband met het vervolg van het wegwerken van de achterstand in het beheer van oude archieven (€ 68.000). Daarnaast is de raming verhoogd op basis van het feit dat er in 2023 sprake is van aanvullende inzet van externe expertise.

Tegen deze hogere kosten staat deels een onttrekking aan de reserves (€ 143.000). Het restant (€ 154.000) is onder meer het gevolg van de prijsontwikkeling en uitbreiding van de organisatie. Dit geldt met name voor de licenties.

Daarnaast schakelen we meer externe expertise in bij organisatievraagstukken en is er sprake van een hogere bijdrage aan Omgevingsdienst NL.

Additionele productkosten (€ 882.000 hogere lasten)

Additionele productkosten zijn directe materiële kosten die OZHZ een op een doorbelast aan de opdrachtgevers. De hogere lasten hebben betrekking op meer uitbestede werkzaamheden en hangen samen met de hogere omzet die hier tegenover staat.

Onvoorzien (€ 30.000 hogere lasten)

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering en stijgt mee met de verhoging van de lasten.

Mutaties reserves 2023

Mutaties reserves 2023	
Algemene reserve	-450
Doorontwikkeling	-50
Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	-114
Ontwikkelaanpak	-75
Archief	-68
Onverdeeld resultaat 2022	-117
Mutaties reserves 2023	-874

Bedragen * € 1.000

Algemene reserve (Onttrekking, per saldo, 2023: € 450.000)

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De toevoeging in 2023 betreft het resultaat 2022 (€ 117.000).

De onttrekking in 2023 (€ 567.000) is gebaseerd op de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel met € 420.000 en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van €117.000, aangevuld met een aanvullend deel op basis van het meest recente inzicht met € 30.000.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling (Onttrekking 2023: € 50.000)

De doorontwikkeling dient om OZHZ ook in cultureel opzicht klaar te stomen voor de Omgevingswet. De Onttrekking in 2023 betreft extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Bestemmingsreserve Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling (Onttrekking 2023: € 114.000)

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. De onttrekking in 2023 betreft het externe projectteam van de inrichting en doorontwikkeling van het nieuwe VTH-systeem Open Wave.

Ontwikkelaanpak (Onttrekking 2023: € 75.000)

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. De onttrekking heeft betrekking op het koppelen van het datawarehouse met het VTH systeem en het genereren van sturingsrapportages. Beide projecten zijn onderdeel van het programma "Beter Benutten van Data".

Bestemmingsreserve Archiefwet (Onttrekking 2023: € 68.000)

De Regionale Archivararis bemerkt dat er achterstand is ontstaan in het beheer van oude archieven. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. In 2022 is de achterstand voor een belangrijk deel ingelopen. De onttrekking in 2023 betreft het vervolg.

Onverdeeld resultaat (Onttrekking 2023: € 117.000)

Het financieel resultaat 2022 bedraagt € 117.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

Financiële risico's

Prijsontwikkeling

In de huidige uitwerking van Burap I is rekening gehouden met de prijsontwikkeling gebaseerd op de prijs van de materiele overheidsconsumptie en daar waar van toepassing op de Consumentenprijsindex. De prijsontwikkeling blijft echter een aandachtspunt. De prijsontwikkeling lijkt op dit moment te stabiliseren en zelfs op onderdelen te dalen evenals het feit dat de enorme fluctuaties zich niet meer voordoen. Toch blijft het in de huidige bijzondere omstandigheden een aandachtspunt om te monitoren.

Instroom nieuwe medewerkers

De instroom van nieuwe medewerkers leidt dit tot additionele improductiviteit door bijvoorbeeld een langere inwerkperiode. Daarnaast heeft het inwerken ook gevolgen voor de productiviteit van de medewerkers die de begeleiding verzorgen. Deze improductiviteit heeft effect op de productie die wordt geleverd en de kosten.

Inhuurtarieven

De krapte op de arbeidsmarkt leidt tot hogere inhuurtarieven en vormt een risico voor OZHZ. Het risico wordt zoveel mogelijk ondervangen door uitvragen in concurrentie te doen (middels het dynamisch aankoopstelsel/ marktplaats) en langdurige inhuurcontracten.

Opleidingstraject toezichthouders milieu

Bij het taakveld toezicht milieu is sprake van een sterke onderbezetting. De huidige onderbezetting wordt deels opgevangen door extra inhuur. Dit is voor de lange(re) termijn niet wenselijk, zowel qua kosten als afhankelijkheid/kwetsbaarheid. De insteek is om via wervingscampagnes nieuwe toezichthouders binnen te halen. In de praktijk blijkt dat nieuwe toezichthouders, hoewel goed gemotiveerd en voorzien van de juiste competenties, het vak nog wel helemaal moeten leren. Om die reden is een opleidingstraject uitgewerkt. Met een specifiek opleidingstraject wordt gewaarborgd dat opleiding en begeleiding goed worden verzorgd zodat de nieuwe medewerkers het vak goed leren en de kans op vroegtijdige uitstroom wordt beperkt. Door dit opleidingstraject is er sprake van nieuwe toezichthouders die een lagere improductiviteit leveren en hierdoor tijdelijk hogere kosten met zich meebrengen. Vooralsnog is het uitgangspunt om deze kosten te dekken uit de reguliere exploitatie. Bij BURAP II zal OZHZ hierop meer zicht hebben.

Weerstandsvermogen

Door de inzet van de Algemene reserve voor het resterende tekort over 2023 van € 536.000 ontstaat de situatie dat deze niet meer toereikend is in relatie tot het geactualiseerde risicoprofiel van € 962.000. Om te zorgen dat de Algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen weer op peil komt is het van belang om de mogelijke toekomstige positieve resultaten over een periode van maximaal 4 jaar (2023 – 2026) te gebruiken voor de aanvulling van het weerstandsvermogen. Als blijkt dat na de periode van 4 jaar het op peil brengen van het weerstandsvermogen niet of slechts deels is gelukt zal een beroep moeten worden gedaan op de deelnemers voor een aanvullende bijdrage conform de spelregels. Dit om het verschil tussen het niveau van het weerstandsvermogen en het bedrag behorende bij het geactualiseerde risicoprofiel weg te werken. De benadering van het tekort zal ook de aandacht hebben van de toezichthouder (BZK). De toezichthouder zal naar verwachting met name kijken naar de hardheid van de afspraak om het weerstandsvermogen aan te vullen en de garantstelling van de deelnemers.

Investerings 2023

Categorie	2023
Meubilair	0
Huisvesting	0
ICT en audiovisuele investeringen	23
Software	99
Bedrijfsmiddelen	0
Vaartuigen	1.722
Totaal	1.844

In 2023 doet OZHZ investeringen in ICT-voorzieningen en software. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig de Pandion voor zijn rekening neemt. In 2022 heeft het aanbestedingstraject plaatsgevonden en is gestart met de bouw van de Pandion II. De totale investering bedraagt € 2,4 mln. en in 2022 is hiervoor het krediet aangevraagd. De 1e termijn is aanbetaald in 2022 en het restant volgt in delen op basis van de voortgang. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

In de jaarrekening 2022 is geconstateerd dat er op individueel niveau sprake was van een overschrijding van het investeringskrediet voor Huisvesting en Meubilair. Dit was het gevolg van de administratieve verwerking die OZHZ moest toepassen conform het BBV. Tegenover de hogere investeringskosten die zijn gemaakt staat een huurkorting die over 2022 is bedongen van € 231.000. Deze huurkorting is opgenomen binnen de exploitatie en geeft een onderschrijding op het onderdeel Huurkosten kantoorpand. De overschrijding van het investeringskrediet moet in relatie tot deze huurkorting worden gezien. In deze bestuursrapportage wordt de administratieve verwerking doorgevoerd en om die reden een extra krediet aangevraagd voor Huisvesting (€ 71.110) en Meubilair (€ 59.058).

Bestuursnotitie

Datum 24 mei 2022
Onderwerp Ontwerp- eerste begrotingswijziging 2023

INLEIDING

Op 7 juli 2022 stelde het algemeen bestuur van OZHZ de begroting 2023 vast.

De financiële verordening van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid stelt dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages informeert over de realisatie van de begroting over de eerste vier en acht maanden van het desbetreffende boekjaar.

De eerste bestuursrapportage 2023 is de nadere uitwerking van dit artikel. De bestuursrapportage heeft een beheersmatig karakter. OZHZ rapporteert de voortgang van de wettelijke taken en beleidsprogramma's periodiek aan de afzonderlijke opdrachtgevers. Daarbij geeft de dienst ook de financiële vertaling.

Op grond van de financiële realisatie tot en met april en de geprognosticeerde doorwerking naar 2023, legt de directie een voorstel voor aanpassing van de begroting 2023 voor aan uw bestuur.

Voor de inhoudelijke toelichting per begrotingspost wordt verwezen naar de eerste BURAP 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 6 juli 2023.

De secretaris,

De plv. voorzitter,

Mr. R. Visser

Mw. drs. T.F. de Jonge RA

Begrotingswijziging

Dienstjaar : 2023
Begrotingswijz.nr. : 2023- 1¹
Onderwerp : BURAP I en 1^e begrotingswijziging 2023

Programma	Omschrijving Programma	Omschrijving	LASTEN (Debet)		
			verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming

Exploitatie

OZHZ	Omgevingsdienst	Totaal mutaties exploitatie	6.132		33.018
------	-----------------	------------------------------------	--------------	--	---------------

Reserves

	Algemene reserve		117		117
	Totale mutaties reserves		117		117

¹ Bedragen * € 1.000

Programma	Omschrijving programma	Omschrijving	BATEN (Credit)		
			verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming
OZHZ	Omgevingsdienst	<u>Exploitatie</u> Totaal mutaties exploitatie	4.844	0	31.608
		<u>reserves</u>			
OZHZ	Omgevingsdienst	Algemene reserve	567	0	567
		Doorontwikkeling	50	0	50
		Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	114	0	114
		Ontwikkelaanpak	75	0	75
		Archief	68	0	68
		Onverdeeld resultaat 2022	117	0	117
		Totaal mutaties reserves	991	0	991

Begrotingswijziging

Dienstjaar : 2023
Begrotingswijz.nr. : 2023- 1
Agendapunt A.B. :
Onderwerp : Votering investeringskredieten 2023

Investeringskredieten 2023*		
a	Huisvesting	71
b	ICT en audiovisuele investeringen	-
c	Meubilair	59
d	Software	-
e	Bedrijfsmiddelen	-
f	Vaartuigen	-
TOTAAL		130

* Bedragen x € 1.000

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 6 juli 2023

Onderwerp:

Begroting 2024

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van de begroting 2024.
2. Het uurtarief 2024 voor de deelnemers vaststellen op € 105,92.
3. Het tarief 2024 voor de bodemtoets bouw vaststellen op € 417,92.

Toelichting:

Algemeen

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) schrijft voor dat het dagelijks bestuur voor 30 april van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening (inclusief het accountantsrapport) toestuurt aan de raden en PS. De ontwerpbegroting is op 12 april 2023 door het DB vastgesteld en vervolgens voor zienswijze voorgelegd aan de raden en PS. De voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2022 is hen ter reactie toegezonden.

Deel I van de ontwerpbegroting bevat de in de Wgr voorgeschreven algemene financiële en beleidsmatige kaders. De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2023 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten, nieuwe wettelijke taken in het kader van het toezicht op energiebesparing, bodemtaken en externe SPUK-subsidies. OZHZ is met enkele opdrachtgevers in gesprek over het structureel financieel borgen van nieuwe wettelijke taken.

De ontwerpbegroting 2024 is gebaseerd op de door het AB op 30 november 2022 vastgestelde begrotingsrichtlijnen en op het meest recente inzicht in de structurele effecten van de hogere loon- en prijsontwikkelingen over 2022 en 2023 en de loon- en prijsontwikkeling voor 2024:

- De cao over 2023 valt hoger uit dan begroot. De loonstijging van OZHZ bedraagt gemiddeld 7,4%. Daarnaast ontvangt iedere medewerker een hogere thuiswerkvergoeding en een extra verlofdag. Op dit moment is de inschatting dat het tarief 2023 leidt tot een tekort van 5,9%. Daar staat deels een stijging van de omzet tegenover. Door de overhead niet evenredig mee te laten groeien heeft dit een positief effect. Per saldo leidt dit tot een verwacht nadeel van € 1,0 mln. in 2023.
- Gekoppeld aan BURAP I van 2023 (zie agendapunt 3 van deze DB-vergadering) doet OZHZ een voorstel over de financiering van het incidentele exploitatietekort over 2023.
- De budgetten voor de wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage en tarieven 2024 en de lasten zijn op basis van de meest recente inzichten geïndexeerd met de loon- (3,9%) en prijsindex (2,4%) over 2024 en de structurele effecten over 2022 en 2023 met betrekking tot de loon- (5,4%) en prijsindex (7%). Op basis van de verhouding tussen de loon- en materiele kosten (70:30) betekent dit een indexering met een gewogen

gemiddelde van - *cumulatief* - 9,3% voor 2024. Het uurtarief 2024 voor de deelnemers komt daarmee uit op € 105,92.

- In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen zijn de risico's rond de invoering van de Omgevingswet als PM opgenomen. Reden hiervan is dat er nog veel onduidelijkheid is over deze risico's.

Bestemming rekeningresultaat 2022

Het rekeningresultaat 2022 bedraagt € 117.000. In de aanbiedingsbrief aan de raden en PS was hierover opgenomen dat het DB voornemens was het AB voor te stellen om het resultaat, gelet op de regionale spelregels en het verwachte nadeel in 2023, toe te voegen aan de algemene reserve als onderdeel van het weerstandsvermogen. Strekking van de ingekomen reacties (zie de bijgaande bestuursnotitie) is dat men kan instemmen met het voornemen. Zie verder bij agendapunt 3.

Zienswijzen op de ontwerpbegroting 2024

Een samenvatting van de ingekomen zienswijzen en reacties is opgenomen in de bijgaande bestuursnotitie. Deze spitsen zich toe op de volgende onderwerpen:

- Geen zienswijze / instemming.
- Bestemming rekeningresultaat 2022.
- Uitvoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- Omgevingswet en decentralisering van bodemtaken.
- Financiering van de Energie-agenda.
- Druk op de gemeentelijke financiën.
- Overig.

In de bestuursnotitie gaat OZHZ in op de ingekomen zienswijzen. Deze geven geen aanleiding tot aanpassingen in de ontwerpbegroting 2024. OZHZ is zich ervan bewust dat de gemeentelijke financiën onder druk (komen te) staan. Daarom blijft OZHZ, in overleg met het bestuur en met de deelnemers, zoeken naar verdere mogelijkheden om het werk nog effectiever en efficiënter uit te voeren, gelet op de bezuinigingsopgaven bij de deelnemers. In de bestuursnotitie geeft OZHZ daarvan al enkele voorbeelden.

Na vaststelling van de ongewijzigde ontwerpbegroting 2024 door het DB op 22 juni 2023 zijn de raden en PS in kennis van zijn oordeel over de zienswijzen, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. Het DB stuurde hiertoe de bijgaande bestuursnotitie met begeleidend schrijven al toe aan de griffies, ter doorgeleiding aan de raden en PS, derhalve voorafgaande aan het vaststellen van de begroting door het AB op 6 juli 2023. Deze verplichting is nieuw en vloeit voort uit de per 1 juli 2022 gewijzigde Wgr.

Voorstel van het DB

Het DB stelt u voor de begroting 2024 niet aan te passen naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen en derhalve conform voorliggend ontwerp vast te stellen. Tevens stelt het DB u voor om het uurtarief 2024 en het tarief 2024 voor de bodemtoets bouw conform voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

Adviesgroep Eigenaren 5 april 2023

De stukken zijn in eerste aanleg op 5 april 2023 besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE). De AGE adviseerde positief over het stuk. Ter sprake kwam toen ook het volgende:

- OZHZ lichtte toe dat in 2023 sprake is van een enorme extra omzet ten opzichte van wat

eerder in de begroting was opgenomen. Het gaat om ongeveer 40.000 uur aan extra taken en opdrachten, onder andere op het gebied van toezicht op energiebesparing en groen. OZHZ ziet dat het basisprogramma steeds verder omhoog gaat. Tegelijkertijd is sprake van incidentele opdrachten waarvoor soms incidenteel moet worden ingehuurd. Soms is dan ook extra capaciteit nodig in de overhead. OZHZ neemt dat aspect mee bij de voorstellen tot aanpassing van het financieringsmodel later dit jaar. Het voorziene tekort in 2023 wordt deels gedekt door deze extra omzet. Naar 2024 toe ziet OZHZ dat er sprake is van een structureel dekkend niveau. Onzekerheid over de inhuurtarieven geeft nog wel enige spanning. Het is nog af te wachten hoe dit zich zal ontwikkelen.

- OZHZ lichtte toe waarom de norm voor productiviteit wordt verlaagd. In vergelijking met andere omgevingsdiensten zit OZHZ al aan de bovenkant met de huidige norm van 1410 uur. Andere omgevingsdiensten hanteren meestal een norm van rond de 1350 uur. Vanwege extra vrije dagen in de cao wordt de norm bijgesteld. OZHZ neemt dit aspect ook mee in de voorstellen tot aanpassing van de financieringsmodel later dit jaar. Er is overigens geen landelijke norm voor de productiviteit. Zie verder p. 15 van de ontwerpbegroting waar een uitgebreide toelichting staat.
- OZHZ lichtte toe dat voor de begroting wordt uitgegaan van de norm van 10% flexibiliteit. Deze norm is reëel bij een normale arbeidsmarkt. De situatie op de arbeidsmarkt kan volgend jaar weer anders zijn, dus voorlopig houdt OZHZ eraan vast.
- OZHZ lichtte toe dat de evaluatie van de dienstverlening door de SGD wordt opgestart. Ook de andere klanten van SGD worden daarbij betrokken. SGD organiseert de evaluatie. De evaluatie moet leiden tot het kunnen maken van een keuze over het al dan niet verlengen van de huidige dienstverlening na de eerste 4 jaar. Zo niet dan moet worden aanbesteed aan een marktpartij of samenwerking worden gezocht met andere partijen waaronder de omgevingsdiensten.
- Met betrekking tot de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) lichtte OZHZ toe dat de precieze consequenties van de invoering nog niet exact te duiden zijn. Het is nog niet helemaal bekend hoe dit zich gaat zetten in het spel met de markt. Dat geldt overigens voor meer aspecten van de Omgevingswet. Hierover wordt ook 1 op 1 gesproken met de gemeenten voor wie OZHZ de bouwtaken uitvoert, hetgeen voor dit onderwerp ook het juiste gremium is. Overigens anticipeert OZHZ ook nu al, zij het voorzichtig, op de stagnerende bouwwerkzaamheden door te bezien of er afschaling mogelijk is in de flexibele schil.

Adviesgroep Eigenaren 8 juni 2023

In tweede aanleg zijn de stukken besproken in de AGE van 8 juni 2023. De AGE had geen opmerkingen op de ingekomen zienswijzen en de reactie daarop van OZHZ. Inzake de status van de ingekomen zienswijzen maakt OZHZ ten behoeve van de bestuursvergaderingen verder inzichtelijk wat de status daarvan is (vastgesteld door de raad/PS of anderszins).

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Nadat deze is vastgesteld op 6 juli 2023, zendt het AB de begroting aan de raden en PS, die ter zake bij BZK hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

Het DB stuurt de vastgestelde begroting voor 15 september 2023 toe aan het ministerie van BZK.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Ontwerpbegroting 2024, vastgesteld door het DB op 22 juni 2023

Ontwerpbegroting 2024

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 12 april 2023

Ongewijzigd vastgesteld door het dagelijks bestuur op 22 juni 2023

Inhoud

I	ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN	3
1.	Inleiding	3
2.	Visie, missie en kernwaarden	3
3.	Bestuur	3
4.	Planvorming	4
5.	Ontwikkelingen	6
6.	Financiële uitgangspunten van de begroting 2024	13
II	KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN.....	15
1.	Algemene kentallen	15
2.	Vergunningen en meldingen.....	16
3.	Toezicht en handhaving	16
III	FINANCIËN	18
1.	Algemeen	18
2.	Baten	19
3.	Lasten.....	20
4.	Reserves	22
IV	PARAGRAFEN.....	24
1.	Inleiding	24
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	25
3.	Onderhoud kapitaalgoederen	29
4.	Financiering.....	31
4.1	Algemene ontwikkelingen	31
4.2	Risicobeheer	31
4.3	Renterisicobeheer.....	31
4.4	Kasgeldlimiet.....	31
4.5	Renterisico norm	32
4.6	Relatiebeheer.....	32
4.7	Leningenportefeuille.....	32
4.8	Schatkistbankieren.....	32
5.	Bedrijfsvoering.....	34
5.1	Personeel & Organisatie	34

5.2	Data ambitie	36
5.3	Communicatie	38
5.4	Huisvesting	39
5.5	Interne beheersing	39
V	BIJLAGEN	42
Bijlage 1	Omzet 2023 en 2024	42
Bijlage 2	Informatie voor verbonden partijen	44
Bijlage 3	Balans meerjarig	45
Bijlage 4	Begroting 2024 Structureel en incidenteel	47

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) bestaat sinds 2011. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bundelen sindsdien hun krachten bij de uitvoering van omgevingstaken. Het gaat om de vergunningen, toezicht en handhaving én de inhoudelijke expertise die nodig is om deze taken goed uit te kunnen voeren en gemeenten en provincie te kunnen adviseren bij hun ambities en plannen in de leefomgeving.

OZHZ werkt continu het verder verbeteren van de kwaliteit van zijn dienstverlening. Extra aandacht is er voor de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering.

2. Visie, missie en kernwaarden

“De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

“OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

“OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.”

3. Bestuur

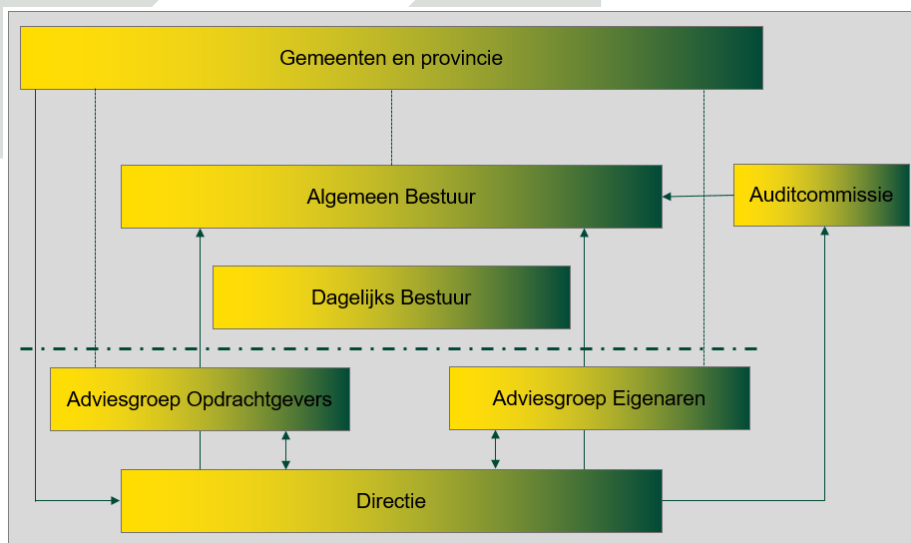
OZHZ is een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het dagelijks bestuur (DB). De gemeenten en de provincie zijn individueel opdrachtgever van OZHZ en zijn ook elk voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regionale taken en programma's en de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid ligt bij het algemeen bestuur (AB).

Naast het DB en AB heeft OZHZ een auditcommissie. Deze bestaat uit 3 leden van het AB, die geen DB-leden zijn. Deze commissie adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en controlcyclus). De auditcommissie richt zich op alle activiteiten die van belang zijn voor een adequate beheersing van OZHZ op het

gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

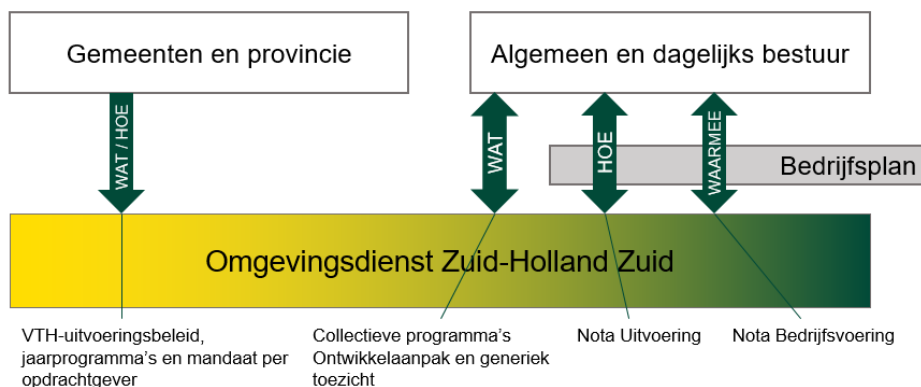
De directeur van OZHZ legt over het functioneren van de dienst verantwoording af aan het DB. Bij de voorbereiding van de vergaderingen van DB en AB adviseren twee adviesgroepen de directie:

- Vanuit de collectieve opdrachtgeversrol: de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).
- Vanuit de eigenaarsrol: de Adviesgroep Eigenaren (AGE).

4. Planvorming

Het AB is zowel collectief eigenaar als collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. *Individuele jaarprogramma's gemeenten en provincie*

De opdrachten voor OZHZ (wat) staan in de individuele jaarprogramma's per gemeente en provincie.

2. *Ontwikkelaanpak 2022 - 2025*

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van zo'n omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische, doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak kent met ingang van 2023 4 programma's:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.
- Beter benutten van data.

De programma's geven een vervolg aan het Regieplan 2019 - 2021. De ontwikkelaanpak werkt met jaarschijven. Dit maakt een meerjarige aanpak mogelijk. We behouden daarmee ook flexibiliteit (en dus ook budgetruimte) om in te spelen op actuele opgaven.

3. *Nota Uitvoering*

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2018 stelde elke gemeente hiervoor de *Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid 2018 – 2022* vast voor in elk geval de taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen gebeurde dit ook voor de omgevingstaken die de gemeente zelf uitvoert. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van de (tot 1 januari 2024 verlengde) provinciale *Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021*. Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de *Landelijke Handhavingstrategie* toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Genoemde beleidsdocumenten zullen in de loop van 2023 worden geactualiseerd met het oog op inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanwege de overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten zal een regionaal uitvoeringsniveau voor deze taken worden opgesteld.

Het bestuur van OZHZ is zelf niet bevoegd om uitvoeringsbeleid vast te stellen voor de uitvoering van de VTH-taken. De Nota Uitvoering vat samen met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de opgedragen VTH-taken uitvoert. OZHZ actualiseert de Nota Uitvoering in 2024.

4. *Nota Bedrijfsvoering*

De Nota Bedrijfsvoering geeft de meerjarige kaders voor de bedrijfsvoering. Op grond van deze kaders kan OZHZ de organisatie verder inrichten. Daarmee wordt een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken structureel geborgd. Anderzijds maken de kaders het mogelijk om adequaat in te spelen op de uitdagingen van de toekomst. Tot slot biedt de nota duidelijkheid over de afspraken die OZHZ individueel kan maken met de opdrachtgevers. De nota is in 2021 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld voor de periode 2022-2026. In de loop van 2023 zal OZHZ een voorstel tot aanpassing van het financieringsmodel voorleggen aan het bestuur.

5. Ontwikkelingen

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de fysieke leefomgeving. Zij zijn een belangrijk ingrediënt voor de keuzes en afwegingen bij gemeenten en provincie. Denk aan opgaven en ambities over woningbouw, klimaat, stikstof, energie en veiligheid. Deze zorgen voor een grote druk op de fysieke leefomgeving.

OZHZ faciliteert zijn opdrachtgevers bij hun afwegingen in de fysieke leefomgeving

Gemeenten en provincie moeten de verschillende belangen zorgvuldig afwegen. Met expertise op het gebied van lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid is OZHZ de aangewezen partij om bij deze afwegingen te faciliteren. De rapporten van de Commissie Van Aartsen, de Algemene Rekenkamer en (op provinciaal niveau) Twynstra Gudde benadrukken het belang van een robuuste en bestuurlijk goed verankerde omgevingsdienst. Het Rijk stelt hiervoor in 2023 tijdelijk extra middelen beschikbaar. Er is op dit moment nog geen definitief zicht op of deze middelen ook na 2023 beschikbaar worden gesteld.

Nieuwe rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers

Nieuwe wet- en regelgeving leidt tot een andere rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers. Belangrijk voorbeeld is de Omgevingswet. OZHZ bereidt zich samen met de gemeenten, provincie en andere partners voor op de inwerkingtreding van deze wet per 1 januari 2024. Op dat moment verschuift ook het bevoegde gezag voor een groot deel van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (de Wkb) gaat de markt een deel van het bouwtoezicht uitvoeren maar blijft de overheid verantwoordelijk voor het totale systeem van toezicht.

Ook het toezicht op de energiebesparing krijgt een belangrijke impuls door een sterkere wettelijke verankering en subsidie van het Rijk. Tot slot vraagt de Wet open overheid om meer transparantie door het digitaal beschikbaar stellen van onder meer vergunningen en handhavingsbeschikkingen.

Fundamentele herziening van de bedrijfsvoering van OZHZ

Net als gemeenten en provincie staat OZHZ voor grote bestuurlijke en maatschappelijke opgaven. Het werk wordt complexer en er vindt een verdere digitalisering plaats van processen. De financieel economische omstandigheden zijn daarbij verre van ideaal. De hoge inflatie en grote krapte op de arbeidsmarkt leggen een grote druk op onze bedrijfsvoering, en daarmee op de opgaven waarvoor OZHZ ook in 2024 aan de lat staat.

OZHZ start daarom een fundamentele herziening op de bedrijfsvoering. In de loop van 2023 agendeert de directie voorstellen hiertoe in het bestuur.

Wat zijn de ontwikkelingen en opgaven waar we voor staan?

Als belangrijkste ontwikkelingen en opgaven kunnen worden genoemd:

- a) De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- b) De Omgevingswet.

- c) Overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten.
- d) De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen.
- e) De uitvoering van de Energie-agenda.
- f) De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- g) De stikstofproblematiek
- h) Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ.

OZHZ stuurde de gemeenten en provincie in maart 2023 al een uitwerking van deze ontwikkelingen en opgaven. Deze Voorjaarsbrief bevatte zowel een regiobrede uitwerking als (waar mogelijk of van toepassing) een uitwerking per individuele opdrachtgever.

Ad a) De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving

De kwaliteit van de VTH-taken door omgevingsdiensten vraagt een extra impuls. Dit blijkt uit onderzoeken van de commissie Van Aartsen (verbeteringen totale VTH-systeem), de Algemene Rekenkamer (kwaliteit van de data), de Strategische Milieukamer (Dreigingsbeeld milieucriminaliteit) en de provincie Zuid-Holland (verkenning maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven van gemeenten en provincie; het rapport van Twynstra Gudde). OZHZ werkt samen met andere omgevingsdiensten binnen en buiten Zuid-Holland en ketenpartners aan de verdere ontwikkeling.

Het traject in Zuid-Holland is in 2022 gestart en door de besturen van de 5 omgevingsdiensten geaccordeerd. De directeuren hebben besloten om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor drie hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De uitvoering van deze opdracht gebeurt parallel aan de landelijke ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH die zoveel mogelijk worden meegenomen bij de uitvoering van de opdracht. De projecten waaraan OZHZ deelneemt worden grotendeels ook gefinancierd vanuit de landelijke SPUK-subsidie die aan het IBP verbonden is.

Het IBP bestaat uit 6 pijlers die zich richten op de robuuste financiering van omgevingsdiensten, verbetering van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, informatie-uitwisseling en datakwaliteit, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt, onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving, en monitoring van de kwaliteit van het milieutoezicht.

OZHZ speelt met de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 al in op de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en de benodigde kwaliteitsimpuls. De Ontwikkelaanpak stelt OZHZ ook in staat nieuwe producten te ontwikkelen vooruitlopend op nieuwe wetgeving of maatschappelijke ontwikkelingen waarmee gemeenten en provincie te maken krijgen. De Ontwikkelaanpak omvat de volgende meerjarige programmalijnen:

Samen meer grip op milieuschade

OZHZ versterkt de VTH-aanpak door samenwerking, data-analyse en het vergroten van kennis. OZHZ heeft met name de specifieke grond- en afvalbedrijven in de regio in beeld en werkt aan een verder inzicht in regio-overschrijdende ketens en netwerken. De aanpak richt zich op het versterken van de samenwerking, het uitwisselen van informatie met ketenpartners en het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden van medewerkers.

Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

OZHZ helpt bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken. OZHZ ondersteunt gemeenten en provincie bij hun ambities en investeert in deskundigheid, netwerkrelaties en de datakwaliteit.

Het werken met de Omgevingswet

OZHZ bereidt zich, samen met gemeenten, provincie en ketenpartners, voor op de Omgevingswet.

Het beter benutten van data

OZHZ verhoogt de kwaliteit van het dagelijkse werk. De aanpak richt zich op de datakwaliteit, geo-informatie, het robotiseren van processen en de datavaardigheid van medewerkers. OZHZ investeert in technieken die op de markt komen om effectief en efficiënt te blijven samenwerken.

Ad b) De Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van omgevingsplannen en vergunningen, waarbij aspecten als geluid, lucht, bodem, circulariteit, energie en natuur worden betrokken. OZHZ levert deze disciplines en voert de integrale advisering uit. OZHZ werkt daarbij nauw samen met de Veiligheidsregio en de dienst Gezondheid en Jeugd.

Met het programma Omgevingswet bereidt OZHZ de implementatie voor. Het gaat om het aanpassen van systemen en processen, het maken van afspraken met de opdrachtgevers, het ontwikkelen van verdiepende kennis en het opdoen van eerste pilot ervaringen. In 2023 treffen wij de laatste voorbereidingen. Het gaat onder meer om pilots met omgevingstafels en het maken van en definitieve werkafspraken in het jaarprogramma 2024, inclusief financiële vertaling.

Een aantal inhoudelijke onderwerpen vraagt om nadere uitwerking. Het gaat om de rol van gemeenten in de natuurwetgeving, de verplichting om geluidbrondata aan te leveren, lichthinder en het monitoren van luchtkwaliteit in aandachtsgebieden. De financiële effecten zijn relatief gering. Hierover gaat OZHZ met de opdrachtgevers in gesprek bij het opstellen van het jaarprogramma.

Ad c) De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten

Onder de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. De lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater blijven onder het bevoegd gezag van de provincie vallen. De omvang van de bijbehorende rijksmiddelen is nog onzeker. Er komen vooralsnog geen extra middelen in het gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het Rijk gaat de kosten monitoren. Vanwege deze overgang voert OZHZ in 2023 en 2024 pilots uit om ervaring op te doen bij het uitvoeren van deze taken volgens een risicogerichte benadering: het zogeheten Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor bodemtaken. Op grond van het definitieve RUN-bodem stelt OZHZ in 2024 een definitieve raming op van de benodigde middelen. Deze krijgt een vertaling in de individuele jaarprogramma's van de gemeenten en in de begroting 2025. Tot het moment van de overgang van het bevoegde gezag blijven de budgetten bij de provincie Zuid-Holland.

De huidige bodemkwaliteitskaart en het lokale bodembeleid (Bodembeheernota 2010) zijn meer dan 10 jaar oud. De Omgevingswet, grenswaarden voor PFAS, de advieswaarden voor lood, de Wet Basis Registratie Ondergrond en het RUN-Bodem geven aanleiding om het lokale beleid te vernieuwen. Dit krijgt uitwerking in een bodembeheernota voor elke deelnemer. De gemeente Dordrecht is bereid hierin het voortouw te nemen.

Ad d) De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. Voor ZZS is daarom terecht veel maatschappelijke aandacht. Denk bijvoorbeeld aan PFOA-lozingen van Chemours of - buiten ons beheersgebied - de (lucht)emissies van het bedrijf Tata Steel.

Veel stoffen en bronnen maken ZZS tot een ingewikkeld vraagstuk. Dit neemt niet weg dat bedrijven moeten inventariseren welke ZZS zij gebruiken. Deze inventarisatie vraagt vervolgens om actie van het bedrijf om emissie naar het milieu te voorkomen. OZHZ investeert op het thema ZZS. Zo zijn de (milieu)vergunningen van grotere afvalverwerkers op het thema ZZS aangepast. Ook beoordeelt OZHZ de door deze bedrijven uitgevoerde inventarisaties en voorgestelde maatregelen.

OZHZ zet de komende tijd in op een aantal prioritaire branches. Daarnaast worden softwareapplicaties getest waarmee efficiënt informatie over ZZS kan worden ontsloten. OZHZ past deze inzet zoveel mogelijk in binnen de geraamde jaarprogramma's van de opdrachtgevers. Het Bestuurlijk Omgevingsberaad geeft daarnaast de ZZS een prominente plek in het Impulsprogramma Omgevingsveiligheid.

Ad e) De uitvoering van de Energie-agenda

De energiebesparingsplicht houdt in dat bedrijven en instellingen alle energiebesparende maatregelen moeten uitvoeren met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Via de informatieplicht rapporteren zij over de genomen energiebesparende maatregelen. De gemeentelijke besparingsdoelen liggen vast in de Regionale Energiestrategieën (RES'en). De gemeenten en provincies zijn het bevoegde gezag, en daarmee ook belast met het toezicht en de handhaving van deze verplichtingen. Sinds 2021 voert OZHZ deze taken uit voor alle opdrachtgevers in een collectieve aanpak: de E-agenda. De E-agenda bestaat uit toezicht op de verplichtingen voor bedrijven tot energiebesparing én het stimuleren van bedrijven tot actie in de energietransitie. De aanpak is een slimme combinatie van zowel toezicht als het stimuleren om zo efficiënt mogelijk naar de energiedoelen toe te werken.

Per 1 juli 2023 wordt het toezicht en de handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht opgenomen in het verplichte basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Het toezicht op energiebesparing is daarmee een structurele taak geworden. OZHZ is daarom in gesprek met de opdrachtgevers om de financiering van deze taak ook structureel te maken. Financiering op incidentele basis maakt ons afhankelijk van externe inhuurkrachten. Dit maakt de inzet kwetsbaar en kostbaarder. Per 2023 komt daar voor enkele opdrachtgevers ook de uitvoering van het toezicht en handhaving op energielabel C voor kantoorgebouwen bij, een verplichting op grond van de bouwregelgeving.

Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk € 56 mln. beschikbaar in een SPUK-subsidie, voor additioneel toezicht op energiebesparing. De subsidie is niet voor huidige werkzaamheden en mag

geen huidige budgetten vervangen. Voor OZHZ gaat het om € 270.000 per jaar in 2023 en 2024 en € 210.000 per jaar in 2025 en 2026. Aan de subsidie zijn diverse voorwaarden gesteld, waaronder het aannemen van minimaal 1 vaste fte. Ook is vastgelegd dat 70% van het budget moet worden besteed aan toezicht. De overige 30% mag worden besteed aan opleiding, overhead en stimulering.

OZHZ zal de huidige E-agenda herijken en uitbreiden, omdat de energiebesparingsplicht per 1 januari 2023 is uitgebreid en aangescherpt en er meer bedrijven onder gaan vallen die OZHZ gaat controleren op dit aspect. De subsidie is daarom vooral bestemd om de controles op deze extra bedrijven te financieren.

Ad f) De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt naar verwachting in 2024 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. In de eerste jaren gaat het alleen om relatief eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Doel van de wet is het verbeteren van de bouwkwaliteit en het versnellen van procedures, door inschakeling van private kwaliteitsborgers.

Door de Wkb verandert de rol van gemeenten tijdens het bouwproces. Er komt meer nadruk te liggen op toezicht en minder op het toetsen van aanvragen. Het bevoegd gezag verleent nog vergunning voor de ruimtelijke aspecten. Voor de bouwtechnische aspecten ontvangt het bevoegd gezag een melding van de initiatiefnemer. Gezien de prioriteitsstelling in de huidige vergunningverlening is er vooralsnog (gevolgklasse 1) een beperkt effect op de tijdsbesteding van OZHZ. Het werk bij toezicht neemt als gevolg van de Wkb toe omdat OZHZ nu ook voor bouwprojecten waar wij onder het huidige beleid geen toezicht houden nu wel meldingen ontvangen die verwerkt moeten worden.

Naar verwachting leidt de Wkb tot lagere legesinkomsten voor de gemeenten. Dit is ook afhankelijk van de inhoud van de legesverordening. Hier tegenover staat dat er wel leges geheven mogen worden op aanvragen voor milieuvergunningen.

Het financiële effect van de Wkb hangt samen met de beleidskeuzes die de gemeente maakt over de uitvoering van de Wkb en de inrichting van uw legesverordening. Op basis van de uitgangspunten van de wet en de inrichting van het stelsel, neemt de inzet vanuit OZHZ toe. Het exacte effect op de kengetallen monitort OZHZ na inwerkingtreding van de Wkb in de praktijk. Op basis daarvan stelt OZHZ de raming voor 2025 op.

Ad g) De stikstofproblematiek

In Nederland komt er te veel stikstof in het water en de bodem terecht. Dit is schadelijk voor de natuur, water- en bodemkwaliteit en gezondheid van de mens. Daarom moet de stikstofuitstoot omlaag. De overheid neemt hiervoor maatregelen in de landbouw, industrie, bouw, verkeer en vervoer, en investeert in natuurherstel. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken dat in 2030¹ 74% van de stikstofgevoelige natuur in Natura-2000-gebieden de zogeheten 'kritische depositiewaarden' (KDW) niet meer overschrijdt. Boven deze grens is er namelijk een risico dat de kwaliteit van leefgebieden van dieren en planten beschadigt. Met als gevolg dat er dieren en plantensoorten verdwijnen en ecosystemen ontregeld raken. Daarnaast werken het Rijk, de provincies en andere betrokkenen samen aan een gebiedsgerichte aanpak om de natuur te herstellen.

¹ Deze paragraaf wordt geactualiseerd indien het politieke debat daartoe aanleiding geeft.

Sinds het vervallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) richt een werkgroep zich op de gevolgen van de stikstofuitspraken en -beleidsontwikkelingen voor de werkzaamheden van OZHZ. Dat betreft dan vooral de vergunningverlening in het kader van de Wabo. Voor de groene handhaving zijn er andere procedures en overleggen en werkt OZHZ nauw samen met de Omgevingsdienst Haaglanden vanwege de vergunningverlenende taak in het kader van de Wet natuurbescherming. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof.

Ad h) Uitdagingen in de bedrijfsvoering

De bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen vragen verandering van taakinvulling, rol, cultuur en processen. Meest in het oog springend zijn de al eerdere genoemde onderwerpen Omgevingswet, energiebesparingsplicht en de verbetering van het VTH-stelsel. OZHZ bereidt zich voor op deze veranderingen met specifieke programma's en projecten. Daarnaast neemt de reguliere taakuitvoering toe, met name door de woningbouwopgave.

Door de toenemende complexiteit van het werk, nieuwe taken en specifieke opgaven van deelnemers groeit de organisatie. Op dit moment bedraagt de formatie circa 270 fte. De toename van het werkaanbod in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. OZHZ ziet landelijk het aanbod aan ervaren personeel afnemen. Dit speelt inmiddels op alle fronten: van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichhouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot adviseurs op het gebied van bedrijfsvoering. Marktpartijen en andere overheden benaderen medewerkers van OZHZ en bieden zeer hoge salarissen. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

OZHZ is daarom zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers. Mede dankzij een uitgekende wervingscampagne en specifieke opleidingsprogramma's zijn in 2022 ongeveer 40 medewerkers ingestroomd. Waar mogelijk werken we samen met andere omgevingsdiensten, zoals bij de gezamenlijke werving van trainees. Ook in het kader van het genoemde IBP heeft de krappe arbeidsmarkt volop de aandacht. Met deze wervings- en opleidingsinspanningen doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau en binnen de wettelijke termijnen uit te voeren. Ondanks dat zijn sommige functies kwetsbaar bij uitval, bij vertrek van medewerkers en bij pieken in het werkaanbod. Er zijn daarom meer fundamentele oplossingen nodig om medewerkers verder te boeien en binden aan de organisatie. Bijvoorbeeld door verruiming van de mogelijkheden tot ontplooiing en groei. Ook het functiewaarderings- en beloningssysteem zijn aan herziening toe.

Maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving vragen om steeds meer publieke informatie en inzicht in de besluitvorming van de overheid. Ook de Omgevingswet vereist bijvoorbeeld dat applicaties, processen en documenten duurzaam toegankelijk zijn. OZHZ schoont momenteel de archieven op. In het verlengde werkt OZHZ uit hoe de data-opslag, -toegankelijkheid en -kwaliteit verder zijn te optimaliseren. Met het genoemde programma Beter benutten van data richt OZHZ zich op de databehoefte van de toekomst. Het programma omvat zowel de basiskwaliteit, efficiency van dataprocessen, als de ontwikkeling van nieuwe dataproducten.

Samenvattend hebben de economische, bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen een grote impact op de bedrijfsvoering van OZHZ. De organisatie bereidt zich daarom voor op nieuwe taken, het werk wordt complexer

en er vindt een verdere digitalisering plaats van processen. Het aantrekken, boeien en binden van goede medewerkers is essentieel, in een zeer krappe arbeidsmarkt. Dit vereist een veel grotere inzet van menskracht en middelen dan voorheen. OZHZ start daarom een fundamentele herziening op de bedrijfsvoering om effectief in te spelen op deze ontwikkelingen. Dit heeft mogelijk effect op de belangrijkste uitgangspunten van de Nota Bedrijfsvoering en de hieruit volgende indicatoren zoals de productiviteit, de overhead, de flexibele capaciteit en de tariefstructuur. OZHZ doet in de loop van 2023 voorstellen tot aanpassing van het financieringsmodel.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2024

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB elk jaar in november over de kaders of richtlijnen voor de begroting van het jaar t+2 van OZHZ.

Begrotingsrichtlijnen 2024

Het AB stelde op 30 november 2022 de kaders / richtlijnen voor de begroting 2024 vast. Deze zijn de basis voor de voorliggende begroting. Het besluit van het AB was als volgt.

1. "Het AB stelde de inhoudelijke onderwerpen voor de begrotingsrichtlijnen 2024 vast. Deze zijn verwerkt in de voorjaarsbrief die OZHZ in maart 2023 stuurde naar de gemeenten en provincie. De daarin opgenomen onderwerpen betreffen onder andere de Omgevingswet, de overdracht van bodemtaken, het omgaan met Zeer Zorgwekkende Stoffen, de Energieagenda en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
2. Het AB stelde de indexering als volgt vast:
 - a) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage en tarieven 2024 worden geïndexeerd met - *cumulatief* - 8,56%. Dit percentage wordt in de ontwerpbegroting 2024, die in april 2023 voor zienswijze aan de raden en PS wordt aangeboden, naar boven of naar beneden bijgesteld indien de loon- en prijsontwikkelingen daartoe aanleiding geven.²
 - b) Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, wordt dit beschouwd als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.
 - c) De lasten van de begroting 2024 worden geïndexeerd met de loon- (3,9%) en prijsindex (2,4%) over 2024 en de structurele effecten over 2022 en 2023 met de loon- (4,3%) en prijsindex (7%). Het uurtarief 2024 voor de deelnemers komt daarmee uit op € 105,17.
 - d) Het uurtarief 2023 voor de deelnemers blijft ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsrichtlijnen 2023 (€ 96,88).
 - e) Het hieruit volgende tekort in 2023 (€ 1,3 mln.) wordt gedekt uit een bijdrage van de deelnemers en/of een beroep op het weerstandsvermogen van OZHZ.
 - f) De structurele effecten van de hogere loon- en prijsontwikkelingen over 2022 en 2023 worden wel doorberekend in het tarief dat wordt gehanteerd voor bijdragen aan projecten/uitvoeren van opdrachten voor derden. Het uurtarief voor 2023 komt voor dit onderdeel uit op € 101,82.
3. Het AB besloot dat OZHZ in 2023, gekoppeld aan de uitkomsten van BURAP I, een voorstel zal doen over de financiering van het incidentele exploitatietekort over 2023, met inbegrip van de wijze van aanvulling van het weerstandsvermogen indien wordt besloten dat aan te wenden ter financiering van het exploitatietekort.

² De bijstelling waarover in onderdeel 2a van het AB-besluit wordt gesproken is verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting 2024.

4. Het AB nam tot slot kennis van de opdracht van het DB aan OZHZ om te onderzoeken welke maatregelen met structureel effect over 2023 en latere jaren OZHZ kan nemen binnen de exploitatie."

Meest recente inzicht

Inmiddels beschikt OZHZ over een actueel inzicht. De CAO over 2023 valt hoger uit dan begroot. De loonstijging van OZHZ bedraagt gemiddeld 7,4%³. Daarnaast ontvangt iedere medewerker een hogere thuiswerkvergoeding en een extra verlofdag. Op dit moment is de inschatting dat het tarief 2023 leidt tot een tekort van 5,9%. Daar staat deels een stijging van de omzet tegenover. Per saldo leidt dit tot een verwacht nadeel van € 1,0 mln. in 2023.

Het financieel resultaat 2022 bedraagt € 117.000. Daarnaast is het weerstandsvermogen groter van omvang, dan nodig om de risico's af te dekken (€ 420.000). Volgens de regionale spelregels kunnen wij de overmaat op het weerstandsvermogen en het financiële resultaat inzetten om het negatieve resultaat van 2023 op te vangen. OZHZ zal dit voorstellen aan het algemeen bestuur bij het vaststellen van de jaarstukken 2022. De financiële opgave 2023 bedraagt daarmee € 0,5 mln.

De budgetten voor de wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage en tarieven 2024 en de lasten zijn op basis van de meest recente inzichten geïndexeerd met de loon- (3,9%) en prijsindex (2,4%) over 2024 en de structurele effecten over 2022 en 2023 met betrekking tot de loon- (5,4%) en prijsindex (7%). Op basis van de verhouding tussen de loon- en materiele kosten (70:30) betekent dit een indexering met een gewogen gemiddelde van - cumulatief – 9,3% voor 2024. Het uurtarief 2024 voor de deelnemers komt daarmee uit op € 105,92.

³ Dit is een landelijk gemiddelde.

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.388 uur per FTE productief zijn. De gemiddelde productiviteit is gedaald van 1.410 naar 1.388 uur per FTE. Oorzaak hiervan is de harmonisatie van het bovenwettelijk verlof per 1 januari 2023 (1 extra vrije dag vanaf 2023) en het Principeakkoord cao's voor de gemeentelijke sector (1 extra vrije dag in 2023 en 1 extra vrije dag vanaf 2024).

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke (VTH) taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken. Zie hierover de Nota Bedrijfsvoering van OZHZ.

Gezien diverse ontwikkelingen acht OZHZ het noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting (norm ziekteverzuim, improductieve uren i.v.m. inwerken, extra verlof t.g.v. de CAO waarop in de Begroting 2024 reeds wordt geanticipeerd, etc.). In de 2e helft van 2023 zal aan het bestuur een nieuw financieringsmodel worden voorgelegd.

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages volgens planning in jaarprogramma.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats. 2 maal per jaar met wethouders. 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.

Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.388 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige vergunningverlening	<p><u>Reguliere procedure</u>: 99% van de reguliere vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend.</p> <p><u>Uitgebreide procedure</u>: 95% van de uitgebreide vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend.</p> <p>Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt gezien of deze KPI aanpassing behoeft.</p>
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	<p>Klanttevredenheid:</p> <p>Het gemiddelde van het klanttevredenheidsonderzoek is minimaal een 7.</p>

3. Toezicht en handhaving

OZHZ voert in opdracht van gemeenten en provincie toezichts- en handhavingstaken uit. Hierbij hanteert OZHZ de landelijke handhavingstrategie die alle gemeenten en de provincie als onderdeel van hun uitvoeringsbeleid hebben vastgesteld. Kritische prestatie-indicatoren in deze zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA). Deze zijn als volgt omschreven:

- TD is het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode ten opzichte van het aantal geplande controles in het jaarprogramma.
- NA is het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen ten opzichte van het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	Prestatie indicator
Betrouwbaarheid provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD grijs = 100% NA grijs >= pm <u>Provincie Groen:</u> TD groen = 100% NA groen >= pm
Betrouwbaarheid gemeenten	<u>Gemeenten RUN:</u> TD milieu = 100% NA milieu >= 50%
Betrouwbaarheid gemeenten RUN WABO BREED (Alblasserdam, Dordrecht)	<u>Gemeenten integraal toezicht:</u> TD integraal = 100% NA- integraal >=50% <u>Gemeenten bouw en sloop:</u> Werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht, Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vastgesteld. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA bouwfase >= 70% NA sloopfase >= 70%
Risicobeheersing	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem voert OZHZ periodiek een klanttevredenheidsonderzoek uit, omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. OZHZ rapporteert hierover alleen in de jaarstukken en niet in de tussentijdse rapportages.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III FINANCIËN

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2024 is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2024 (zie I, paragraaf 6). Onderstaande tabel geeft het meerjarige begrotingsbeeld.

Begroting 2023-2027 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Aangepaste begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten							
Inwonerbijdrage	2.212.133	2.253.058	2.253.059	2.462.593	2.462.593	2.462.593	2.462.593
Wettelijke taken	24.330.138	22.258.695	26.038.474	25.481.142	25.554.623	25.619.704	25.693.186
Offerte- en subsidietaken	2.452.665	2.252.460	3.414.992	2.443.638	2.443.638	2.339.162	2.339.162
Overige baten	21.224	-	20.420	21.124	21.124	21.124	21.124
Overige bijzondere posten	70.674	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	29.086.834	26.764.213	31.726.945	30.408.497	30.481.979	30.442.585	30.516.066
Lasten							
Personeelskosten	24.562.671	21.688.654	26.443.982	24.763.041	24.782.265	24.766.567	24.912.182
Kapitaallasten	410.205	488.148	436.933	538.814	588.814	565.314	492.814
Ondersteuning SCD	1.699.691	1.725.289	1.720.542	1.862.100	1.862.100	1.862.100	1.862.100
Huisvesting	252.786	508.527	673.860	690.033	690.033	690.033	690.033
Overige bedrijfskosten	1.633.472	1.237.237	1.588.279	1.409.843	1.409.843	1.409.843	1.409.843
Additionele productkosten	1.160.548	1.105.180	1.987.641	968.272	997.272	997.272	997.272
Onvoorzien	106.521	133.765	164.256	176.395	151.652	151.456	151.821
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	29.825.894	26.886.800	33.015.494	30.408.497	30.481.979	30.442.585	30.516.066
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-739.060	-122.587	-1.288.549	0	-0	-0	0
Onttrekkingen aan reserves	856.100	122.587	423.156	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	117.040	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	117.040	0	-982.433	0	-0	-0	0
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	2.212.133	2.253.058	2.253.059	2.462.593	2.462.593	2.462.593	2.462.593

De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2023 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten, nieuwe wettelijke taken in het kader van het toezicht op energiebesparing, bodemtaken en externe SPUK-subsidies. OZHZ is met diverse opdrachtgevers in gesprek over het structureel financieel borgen van nieuwe wettelijke taken.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,46 mln.)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget, te zien als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,2 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,45 mln.).
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg en rapportages, etc. (€ 0,81 mln.).
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 0,21 mln.).

Wettelijke taken (€ 25,5 mln.)

De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties, die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties.

De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de PZH en de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden⁴.

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de primaire jaarprogramma's, aangevuld met aanvullende taken die structureel bij OZHZ belegd worden bij de totstandkoming van de definitieve jaarprogramma's. Hierbij gaat het om taken zoals extra middelen voor vergunningverlening, toezicht bouwfase, e-agenda. Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever. De begroting 2024 gaat uit van de structurele afspraken van het jaarprogramma over de taakuitvoering en financiën.

In 2023 is sprake van een hoge incidentele omzet (€ 2,8 mln.). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken, bodemtaken en de e-agenda (deels, voorzover incidenteel). Onzeker is het effect van de overgang van de taken van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Vooralsnog wordt uitgegaan van een budget neutrale overheveling per 1 januari 2024. Voor nadere informatie wordt verwezen naar deel I, paragraaf 5. Ontwikkelingen.

Offerte en subsidietaken (€ 2,4 mln.)

Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde kosten of een vaste opdrachtsom.

Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS⁵-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR. Uitgangspunt van de structurele raming in 2024 is de realisatie van afgelopen jaren. In 2023 is sprake van een hoge incidentele omzet. Belangrijkste redenen zijn SPUK subsidies voor energiebesparing en de kwaliteitsverbetering VTH, bodemsaneringen (Spoed en Nazorg) en incidentele offerteafspraken voor de e-agenda en kantorenlabel c. Zoals aangegeven in paragraaf 5 is OZHZ voor dat laatste in gesprek met de opdrachtgevers voor structurele financiering.

⁴ Het betreft enkel de uitvoering van toezicht bouw.

⁵ Vergunningverlening en toezicht met betrekking tot bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen.

Overige baten (€ 21.000)

Dit betreft renteopbrengsten.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 24,7 mln.)

De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie (€ 23,1 mln.) en de flexibele capaciteit (€ 1,6 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn berekend op basis van de werkelijke loonkosten. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en de cao-wijziging in 2023.

De personeelskosten in 2024 zijn aanzienlijk lager (-/- € 1,3 mln.) dan in 2023. Dit houdt verband met de incidentele omzet in 2023 (extra inhuur), de instroom en opleiding van nieuwe medewerkers in 2023 en een hoger aandeel eigen personeel in 2024. De paragraaf bedrijfsvoering gaat nader in op het capaciteitsbeleid (deel IV). Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

Vanwege de instroom van nieuwe medewerkers is in 2023 sprake van een relatief hoog opleidingsbudget € 300.000. Dekking van de meerkosten (€ 50.000) vindt plaats uit de bestemmingsreserve doorontwikkeling.

Kapitaallasten (€ 538.000)

In het kader van het nieuwe werk concept (hybride werken) OZHZ heeft de afgelopen jaren investeringen gepleegd in ICT-voorzieningen en het huidige kantoorpand. Ook is in 2022 een vaarttuig vervangen. In 2023 vindt vervanging plaats van de Pandion. De geraamde investering bedraagt circa € 1,7 mln. Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

OZHZ verwacht tot slot in 2024 een investering van circa € 100.000 bij de aanbesteding en inrichting van nieuwe software pakketten.

Vanwege de extra investeringen in het nieuwe werk concept en de vloot nemen de kapitaallasten toe tot en met 2026. Vanaf 2027 is sprake van een daling omdat dan de initiële investering in het inbouwpakket van het pand is afgeschreven.

Ondersteuning SGD (€ 1,86 mln.)

Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. Eind 2021 hebben OZHZ en de Servicegemeente Dordrecht een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten voor een periode 2022 tot en met 2026. De overeenkomst betreft de ICT (€ 1,45 mln.) en overige dienstverlening, zoals inkoop, juridisch kenniscentrum en verzekeringen (€ 414.000). De paragraaf "Bedrijfsvoering" (deel IV) bevat meer achtergrondinformatie.

Huisvesting (€ 690.000)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 te Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De kosten stijgen fors vanaf 2023. Oorzaak is de hoge inflatie, gebaseerd op de Consumenten Prijs Index, en de hoge energielasten.

Overige bedrijfskosten (€ 1,4 mln.)

De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 614.000), facilitaire kosten (€ 113.000), externe expertise en accountant (€ 176.000), leaseauto's (€ 87.000), verzekeringspremies (€ 82.000), telefonie (€ 72.000) en voorlichting en communicatie (€ 61.000).

De softwarekosten in 2023 zijn relatief hoog. Dit hangt samen met de doorontwikkeling van het nieuwe VTH systeem. Het betreft de koppeling met het data warehouse en het genereren van standaard rapportages. Dekking van de kosten (€ 75.000) vindt plaats uit de bestemmingsreserve Informatie gestuurd Werken.

In 2023 is sprake van incidentele kosten (€ 68.000) vanwege de verdere opschoning van het archief. Hiervoor is in het verleden de bestemmingsreserve Archief gevormd.

Additionele productkosten (€ 968.000)

Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de taakuitvoering van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.

Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord.

Onvoorzien (€ 176.000)

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen (deel IV).

4. Reserves

4.1 Mutaties reserves 2023-2024

Onderstaand de meerjarige mutaties van de reserves:

Verloop reserves	Beginsaldo	2023	2024	Saldo
Algemene reserve ⁶	1.248	117	0	1.365
Materieel budget PZH	185	0	0	185
Doorontwikkeling	50	-50	0	0
Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	114	-114	0	0
Verlofstuwmeer	110	0	0	110
Ontwikkelaanpak	101	-75	0	26
Frictiekosten ontvlechting	271	0	0	271
Archief	68	-68	0	0
Werkconcept	55	0	0	55
Onverdeeld resultaat	117	-117	0	0
Totaal eigen vermogen	2.319	-307	0	2.012

Bedragen * € 1.000

Algemene reserve

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De toevoeging in 2023 betreft het resultaat 2022.

Materieel budget PZH

De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Doorontwikkeling

De doorontwikkeling dient om OZHZ ook in cultureel opzicht klaar te stomen voor de Omgevingswet. De onttrekking in 2023 betreft extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

⁶ De verrekening van het verwachte negatieve resultaat 2023 (-/- € 982.000) is nog niet verwerkt.

Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken.

De onttrekking in 2023 (€ 114.000) betreft het externe projectteam van de inrichting en doorontwikkeling van het nieuwe VTH-systeem Open Wave.

Verlofstuwmeer

OZHZ heeft nog te maken met een verlofstuwmeer. Omdat een bovengemiddelde opname van verlof leidt tot vervangende inhuur ontstaat een financieel risico. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Vooralsnog zijn geen onttrekkingen geraamd.

Ontwikkelaanpak

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. De onttrekking heeft betrekking op het koppelen van het datawarehouse met het VTH systeem en het genereren van sturingsrapportages. Beide projecten zijn onderdeel van het programma "Beter Benutten van Data"

Frictiekosten ontvlechting

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Voor 2023 zijn deze kosten verwerkt in het begrotingsbeeld; voor 2024 kan nog niet exact berekend worden welk bedrag uit deze reserve nodig zal zijn om hierin te voorzien.

Bestemmingsreserve Archief

De Regionale Archivararis bemerkt dat er achterstand is ontstaan in het beheer van oude archieven. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. In 2022 is de achterstand voor een belangrijk deel ingelopen. De onttrekking in 2023 betreft het vervolg.

Onverdeeld resultaat

Het financieel resultaat 2022 bedraagt € 117.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

IV PARAGRAFEN

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen.
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
3. Onderhoud kapitaalgoederen.
4. Financiering.
5. Bedrijfsvoering.
6. Verbonden partijen.
7. Grondbeleid.

De paragrafen Lokale heffingen, Verbonden partijen en Grondbeleid zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. Bijlage 2 bevat informatie voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig. In de 2^e helft van 2023 zal aan het bestuur een nieuw financieringsmodel worden voorgelegd, hierbij zal ook de werkwijze rond het weerstandsvermogen worden meegenomen.

2.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.

Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.

De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand- capaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tariëring	297	148
2 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	793	594
3 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Medium	Verzuimbeleid	438	219
4 Omgevingswet	Omzetsdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
Totaal benodigd weerstandsvermogen						1.527	962

Bedragen x € 1.000,-

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	Kans > 75%
Hoog	Kans > 50% en < 75%
Medium	Kans > 25% en < 50%
Laag	Kans < 25%

Impact

Groot	financieel risico > € 400.000
Medium	financieel risico > € 150.000 en < € 400.000
Klein	financieel risico < € 150.000

Algemeen

OZHZ heeft aangegeven een tekort voor 2023 te verwachten. De afspraak is gemaakt dat OZHZ bij de uitkomsten van de eerste bestuursrapportage in 2023 de effecten van de loon- en prijsontwikkelingen inzichtelijk zal maken en met een voorstel komt over de financiering van het incidentele exploitatietekort in 2023. Insteek is hierbij dat de deelnemers het tekort over 2023 aanzuiveren. Hetzij door een eenmalige bijdrage, hetzij door af te spreken dat het weerstandsvermogen wordt aangesproken. In de eerste bestuursrapportage van 2023 zal eveneens een voorstel worden gedaan over de wijze van aanvulling van het weerstandsvermogen indien wordt besloten dat aan te wenden ter financiering van het tekort.

Om die reden zijn de loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van de inhuurtarieven niet meegenomen in het bovenstaande risicoprofiel. Dit om een dubbeling te voorkomen.

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 24,7 mln. gemoeid (gebaseerd op de meest recente cijfers bij de jaarrekening 2022). Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact

medium (€ 297.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten.
- Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 148.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2,6 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 793.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 594.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een risico van 1,6% is reëel gezien de ervaringscijfers over 2022 (uitkomst ziekteverzuim over 2022 is 6,6%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 438.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op medium (50%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 219.000.

4. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgroningen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2022 bedraagt € 1,382 mln. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 962.000 benodigd. Het effect van de Omgevingswet is opgenomen als p.m.

Bovenstaande is op basis van de stand van zaken per 31 december 2022. De inzet van het weerstandsvermogen in relatie tot het incidentele tekort over 2023 is hierin nog niet meegenomen. Dit betekent concreet dat bij inzet van het weerstandsvermogen voor dit incidentele tekort over 2023 het weerstandsvermogen weer aangevuld dient te worden tot het niveau van € 962.000.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Omschrijving	Boekwaarde 2021	Boekwaarde 2022
a Huisvesting	378.984	901.691
b ICT en audiovisuele investeringen	337.017	265.708
c Meubilair	216.971	248.768
d Software	72.125	23.796
e Bedrijfsmiddelen	23.487	14.623
f Vaartuigen	62.955	864.187
	1.091.539	2.318.773

Bedragen x € 1.000

Onderstaand zijn de meerjarig geplande investeringen aangegeven:

Groep	2023	2024	2025	2026
Meubilair	0	12.830	1.730	336.640
Huisvesting	0	0	0	177.400
ICT en audiovisuele investeringen	22.692	175.533	222.861	52.127
Software	98.598	0	1.821	77.211
Bedrijfsmiddelen	0	24.670	10.505	9.145
Vaartuigen	1.721.620	45.152	0	0
Totaal	1.842.910	284.573	236.917	652.523

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de ICT-sfeer, specifiek voor OZHZ. Daarbij gaat het om digitalisering van de archieven, de implementatie van Squit XO, Open Wave, het tijdschrijfsysteem, het financiële systeem en de onderlinge koppeling tussen deze systemen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur "om niet" overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om te zijner tijd de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt.

In het kader van het nieuwe werk concept (hybride werken) OZHZ heeft de afgelopen jaren investeringen gepleegd in ICT-voorzieningen en het huidige kantoorpand. Ook is in 2022 een vaarttuig vervangen.

In 2023 vindt vervanging plaats van de Pandion. De geraamde investering bedraagt circa € 1,7 mln.

Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

OZHZ verwacht tot slot in 2024 een investering van circa € 100.000 bij de aanbesteding en inrichting van nieuwe software pakketten.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening:

- 20 jaar voor motorvoertuigen;
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair;
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief;
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens;
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur;
- 3 jaar voor software⁷;
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa⁸.

⁷ Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

⁸ De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2024 bedraagt deze limiet 8,2% van € 30,4 miljoen = € 2,5 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2024. De renterisico norm bedraagt voor 2024: € 6,07 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar 2024 heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

Tot slot kan, op grond van onderstaande financiële indicatoren, worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	15,8%	-22,5%	6,0%	5,3%	5,6%	4,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	15,8%	-22,5%	6,0%	5,3%	5,6%	4,0%
Solvabiliteitsratio	27,9%	10,9%	28,8%	28,9%	28,9%	32,8%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,4%	0,5%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%

Een lage netto schuldquote houdt in dat OZHZ een flexibele begroting heeft. Concreet zitten middelen maar voor een beperkt deel vast in onderdelen als kapitaallasten en is bijsturing van de begroting dus voor een deel mogelijk.

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. De solvabiliteit daalt doordat de bestemmingsreserves worden uitgeput. Bij een tekort aan eigen vermogen staan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling garant voor het aanvullen van het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

4.8 Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het

zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afoming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering 2022 - 2026 van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting.

5.1 Personeel & Organisatie

Hybride werken

In 2020 begon OZHZ met de doorontwikkeling van het werkconcept: OZHZ Hybrid. Daarbij is sprake van een integrale benadering met aandacht voor huisvesting, ICT, personeelsbeleid en communicatie. OZHZ wil zijn medewerkers duurzaam in staat te stellen het beste van zichzelf te laten zien, hun werk goed te kunnen doen, te inspireren en de kernwaarden van OZHZ in de praktijk toe te kunnen passen. Daar hoort een werkconcept dat dit maximaal ondersteunt en tegelijkertijd kosteneffectief is.

Met het nieuwe werkconcept is het hybride werken de norm geworden: gedeeltelijk werken op kantoor en gedeeltelijk werken op afstand (thuis en/of bij opdrachtgevers). Om het concept te versterken is in 2021 geïnvesteerd in goede thuiswerkplekken. In 2022 is het kantoor verbouwd om het hybride werken maximaal te faciliteren door bijvoorbeeld meer samenwerk- en overlegruimtes te bieden, evenals een werkcafé voor ontmoeting en aanlanden. Hierbij hoorde ook de aanschaf van AV-middelen voor het hybride vergaderen en verdere optimalisatie van de uitstraling van het kantoor.

Uit diverse onderzoeken en interviews met medewerkers blijkt dat het hybride werken de medewerkers goed bevalt. Vooral de flexibiliteit om werk en privé makkelijk te kunnen combineren wordt gewaardeerd. Medewerkers en managers maken daarover (werk) afspraken. De nieuwe faciliteiten op kantoor worden als een goede toevoeging ervaren. Hybride werken hangt ook samen met het verder ontwikkelen van de digitale vaardigheden. Naast de middelen die zijn verstrekt is er ook wekelijks ICT-support van het SGD op locatie zodat eventuele vragen goed en snel beantwoord kunnen worden. Een risico van hybride werken is een verminderde binding met het bedrijf. OZHZ zal dan ook onderzoeken hoe de (informele) verbinding binnen de organisatie verder versterkt kan worden. Dit is dan wel onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Het project als zodanig is beëindigd met als conclusie dat het hybride werken succesvol is ingevoerd.

HR-agenda

De HR-agenda richt zich vooral op het realiseren van voldoende capaciteit door actieve werving en het behouden van medewerkers. De medewerkers moeten ook zijn toegerust om hun taken met de vereiste kwaliteit te kunnen uitvoeren. Opleiding en training zijn belangrijk om te kunnen blijven voldoen aan de verplichte VTH-kwaliteitseisen die gemeenten en provincie in hun verordeningen hebben opgenomen. Derde onderdeel van de HR-agenda is de inzet op gemotiveerde en vitale medewerkers. Dit ziet op de aanpak van het ziekteverzuim, de doorgroeimogelijkheden en het hybride werken.

Net als in 2022 en 2023 verwacht OZHZ in 2024 in te moeten zetten op het op orde brengen en behouden van de capaciteit. De toename van het werkaanbod in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. OZHZ ziet landelijk het aanbod aan ervaren personeel afnemen. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot adviseurs op het gebied van bedrijfsvoering.

Marktpartijen en andere overheden benaderen medewerkers van OZHZ en bieden zeer hoge salarissen. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

OZHZ is daarom zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers. Waar mogelijk werkt OZHZ samen met andere omgevingsdiensten, zoals bij de gezamenlijke werving van trainees. Ook in het kader van het genoemde IBP heeft de krappe arbeidsmarkt volop de aandacht. Met deze wervings- en opleidingsinspanningen doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau en binnen de wettelijke termijnen uit te voeren. Ondanks dat zijn sommige functies kwetsbaar bij uitval, bij vertrek van medewerkers en bij pieken in het werkaanbod. Er zijn daarom meer fundamentele oplossingen nodig om medewerkers verder te boeien en binden aan de organisatie. Bijvoorbeeld door verruiming van de mogelijkheden tot ontplooiing en groei. Ook het functiewaarderings- en beloningssysteem zijn aan herziening toe.

Ondanks al deze inspanningen blijft het in deze arbeidsmarkt een continue uitdaging om voldoende capaciteit aan te trekken en de reguliere bedrijfsvoering van de dienst niet in gevaar te laten komen. OZHZ beheerst de risico's zo goed mogelijk door in te zetten op het behoud van medewerkers, samenwerking binnen de provincie, continue professionalisering van middelen, het inzetten van recruitmentbureaus en optimalisatie van de samenwerking met de SGD. OZHZ benut de diverse HR-instrumenten daarbij zo optimaal mogelijk. Het functiehuis wordt onder de loep genomen ter bevordering van doorgroeimogelijkheden en er worden gerichte (doelgroep) acties ondernomen om medewerkers te binden aan de organisatie.

Aanpak van het ziekteverzuim

Vanwege een relatief hoog ziekteverzuimpercentage in 2022 (6,6%) is met de nieuwe arbodienst Bezig de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) werpt zijn vruchten af. OZHZ stelde ook een breder plan van aanpak op met lange en korte termijn acties om het ziekteverzuim structureel omlaag te brengen. Met Bezig zijn afspraken gemaakt zodat ook zij als arbodienst naar de lange termijn hun rol kunnen nemen.

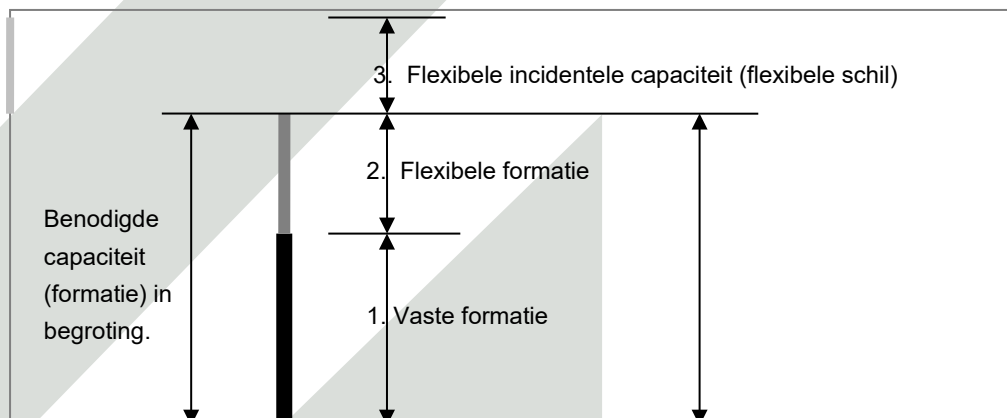
In 2023 is een onderzoek naar Psychosociale Arbeidsbelasting uitgevoerd. Hieruit bleek dat vooral werkdruk een belangrijk issue is voor de medewerkers van OZHZ. Daar staat tegenover dat de sfeer en ervaren steun binnen de organisatie zeer groot is. Directie en management zullen samen met de medewerkers maatregelen bedenken om de werkdruk te verlichten.

Capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.

Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatie en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een Dynamisch Aankoop Systeem. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

De relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de BIO's, etc., de hoger dan geraamde omzet, en de incidentele projecten die worden gedekt uit de reserves spelen naar verwachting in 2024 een rol als het gaat om de verhouding vaste/flexibele formatie. Tegelijk betekent dat ook een risico omdat inhuurtarieven fors zijn gestegen én omdat het steeds lastiger wordt om goede inhuurkwaliteit te vinden. Daarom acht OZHZ het noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting (norm ziekteverzuim, improductieve uren i.v.m. inwerken, extra verlof t.g.v. de CAO, etc.). In de 2^e helft van 2023 zal aan het bestuur een nieuw financieringsmodel worden voorgelegd.

5.2 Data ambitie

Informatiegestuurd werken

OZHZ sprak in 2022 de ambitie uit om in 2025 professioneel met data te werken en professionele dataproducten te hebben. Stapsgewijs gaat de organisatie van spreadsheets naar volwaardige dataproducten, goede datakwaliteit (samen met andere organisaties), data-analyses en overzichten (dashboards). Hier blijft OZHZ ook in 2024 aan werken. Ter ondersteuning van deze ambitie werkt OZHZ met ingang van 2023 met een aparte programmalijn binnen de Ontwikkelaanpak, het Programma Beter benutten van data. De aanpak richt zich op de datakwaliteit, geo-informatie, het robotiseren van processen en de datavaardigheid van medewerkers. OZHZ investeert in technieken die op de markt komen om effectief en efficiënt te blijven samenwerken.

Aanbestedingstrajecten

In 2022 is het besluit genomen de aanbesteding voor het DMS/Zaaksysteem uit te stellen en het contract met Decos te verlengen tot 31 december 2024. Dit betekent dat OZHZ in 2023 de aanbesteding voor het DMS/Zaaksysteem zal voorbereiden en op de markt zal zetten zodat implementatie in 2024 kan plaatsvinden.

Vorbereidingen voor deze aanbesteding (het opstellen van het Programma van eisen en wensen) zijn inmiddels gestart.

Dienstverlening SGD

OZHZ heeft de dienstverlening op het gebied van ICT, salarisadministratie en onderdelen van het personeels- en inkoopbeleid uitbesteed aan de SGD. Per 1 april 2022 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze gaat uit van een zuivere opdrachtgever-opdrachtnemer relatie, bevat meetbare prestatieafspraken en is vergelijkbaar met een contract op de openbare markt. In 2023 wordt verder gewerkt aan het verder optimaliseren van het opdrachtgeverschap (door OZHZ) en het opdrachtnemerschap (door SGD). OZHZ trekt hierin op met de andere klanten van de SGD.

De DVO eindigt van rechtswege op 31 december 2025. OZHZ kan de looptijd van de DVO tweemaal met twee jaar verlengen tot uiterlijk 31 december 2029. Indien OZHZ gebruik wil maken van deze mogelijkheid tot verlenging dan moet dit uiterlijk op 31 december 2023 kenbaar zijn gemaakt. Met het oog hierop zal OZHZ de dienstverlening van de SGD in 2023 evalueren.

Informatiebeveiliging en privacy

Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging en verbetering van de naleving van de AVG. Veranderingen in de regionale samenwerking maken dat het privacybeleid dient te worden herzien. OZHZ pakt dit op samen met andere partijen in de Drechtsteden.

In het herziene privacybeleid zal OZHZ ook meenemen dat omgevingsdiensten in de zin van de AVG kwalificeren als 'verwerker', en niet (meer) als verwerkingsverantwoordelijke. OZHZ heeft hierover in 2022 namens ODNL advies gevraagd aan een advocatenkantoor. Het zijn van 'verwerker' betekent onder andere dat omgevingsdiensten nadere afspraken moeten maken met hun opdrachtgevers (voor OZHZ zijn dat de colleges en de burgemeesters) over het voldoen aan de AVG. Bijvoorbeeld over het niveau van de informatiebeveiliging en het kunnen aantonen daarvan, het melden van datalekken, enzovoort. Die afspraken worden opgenomen in een verwerkersovereenkomst. Een en ander wordt in 2023 verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Ook voert OZHZ verdere verbeteringen door naar aanleiding van de eind 2022 uitgevoerde hercontrole op de externe audit vanwege de Wet politiegegevens (Wpg). Dit betreft vooral het gaan uitvoeren van interne audits en het behouden van het huidige kwaliteitsniveau.

Opschoning van het archief

Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de archief functie. De archivaris concludeerde in 2022 dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren het door de Archiefwet- en regelgeving vereiste kwaliteitssysteem, de ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van (papier) dossiers, waar achterstanden zijn ontstaan. OZHZ is eind 2021 gestart met een inhaalslag; deze is in 2022 afgerond. Hiermee is het papieren archief dat in het pand Post 120 wordt bewaard (ruim 600 meter), gereed voor overbrenging. OZHZ heeft echter op een externe locatie (Oasis te Alblasterdam) ook nog zo'n 600 meter archief staan. Ook daar zal nog een inhaalslag gemaakt moeten worden met betrekking tot selectie en vernietiging. OZHZ benut daarbij de ervaringen die zijn opgedaan met de inhaalslag voor het archief in het pand Post 120. In 2023 zal een projectplan opgesteld worden om ook dit archief op termijn gereed te maken voor selectie en vernietiging. Een externe partij voert deze uit.

Wet open overheid en Wet elektronische publicaties

OZHZ verstrekt jaarlijks rond de 9500 documenten aan externe partijen die informatie opvragen. Om te voldoen aan de regels over privacy is het noodzakelijk dat OZHZ bij het delen of openbaar maken van documenten geen onnodige persoonsgegevens verstrekt. Dit betekent dat in alle documenten deze gegevens geanonimiseerd moeten worden. Wat daar in de toekomst nog bij komt zijn stukken die volgens de WEP en WOO openbaar gemaakt moeten worden. De grootste impact voor OZHZ betreft het op termijn openbaar maken van beschikkingen. Dit gaat op dit moment om 2400 beschikkingen per jaar.

Binnen OZHZ hebben meerdere units al eerder de handen ineengeslagen om bij het verstrekken van bodemrapportages te werken volgens de AVG. Hieraan worden enorm veel uren besteed om dit in te kunnen passen in de dagelijkse praktijk. Het gaat echter om dusdanig grote hoeveelheden dat dringend behoefte is aan een geautomatiseerde anonimiseringsstool. Deze wordt in 2023 geïmplementeerd.

5.3 Communicatie

(Omgevings)Communicatie, gedrag en voorlichting

Vanaf 2023 zet OZHZ communicatie in als strategisch middel voor VTH en expertise/advies. Een paar voorbeelden:

- Het voorkomen van overtredingen door vooraf goed te informeren.
- Het versnellen van de sanering van asbestdaken door gerichte acties.
- Het voorkomen van het verstoren van beschermde diersoorten door voorlichting.
- Het bewustmaken van risico's van ZZS en het belang van minimalisatie.
- Het in beweging krijgen van ondernemers om méér energie te besparen dan verplicht.

OZHZ gaat daarbij vaker werken met gedragsinzichten. Er is veel wetenschappelijk onderzoek beschikbaar over hoe je bepaalde doelgroepen in beweging krijgt. Zulke inzichten passen we vaker toe in ons werk. Dit kan vaak al direct en heel concreet, bijvoorbeeld in brieven over de Informatieplicht Energie of Energielabel C voor kantoren. Bij meer complexe vraagstukken is vaak aanvullend gedragsonderzoek nodig. Dit geven we vorm in samenwerking met andere omgevingsdiensten, gemeenten en provincie.

OZHZ maakt ook een volgende verbetering in de corporate communicatiemiddelen (onze website, LinkedIn en Instagram voor de arbeidsmarktcommunicatie). In 2023 vergroten we de transparantie op het gebied van vergunningen, doen we onderzoek naar hoe we meer inclusief kunnen communiceren en zetten we opnieuw in op een betere schrijfvaardigheid van onze medewerkers. Voor projecten ontwikkelt OZHZ speciale

communicatiestrategieën met passende middelen. Op verzoek van meerdere opdrachtgevers maakt OZHZ zijn website ook geschikt om de, per 1 juli 2023 wettelijk verplichte, digitale terinzagelegging mogelijk te maken.

Interne communicatie

OZHZ zet sinds 2020 extra in op interne communicatie. Het hybride werken is inmiddels goed geland binnen de organisatie. Medewerkers zijn er positief over. Ook met communicatie zorgen we voor het behouden van deze prettige werkomgeving. Dit kan op allerlei manieren: van interne campagnes tot aan het promoten van intranetgebruik, van duidelijkheid over de werkafspraken tot aan het stimuleren van verbindende initiatieven.

We zijn extra alert op de behoefte van medewerkers, zeker nu het door de grote krapte op de arbeidsmarkt extra belangrijk is om medewerkers te binden en te boeien. Het is belangrijk dat mensen zich verbonden blijven voelen met de organisatie. Met interne communicatie versterkt OZHZ de verbinding tussen medewerkers en de omgeving. Interne communicatie en externe communicatie is altijd verbonden met elkaar.

5.4 Huisvesting

In 2021 en 2022 is het hybride werkconcept geïmplementeerd. In het begin van 2023 worden nog (eerder begrote) investeringen gedaan ten behoeve van de verbetering en uitbreiding van audiovisuele middelen. Met de verhuurder zijn verdere afspraken gemaakt over nog te nemen acties ten behoeve van de verbetering van het binnenklimaat.

5.5 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Decentrale overheidsorganen zullen met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring.

OZHZ ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.

Het algemeen bestuur heeft in juli 2021 een aantal richting gevende besluiten genomen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording:

- Vooralsnog uit te gaan van een minimale variant, waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording.
- Op termijn te streven naar een hogere ambitie waarbij sprake is van structurele verbetering van de processen.
- Het huidige normenkader te hanteren, i.c. de relevante externe financiële regelgeving en AB-besluiten te vertalen in een concreet toetsingskader.
- Een verantwoordingsgrens in de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen van vooralsnog 3%.
- Het rapporteren van fouten in de paragraaf bedrijfsvoering vanaf een bedrag van € 100.000.
- Bij de verbijzonderde interne controle aan te sluiten op de steekproefbepaling van de accountant.

- Op grond van een evaluatie na het eerste verantwoordingsjaar bezien of en in welk tempo de ambitie kan worden verhoogd.

In de herstructurering van de organisatie is nadrukkelijk voorgesorteerd op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een helder onderscheid gemaakt in de control en financiële functie. Ook de combi functie van concerncontroller en unitmanager houdt op te bestaan. De concerncontroller en het control team zijn meer onafhankelijk gepositioneerd onder de directie. Er is een intern controleplan opgesteld, dat vanaf 2023 zal worden uitgevoerd. Uitgangspunt daarbij is de minimale variant waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals in 2021 door het AB is vastgesteld.

Kwaliteitszorg

Externe ontwikkelingen en ambities van de organisatie vragen om heroriëntatie op het huidige kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ. OZHZ wil deze meer gaan richten op de organisatiedoelen, breder inbedden in de organisatie en laten aansluiten bij landelijke ontwikkelingen die spelen. Deze heroriëntatie is niet goed uitvoerbaar naast de verplichtingen die kleven aan het huidige kwaliteitsmanagementsysteem en de opgaven waarvoor OZHZ op dit moment staat. In 2023 start OZHZ daarom een project om het kwaliteitsmanagementsysteem aan te passen. Startpunt daarbij is een evaluatie van het huidige kwaliteitssysteem. Consequentie daarvan is wel dat het kwaliteitscertificaat komt te vervallen. Als een geschikt nieuw kwaliteitsmodel is gekozen en ingevoerd, dan kan OZHZ desgewenst in fases toewerken naar hernieuwde certificering.

Als toelichting op het bovenstaande geldt het volgende.

OZHZ heeft te maken met aanzienlijke uitdagingen. Voorbeelden zijn de implementatie van nieuwe taken, de landelijke kwaliteitsverbetering van het VTH-stelsel, de hoge inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Een goed functionerend kwaliteitsmanagementsysteem kan een belangrijke bijdrage leveren. In de huidige opzet is dat niet het geval.

Alhoewel OZHZ het kwaliteitsmanagementsysteem ziet als een zeer waardevol instrument is er tegelijkertijd het gevoel dat het meer kan worden gericht op de belangrijkste organisatieprioriteiten. Ook komt de inspanning nu vooral van het kwaliteitsteam en minder vanuit de brede organisatie. Wens van de directie is om het KMS te veranderen tot een meer op-de-werkvloer-levend systeem en een systeem dat gericht is op het behalen van de belangrijkste organisatiedoelen.

In het kader van de landelijke verbetering van het VTH-stelsel (het Interbestuurlijk Programma, IBP) ontwikkelen de omgevingsdiensten een systeem van onafhankelijke visitaties, aanhakend bij de landelijke VTH-kwaliteitseisen en inzichten uit recente onderzoeksrapporten zoals het advies van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer. Recent zijn pilotonderzoeken / proefvisitaties bij 4 omgevingsdiensten afgerond. Na evaluatie zal men in de landelijke Stuurgroep IBP de methodiek vaststellen en deze uitrollen over de 25 andere omgevingsdiensten. Het onderzoek bij OZHZ zal eind 2023 plaatsvinden en kan een goed aanknopingspunt zijn om het kwaliteitsmanagementsysteem te verbeteren.

OZHZ heeft meerdere instrumenten voor de interne planning en control, zoals de jaarplannen en voortgangsrapportages per opdrachtgever, dashboards en in- en externe audits. Een voorbeeld van dit laatste zijn de verplichte audits in het kader van de Wet politiegegevens en de AVG. Deze instrumenten zeggen iets over

het presteren van de organisatie, maar zijn als zodanig geen onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Integratie van deze instrumenten in het kwaliteitsmanagementsysteem is wenselijk, met tevens de wens om een goed evenwicht aan te brengen tussen zelf doen (leren) en uitbesteden (efficiency).

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2023 en 2024

Inwonerbijdrage

Gemeente	Inwoners	%	2023	2024
Alblasserdam	20.165	4%	70.730	77.307
Dordrecht	119.284	26%	418.174	457.064
Gorinchem	37.022	8%	129.278	141.301
Hardinxveld-Giessendam	18.295	4%	63.618	69.534
Hendrik Ido Ambacht	31.202	7%	109.134	119.283
Hoeksche Waard	87.401	19%	305.403	333.805
Molenlanden	43.909	10%	154.569	168.944
Papendrecht	32.136	7%	113.800	124.384
Sliedrecht	25.220	5%	88.199	96.401
Zwijndrecht	44.737	10%	157.322	171.953
Provincie Zuid-Holland			642.832	702.616
Totaal	459.371	100%	2.253.058	2.462.593

Jaarprogramma (* € 1.000)

Wettelijke taken per opdrachtgever	Omschrijving	2023		2024	
		Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel
AL	Gemeente Alblasserdam	€ 1.674	€ 64	€ 1.868	€ 23
DO	Gemeente Dordrecht	€ 8.116	€ 1.261	€ 8.871	€ -
GO	Gemeente Gorinchem	€ 534	€ 129	€ 623	€ 24
HG	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 415	€ 30	€ 494	€ 24
HIA	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 510	€ 37	€ 589	€ 19
HW	Gemeente Hoeksche Waard	€ 1.466	€ 122	€ 1.715	€ 68
MO	Gemeente Molenlanden	€ 1.548	€ 42	€ 1.848	€ 94
PA	Gemeente Papendrecht	€ 478	€ 81	€ 544	€ 13
SL	Gemeente Sliedrecht	€ 514	€ 73	€ 593	€ 19
ZW	Gemeente Zwijndrecht	€ 898	€ 25	€ 1.010	€ 17
TOTAAL		€ 16.153	€ 1.863	€ 20.179	€ 300
PZH	Provincie Zuid-Holland	€ 7.098	€ 925	€ 7.326	€ -300
TOTAAL		€ 23.250	€ 2.788	€ 25.481	€ -

De overheveling van de bodemtaken van PZH naar de gemeenten is verwerkt in de jaarprogramma budgetten 2024. Het gaat om de volgende bedragen.

Jaarprogramma's (* € 1.000)	2024		
	Structureel	Incidenteel	Totaal
Overheveling Bodemtaken			
Gemeente Alblasterdam	€ 38	€ 23	€ 61
Gemeente Dordrecht	€ -	€ -	€ -
Gemeente Gorinchem	€ 39	€ 24	€ 63
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 41	€ 24	€ 65
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Hoeksche Waard	€ 113	€ 68	€ 180
Gemeente Molenlanden	€ 157	€ 94	€ 251
Gemeente Papendrecht	€ 21	€ 13	€ 33
Gemeente Sliedrecht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Zwijndrecht	€ 29	€ 17	€ 46
Provincie Zuid-Holland	€ -500	€ -300	€ -800
	€ -	€ -	€ -

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2022;	<p>De omzet betreft de realisatie 2022.</p> <table> <tr> <td>Alblasserdam</td> <td>€ 1.653.388,23</td> </tr> <tr> <td>Dordrecht</td> <td>€ 10.024.533,08</td> </tr> <tr> <td>Gorinchem</td> <td>€ 707.902,80</td> </tr> <tr> <td>Hardinxveld-Giessendam</td> <td>€ 498.828,33</td> </tr> <tr> <td>Hendrik-Ido-Ambacht</td> <td>€ 742.066,33</td> </tr> <tr> <td>Hoeksche Waard</td> <td>€ 1.954.377,66</td> </tr> <tr> <td>Molenlanden</td> <td>€ 1.854.214,12</td> </tr> <tr> <td>Papendrecht</td> <td>€ 634.506,87</td> </tr> <tr> <td>Sliedrecht</td> <td>€ 641.812,83</td> </tr> <tr> <td>Zwijndrecht</td> <td>€ 1.133.250,65</td> </tr> <tr> <td>Provincie</td> <td>€ 8.280.716,08</td> </tr> <tr> <td>TOTAAL</td> <td>€ 28.125.596,98</td> </tr> </table>	Alblasserdam	€ 1.653.388,23	Dordrecht	€ 10.024.533,08	Gorinchem	€ 707.902,80	Hardinxveld-Giessendam	€ 498.828,33	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 742.066,33	Hoeksche Waard	€ 1.954.377,66	Molenlanden	€ 1.854.214,12	Papendrecht	€ 634.506,87	Sliedrecht	€ 641.812,83	Zwijndrecht	€ 1.133.250,65	Provincie	€ 8.280.716,08	TOTAAL	€ 28.125.596,98
Alblasserdam	€ 1.653.388,23																								
Dordrecht	€ 10.024.533,08																								
Gorinchem	€ 707.902,80																								
Hardinxveld-Giessendam	€ 498.828,33																								
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 742.066,33																								
Hoeksche Waard	€ 1.954.377,66																								
Molenlanden	€ 1.854.214,12																								
Papendrecht	€ 634.506,87																								
Sliedrecht	€ 641.812,83																								
Zwijndrecht	€ 1.133.250,65																								
Provincie	€ 8.280.716,08																								
TOTAAL	€ 28.125.596,98																								
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<p><i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>31-12-2021 € 3.055.628 31-12-2022 € 2.316.568</p> <p><i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>31/12/2021 € 11.954.139 31/12/2022 € 5.973.099</p>																								
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2022 bedraagt € 117.040																								

Bijlage 3 Balans meerjarig

Balans per 31 december							
(bedragen in €)							
ACTIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
VASTE ACTIVA							
Immateriële vaste activa							
Kosten verbonden aan het sluiten van geldlening en het saldo van agio en disagio	-	-	-	-	-	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-	-	-	-	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-	-	-
Materniële vaste activa	2.318.773	3.704.535	3.489.200	3.278.542	3.391.470	2.884.186	
Investeringen:							
met een economisch nut	2.318.773	3.704.535	3.489.200	3.278.542	3.391.470	2.884.186	
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-	-	-	-	-	-	-
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-	-	-	-	-	-	-
In erfpacht gegeven gronden	-	-	-	-	-	-	-
Financiële vaste activa							
Kapitaalversprekking aan:							
deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-
gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-	-	-	-
overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-	-
Leningen aan:							
woningbouwcorporaties	-	-	-	-	-	-	-
deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-
overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-	-
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-	-	-	-	-	-	-
overige langlopende leningen	-	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen:							
in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd ≥ 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
overige met een looptijd ≥ 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VASTE ACTIVA	2.318.773	3.704.535	3.489.200	3.278.542	3.391.470	2.884.186	
VLOTTENDE ACTIVA							
Voorraden	274.801	334.000	334.000	334.000	334.000	334.000	334.000
Grond- en hulpstoffen	-	-	-	-	-	-	-
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	274.801	334.000	334.000	334.000	334.000	334.000	
Gereed product en handelsgoederen	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitbetalingen	-	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen	4.320.951	2.084.354	2.230.663	2.425.906	2.305.128	1.985.513	
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar							
Vorderingen op openbare lichamen	747.855	1.024.498	733.091	733.091	701.749	701.749	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-	-	-	-	-	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-	-
Rekening courant verhouding met het Rijk	3.573.096	1.054.856	1.492.571	1.687.815	1.598.379	1.278.764	
Rekening courant verhouding overige niet-financiële instellingen	-	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd korter dan één 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	201.547	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Kas	1.437	-	-	-	-	-	-
Bank, inclusief kruisposten	200.110	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	
Overlopende activa	1.173.595	719.983	727.228	727.228	727.228	727.228	727.228
Nag te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:							
Europese overheidslichamen	-	-	-	-	-	-	-
het Rijk	-	-	-	-	-	-	-
overige Nederlandse overheidslichamen	638.098	419.983	427.228	427.228	427.228	427.228	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	335.497	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.370.894	3.338.338	3.491.891	3.687.134	3.566.356	3.246.741	
TOTAAL ACTIVA	8.289.667	7.042.872	6.981.090	6.965.677	6.957.826	6.130.927	

Balans per 31 december							
(bedragen in €)							
PASSIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
VASTE PASSIVA							
Eigen vermogen	2.316.568	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451
Algemene reserve	1.248.008	1.365.048	1.365.048	1.365.048	1.365.048	1.365.048	1.365.048
Beslemmingsreserves	951.520	645.403	645.403	645.403	645.403	645.403	645.403
Saldo van de rekening	117.040	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen							
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
Vast e schulden							
Deze hebben een rentetypische looptijd langer dan één jaar							
Obligatietoelagen	-	-	-	-	-	-	-
Onderhandse leningen van:							
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-	-	-	-	-	-	-
binnenlandse banken en	-	-	-	-	-	-	-
overige financiële instellingen	-	-	-	-	-	-	-
binnenlandse bedrijven	-	-	-	-	-	-	-
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-	-	-	-	-	-	-
overige binnenlandse sectoren	-	-	-	-	-	-	-
buitenlandse instellingen	-	-	-	-	-	-	-
Door derden belegde gelden	-	-	-	-	-	-	-
Waarborgsommen	-	-	-	-	-	-	-
Overige leningen en vooruit ontvangen bedragen	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VASTE PASSIVA	2.316.568	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451	2.010.451
VLOTTENDE PASSIVA							
Vloeiende schulden	1.590.037	972.694	915.425	897.165	889.047	889.047	62.149
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar							
Kasgeldtoelagen aangaande bij:							
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-	-	-	-	-	-	-
overige partijen	-	-	-	-	-	-	-
Banksaldo	-	-	-	-	-	-	-
Overig	1.590.037	972.694	915.425	897.165	889.047	889.047	62.149
Overlopende passiva	4.383.062	4.059.727	4.055.214	4.058.061	4.058.328	4.058.328	4.058.328
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.759.558	2.582.486	2.578.655	2.578.333	2.578.333	2.578.333	2.578.333
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:							
Europese overheidslichamen	-	-	-	-	-	-	-
het Rijk	-	-	-	-	-	-	-
overige Nederlandse overheidslichamen	1.623.508	1.477.240	1.476.599	1.479.728	1.479.995	1.479.995	1.479.995
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.973.099	5.032.421	4.970.639	4.955.226	4.947.374	4.947.374	4.120.476
TOTAAL PASSIVA	8.289.667	7.042.872	6.981.090	6.965.677	6.957.825	6.957.825	6.130.927

Bijlage 4 Begroting 2024 Structureel en incidenteel

Begroting 2024 OZHZ	Structureel	Incidenteel	Totaal
Baten			
Inwonerbijdrage	2.463		2.463
Wettelijke taken	25.481		25.481
Offerte- en subsidietaken	2.067	376	2.444
Overige baten	21		21
Totaal baten	30.032	376	30.408
Lasten			
Personeelskosten	24.525	238	24.763
Kapitaallasten	539		539
Ondersteuning SCD	1.862		1.862
Huisvesting	690		690
Overige bedrijfskosten	1.410		1.410
Additionele productkosten	830	138	968
Onvoorzien	176		176
Overige bijzondere posten	-		
Totaal lasten	30.032	376	30.408
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	0	-0	-0
Onttrekkingen aan reserves	-		-
Toevoegingen aan reserves	-		-
Gerealiseerd resultaat	0	-0	-0
Bedragen × EUR 1.000			
<i>Waarvan algemeen dekkingsmiddel</i>	2.463	-	2.463

Bestuursnotitie

Datum 22 juni 2023

Onderwerp Zienswijzen op de ontwerpbegroting 2024

De ontwerpbegroting 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is op 12 april 2023 voor zienswijze aangeboden aan de raden en Provinciale Staten. Zij zijn tevens in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op de voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2022. Verzocht is de zienswijzen voor 10 juni 2023 aan OZHZ toe te zenden. De ingekomen zienswijzen leiden niet tot bijstelling van de (ontwerp) begroting 2024. OZHZ is zich ervan bewust dat de gemeentelijke financiën onder druk (komen te) staan. Daarom blijft OZHZ, in overleg met het bestuur en met de deelnemers, zoeken naar verdere mogelijkheden om het werk nog effectiever en efficiënter uit te voeren. In deze bestuursnotitie zijn daarvan al enkele voorbeelden genoemd.

Deze bestuursnotitie geeft het algemene beeld van de zienswijzen¹ en de reactie van OZHZ. Voorafgaand aan de bespreking in het AB op 6 juli 2023 stuurt OZHZ deze bestuursnotitie ook naar de raden en Provinciale Staten. Dit is een nieuwe verplichting die sinds 1 juli 2022 is opgenomen in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht van de ingekomen zienswijzen

Onderstaand een overzicht van aangeleverde zienswijzen:

Zienswijze	
Provincie Zuid-Holland	X
Alblasserdam	X
Dordrecht	X
Gorinchem	X
Hardinxveld-Giessendam	X
H-I-Ambacht	X
Hoeksche Waard	X
Molenlanden	X
Papendrecht	X
Sliedrecht	X
Zwijndrecht	X

¹ Ten tijde van het verzenden van de vergaderstukken voor het AB van 6 juli 2023 (26 juni 2023) zijn vastgestelde zienswijzen ontvangen van Alblasserdam, Dordrecht, H-I-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland. De overige zienswijzen dienen formeel nog door de raden te worden vastgesteld.

De ingebrachte zienswijzen zien op de volgende onderwerpen:

- (1) Geen zienswijze / instemming.
- (2) Voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2022.
- (3) Uitvoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- (4) Omgevingswet en decentralisering van bodemtaken.
- (5) Financiering van de Energie-agenda.
- (6) Druk op de gemeentelijk financiën.
- (7) Overig.

Ad (1) Geen zienswijzen / instemming

De gemeenten Alblasterdam, Hoeksche Waard en Molenlanden hebben (ambtelijk) aangegeven dat de raad (waarschijnlijk) geen aanleiding ziet voor het indienen van een zienswijze.

De Provincie Zuid-Holland geeft expliciet aan in te stemmen met de ontwerpbegroting 2024 van OZHZ en de meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen. Voor aanvullende opdrachten zal een nader gespecificeerde opdrachtbrief worden verstrekt waaraan op dat moment budgetrechten kunnen worden ontleend. De provincie merkt voorts op dat in de provinciale kaderbrief is aangegeven dat zij voor de loonontwikkeling aansluit bij de feitelijke cao-loonstijgingen. Bij het opstellen van de begroting 2024 is hier invulling aangegeven. Indien de werkelijke loonkostenstijging hoger of lager blijken te zijn dan de nu in de begroting gehanteerde loonsom, dan zal een nacalculatie plaatsvinden. De financiële consequenties hiervan dient OZHZ via een begrotingswijziging te verwerken, nadat het AB hierover een besluit heeft genomen.

Reactie van OZHZ

Het bovenstaande geeft geen aanleiding tot reactie. De opmerking van de provincie over nacalculatie in relatie tot wijziging van de begroting is juist.

Ad (2) Voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2022

Strekking van de ingekomen reacties

De gemeenten Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht kunnen instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming, gelet op het verwachte tekort in 2023.

Dordrecht merkt daarbij nadrukkelijk op dat OZHZ de risico's scherp dient te blijven monitoren en indien nodig zorgdraagt voor een adequate aanvulling van het weerstandsvermogen. Het restant van het tekort, nog circa € 500.000, kan separaat bij de deelnemers in rekening worden gebracht, verdeeld op basis van de omzetverhouding 2022.

Papendrecht spreekt daarbij in eerste instantie haar waardering uit voor het feit dat er wederom een positief resultaat is behaald. In principe is de gemeente er voorstander van om een positief

resultaat terug te storten aan de gemeenten. Gezien het te verwachten tekort stemt de gemeente echter in met de voorgestelde resultaatbestemming. Zoals OZHZ aangeeft is het van belang om alles in werk te zetten om het tekort zoveel mogelijk te beperken. Verder geeft de gemeente aan ervan uit te gaan dat OZHZ binnen de eigen exploitatie op de best mogelijk manier omgaat met de druk op de bedrijfsvoering vanwege de stijging van kosten van producten, diensten en arbeid en de krapte op de arbeidsmarkt.

Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht geven ook aan als uitgangspunt te hanteren dat positieve resultaten terug moeten naar de gemeenten. De gemeenten kunnen in dit geval echter instemmen met de toevoeging aan de algemene reserve. Dit voorkomt het rondpompen van geld als nu het positief resultaat wordt uitgekeerd en naar aanleiding van een tekort over 2023 een extra bijdrage moet worden betaald. Hierbij stellen zij de voorwaarde dat als OZHZ over 2023 toch een positief resultaat weet te behalen, dit op dat moment wel aan de gemeente wordt uitgekeerd.

Sliedrecht stelt met waardering voor de inzet in het afgelopen jaar vast dat er een positief jaarresultaat is. Hoewel de gemeente voorstander is van het uitkeren van een positief rekeningresultaat aan de eigenaren kan zij in deze instemmen met het voornemen. Uitgaande van het te verwachten tekort over 2023 van circa 1 miljoen euro verzoekt Sliedrecht de ruimte die op basis van de jaarrekening 2022 binnen het weerstandsvermogen ontstaat samen met het hierboven toegevoegde jaarresultaat maximaal aan te wenden om het tekort over 2023 te beperken. De gemeente vertrouwt erop dat OZHZ alles in het werk stelt om het uiteindelijke tekort zoveel mogelijk te beperken en zien het voorstel over de financiering van dit incidentele exploitatietekort graag tegemoet.

Gorinchem verzoekt om voorafgaand aan het algemeen bestuur van 6 juli 2023 geïnformeerd te worden over de definitieve extra financiële bijdrage van de gemeente ter dekking van het resterende tekort.

Hardinxveld-Giessendam spreekt haar waardering uit voor de werkzaamheden die door de dienst in 2022 zijn uitgevoerd. Ook het feit dat het jaar met een positief resultaat afgesloten kon worden stemt de gemeente tevreden. De basisafpraak is dat positieve resultaten terugvloeien richting de eigenaren. De gemeente ziet echter ook de risico's van de loon- en prijsontwikkelingen, en waarderen de inzet om hier proactief op in te spelen. Daarnaast is de terugvloeiing van het resultaat richting de gemeente op basis van de omzetverhoudingen dusdanig beperkt dat deze baten nauwelijks dekking kunnen bieden voor stijgende gemeentelijke lasten, bijvoorbeeld als gevolg van de overdracht van bodemtaken. Hardinxveld-Giessendam steunt daarom het voorstel om het resultaat 2022 toe te voegen aan het weerstandsvermogen. Met betrekking tot het verwachte tekort in 2023 merkt de gemeente op dat zij de volgorde, eerst het weerstandsvermogen aanspreken waarna deze door de eigenaren weer op het benodigde peil worden gebracht, ondersteunt. In de jaarstukken wordt gesproken over het aanvullen van het weerstandsvermogen tot het niveau van €962.000. Dit bedrag is gebaseerd op de stand van zaken in 2022. Wellicht ten overvloede, maar mocht het risicoprofiel en bijbehorend weerstandsvermogen wijzigen, dan wordt de gemeente hier graag tijdig van op de hoogte gebracht. Tot slot ondersteunt de gemeente de opdracht van het DB om te onderzoeken welke maatregelen er binnen de dienst genomen kunnen worden ter verkleining van het verwachte exploitatietekort. Hardinxveld-Giessendam geeft aan ervan uit te gaan dat de frictiebepaling dan niet van toepassing is, mocht dit daadwerkelijk leiden tot bezuinigingen.

Reactie van OZHZ

Het geprognosticeerde resultaat 2023 komt uit op een tekort van € 536.000. In het resultaat is rekening gehouden met een tweetal meevallers; de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel (€ 450.000) en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van € 117.000. Deze meevallers zijn al aangekondigd in de begroting 2024.

Het tekort is reeds aangekondigd in september 2022. De extreme inflatie en de nieuwe CAO kunnen niet worden opgevangen met het tarief 2023. Dit was gebaseerd op de septembercirculaire 2021. In het AB is afgesproken dat OZHZ de tarieven niet verhoogt en dat het tekort zoveel mogelijk vanuit de exploitatie wordt opgevangen. OZHZ heeft in 2023 belangrijke stappen gezet. Mede vanwege een hogere omzet door een groter opdrachtenpakket en verlaging van het weerstandsvermogen is het verwachte resultaat bijgesteld van -/- € 1,5 mln. naar -/- € 0,5 mln. De hogere omzet leidt tot een minder grote kostenstijging doordat de overhead minder snel groeit. De kosten zijn kritisch tegen het licht gehouden en geactualiseerd op basis van de ontwikkelingen zoals de prijsindexatie. Daarnaast gaat OZHZ de kosten van het opleidings- en begeleidingstraject voor nieuw geworven toezichthouders milieu vooralsnog dekken uit de reguliere exploitatie en zullen daarvoor dus geen extra kosten via de jaarprogramma's in rekening worden gebracht. Een soortgelijke aanpak hanteerde OZHZ eerder ook bij het zelf opleiden en begeleiden van bouwtoezichthouders. Uiteraard blijft OZHZ ook op andere bedrijfsvoeringsvraagstukken strak aan de wind zeilen en wordt samen met het bestuur en de deelnemers gezocht naar verdere mogelijkheden om het werk nog effectiever en efficiënter uit te voeren.

Omdat we nog vroeg in 2023 zitten kunnen er nog diverse ontwikkelingen plaatsvinden die van invloed zijn op het uiteindelijke resultaat over 2023. Gezien de stabiele uitkomsten van OZHZ over de afgelopen jaren is het weerstandsvermogen tot op heden nimmer aangewend. Om die reden zal OZHZ het AB daarom voorstellen om het tekort van € 536.000 te dekken uit de algemene reserve. Hierdoor ontstaat dan wel de situatie dat de algemene reserve niet meer toereikend is in relatie tot het geactualiseerde risicoprofiel van € 962.000. Om de algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen weer op peil te brengen zal OZHZ het AB voorstellen om de mogelijke toekomstige positieve resultaten over een periode van maximaal 4 jaar (2023 – 2026) te gebruiken voor de aanvulling van het weerstandsvermogen. Als blijkt dat na de periode van 4 jaar het op peil brengen van het weerstandsvermogen niet of slechts deels is gelukt, dan zal een beroep worden gedaan op de deelnemers voor een aanvullende bijdrage conform de spelregels. Dit om het verschil tussen het niveau van het weerstandsvermogen en het bedrag behorende bij het geactualiseerde risicoprofiel weg te werken. De benadering van het tekort zal ook de aandacht hebben van de toezichthouder (BZK). De toezichthouder zal naar verwachting met name kijken naar de hardheid van de afspraak om het weerstandsvermogen aan te vullen en de garantstelling van de deelnemers.

Ad (3) Uitvoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Strekking van de ingekomen zienswijzen

De gemeente Dordrecht wijst erop dat OZHZ in zijn begroting (op p. 12 onder 'Uitdagingen in de bedrijfsvoering') aangeeft dat de reguliere taakuitvoering toeneemt, met name door de woningbouwopgave. De gemeente benoemt dat haar woningbouwopgave groot en urgent blijft. Tegelijkertijd ziet de gemeente aanhoudende signalen dat in de realisatie het tempo en de omvang van projecten afnemen. Dat betreft naar haar indruk ook het aantal aanvragen en de omvang daarvan recent in Dordrecht. Waar OZHZ aangeeft dat

het al een grote uitdaging is om voldoende gekwalificeerd personeel aan te nemen en te behouden vraagt Dordrecht om zowel de ontwikkelingen wat betreft bouwactiviteiten goed te monitoren als hierin tevens de ambitie van de gemeente(n) op het gebied van woningbouw zwaar in te wegen. Voor een goede aansluiting op en ondersteuning van deze ambitie is voldoende capaciteit in dit domein nodig. Mochten hier knelpunten ontstaan, dan verzoekt de gemeente OZHZ om dit tijdig met de deelnemende gemeenten af te stemmen.

Verder wijst de gemeente erop dat door de invoering van de Wkb de rol en de taken van gemeenten bij de bouwtaken veranderen. OZHZ geeft aan dat op basis van de uitgangspunten van de wet en de inrichting van het stelsel de inzet op de bouwtaken zal toenemen. Tegelijk hangt het financiële effect van de invoering van de wet af van de beleidskeuzes die de gemeente maakt over de uitvoering van de wet en de inrichting van de legesverordening. Over de uitwerking van die beleidskeuzes voor het uitvoeringsniveau van de taken zijn OZHZ en gemeente in overleg. Gezien de samenhang met terugloop in de legesinkomsten geeft de gemeente op voorhand aan dat de inzet vanuit de gemeente is dat de uitvoeringskosten voor de bouwtaken als gevolg van de Wkb niet zullen toenemen.

Reactie OZHZ

OZHZ en Dordrecht zijn voortdurend met elkaar in gesprek over de impact van de Wkb. OZHZ monitort de ontwikkelingen rondom de bouwactiviteiten actief en agendaert deze zo nodig actief in het reguliere overleg op bestuurlijk en ambtelijk niveau met Dordrecht. Met name de afname van bouwactiviteiten is inderdaad een aandachtspunt, mede vanwege de samenhang met en vermoedelijke afname van de legesinkomsten van de gemeente. Daar waar de gemeente in haar zienswijze wijst op de gelijkblijvende uitvoeringskosten voor de bouwtaken als gevolg van de Wkb vindt OZHZ dat een en ander te relateren moet zijn aan de door Dordrecht te maken beleidskeuzes, en de eventuele 'restrisco's' in het geval wordt besloten om bepaalde taken niet (meer) of niet meer volledig uit te voeren.

De bouwopgave van gemeenten is groot en de arbeidsmarkt krap. Tegelijkertijd lijkt het aantal projecten af te nemen onder invloed van het stikstof vraagstuk en economische omstandigheden (schaarste en rente). Op dit moment heeft OZHZ echter voldoende werk vanuit reeds vergunde en lopende bouwprojecten. In samenspraak met de opdrachtgevers voor wie bouwtaken worden uitgevoerd brengt OZHZ het verwachte werkpakket zo goed mogelijk in beeld en wordt de ingezette capaciteit (deels ingehuurde) hierop aangepast. OZHZ zal daarbij de ambitie van de gemeenten op het gebied van woningbouw betrekken en waar nodig tijdig afstemmen. De beschikbare bouwcapaciteit die op enig moment eventueel niet voor Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden of de provincie Zuid-Holland wordt ingezet kan desgewenst door de andere deelnemers worden benut indien zij daaraan behoefte hebben. Daarover maakt OZHZ dan nadere afspraken met die deelnemers.

Ad (4) Omgevingswet en decentralisering van bodemtaken

Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht benoemen in hun zienswijze de overgang van bodemtaken, waarbij het Rijk heeft aangegeven de kosten te monitoren. In 2023 en 2024 gaat OZHZ daarom pilots doen om ervaring op te doen bij het uitvoeren van deze taken. OZHZ stelt in 2024 een definitieve raming op van de benodigde middelen. De gemeenten verzoeken OZHZ om dit goed te blijven volgen en gesprekken met het Rijk en IPO scherp te blijven voeren over hun bijdrage aan de bodemtaken.

Sliedrecht benoemt in haar zienswijze dat er in de ontwerpbegroting, naast de indexering, ook rekening is gehouden met extra taken die OZHZ mede door inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat uitvoeren. De daarbij bestaande onzekerheid over de overheveling van budgetten van het rijk naar gemeenten vindt de gemeente zorgelijk. OZHZ anticipeerde hierop door in het jaarprogramma een deel structureel en een deel incidenteel voor te stellen. De gemeente volgt die lijn. Het is daarnaast begrijpelijk dat OZHZ de risico's op dit vlak als PM-post heeft opgenomen. De gemeente vertrouwt erop dat OZHZ de ontwikkelingen strak monitort en de gemeenten actief informeert zodra de financiële impact is bepaald.

Hardinxveld-Giessendam merkt op dat zij nog steeds staat achter de eerder ingebrachte zienswijze over dit onderwerp. De gemeente is het niet eens met de overdracht van taken zonder passende financiële middelen hiervoor vanuit het Rijk. Zij beseft dat de taken reeds uitgevoerd worden door OZHZ, waarbij de provincie momenteel nog bevoegd gezag is en ook eigen middelen bij moet leggen om deze taken te financieren. Er zijn in de achterliggende jaren op allerlei beleidsterreinen echter steeds meer taken bij de gemeente neergelegd zonder dat het Rijk voorziet in passende dekking. Deze ontwikkeling zorgt voor druk op de gemeentelijke begroting. De gehanteerde verhouding in de ontwerpbegroting tussen structurele (€ 500.000) en incidentele (€ 300.000) middelen voor de gehele regio, exclusief Dordrecht, geven weer dat er een nog een relatief grote onzekerheidsmarge zit in de daadwerkelijke kosten van implementatie en uitvoering van de bodemtaken. Om die reden heeft Hardinxveld-Giessendam alleen de structurele middelen opgenomen in de gemeentelijke begroting. Incidentele kosten die samenhangen met de overdracht beschouwt de gemeente als een financieel risico.

Gorinchem wijst in haar zienswijze op de brief van OZHZ van 28 maart 2023 (Voorjaarsbrief 2024). Hierin staat al een uitwerking van een deel van de in de begroting genoemde ontwikkelingen en opgaven. De gelden voor de ontwikkelingen van de overdracht van bodemtaken en de Omgevingswet zijn al structureel geborgd in de begroting van de gemeente Gorinchem. Voor wat de overige ontwikkelingen merkt de gemeente op dat zij de kwaliteitsimpuls voor vergunning, verlening en handhaving ondersteunt. Ook heeft OZHZ de gemeente al meegenomen in de onderwerpen Zeer Zorgwekkende Stoffen, Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de stikstofproblematiek en de uitdagingen in de bedrijfsvoering. Daardoor is Gorinchem op de hoogte van de belangrijkste aandachtspunten en ontwikkelingen. Zij neemt deze onderwerpen, waar nodig, mee voor de invulling van het Jaarprogramma 2024.

Reactie van OZHZ

Onder de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. Inmiddels is duidelijk dat de wet op 1 januari 2024 in werking treedt. De lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater blijven onder het bevoegd gezag van de provincie vallen. De omvang van de bijbehorende rijksmiddelen is nog steeds onzeker. Er komen vooralsnog geen extra middelen in het gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het Rijk gaat de kosten monitoren. Vanwege deze overgang voert OZHZ in 2023 en 2024 pilots uit om ervaring op te doen bij het uitvoeren van deze taken volgens een risicogerichte (en daarmee meer effectieve en efficiënte benadering: het zogeheten Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor bodemtaken.

Op grond van het definitieve RUN-bodem stelt OZHZ in 2024 een definitieve raming op van de benodigde middelen. Deze krijgt een vertaling in de individuele jaarprogramma's van de gemeenten en in de begroting 2025. Tot het moment van de overgang van het bevoegde gezag blijven de budgetten bij de provincie Zuid-Holland. Eerder zijn in het AB al afspraken gemaakt dat de financiering van de bodemtaken vanaf het

moment van inwerkingtreding van de wet via de gemeenten dienen te lopen. Oproep aan de gemeenten was toen om dat goed te borgen, aansluitend bij de al gemaakte afspraken in het AB zoals verwerkt in de begroting 2023. Daarin is uitgegaan van een globaal bedrag van circa € 800.000,- voor de toekomstige gemeentelijke bodemtaken voor heel 2023. Vanuit de onzekerheid over de taakuitvoering en financiering vanuit het Rijk is het AB er toen mee akkoord gegaan dat OZHZ een bedrag van € 500.000,- structureel en € 300.000,- incidenteel toevoegt aan de gemeentelijke jaarprogramma's.

In het AB is meerdere keren over dit onderwerp gesproken. OZHZ blijft de ontwikkelingen goed volgen en koppelt daarover regelmatig terug in het AB en ambtelijk met de gemeenten. OmgevingsdienstNL, de vereniging van directeurs van omgevingsdiensten, sprak eerder ook al met de VNG over het feit dat die ermee akkoord was dat de rijksoverheid geen extra middelen via het gemeentefonds beschikbaar stelt.

(Ad 5) Financiering van de Energie-agenda

Financiering van de E-agenda

Sliedrecht benoemt in haar zienswijze dat het toezicht op energiebesparing met ingang van 1 juli 2023 een structurele taak wordt van OZHZ. Voorstel is daarom om de financiering van de E-agenda ook structureel te maken. Sliedrecht begrijpt dat financiering op incidentele basis zorgt voor een sterkere afhankelijkheid van externe inhuurkrachten. Daar waar het financiering van de toezichthoudende rol op energiebesparing betreft kan het college instemmen met een structurele dekking. Daar waar het de adviserende taken binnen de E-agenda betreft kiest Sliedrecht voor een incidentele op factuur gebaseerde bekostiging. Dit mede vanwege het fluctuerende karakter van deze advisering en de relatie met de Green Deal die onlangs in Sliedrecht is gesloten met een groot deel van de bedrijven. Sliedrecht ziet graag een uitsplitsing van het budget voor de E-agenda tegemoet.

Hardinxveld-Giessendam geeft ten aanzien van de Energie-agenda het volgende mee. In 2021 is deze collectieve aanpak gestart. Inmiddels zijn er op dit gebied de nodige ontwikkelingen, inclusief uitbreiding van het basistakenpakket. Dit is voor de omgevingsdienst reden om de aanpak te herijken en uit te breiden. De gemeente doet de oproep om bij deze herijking en uitbreiding oog te hebben voor een goede aansluiting op de lokale behoeftes en financiële kaders van de duurzaamheidsopgave.

Gorinchem merkt in haar zienswijze op dat de uitvoering van de Energie-agenda incidenteel wordt bekostigd via een offerte, waar OZHZ en de gemeente periodiek overleg en afstemming over hebben.

Reactie van OZHZ

De Energie-agenda is een programma dat bestaat uit een mix van op elkaar afgestemde toezichts- en stimulerende adviestaken (stok en wortel). Het is daarom niet praktisch om aparte financieringsafspraken te maken over de verschillende onderdelen van deze mix. Met een structurele financiering kan OZHZ de structurele uitvoering borgen. Uitgangspunt is dat de deelnemers het collectieve, gezamenlijk afgesproken, deel van het programma structureel dekken via het jaarprogramma. Het voor de gemeenten specifieke deel van de adviestaken, toegesneden op de specifieke lokale behoefte, kunnen zij opnemen als incidenteel budget in het jaarprogramma. Het incidentele budget is per jaar opzegbaar. Met een aantal gemeenten is OZHZ in gesprek over een nieuwe invulling van de adviestaken die meer rekening houdt met lokale behoeften in plaats van de regionale one size fits all benadering. Dit gaat vooral om Papendrecht, Dordrecht,

Hardinxveld en Gorinchem. Deze gemeenten willen meer toezicht/data-gestuurd advies in plaats van het organiseren van evenementen.

Vanwege het karakter van het programma en vanuit het oogpunt van een te hoge administratieve lastendruk is een financiering per offerte van het programma voor OZHZ niet uitvoerbaar.

Ad (6) Druk op de gemeentelijke financiën

Strekking van de ingekomen zienswijzen

Dordrecht meldt in haar zienwijze dat, als gevolg van tal van ontwikkelingen, de begroting van de gemeente onder druk staat. De gemeente verzoekt dan ook om aan te geven waar binnen OZHZ bezuinigingen mogelijk zijn, om zo ook een bijdrage te leveren aan de begroting van Dordrecht.

Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht geven in hun zienswijze aan dat de voorbereiding op en de inwerkingtreding van de Omgevingswet leidt tot structurele kosten in de begroting van OZHZ. Het gaat hierbij om wettelijke ontwikkelingen die onvermijdelijk zijn. Deze ontwikkelingen hebben negatieve consequenties voor de gemeenten en leiden tot een hogere bijdrage van de deelnemers. Dit is mede een effect van ontoereikende rijksmiddelen. De effecten vanwege de loon- en prijsontwikkelingen worden veroorzaakt door de economische crisis, marktwerking en de nieuwe CAO. Deze gemeenten vertrouwen erop dat OZHZ zich ook voor het begrotingsjaar 2024 inzet om waar mogelijk extra kosten binnen de vastgestelde begroting op te vangen. De gemeentelijke begrotingen staan immers zwaar onder druk en bieden geen ruimte (meer) om extra bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen op te vangen.

Reactie OZHZ

OZHZ is zich ervan bewust dat de gemeentelijke financiën onder druk (komen te) staan. Daarom blijft OZHZ daarover in gesprek met het bestuur en met de deelnemers. Zoals bij 2) aangegeven vangt OZHZ de effecten van de stijgende kosten zoveel mogelijk op in de eigen bedrijfsvoering door taken effectiever en efficiënter uit te voeren, door aanwending van de algemene reserve of door nadere afspraken te maken met de deelnemers. OZHZ heeft de afgelopen jaren diverse besparingen doorgevoerd en het voordeel ten gunste laten komen van de deelnemers.

Een belangrijk aspect voor OZHZ om effectief en efficiënt te kunnen werken betreft het structureel financieren van structurele wettelijke taken. Dit maakt het voor OZHZ beter mogelijk om zelf meer personeel aan te nemen en afscheid te kunnen nemen van dure inhuur. Financiering van additionele opdrachten via het jaarprogramma, in plaats van offertes, leidt bovendien tot een lagere administratieve lastendruk. Ook een verdere regionale uitvoering van taken door OZHZ kan leiden tot meer slagkracht en efficiency. Indien opdrachtgevers aanvullend zoeken naar mogelijkheden tot bezuiniging ligt het in de rede om dit te doen door inkrimping van hun jaarprogramma, mits men blijft voldoen aan de afspraken over het lokale en regionale minimumniveau (RUN) en in de bijdrageverordening van OZHZ.

Ad (7) Overig

Strekking van de ingekomen zienswijzen

Informatievoorziening vanuit de gemeenschappelijke regeling (Papendrecht)

Papendrecht benoemt in haar zienswijze dat de democratische legitimiteit bij regionale voorstellen een belangrijk aandachtspunt bij alle verbonden partijen. De gemeenteraad moet in elk geval de koers en de prioriteiten kunnen bepalen. De raden moeten in positie gebracht worden om deze keuzes te kunnen maken. Een regionale ontmoeting tussen colleges en raden kan leiden tot meer inzicht in elkaars denkbeelden en daardoor tot een betere samenwerking. Het is ook belangrijk dat de gemeenteraad goed geïnformeerd wordt. De gemeente heeft behoefte aan goede en tijdige sturingsinformatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Wanneer dit niet het geval is, komt de controlerende en kaderstellende rol van de raad in het geding. Daarom gaat Papendrecht graag het gesprek aan om de informatievoorziening tussen gemeenteraad en gemeenschappelijke regeling, waar nodig, te verbeteren. Een van de opties is dat verbonden partijen periodiek bij de raden langsgaan en inzicht geven in wat zij voor de gemeente doen.

Indexering 2024

Hardinxveld-Giessendam merkt op dat zij de voorgestelde indexering aan de hoge kant vindt. Tegelijkertijd beseft de gemeente dat ook de omgevingsdienst voor de nodige financiële uitdagingen staat. Daarbij is er waardering dat de dienst de gemeente hier tijdig over heeft geïnformeerd.

Reactie van OZHZ

Informatievoorziening aan de gemeente

Het verbeteren van de controlerende en kaderstellend rol van de gemeenteraad is mede aanleiding geweest voor de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022. Wij stuurden alle deelnemers al ons voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling, met de mogelijkheid daarop uw zienswijze te geven. In de context waarin OZHZ zijn het overigens altijd de gemeenten en provincie zelf die het uitvoeringsbeleid en de prioriteiten stellen bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het AB heeft aanvullend een belangrijke rol om zoveel mogelijk regionale uniformiteit te bewerkstelligen. OZHZ geeft op dit moment invulling aan de informatievoorziening aan de gemeente o.a. middels het jaarprogramma dat door het college wordt vastgesteld en het verslag daarover, tussentijdse rapportages, actieve toezending van de openbare AB-stukken aan de griffies en een snelle terugkoppeling naar de raden en PS na elke AB-vergadering. OZHZ komt graag langs bij de raad of een raadscommissie om inzicht te geven in ons werk. Ook maken wij graag op alternatieve manieren kennis met de raadsleden, onder meer via een raadswandeling in het werkgebied of een werkbezoek aan de Meldkamer. De uitnodigingen hiervoor zijn in voorbereiding.

Indexering 2024

OZHZ heeft in de ontwerpbegroting 2024 toegelicht hoe (cumulatief) is geïndexeerd. De budgetten voor de wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage en tarieven 2024 en de lasten zijn op basis van de meest recente inzichten geïndexeerd met de loon- (3,9%) en prijsindex (2,4%) over 2024 en de structurele effecten over 2022 en 2023 met betrekking tot de loon- (5,4%) en prijsindex (7%). Op basis van de verhouding tussen de loon- en materiele kosten (70:30) betekent dit een indexering met een gewogen gemiddelde van - *cumulatief* - 9,3% voor 2024. Helaas constateren wij dat de prijzen zich daadwerkelijk in deze richting ontwikkelen. Zoals eerder aangegeven vangt OZHZ de extra prijsontwikkeling in 2022 en 2023 op uit de

reguliere exploitatie en het weerstandsvermogen. In 2024 is dit niet meer haalbaar. Uiteraard blijft OZHZ strak aan de wind zeilen. Eventuele meevallers komen in eerste aanleg ten goede aan het weerstandsvermogen, totdat deze weer op het vereiste niveau is.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 6 juli 2023

Onderwerp:

Sociaal Jaarverslag 2022

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van het Sociaal Jaarverslag 2022

Toelichting:

Het Sociaal Jaarverslag 2022 biedt een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in het strategisch personeelsbeleid en de personele ontwikkelingen binnen OZHZ. OZHZ gaat onder andere in op het nieuwe werkconcept (OZHZ Hybrid), de Academiedag, de samenwerking met Hogeschool InHolland, de werving van nieuwe medewerkers en de samenwerking met andere omgevingsdiensten bij de arbeidsmarktcommunicatie (De Betere Wereldbaan). Daarnaast gaat het jaarverslag onder andere in op de ontwikkeling en aanpak van het ziekteverzuim, implementatie van arbo en het onderzoek naar de psychosociale arbeidsbelasting. Verder bevat het sociaal jaarverslag een cijfermatig overzicht en een doorkijk naar de belangrijkste acties in 2023.

Het DB stelde het Sociaal Jaarverslag 2022 vast op 12 april 2023.

Ambtelijke voorbereiding:

Nvt

Communicatie:

Publicatie op intranet en op de website van OZHZ.

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Sociaal Jaarverslag 2022

2022

Sociaal jaarverslag

Een verslag over mensen die intrinsiek betrokken zijn bij onze organisatie en hun directe leefomgeving

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 12 april 2023

Voorwoord

Voor u ligt het sociaal jaarverslag van 2022. Het was een jaar waar ik met trots op terug kijk! Het verslag vertelt u over de ontwikkelingen die OZHZ heeft meegemaakt en de daarbij horende cijfers.

2022 was een jaar waarin Covid-19 nog wel aanwezig was, maar meer op de achtergrond raakte. Hierdoor ontstond er meer ruimte om ons te focussen op positieve thema's. Medewerkers konden elkaar na lange tijd weer makkelijker ontmoeten op kantoor, elkaar spreken bij de koffieautomaat, fysiek samenwerken en overleggen. Dit in een vernieuwd kantoor dat volledig aansluit op het hybride werken. We mochten zittende collega's weer treffen, maar we mochten ook nieuwe medewerkers ontmoeten en verwelkomen bij OZHZ. Ondanks de krappe arbeidsmarkt is het gelukt om 40 nieuwe medewerkers aan te nemen. We hebben dit bereikt middels een geslaagde, organisatiebrede wervingscampagne, maar ook door samen op te trekken met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Samen zetten we ons in voor de leefomgeving en met elkaar werven we om goed gekwalificeerde medewerkers aan te trekken. Dit doen we onder andere door een gezamenlijk traineeprogramma, het bezoeken van carrièrebeurzen en het opleiden van bouwspecialisten. Zo stond 2022 ook in het teken van samenwerken.

Het jaar 2022 was een jaar van ontmoeten en samenwerken. Dankzij de bevologenheid en inzet van de medewerkers was het een geslaagd jaar. Ik kijk uit naar de doelen die we in 2023 met elkaar en onze partners gaan realiseren.

Ik wens u veel leesplezier!

Ronald Visser
Directeur

Werken bij OZHZ

Nieuw werkconcept – OZHZ Hybrid

Hybride werken lijkt nu de normaalste zaak van de wereld, maar dat was het voor de Coronacrisis nog niet. De afgelopen twee jaar is er hard gewerkt aan het kantoor om het een plek te maken waar je kunt samenwerken en ontmoeten. Moet je geconcentreerd werken? Dan is de thuiswerkplek vaak (beter) geschikt. Er zijn ook laptops, bureaustoelen en bureaus beschikbaar gesteld om goede thuiswerkplekken te realiseren.

Wat zijn de ervaringen?

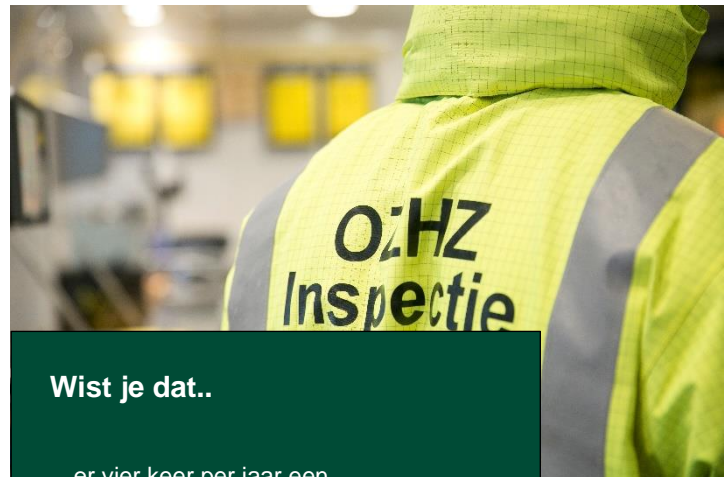
Het merendeel van de medewerkers ervaart het hybride werken als prettig. Het geeft een goede privé-werkbalans en het bespaart ook reistijd. Doordat we elkaar minder vaak fysiek zien, is binding wel een belangrijk aandachtspunt. Het is daarom belangrijk om daar op organisatieniveau en in teamverband over in gesprek te blijven. Het hybride werken sluit goed aan op de maatschappelijke ontwikkelingen en behoeftes van (toekomstige) werknemers.

Webinar: hybride werken doe je zo

In 2022 zijn er twee webinars georganiseerd. Deze stonden in het teken van goed en efficiënt hybride (thuis)werken. Door middel van tips & tricks werden medewerkers klaargestoomd voor de nieuwe digitale realiteit.

Academiedag

Sinds een aantal jaar organiseert OZHZ eens per jaar een academiedag; een dag waarin collega's van elkaar leren door workshops en presentaties aan elkaar te geven. Ook waren er een aantal collega's van gemeente

Wist je dat..

...er vier keer per jaar een personeelsbijeenkomst is? Tijdens deze personeelsbijeenkomsten wordt 'het zonnetje' bekend gemaakt. Als collega kun je een andere collega nomineren als je vindt dat diegene zijn/haar werk heel goed doet of simpelweg een compliment verdient. Uit alle genomineerden maakt de directie een beslissing. Soms wordt er één collega gekozen, maar het kunnen ook meerdere collega's zijn óf zelfs een heel team. De beslissing wordt tijdens de personeelsbijeenkomst bekend gemaakt: zo worden collega's echt even in het zonnetje gezet!

Papendrecht, Dordrecht, Gorinchem en de Provincie Zuid-Holland aanwezig. De academiedag was in 2022 weer een succes: we zijn meer over elkaars werk te weten gekomen, we hebben geleerd om zakelijk te flirten en we sloten de ochtend af met een heerlijke lunch. Kortom: een leerzame, interessante en succesvolle dag waar we de verbinding met elkaar voelden!

OZHZ Sportdag

In augustus organiseerde OZHZ een geslaagde sportmiddag. Tijdens deze middag gingen de collega's in een meerkamp met elkaar de strijd aan. De sportdag was ook

geschikt voor collega's die last hebben van fysieke klachten. De middag stond niet alleen in het teken van met elkaar in beweging komen, maar er was ook aandacht voor het kennismaken met nieuwe collega's.

Samenwerking Inholland

We hebben in 2022 een convenant gesloten met Inholland Rotterdam. De samenwerking staat in het teken van het aanbieden van stage- en afstudeeropdrachten, het geven van gastcolleges en het ontwikkelen van nieuwe en bestaande vakken. Inholland daagt studenten uit te durven leren en OZHZ daagt zichzelf uit om van deze studenten te leren. Dus: tijd om elkaar te versterken!

In- & uitstroom

In 2022 stroomden 28 medewerkers uit. Dit is ruim twee keer zoveel als in 2021. De reden van het vertrek van deze medewerkers is divers. Een aantal medewerkers gingen met pensioen en het merendeel vond een baan elders. Het vertrek van een medewerker kan soms lastig zijn, het is jammer om een gewaardeerde collega's te zien vertrekken. En het kan een hele uitdaging zijn om een goed gekwalificeerde collega te vervangen. Maar uitstroom kan ook een positieve kant hebben. Er ontstaat ruimte om door te groeien voor andere collega's en we halen nieuwe medewerkers binnen. Zo verwelkomden we in 2022 40 nieuwe medewerkers, ondanks de krappe arbeidsmarkt. Dit heeft uiteraard ook iets betekend voor de zittende medewerkers. Ze hebben door het vertrek van collega's vaker moeten bijspringen om het werk gedaan te krijgen. Ook staken ze veel tijd en energie in het inwerken van nieuwe collega's. Dit waarderen we enorm en daar zijn we erg trots op! We buigen deze ons in 2023 ook nogmaals over het inwerk- en onboardingsprogramma. De ervaringen die nieuwe medewerkers op hebben gedaan in hun inwerkperiode worden hier uiteraard bij gebruikt.

Bouwcampagne

We zijn eind 2021, samen met de Omgevingsdienst Midden-Holland, gestart met de werving van nieuwe kandidaten die interesse hadden in een leerwerktraject voor junior bouwspecialist. Dit heeft gewerkt, want er zijn uiteindelijk acht medewerkers aangenomen. Zij zijn in april gestart met het leertraject waarin we ze opleiden tot vergunningverlener of toezichthouder bouw. Van deze acht medewerkers zijn er vijf medewerkers nu werkzaam als vergunningverlener Bouw. Zij hebben het interne opleidingsprogramma afgerond en hun diploma ABW1 gehaald. De twee andere medewerkers draaien volop mee als beginnende bouwinspecteurs. Eén medewerker is tot de conclusie gekomen dat dit toch niet het type werk is wat ze zocht.

Wist je dat.... medewerkers om diverse redenen enthousiast zijn over hun werk bij OZHZ?

Zo zegt een unitmanager: "Samen met mijn collega's draag ik mijn steentje bij aan een veilige en gezonde omgeving in de regio Zuid-Holland Zuid: een wereldbaan met veel variatie in een heel mooi en uitdagend werkgebied!"

Rian Vink | Unitmanager Integraal ToezichtOZHZ

Wervingscampagne 2022

In april 2022 ging er een nieuwe wervingscampagne van start met 18 vacatures. Dit heeft voor 96 sollicitanten gezorgd. Uiteindelijk hebben we 13 van de 18 vacatures ingevuld.

Tijdens de wervingscampagne werd de webpagina [OZHZ.nl/zoektjou](https://www.ozhz.nl/zoektjou) 4233 keer bekeken, waarvan 2852 keer uniek. We

hebben, net als in 2021, gemerkt dat het effectief is als we gericht en tegelijkertijd werven. Zeker als er sprake is van een krappe arbeidsmarkt. Een wervingscampagne zorgt voor een groter bereik, waardoor we meer kandidaten en naamsbekendheid kregen.

Samenwerking arbeidsmarktcommunicatie

In 2022 startten we een project samen met andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland op het gebied van arbeidscommunicatie. Hiermee versterken we de zichtbaarheid als Omgevingsdienst op de arbeidsmarkt. Sinds dit project treden we gezamenlijk naar buiten onder de noemer 'De Betere Wereldbaan'.

De eerste gezamenlijke actie was in april. Toen stonden we op de nationale carrièrebeurs in de RAI. Dit beviel zo goed, dat we nog intensiever gaan samenwerken. Zo worden de communicatiemiddelen nu steeds verder doorontwikkeld in de stijl van 'De Betere Wereldbaan'. Ook onderhouden we gezamenlijk het contact met diverse opleidingsinstellingen. Om studenten te enthousiasmeren voor het werk bij een Omgevingsdienst. In 2023 zetten we de samenwerking voort. Daarbij gaan we op zoek naar nieuwe manieren om de Omgevingsdienst breder bekend te maken als potentiële werkgever.

Flexibele arbeidskrachten

We maken gebruik van externe inhuur. Dit doen we om drukke periodes te overbruggen of om zeer specialistische kennis binnen te halen. Zo huurden we in 2022 88 flexibele arbeidskrachten in. Zij hadden een totaal van 75.512 gerealiseerde uren. Dit staat gelijk aan 47 fte. Deze arbeidskrachten werden ingezet via 48 diverse bureaus. Hiervoor gebruikten we met name het Dynamisch Aankoopstelsel. We zetten hiermee de opdracht op de markt en leveranciers kunnen hierop reageren. Daarnaast maken we

gebruik van een Raamovereenkomst van twee uitzendbureaus voor de meer generieke functies.

Traineeship

Er is voor de zesde keer een traineeship gestart in september. Vier van de vijf Omgevingsdiensten doen hieraan mee. Bij OZHZ zijn drie nieuwe trainees ingestroomd. Daarnaast zijn de drie trainees uit de vorige ronde in vaste dienst getreden, nadat zij hun traineeship hadden afgerond.

Exitgesprekken Het voeren van exitgesprekken met medewerkers die de organisatie verlaten is voor OZHZ niet nieuw. In 2022 zijn er wel een aantal wijzigingen aangebracht in het kader voor exitgesprekken. De exitgesprekken worden gezien als een mooi instrument in het offboarding proces om informatie te verzamelen over de reden van vertrek bij de organisatie. Het levert verbeterpunten voor de organisatie op en daarnaast levert het ook inzicht op in de goede punten die behouden dienen te blijven. In het kader van de krappe arbeidsmarkt en het binden en boeien van medewerkers is het voeren van exitgesprekken nog belangrijker geworden. De manager van de vertrekkende medewerker voert het ontslaggesprek ter afronding van het dienstverband. Om een zo onafhankelijk mogelijk gesprek te voeren, vind het gesprek met een HR-adviseur plaats aan de hand van een vast format. Na afloop van het gesprek bespreekt de HR-adviseur de uitkomst van het gesprek met de desbetreffende manager om het vertrek van de medewerker te evalueren.

Verzuim, vitaliteit en gezondheid

Ziekteverzuim

Bij OZZH vinden we het belangrijk dat iedere collega zich goed voelt, zowel in de privéomgeving als op het werk. De organisatie wil haar medewerkers in staat stellen om het werk uit te voeren op een prettige manier. Hierbij zijn de leidinggevenden integraal verantwoordelijk voor de inzetbaarheid van de werknemers, Het HR-team ondersteund hen hierbij. Ook is onze arbodienstverlener aangesloten om de leidinggevenden en zieke medewerkers te ondersteunen in het verzuim- en re-integratieproces.

Begrotingstechnisch houden we rekening met een verzuimnorm van 5%. Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2022 was 6,6% en is helaas gestegen in vergelijking met 2021 (4,7%). De meldingsfrequentie is het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer. Een gemiddelde van 1,0 wordt als normaal beschouwd per jaar. In 2022 is de meldingsfrequentie 1,12. De frequentie is flink gestegen ten opzichte van 2021 (0,82). Ondanks het hoge ziekteverzuim in 2022 is een positieve ontwikkeling te zien. Zo is er in het begin van 2023 is een daling van het gemiddelde ziekteverzuimpercentage. Deze daling is ingezet vanaf september 2022 en we kunnen voorzichtig stellen dat deze daling ingezet is richting de norm van 5%.

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2022 was 6,6% en is helaas gestegen in vergelijking met 2021 (4,7%).

Oorzaak verzuim

De cijfers van onze arbodienstverlener laten zien dat het grootste gedeelte van het ziekteverzuim in 2022 wordt veroorzaakt door psychische klachten,

namelijk 44%. Dit is vergelijkbaar met 2021. Het herkennen en voorkomen van psychische klachten vormt hierbij een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast heeft 25% van de klachten in 2022 te maken met het ademhalingsstelsel, wat beïnvloed kan zijn door Covid.

Maatregelen verzuim

Het hoge ziekteverzuimpercentage vraagt om extra en nieuwe maatregelen om het verzuim te reduceren. In april 2022 is een nieuwe arbodienstverlener gestart, hierbij is ook gekeken naar een juiste aanpak van het ziekteverzuim. Er zijn acties voor zowel korte- als lange termijn opgesteld. Zo is de arbodienstverlener gevraagd een verdiepende analyse uit te voeren over de oorzaak van het verzuim, zodat hier de juiste maatregelen voor genomen kunnen worden. Het ziekteverzuim wordt maandelijks in kaart gebracht. Dit om het ziekteverzuim goed te kunnen monitoren en om het vervolgens te bespreken in het managementteam. Daarnaast vind er per unit elke zes weken een overleg plaats tussen Unitmanager, HR-adviseur en de Praktijkondersteuner Bedrijfsarts (POB'er). Dit wordt ook wel een Sociaal Medisch Overleg (SMO) genoemd. Tijdens dit overleg worden verzuimdossiers inclusief re-integratieprocedures besproken. Er is ook ruimte voor preventie en er worden dreigende verzuimgevallen besproken om

daadwerkelijk verzuim te voorkomen. Aan de hand van deze SMO's wordt er ook organisatiebreed gekeken of er patronen te herkennen zijn waarop moet worden gestuurd. In 2022 is tevens gestart met een reeks verzuimtrainingen voor unitmanagers. Onderwerpen van deze trainingen zijn onder andere het voeren van een verzuimgesprek en in te zetten verzuim interventies. Deze verzuimtrainingen krijgen vervolg in 2023, waarbij ook intervisiebijeenkomsten zullen worden georganiseerd.

Dit met als doel om nog meer van elkaar te leren, om kennis op te frissen en om met elkaar in gesprek te gaan over de inzetbaarheid van werknemers.

In 2022 kwam het managementteam en de directie meerdere keren bij elkaar voor een training Ongewenste omgangsvormen onder leiding van de voorzitter van de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen, Inge te Brake. OZHZ heeft al aandacht voor het thema ongewenste omgangsvormen, voordat verschillende onthullingen in de media kwamen. Maar het laat wel weer zien dat het een belangrijk thema is wat aandacht verdient. Het management sprak met elkaar over bewustwording van het eigen gedrag en hoe dit op anderen kan over komen.

Vanaf 1 april 2022 is OZHZ, na een regionale aanbesteding, overgegaan naar een **nieuwe arbodienstverlener; Bezig BV**. Deze dienstverlener heeft als belangrijkste doelstelling om samen met OZHZ arbeidsongeschiktheid van werknemers te voorkomen en beperken. Daarnaast is Bezig BV. belangrijke partner voor OZHZ bij het uitvoeren van (thuis)werkplek-onderzoeken en het in kaart brengen van eventuele arbeidsrisico's.

Rol van praktijkondersteuner

De Praktijkondersteuner Bedrijfsarts (POB) speelt een belangrijke rol in de verzuimbegeleiding door Bezig. De POB'er mag onder toezicht van de bedrijfsarts een (medische) situatie in kaart brengen. De POB heeft dezelfde medische geheimhouding als de bedrijfsarts. Hij of zij zal, met en voor de betreffende medewerker, sneller passende actie kunnen nemen. De bedrijfsarts blijft altijd verantwoordelijk voor medische dossiers en accordeert alle adviezen die worden gegeven. Hiermee verandert ook de termijn waarbinnen de zieke medewerker wordt benaderd. Deze termijn wordt zeven kalenderdagen. Uitvraag door de POB'er geeft direct inzicht of ondersteuning of begeleiding nodig is.

Arbo-team

In 2022 is het Arbo-team verder aan de slag gegaan om te zorgen voor voldoende bekendheid en impact.

Arboproef werken

Het is belangrijk dat iedereen, zowel thuis als op kantoor, Arboproef kan werken om klachten te voorkomen. Hiervoor hebben we onder andere goede bureaustoelen en verstelbare bureaus beschikbaar gesteld. Samen met de arbodienst Bezig worden werkplekonderzoeken aangeboden. In 2022 is een aantal van deze werkplekonderzoeken uitgevoerd. Hierdoor hebben we medewerkers kunnen helpen met aanvullende middelen en advies.

Risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E)

Met een RI&E worden de risico's in kaart gebracht van de werkzaamheden die wij uitvoeren. Zijn de risico's te hoog? Dan moeten er maatregelen getroffen worden om het risico te verlagen, zodat iedereen veilig en gezond kan werken. In 2022 is vanuit het Arbo-team geadviseerd om de training VCA-VOL in het opleidingsplan voor de toezichthouders op te nemen.

In de algemene RI&E uit 2019 kwam naar voren dat er nog verder onderzoek moest plaatsvinden naar de

risico's die het werk van de toezichthouders met zich meebrengen. Op basis hiervan is een risicoanalyse uitgevoerd voor het werken met gevaarlijke stoffen en het werken in besloten ruimten. Op basis van de resultaten, wordt nu gekeken naar de maatregelen die genomen moeten worden. Hierbij kun je denken aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's), instructies en trainingen.

OZHZ is als werkgever verantwoordelijk voor een veilige en gezonde werkomgeving. Of dat nu thuis, op kantoor of elders is. Omdat we hybride werken, is het extra belangrijk dat alle mogelijke risico's in kaart worden gebracht. Op deze manier komen we erachter wat er binnen de organisatie speelt en hoe de arbeidsomstandigheden worden ervaren.

In 2020 zijn we gestart met een RI&E voor de groene toezichthouders en BOA's. Hierbij hebben we een advies van een gespecialiseerd adviesbureau ontvangen over inzet van geweldsmiddelen. In 2021 heeft het DT en de OR akkoord gegeven over het aanschaffen en inzetten van geweldsmiddelen voor een aantal toezichthouders. In 2022 hebben de direct toezichthouder en dienst Justis ook positief geadviseerd. Dat betekent dat nu 4 collega's handboeien, een wapenstok en pepperspray krijgen en twee ervan ook een vuurwapen.

Om deze reden is er in 2022 gestart met een RI&E Psychosociale Arbeidsbelasting (PSA) en Hybride werken. Een PSA omvat verschillende thema's, zoals werkdruk, pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie en agressie. Allemaal factoren die een grote impact kunnen hebben op hoe iemand zich voelt en hoe diegene het werk uitvoert. De voorlopige resultaten laten zien dat er binnen OZHZ sprake is van een prettige en veilige werksfeer. Er komt naar voren dat werkdruk een aandachtspunt is binnen de organisatie. Het is mooi en positief om aan de resultaten af te lezen dat medewerkers

intrinsiek gemotiveerd zijn om zich in te zetten voor de organisatie en dat ze een grote mate van steun van elkaar en hun leidinggevende ervaren. Deze steun werkt als buffer voor de kans op ontstaan van gezondheidsklachten door werkdruk.

Op basis van de resultaten geeft arbodienstverlener Bezig advies over hoe de inzetbaarheid van medewerkers gegarandeerd of bevorderd kan worden, hoe een veilige en gezonde werkomgeving gecreëerd kan worden en hoe verzuim door psychische klachten en hybride werken beperkt kan worden.

Wist je dat..

...er in 2022 een start is gemaakt met een RI&E Psychosociale Arbeidsbelasting (PSA) en Hybride werken? De resultaten worden gebruikt om de inzetbaarheid van medewerkers te bevorderden en een bijdrage te leveren aan een veilige en gezonde werkomgeving.

Meldingen agressie en geweld, (bijna) ongevallen)

In 2022 is een protocol agressie en geweld opgesteld. Hierbij hoort ook een nieuw meldingsformulier.

OZHZ stelt klantvriendelijkheid en een professionele dienstverlening voorop. Hoewel in de meeste gevallen het contact met burgers en ondernemers tijdens het werk positief verloopt, kunnen de medewerkers van OZHZ tijdens hun werkzaamheden ook geconfronteerd worden met agressie en geweld. Medewerkers die tijdens hun werk direct contact hebben met burgers en ondernemers lopen risico op agressie en geweld

tijdens dit werk. Ook via de telefoon is agressie richting medewerkers mogelijk.

Agressie en geweld kan leiden tot psychosociale arbeidsbelasting en fysiek letsel bij werknemers. OZHZ heeft als werkgever de taak om beleid op te stellen dat gericht is op het voorkomen, en indien dat niet mogelijk is, beperken van psychosociale arbeidsbelasting en fysiek letsel. Om agressie te herkennen, te voorkomen en aan te pakken is er binnen OZHZ een beleid opgesteld en uitgewerkt in de vorm van een protocol.

Agressie, geweld, (bijna) ongevallen, asbestblootstellingen en tekenbeten moeten bij het Arboteam worden gemeld. Op die manier kunnen wij kijken of er in de loop van de tijd nieuwe risico's zijn of dat bestaande risico's zijn toegenomen. In 2022 werden er vier gevallen van agressie gemeld.

Ontwikkelingen 2022

Roulatie Unitmanager

Binnen OZHZ is de unitmanager integraal verantwoordelijk voor het functioneren en voor de resultaten van de unit. Daarbij zorgt de unitmanager voor het scheppen van de randvoorwaarden. Bij het doorontwikkelingstraject van de organisatie in 2016 is afgesproken dat de unitmanagers periodiek rouleren. In het voorjaar van 2022 heeft de eerste roulatie plaatsgevonden. Hierbij zijn de meeste unitmanagers van unit veranderd. Een aantal unitmanagers is niet gerouleerd vanwege de korte duur van leidinggeven aan de huidige unit. Periodieke roulatie voorkomt dat de unitmanager zich te veel verbonden focust op het eigen inhoudelijke werkveld en het heeft een positief effect op de samenwerking binnen OZHZ.

Vlootschouw

De vlootschouw is een belangrijk instrument in de strategische personeelsplanning. Eind 2022 vonden de vlootschouwgesprekken plaats. Daarin werd het presteren en ontwikkelpotentieel van de zittende medewerkers besproken aan de hand van ingevulde formats. Hierbij is zowel gekeken naar de competenties van de huidige functie, als de competenties die in de toekomst nodig zijn. In 2023 volgt er een analyserapport van de vlootschouw. Hierin staan aanbevelingen om het groeipotentieel van de medewerkers nog meer te stimuleren. Het management gaat daarin onze medewerkers begeleiden en HR ondersteunt hierbij door in te zetten op de juiste HR-instrumenten.

Cijfers

Aantal medewerkers (31/12/2022)	
Aantal medewerkers	238
FTE	222

Instroom		
Jaar	Aantal medewerkers	Instroom percentage
2022	40	16,81%
2021	32	14,22%

Uitstroom		
Jaar	Aantal medewerkers	Uitstroom percentage
2022	28	11,76%
2021	13	5,80%

Reden uit dienst	
Reden	Aantal medewerkers
Wederzijds goedvinden	1
Op eigen verzoek	25
(Keuze)pensioen	2

Verzuimpercentage	
Jaar	Percentage
2022	6,6%
2021	4,7%
2020	4,6%

Verzuimpercentage per kwartaal	
Periode	Percentage
Januari - maart	7,96%
April - juni	6,43%
Juli - september	6,75%
Oktober - december	5,38%

Meldingsfrequentie	
Jaar	Frequentie
2022	1,12
2021	0,82
2020	0,72

Consult arbodienst	
Spreekuren bij bedrijfsarts	635

Verdeling parttime/fulltime		
PT/FT	Aantal	Percentage
Parttime	80	34%
Fulltime	158	66%
Totaal	238	100%

Contractvorm		
Jaar	Onbepaalde tijd	Bepaalde tijd
2022	189	33
2021	199	25

Jubilea	
Jubileum	Aantal medewerkers
40 jaar	0
25 jaar	2
12,5 jaar	3
Totaal	5

Stages	
Stagiaires	7

Verhouding man/vrouw		
Jaar	Man	Vrouw
2022	53,13%	46,87%
2021	53,13%	46,87%
2020	54,20%	45,80%

Leeftijdsopbouw	
Jaar	Gemiddelde leeftijd
2022	46,0
2021	46,0
2020	46,4

Leeftijd nieuwe medewerkers in 2022	
Gemiddelde leeftijd nieuwe medewerkers	38

Gratificaties	
Aantal gratificaties	42

Wist je dat..

... OZHZ samen met andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland werkt aan de zichtbaarheid van Omgevingsdiensten op de arbeidsmarkt? Dit onder de slogan 'De Betere Wereldbaan'.

Werving en selectie	
Geplaatste vacatures	50
Ingevulde vacatures	38

9 vacatures zijn geannuleerd. 3 vacatures stonden nog open in het nieuwe jaar.

Flexibele arbeidskrachten	
Jaar	FTE
2022	47
2021	41

Vertrouwenspersoon	
Aantal medewerkers die zich hebben gewend tot de Vertrouwenspersoon	17

Opleiding	
Aantal opleidingsuren	9.000

Wat viel verder op in 2022?

De directie in gesprek

De directie van OZHZ vindt het belangrijk om toegankelijk te zijn richting medewerkers en geeft daarbij aan dat de spreekwoordelijke deur voor een vraag, opmerking of gesprek altijd open staat. Om werkervaring van medewerkers op te halen, is de directie in 2022 in gesprek gegaan met medewerkers die tussen het halfjaar en twee jaar bij OZHZ werkzaam zijn. In dit gesprek is deze groep medewerkers gevraagd naar hoe zijn hun dienstverband tot op heden ervaren. Vragen die aan bod kwamen, waren onder andere: hoe is de inwerkperiode ervaren, voldoet het werk bij OZHZ aan de verwachtingen en hoe wordt de sfeer op het werk ervaren? De kennis en informatie uit deze gesprekken wordt vervolgens gebruikt om een nog betere werkgever te worden en daarmee medewerkers te behouden en nieuwe collega's aan te trekken. Deze gesprekken zijn zowel door de medewerkers als directie als prettig en zeer nuttig ervaren. In 2023 worden de gesprekken voortgezet met een groep medewerkers 55+.

Jong-OZHZ

Het bestuur van Jong-OZHZ is gevormd in 2022. Zij maken zich hard voor de jonge medewerkers van OZHZ. Hun voornaamste doel is dan ook om ervoor te zorgen dat jonge collega's met elkaar en met OZHZ in verbinding (blijven) staan. Zij zijn ook spreekbuis namens de Jong-OZHZ'ers richting de directie.

Er zijn in 2022 verschillende activiteiten georganiseerd om de binding tussen elkaar en met OZHZ te versterken. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- Kick-off: dit was een bijeenkomst met alle Jong-OZHZ'ers om input op te halen over hun verwachtingen van het bestuur, behoeften en

knelpunten binnen de organisatie. Met deze input kan het bestuur inspelen op de actualiteiten en wat er leeft onder de jonge collega's.

- Jong-OD middag: hierbij hebben een aantal Jong-OZHZ'ers kennis gemaakt en informatie uitgewisseld met de jonge medewerkers van andere Omgevingsdiensten in Zuid-Holland.
- Sinterkerst&nieuw: dit was een lunch die met name in het teken stond van gezelligheid en gezamenlijk het jaar afsluiten.

In 2022 is een mooi begin gemaakt voor de jaren die nog gaan komen: op naar meer met elkaar ondernemen!

Wist je dat...

... OZHZ 7 stagiaires had die hebben geholpen bij het up to date houden van de organisatie?

Personeelsvereniging

De personeelsvereniging SMOG heeft in 2022 weer een gevarieerd activiteitenprogramma aangeboden aan haar 200 leden. Het programma was zo samengesteld, dat er voor alle leden wel iets leuks bij zat om mee te doen: van culinair tot creatief, van cultuur tot amusement. Het was voor ieder wat wils. In 2022 is ruim € 30.000,- uitgegeven aan 12 activiteiten. OZHZ draagt ieder jaar bij aan het budget met een bijdrage op basis van het aantal leden. Commissie lief en leed stuurt een attentie naar collega leden indien nodig. De Personeelsvereniging vindt het belangrijk om erin goede en in slechte tijden voor elkaar te zijn. Dat is ook de kracht van de Personeelsvereniging en daar is OZHZ trots op.

Ondernemingsraad

2022 was het jaar waarin we Corona grotendeels achter ons hebben gelaten en we zijn gestart met het hybride werken. Met het oog op hybride werken, heeft de OR ingestemd met de invoering van de werkplekchecker. Voorwaarde om in te stemmen was wel dat de gegevens niet gebruikt kunnen worden voor controle achteraf.

Een aantal units zijn geherstructureerd.

Medewerkers van Ondersteuning, Informatiemanagement, Facilitair, Financiën en Control en van de units Strategie en Relatiebeheer en Omgevingskwaliteit waren hierbij betrokken. De OR heeft hiervoor een positief advies uitgebracht, wel met de kanttekening dat evaluatie nodig is. Bij de nieuwgevormde unit BOS heeft dit, op aanraden van de medewerkers, geleid tot een wijziging van de nieuw te vormen structuur. Een schoolvoorbeeld van hoe de unitmanagers zijn omgegaan met de wensen van de medewerkers.

De OR was verder betrokken bij:

- Instemming met een Taak Risico Analyse Groen, na afstemming met betrokken collega's
- Instemming met herziening beleid gezond en veilig werken. Het betrof hier het toevoegen van informatie. De uitgangspunten en uitwerking van het beleid zijn ongewijzigd.
- Instemming met protocol agressie en geweld. Het algemene doel van dit protocol is het voorkomen door preventieve maatregelen. Daarnaast duidelijk maken dat agressie en geweld tegen medewerkers niet geaccepteerd wordt. Mocht het voorkomen, dan het slachtoffer zo goed mogelijk opvangen. Plus de belangen van OZHZ veiligstellen en eventuele schade verhalen.
- Instemming met technische aanpassing arbeidsvoorwaardenregeling transitie. De

reden van de transitie was de overgang van het SCD naar de SGD. Deze aanpassingen hadden geen personele gevolgen.

- Instemming Arbo-regels – regeling beeldschermbril. De regeling is aangepast zodat deze voldoet aan de aanbestedingswetgeving en aan de geldende Arbo-regels. Verder is de leesbaarheid van de regeling verbeterd en krijgen werknemers de vrije keuze bij welke opticien ze hun beeldschermbril willen aanschaffen.
- Beoordeling offertes voor de nieuwe beplanting op kantoor.

Om zich verder te ontwikkelen, heeft de OR diverse trainingen en bijeenkomsten bijgewoond op de gebieden: gesprekstechnieken, pensioenregelingen en arbeidsmarkt

Wist je dat...

... Jong OZHZ sinds 2022 een bestuur heeft? De bestuursleden zetten zich in voor de jonge medewerkers van OZHZ en zorgen voor unitoverstijgende verbinding tussen jonge medewerkers.

Bedrijfshulpverlening

De BHV-organisatie stond in 2022 onder druk door het hybride werken. Door het structurele thuiswerken zijn er minder collega's op kantoor, maar is ook de dekking van de BHV-organisatie een zorg. Dit is opgelost door bij werving van BHV'ers te kijken naar de aanwezigheid op kantoor. Ook is met een training ingegaan op de nieuwe kantoorbezetting. In 2022 hebben zich geen bijzondere incidenten voorgedaan. Tijdens een verbouwing is door stofvorming het brandalarm in de receptie afgegaan. Dit heeft geleid tot een succesvolle ontruiming. Het jaar 2023 zal in

het teken staan van opleiden van nieuwe BHV'ers.
Ongewenste omgangsvormen en integriteit

Ongewenste omgangsvormen en integriteit

Collega's van OZHZ kunnen aankloppen bij twee vertrouwenspersonen (VP) die zowel Vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen, als Vertrouwenspersoon integriteit zijn. De belangrijkste taak van een VP is een luisterend oor bieden aan een collega die te maken heeft (gehad) met ongewenst gedrag en/of een vermoeden heeft van een integriteitsschending. Samen bespreken we wat de eventuele vervolgstappen kunnen zijn; de melder houdt de regie over wat er met de melding gebeurt. Alle gesprekken zijn vertrouwelijk. In het afgelopen jaar hebben 17 collega's zich bij een VP gemeld met één of meer casussen. De meeste meldingen hebben betrekking op zich onheus bejegend of geïntimideerd/onveilig voelen. Maar ook seksueel ongewenst gedrag, discriminatie en integriteitsschending waren in enkele gevallen onderdeel van een melding.

Met alle melders zijn meerdere gesprekken gevoerd; soms in groepsverband. De meeste gesprekken hebben geleid tot een gesprek met de veroorzaker en/of het management. Sommige gesprekken zorgden ervoor dat een ongewenste situatie werd opgelost. Voor twee casussen, waarover meerdere signalen zijn ontvangen, zijn door het management vervolgcacties ondernomen om de ongewenste situatie te kunnen stoppen.

Naast opvang van collega's hebben de VP's ook een voorlichtende taak en een adviesrol. Tijdens sessies waar nieuwe collega's de eed of belofte afleggen, geven de VP's uitleg over hun functie en ze bespreken samen wat verstaan wordt onder ongewenste omgangsvormen en integriteitsschendingen. Bij bijna alle units is in 2022 tijdens een unit- of teamoverleg een VP aangeschoven om ook deze thema's met elkaar te bespreken. In het afgelopen jaar zijn er over 4 casussen adviesgesprekken gevoerd variërend van even sparren tot meerdere gesprekken om te verkennen hoe met een situatie om te gaan als management.

Wat gaan we doen in 2022?

Na het afsluiten van een geslaagd 2022 staan we aan de start van 2023, een jaar met nieuwe uitdagingen en vol van ambities. Het doel voor 2023 is dat OZHZ een **gezonde organisatie** is met **gekwalificeerde** en **gemotiveerde** medewerkers. Daarnaast wil OZHZ een aantrekkelijke (potentiële) werkgever zijn.

Er is een HR-agenda opgesteld om dit doel te bereiken. Bovenaan deze agenda staat het werven van nieuwe medewerkers en het behouden van huidige medewerkers. Hiervoor zullen er wederom organisatiebrede wervingscampagnes gestart worden. Er worden gerichte (doelgroep) acties uitgevoerd ter bevordering van de verbinding tussen collega's en met de organisatie voor het behoud van medewerkers.

We houden ons in 2023 niet alleen bezig met de krappe arbeidsmarkt, maar we buigen ons ook over de vraag: hoe voldoen we aantoonbaar aan VTH-kwaliteitscriteria en welk systeem kan ons helpen om de criteria te monitoren? We focussen ons op het voorkomen en terugdringen van het ziekteverzuim met als streven een ziekteverzuimpercentage onder de norm van 5%.

Om de medewerkers van OZHZ gemotiveerd te houden, kijken we vanuit de vlootschouwanalyse naar de verticale en horizontale doorgroeimogelijkheden binnen de organisatie. Dit doen we door het functiegebouw onder de loep te nemen en zo nodig te verbeteren. Ook is de vlootschouwanalyse van 2022 het vertrekpunt voor het actualiseren van de Strategische Personeel Planning.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 6 juli 2023

Onderwerp:

Versterking VTH-stelsel

Gevraagde beslissing:

Kennismemen van de voortgang van dit traject

Toelichting:

Voor de opvolging van de aanbevelingen uit de landelijke rapporten van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer is het 'Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel' (IBP) opgesteld. Langs 6 pijlers werken alle betrokken partijen in het IBP aan versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Speciaal voor omgevingsdiensten is een subsidieregeling (SPUK) vastgesteld ten behoeve van de personele inzet in landelijke werkgroepen, het aanleveren van gevraagde informatie over de organisatie en dienstverlening en het uitvoeren van eigen projecten. Begin december jl. ontving OZHZ een positieve reactie op de ingediende SPUK-aanvraag voor een bedrag van ongeveer € 600.000. De opgevoerde projecten zijn in samenspraak tussen de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten tot stand gekomen en zien o.a. op de Altijd Actuele Digitale Vergunning, Inspectievier Milieu, afstemming van bestuursrecht en strafrecht, verbetering van data en informatie-uitwisseling (datalab) en het anonimiseren van VTH-documenten. In het AB van 6 april jl. gaf Magdeleen Sturm, programmadirecteur van het IBP, een toelichting op de stand van zaken.

Ter vergadering geeft OZHZ een update van de stand van het traject. Meest in het oog springend daarbij zijn de ontwikkeling van de zgn. 'robustheidscriteria' en de recent aangeleverde tussenrapportage over de uitvoering van de SPUK-subsidie.

Robustheidscriteria omgevingsdiensten

Bijgevoegd zijn de stukken over de robustheidscriteria zoals vastgesteld in het bestuurlijk overleg IBP VTH op 22 juni 2023. In de implementatiefase wordt de mate van robuustheid van alle omgevingsdiensten getoetst aan deze normen. Een en ander krijgt al in 2023 een vervolg. OZHZ neemt de daarmee gemoeide werkzaamheden daarom al mee in de wijzigingsaanvraag van de SPUK IBP (zie hierna en de bijlage achter deze belegnotitie), al dan niet gekoppeld aan de voorziene visitatie vanuit ODNL op 31 oktober en 1 november 2023.

Het vervolgetraject van de robustheidscriteria ziet er als volgt uit:

- Voor 1 oktober dienen de omgevingsdiensten de toetsing aan het toetsingskader uit te voeren.
- Voor 1 april 2024 dienen de omgevingsdiensten die niet robuust blijken te zijn een plan van aanpak op te stellen, waarin staat hoe de omgevingsdienst aan de criteria gaat voldoen.
- Uiterlijk 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten robuust zijn.

Op verzoek van het DB zal OZHZ in het AB van 6 juli 2023 een eerste doorkijk geven hoe de

dienst 'scoort' op deze robuustheidscriteria.

Tussenrapportage uitvoering SPUK-subsidie

De tussenrapportage bevat vooral een cijfermatig overzicht van de uren die medewerkers van OZHZ schreven ten behoeve van de uitvoering van projecten en activiteiten in het kader van de SPUK IBP. Dit cijfermatige overzicht is thans niet bij de stukken gevoegd. Wel is bijgevoegd een memo met de beantwoording van de vanuit het IBP gestelde vragen, waaronder de managementsamenvatting. Deze is integraal opgenomen in de bijlage achter deze belegnotitie.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ lichtte het onderwerp toe in de vergadering van de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 8 juni 2023. Desgevraagd is aan deze belegnotitie informatie toegevoegd over het proces van uitrol van de robuustheidscriteria.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Memorandum bij de Tussenrapportage uitvoering SPUK IBP, mei 2023 (opgenomen achter deze belegnotitie)
- Stukken over de robuustheidscriteria (beslisnota bestuurlijk overleg IBP VTH en eindnotitie Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten d.d. 15 juni 2023)

Bijlage

Tussenrapportage uitvoering SPUK IBP mei 2023

Notitie

Aan Ministerie van IenW en ODNL
Van OZHZ
Dossier _____ Zaaknummer _____ Kenmerk _____
Datum 19 mei 2023
Onderwerp Tussenrapportage IBP SPUK periode september 2022 - mei 2023

Bijgaand treft u de voortgang SPUK IBP van de Omgevingsdienst Zuid-Holland. In deze notitie gaan wij in op de door u gevraagde informatie.

1. Geef aan of uw OD gebruik wil gaan maken van de optie van het indienen van een herziene aanvraag.

Ja. Enerzijds is dit wenselijk omdat het aantal gevraagde uren vanuit de pijlers deels nog onduidelijk is. Anderzijds omdat we zien dat we uren tekort komen voor diverse projecten en ook nieuwe projecten dienen te worden opgenomen. Ook zijn uren nodig ten behoeve van de coördinatie van de SPUK, waaronder het opstellen van rapportages.

2. Geef aan welke wijzigingen je denkt te gaan doorvoeren en waarom (bijv. schuiven en met uren EN/ OF toevoegen van nieuwe projecten). Schrijf duidelijk op om welke wijzigingen / toevoegingen het gaat.

In september, bij de wijzigingsaanvraag, kunnen we hier meer duidelijkheid over geven. Onder dat voorbehoud gaat het thans vooralsnog om het volgende:

Project	Huidige uren	Motivering van de bijstelling
Coördinatie SPUK	0	Coördinatie van en verslaglegging over de SPUK vergt aanzienlijk tijdsbeslag die nu niet wordt vergoed. Er zullen extra uren worden opgevoerd.
Deelname aan werkgroep vanuit pijler 1	125	OZHZ neemt vooralsnog niet deel. Aantal uren kan worden verminderd.
Deelname aan werkgroep vanuit pijler 2	200	Deelproject LHSO is grotendeels afgerond. Overige deelprojecten zijn vooral van strafrechtelijke aard. Aantal uren kan worden verminderd.
Deelname aan werkgroep vanuit pijler 3	125	OZHZ neemt vooralsnog niet deel. Aantal uren kan worden verminderd, zij het dat er wellicht nog een uitvraag komt.
Data aanleveren voor pijler 1	100	Data is aangeleverd. Aantal uren kan worden verminderd, zij het dat er wellicht nog een uitvraag komt.
Data aanleveren voor pijler 2	50	Geen uitvraag geweest. Uren verminderen.

Project	Huidige uren	Motivering van de bijstelling
Data aanleveren voor pijler 3	100	Geen uitvraag geweest. Wellicht komt dit nog.
Data aanleveren voor pijler 4	100	Geen uitvraag geweest. Wellicht komt dit nog.
Data aanleveren voor pijler 5	50	Uitvraag is geweest. Uren verminderen.
Deelname activiteit 4: inzicht in bestaande vormen van bekostiging	100	Uren verminderen. Is geen tijd op verantwoord.
Implementatie LHSO	200	Traject van bestuurlijke vaststelling is binnen OZHZ al afgerond. Resteert interne implementatie bij de units Toezicht. Uren kunnen worden verminderd.
Activiteit 10: participeren in het onderzoek naar één risicoanalyse	200	Verdere ureninzet is afhankelijk van de resultaten van de regioessies. Uren derhalve bijstellen.
Opstellen en uitvoeren implementatieprogramma voor het werkgebied van de OD m.b.t. handhavings- en uitvoeringsbeleid (deelname activiteit 11)	400	In de Exceltabel is aangegeven dat hiervoor een substantiële verhoging van het aantal uren dient plaats te vinden.
Participeren in het onderzoek naar mandaten	50	Informatie is aangeleverd. Uren verminderen.
Visitatie OZHZ	200	Ervaring bij andere omgevingsdiensten is dat 200 uur t.b.v. voorbereiding en uitvoering te weinig is. Derhalve ophogen tot minimaal 400 nodig is. In elk geval is de huidige afspraak van maximaal eur. 25.000 (omgerekend ongeveer 250 uur) te weinig.
AADV	850	Aanvankelijke raming is te hoog. Derhalve bijstellen.
Samenwerking met Hogeschool InHolland	245	Aanvankelijke raming is te hoog. Uren derhalve deels bijstellen en toebedelen aan De Betere Wereldbaan.
Opleiding energietoezichthouders	375	Gelet op de uitputting tot nu toe moet het urenbudget worden opgehoogd.
Landelijke analyse afval (activiteit 1)	0	Nieuw project. Uren zijn nog nader te bepalen.
Implementatie VTH-kwaliteitseisen	0	Nieuw project. Uren zijn nog nader te bepalen.
Uitvoering plan van aanpak inzake bijgestelde robuustheidsvereisten	0	Nieuw project. Uren zijn nog nader te bepalen. Volgt uit recente afspraken in de stuurgroep IBP.
Staat van de VTH	0	Nieuw project. Wij begrepen dat in mei weer een uitvraag komt voor de Staat van de VTH en dat de gevraagde informatie voor 1 juli dient te worden aangeleverd.
Uurtarief 2023 en 2024	nvt	Uurtarief 2023 zoals opgenomen in de aanvraag is eur. 101,82 (AB 30 november 2022). Bij doorloop na 1 januari 2024 zal OZHZ het uurtarief 2024 berekenen. Blijkens de (ontwerp) begroting 2024 van OZHZ bedraagt deze eur. 105,92.

3. Beoordeel op basis van de voortgangsrapportage of een verlenging van de looptijd van de SPUK IBP voor jouw OD wenselijk is.

Verlenging van de looptijd van de SPUK is nodig in elk geval gedurende de looptijd van het IBP. Idealiter is er ook budget ten behoeve van de implementatie en beheerfase.

4. Neem een korte managementsamenvatting op van de voortgang van de SPUK van jouw OD.

Puntsgewijs komt dit op het volgende neer:

- Van de beschikbare uren is ongeveer 18% inmiddels besteed.
- Vanwege late start en onduidelijkheid over de gewenste bijdrage en informatie van(uit) de landelijke pijlers laat het overzicht zien dat er tot nu toe weinig tijd is verantwoord. Wij begrepen al dat dit aansluit bij het beeld dat ook andere omgevingsdiensten te zien geven.
- De 'lokale' projecten van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland laten daarentegen goede inzet en voortgang zien. Dit bepaalt ook grotendeels de genoemde 18%.
- Dit maakt dat de SPUK-aanvraag moet worden aangepast. OZHZ zal per pijler een aantal uren blijven reserveren, gelet op de uitvragen en uitwerking die nog gaat komen. Onder andere vanuit de projecten over de robuustheidscriteria, mandaten en risicoanalyse. De ruimte die ontstaat wendt OZHZ voor de uitvoering van de 'lokale' projecten en de genoemde nieuwe projecten.
- Bij verlenging van de looptijd en gelet op het voorziene wijzigingsmoment in september 2023 zou het goed zijn als er begin 2024 nogmaals een collectief wijzigingsmoment wordt afgesproken. Dit najaar zal naar verwachting een aantal landelijke producten gereedkomen, waar dan een vervolg aan kan worden gegeven.
- Inhoudelijk is belangrijk dat OZHZ, net als veel andere organisaties, te maken heeft met personele schaarste. OZHZ dient primair de afspraken met de gemeenten en provincies uit te voeren, waaronder de VTH-jaarprogramma's. Daarnaast staan de werkzaamheden in het kader van de SPUK. In dat kader is het belangrijk dat OZHZ de SPUK-werkzaamheden goed dient te kunnen plannen, wat bij uitblijven van duidelijkheid vanuit de pijlers niet goed mogelijk is. De beschikbare capaciteit is op dat moment al 'ingeboekt' voor andere werkzaamheden. Tegelijkertijd worden de omgevingsdiensten ook geacht inzet te leveren voor bijv. de Staat van de VTH.

5. Urenverantwoording

De opgevoerde uren in het overzicht zijn conform de door het management geaccordeerde uren van de medewerkers in het tijdschrijfsysteem AFAS van OZHZ. In het bijzonder geldt dat voor de urenverantwoording voor bijeenkomsten van 5 uur of meer. OZHZ vindt het in het kader van deze tussenrapportage niet wenselijk of noodzakelijk voor deze specifieke categorie te werken met 'ondertekende urenbriefjes'.

Beslisnota

Criteria voor robuustheid OD's

Aan Bestuurlijk Overleg IBP VTH
Van Werkgroep Robuuste omgevingsdiensten

Datum 16 juni 2023
Betreft Vaststellen normering criteria voor robuustheid

Aanleiding

De commissie Van Aartsen heeft geconcludeerd dat omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn en dat dit samen met andere factoren leidt tot vermijdbare milieuschade. Binnen pijler 1 van het IBP VTH zijn - binnen de werkgroep robuuste OD's - de criteria voor robuustheid opgesteld en verder uitgewerkt in normen (kpi's¹).

Vervolgens is een implementatietraject opgesteld bestaande uit de volgende stappen:

- Opstellen toetsingskader met bijbehorende afspraken.
- Het bestuur van een omgevingsdienst toetst aan de hand van dit kader of aan alle minimale normen voor robuustheid wordt voldaan.
- In een plan van aanpak vastleggen hoe men aan de minimale normen gaat voldoen en wat daarvoor nodig is.
- Bestuurlijk vaststellen plan van aanpak en vervolgens ter informatie aan te bieden aan het bestuurlijk overleg IBP VTH.

In het verdere implementatietraject kunnen ook de gemaakte opmerkingen en vragen bij het beleidskompas (de centrale werkwijze voor het maken van beleid bij de Rijksoverheid en vervanger van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving) aan de orde komen.

¹ Kritische prestatie-indicator

Geadviseerd besluit

De werkgroep vraagt het bestuurlijk overleg om:

- In te stemmen met de geïndexeerde norm voor de omzet (inclusief overhead) van omgevingsdiensten van € 16,5 miljoen (kpi 1), danwel de norm van € 15 miljoen aan te houden.
- In te stemmen met het opgestelde toetsingskader voor het vaststellen of aan de randvoorwaarden en robuustheidscriteria wordt voldaan (opgenomen in bijlage 6 van bijlage 20230622_02A)
- De besturen van de omgevingsdiensten te verzoeken aan de hand van dit toetsingskader en de daarin opgenomen randvoorwaarden en robuustheidscriteria in Q3 te toetsen en binnen 6 maanden na toetsing met een Plan van Aanpak te komen om aan de randvoorwaarden en robuustheidscriteria te gaan voldoen, indien daar niet aan voldaan wordt.

Argumentatie

Robuuste omgevingsdiensten moeten in staat zijn de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen en tevens hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat. Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven.

In de door de stuurgroep vastgestelde notitie 'Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten' is gebruik gemaakt van de beschikbare informatie uit Omgevingsdiensten in beeld (2021). Uitspraken die in die notitie zijn gedaan zijn dan ook gebaseerd op de gegevens uit dat rapport uit 2021. Derhalve adviseert de werkgroep bij de daadwerkelijke toetsing van de criteria door de afzonderlijke OD's, uit te gaan van de actualisatie die in Q3 van 2023 staat gepland. Ter ondersteuning heeft de werkgroep de normomzet van € 15 miljoen geïndexeerd naar 2022 en 2023. Op basis van de macro- economische verkenningen van het CBP komt de werkgroep op een normomzet van €16.500.000 in 2023. De € 15 miljoen is in VTH-land een eigen leven gaan leiden en de nuance van prijspeil 2021 is verloren gegaan.

Zoals in de notitie is aangegeven dienen er een aantal vervolgstappen te worden gezet om te voorkomen dat dit een vrijblijvendheid traject wordt. Met de aankondiging in de stuurgroep dat er wordt gewerkt aan een AMvB met genormeerde kpi's, kan in dit stadium worden volstaan met de bestuurlijke afspraak om aan de hand van een toetsingskader met de

genormeerde kpi's door het bestuur van de omgevingsdienst te laten vaststellen of men aan de kpi's voor robuustheid voldoet. Vervolgens is het aan het bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de randvoorwaarden, criteria en 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur van de omgevingsdienst vastgesteld plan van aanpak. De werkgroep adviseert daar een termijn van 6 maanden voor aan te houden. Uiteraard kosten eventuele fusies meer tijd. Het tijdspad daarvan dient in het plan van aanpak te worden opgenomen.

Met een uniform toetsingskader zijn de randvoorwaarden ingevuld om tot een eenduidige toetsing te komen. Vanwege de eigen verantwoordelijkheid van de besturen en de mogelijk grote verschillen in opgaven (variërend van opplussen van een specifiek budget tot meervoudige fusies), wordt geadviseerd het door de besturen van omgevingsdiensten op te stellen plan van aanpak vormvrij te laten zijn. In die zin voorziet de werkgroep in het vervolgtraject voor zichzelf ook een minimale rol.

Zelftoetsing past bij de geest van een interbestuurlijk programma. Voor het gewenste draagvlak lijkt het de werkgroep beter om nu in te zetten op het nemen van ieders verantwoordelijkheid in het nakomen van de afspraken. Ter ondersteuning worden daarvoor o.a. door de koepels bijeenkomsten georganiseerd. De stuurgroep hecht veel waarde aan inzet van onderop en de weg van verleiding. Eventuele inzet van bv. een AMvB moet echt een laatste drukmiddel zijn, waarmee de staatssecretaris inhoud kan geven aan haar stelselverantwoordelijkheid. Dat geldt ook voor eventuele toetsing door ILT op de toepassing van de robuustheidscriteria en kwaliteit van de plannen van aanpak.

Deze werkwijze is bedoeld om alle omgevingsdiensten op dezelfde minimale vlieghoogte te krijgen. Als aan de minimale normen wordt voldaan, dan is het advies om, mede gelet op de toekomstige opgaven, in samenhang met de visitaties en Staat van VTH (pijler 6) een ontwikkelperspectief te schetsen voor robuuste omgevingsdiensten om nog beter de leefomgeving te beschermen en milieuschade te voorkomen.

Context

- Adviescommissie van Aartsen
- IBP
- Pijlerplan pijler 1

Communicatie

- Vaststelling genormeerde kpi's in bestuurlijk overleg (22 juni 2023)
- Vaststelling toetsingskader en geïndexeerde norm in bestuurlijk overleg (22 juni 2023)

Planning

- Ter bestuurlijke besluitvorming in BO IBP VTH (22 juni 2023)
- Vervolg acties bespreken binnen pijler 1 (onder andere implementatie)

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

Voorwoord

Voor elk van de 4 deelonderwerpen binnen pijler 1 is een werkgroep opgericht. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Vanuit die opgave heeft de werkgroep in een intensief proces met een inhoudelijke benadering, criteria en kritische prestatie-indicatoren opgesteld voor robuustheid. Voor het bepalen en bereiken van robuustheid dienen deze in samenhang te worden toegepast. De werkgroep vertrouwt er op dat dit door de verantwoordelijke partijen in het VTH-stelsel wordt opgepakt.

Met het opleveren van deze notitie beschouwt de werkgroep haar opdracht als afgerond.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	7
2 Werkwijze	10
Specificatie robuustheid	11
Uitgangspunten	12
3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria	15
Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid	15
Normering	16
4 Landschap van omgevingsdiensten	21
Indeling huidige omgevingsdiensten	21
Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten	23
5 Vervolg	25
Samenhang met overige deelprojecten pijler 1	25
Toetsing voldoen aan de criteria	25
Verankering minimumeisen	25
Consequenties niet voldoen aan minimum eisen	26
Financiële consequenties	28
Aanbevelingen	28
Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens	29
Bijlage 2 Visie en ambitie programma IBT VTH	33
Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst	34
Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau	36
Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria	38
Bijlage 6 Toetsingskader	40

Samenvatting

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel – nog steeds – gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de uitgangspuntennotitie *Denkrichting ondergrens*¹ vertaald naar de omgevingsdiensten en daarin is aangegeven dat dit betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Gelet op deze opgaven is door de werkgroep het begrip robuustheid nader gespecificeerd. Daartoe zijn vier verschillende perspectieven **maatschappij, innovatie, organisatie en middelen** onderscheiden en van elk daarvan is besproken welke criteria daarop van toepassing zijn. Om robuust te zijn moet een omgevingsdienst aan de volgende criteria voldoen: **effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency**.

Vervolgens is aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuraanpak door direct te kiezen voor een geografische benadering. Na vaststelling van de kpi's in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe “landschap” van de omgevingsdiensten.

Kpi's voor robuustheid

1. De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieugerelateerde plustaken) is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead) (prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie.

¹ Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname.
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen
Drenthe
FUMO
West Holland
Regio Arnhem
NHN
Rivierenland
ZO Brabant
Midden Holland
ZHZ
Haaglanden
Brabant Noord
Nijmegen
MWB
NZKG
DCMR

De feitelijke toetsing dient plaats te vinden aan de hand van de geïndexeerde cijfers van 2023. Omdat voor het voldoen aan de minimale norm uitsluitend de basis- en milieugerelateerde plustaken meetellen, dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt met de niet-milieugerelateerde plustaken.

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie van voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan (aan de hand van een toetsingskader), is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te

worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak. Voor het voldoen aan met name kpi's 1 en 6 is de keuze om robuustheid te bereiken door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieupgaven. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

1 Inleiding

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel - nog steeds - gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten niet hun rol kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Duidelijk is dat niet alle omgevingsdiensten een zodanige kritische massa of robuustheid hebben dat ze in staat zijn de VTH-opgave in de regio te vervullen op de manier waarop die was bedoeld bij de totstandkoming van het stelsel. Ook is de huidige opzet niet in lijn met de bedoeling van het advies van de commissie-Mans om de milieuwethandhaving te verbeteren. Op basis van de bestaande rapporten en beschikbare informatie is duidelijk dat er meer omgevingsdiensten zijn dan op basis van inhoudelijke criteria nodig zou zijn. (Bron commissie Van Aartsen)

Daarnaast is de milieuproblematiek complexer geworden en zijn er nieuwe opgaven, zoals de zeer zorgwekkende stoffen, de energietransitie, de stikstofproblematiek en de klimaatdoelstellingen. De maatschappij is kritischer geworden en vraagt om een (pro)actieve aanpak van milieuproblemen. Bij gemeenten, provincies en omgevingsdiensten is de bewustwording van hun rol in de aanpak van vermijdbare milieuschade toegenomen.

Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van:

- een te kleine schaal van een aantal diensten,
- negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering,
- te grote diversiteit in het takenpakket waardoor een regionale handhavingsstrategie niet van de grond komt,
- informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie. Laat staan dat deze zijn toegesneden op de toekomstige vraagstukken waar bevoegd gezag en omgevingsdiensten mee te maken krijgen. (Bron commissie Van Aartsen)

Het doel van IBP VTH is het versterken van het vth-stelsel door o.a. de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten te versterken (uitgewerkt in 6 pijlers), zodat zij in staat zijn op een professionele manier hun taken uit te voeren (zie bijlage 2 voor visie en ambitie). Daarmee wordt bijgedragen aan een schonere, veiliger en gezondere leefomgeving en wordt milieuschade voorkomen in plaats van achteraf te moeten herstellen. Pijler 1 draagt daaraan bij door het formuleren van criteria van de ondergrens waar een omgevingsdienst aan moet voldoen wil deze voldoende robuust kunnen zijn door de juiste omvang, kwaliteitscriteria, een adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen. Deze notitie beperkt zich tot de criteria voor de robuustheid.

Samenvattend zijn er 3 vastgestelde documenten die belangrijk zijn voor de uitwerking van de criteria voor robuustheid: het programmaplan (o.a. uitwerking aanbevelingen van commissie Van Aartsen), het pijlerplan en de uitgangspuntennotitie Denkrichting ondergrens². Deze laatste is opgenomen in bijlage 1.

Een van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen heeft betrekking op het vaststellen van een ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst. Deze aanbeveling is als volgt geformuleerd.

Een 'kritische massa' is vereist voor omgevingsdiensten: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt en de omgevingsdienst in staat stelt sparringpartner te zijn voor complexe vraagstukken en advisering over de toepassing van de omgevingswet. Er zijn nu omgevingsdiensten die alleen kunnen functioneren doordat een andere omgevingsdienst basistaken voor hen uitvoert of die hun schaal vooral te danken hebben aan plustaken. Dat vindt de commissie ongewenst. De basis moet zijn dat elke omgevingsdienst het basistakenpakket nu en in de toekomst zelf kan uitvoeren en alleen in uitzonderlijke gevallen kennis van elders haalt. Bovendien moet de omgevingsdienst voldoende robuust zijn om gebiedsgericht specialistische kennis te kunnen opbouwen. De commissie adviseert daarom een ondergrens vast te stellen voor de omvang van een omgevingsdienst (kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit) op basis van het aantal inrichtingen met milieubelastende activiteiten (per categorie).

In het programmaplan IBP Versterking VTH-stelsel is deze aanbeveling verwerkt in de volgende uitgangspunten:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige én toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van commissie Van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Op 17 januari jl. heeft de stuurgroep ingestemd met het projectplan van pijler 1. In het pijlerplan is het volgende opgenomen:

De commissie Van Aartsen heeft naar drie aspecten gekeken die bijdragen aan robuuste omgevingsdiensten, namelijk de ondergrens van omgevingsdiensten (aanbeveling 1), de kwaliteit van de uitvoering verbeteren en afstemmen op de aard van de inrichtingen (aanbeveling 2) en de wijze van financiering van de omgevingsdiensten (algemene norm voor de bekostiging van de omgevingsdiensten, aanbeveling 5). Deze ingrediënten zijn de basis, maar op dit moment is er geen eenduidig en gedefinieerd beeld van wat een robuuste, effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is. Van belang is daarom om te komen tot een gezamenlijke en gedragen probleemdefinitie met betrekking tot de ondergrens van omgevingsdiensten en definitie van wat een effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is.

² Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

Er is gekozen om in pijler 1 vier deelonderwerpen uit te werken:

- A. Ondergrens omgevingsdiensten: landelijke uniforme criteria voor de omvang
- B. Kwaliteitscriteria: opstellen landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor kritische massa met mogelijkheid regionale verfijning
- C. Normfinanciering: opstellen normfinanciering voor omgevingsdiensten
- D. Uitvoeringstoets: Advisering omgevingsdiensten op omgevingsplannen

Op 22 september jl. heeft de stuurgroep aangegeven notities van het kernteam van pijler 1 te willen ontvangen, met de denkrichtingen voor de ondergrens en normfinanciering van omgevingsdiensten. De notities dienen als richtinggevende documenten voor de leden van de stuurgroep voor o.a. het besluitvormingstraject naar het bestuurlijk overleg, waar de plannen van het IBP VTH zijn voorgelegd. De notities maken inzichtelijk wat de kaders zijn en welke ruimte er is voor de werkgroepen om inkleuring te geven aan beide deelprojecten. Daarnaast wordt hierin het bestuurlijke traject en het tijdsplan voor besluitvorming omschreven.

2 Werkwijze

Voor elk deelonderwerp is een werkgroep in het leven geroepen. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W (verder werkgroep). Er is door het bestuurlijk overleg naar aanleiding van de door het kernteam opgestelde notitie besloten dat het begrip robuustheid wordt gehanteerd om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is. Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de nota vertaald naar de omgevingsdiensten en dat betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen/overeengekomen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Het belang van robuuste en goed functionerende omgevingsdiensten is recent weer geïllustreerd door een onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). OVV heeft aan de hand van drie casussen (Tata Steel IJmuiden, Chemours Dordrecht en APN Nijmegen) onderzocht hoe omwonenden beschermd worden tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies. Daarnaast is onderzocht of in de bescherming verbeteringen mogelijk zijn. OVV stelt dat alleen de bedrijven zelf direct invloed hebben op hun bijdrage aan de blootstelling. Het gegeven dat industrie zich in de nabijheid van dorpen en steden bevindt, brengt een extra verantwoordelijkheid met zich mee voor zowel bedrijven als de overheid. Er ligt potentie om de VTH-uitvoering een belangrijke bijdrage te laten leveren aan de beperking van gezondheidsrisico's. De omvang en het effect van deze bijdrage is sterk afhankelijk van de inzet aan de voorkant van de andere partners/actoren in het stelsel. In dat geval zijn omgevingsdiensten in staat om de aanbevelingen van de OVV op te volgen, namelijk optimaal gebruik maken van alle mogelijkheden binnen het huidige instrumentarium om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies door:

- zicht te hebben op de emissies van bedrijven;
- een inschatting van het gezondheidsrisico per stof te kunnen maken waaraan omwonenden worden blootgesteld (in samenwerking met GGD's en RIVM);
- zorg te dragen voor aanscherping van de vergunning zodra de gezondheidsrisico's voor omwonenden daarom vragen;
- zorg te dragen voor tijdige implementatie van best beschikbare technieken (BBT) door de bedrijven;
- kennis en ervaring met andere bevoegde bestuursorganen en omgevingsdiensten uit te wisselen (opgave in pijler 4).

De werkgroep is gestart met het doornemen van de volgende stukken:

- Programmaplan IBP VTH
- Pijlerplan 1 Robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering
- Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens
- Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/Twijnstra en Gudde)
- Rapportage visitatie omgevingsdiensten
- Groslijst criteria voor robuustheid

In een later stadium zijn daar bij gekomen:

- Programmaplan NOVEX
- Rapport Industrie en omwonenden (OVV)

Specificatie robuustheid

Vervolgens heeft de werkgroep ervoor gekozen om, gelet op opgave waar de omgevingsdiensten voor aan de lat staan, aan het begrip robuustheid een nadere specificatie te geven. Daarbij heeft de werkgroep zich gebaseerd op de vier perspectieven uit de Balance scorecard. Dat zijn maatschappij, innovatie, organisatie en middelen. Voor elk perspectief is een overheersend criterium bepaald. Voor een robuuste omgevingsdienst gelden dan de volgende criteria:

- effectiviteit
- ontwikkelvermogen
- wendbaarheid
- efficiency

Perspectief	Criterium	Toelichting
Maatschappij Burgers, bedrijven, partners, overheden en opdrachtgevers/ eigenaren van Omgevingsdiensten	Effectiviteit	In welke mate voldoet de OD aan de impliciete en expliciete verwachtingen van haar opdrachtgevers en via hen aan die van burgers en bedrijven? In welke mate beschermt de OD de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies? In welke mate bereikt de OD een aantoonbaar maatschappelijk effect en in welke mate wordt daarop concreet gestuurd?
Innovatie Het tijdig en adequaat ontwikkelen van producten en diensten met het oog op toekomstige opgaven	Ontwikkelvermogen	In welke mate is de OD gemotiveerd en in staat om de (toekomstige) gevraagde prestaties te leveren? Is de OD in staat om zich te richten op onderzoek en ontwikkeling?
Organisatie De inrichting en het functioneren van alle werkprocessen	Wendbaarheid	In welke mate is de OD in staat zich op toekomstige ontwikkelingen in maatschappelijke vraag en verwachtingen te anticiperen dan wel op onverwachte omstandigheden te anticiperen? Is daarvoor de juiste werkcultuur aanwezig?
Middelen Geld, capaciteit en materieel	Efficiency	In welke mate weet de OD haar middelen zo optimaal mogelijk in te zetten om aan de klantverwachtingen (eigenaren en opdrachtgevers) te kunnen voldoen? Achterliggende vraag is of er een voldoende match is tussen de gevraagde prestatie en het benodigde budget.

Allereerst is door de werkgroep aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's).

Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuuraanpak door direct te kiezen voor congruentie met bv. de Veiligheidsregio's. Van alle criteria is getoetst in welke mate wordt bijgedragen aan de robuustheid.

Na vaststelling daarvan in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe landschap van de omgevingsdiensten.

Gedurende het werkproces is de samenhang met de overige deelprojecten van pijler 1 (kwaliteitscriteria, adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen) bewaakt. Geconstateerd is dat de financiële kpi's het beste door de werkgroep Financiering kunnen worden uitgewerkt.

Ook is geconstateerd dat er factoren zijn die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, die medebepalend zijn voor de robuustheid van de diensten, zoals de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), de verbetering van de informatievoorziening (pijler 3), een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4) en het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5). Deze link wordt in de kpi's gemarkeerd (zie bijlage 3).

Uitgangspunten

Door de werkgroep is geconstateerd dat deze criteria primair betrekking hebben op de individuele omgevingsdiensten, maar ook van invloed zijn op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners (bv. OM en ILT) in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering. Nauwe samenwerking met de opdrachtgevers is belangrijk. In het bestuurlijk overleg is opgemerkt dat een omgevingsdienst alleen maar robuust kan zijn als de opdrachtgever dat ook is. Dat is ook de conclusie van de projectgroep OGON (opdrachtgever-opdrachtnemerschap). Daarbij moet worden gekeken of gelet op de grote transities er meer beleidskracht op het gebied van regulering en vergunningverlening wordt gebundeld bij de omgevingsdiensten of deze bij de gemeenten moet blijven en worden versterkt. Dat gaat ook om de verstrekte middelen. Geadviseerd wordt om ook criteria te formuleren voor robuust opdrachtgeverschap. Hiervoor is een aparte opdracht nodig, maar dit is geen onderdeel van de opdracht van de werkgroep.

Alle omgevingsdiensten dienen aan de vastgestelde criteria en bijbehorende kpi's voor robuustheid te (gaan) voldoen. Niet voldoen heeft consequenties voor de betreffende omgevingsdienst. Geadviseerd wordt om het bestuurlijk overleg een einddatum te laten bepalen wanneer men aan de minimale criteria en bijbehorende kpi's moet voldoen. De werkgroep adviseert deze termijn niet te lang te laten zijn. Voorstel is de eigenaren van omgevingsdiensten binnen een termijn van een half jaar na de besluitvorming over de normering voor robuustheid, kenbaar te maken hoe daaraan gaat worden voldaan.

Aan de hand van de vastgestelde documenten is bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Daarbij is gelet op de toekomstbestendigheid en de aanbeveling van de commissie Van Aartsen om het huidige stelsel niet overhoop te gooien. Op basis daarvan zijn de criteria en de kritische prestatie-indicatoren opgesteld, die vervolgens zijn genormeerd. In de vastgestelde notitie *Denkrichting ondergrens* is opgenomen dat er een nadere uitwerking moet komen van het daarin geïntroduceerde evaluatiekader. Vanwege het karakter van de opdracht kiest de werkgroep voor de term toetsingskader om vast te stellen of een omgevingsdienst voldoende robuust is.

Daarnaast is verkend hoe de afspraken over het voldoen aan minimumeisen verankerd kunnen worden.

De geformuleerde uitgangspunten/randvoorwaarden zijn:

1. Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen (helaas is recent gebleken dat aan die wettelijke verplichting nog niet is voldaan). Beide zijn een voorwaarde om te kunnen (gaan) voldoen. Aandachtspunt is de governance van de BRZO-bedrijven in relatie tot Wgr.
2. De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap (goede relatie en heldere afspraken), onafhankelijkheid en gezag, het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (goed leiderschap) (uitwerking in pijler 5). Daarbij de opmerking dat een robuuste omgevingsdienst in staat is de opdrachtgever te helpen bij de professionalisering van het opdrachtgeverschap.
3. Voor het bepalen van de robuustheid wordt zowel naar basis- als milieugerelateerde plustaken gekeken. Zoals door SPPS/TG in Omgevingsdiensten in Beeld is opgemerkt kan een omgevingsdienst die uitsluitend is toegerust op de uitvoering van het basistakenpakket, niet automatisch ook een rol spelen in alle maatschappelijke (milieu-) opgaven in de regio. Op basis van de cijfers uit Omgevingsdienst in beeld heeft de werkgroep bovendien geconcludeerd dat het hebben van plustaken belangrijk is om als omgevingsdienst robuust te zijn. Om deze robuustheid te kunnen garanderen dient er iets afgesproken (bestuurlijk) of geregeld (bij wet- en regelgeving) te worden ten aanzien van deze plustaken. Dit ligt overigens eerder voor de hand voor complexe milieu- gerelateerde plustaken omdat de omgevingsdiensten ooit zijn opgericht om de meer complexe en/of regionale milieuproblematiek aan te pakken. Wanneer sprake is van (bestuurlijke) afspraken of aangepaste wet- en regelgeving dient op het niveau van de gemeenschappelijke regeling een overgangstermijn ten aanzien van de inbreng en uithaal van plustaken te worden vastgelegd.
4. De criteria (ondergrens robuustheid) gelden voor de individuele omgevingsdienst. Dat betekent dat op specifieke kennisgebieden het mogelijk is/blijft om taken door een andere dienst te laten uitvoeren (zoals taken behorende tot BRZO-inrichtingen en IPPC-categorie-4-installaties en taken die ondanks congruentie in het werkgebied te weinig voorkomen).
5. De normering houdt rekening met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).
6. De werkgroep heeft er voor gekozen zich niet te beperken tot criteria die uitsluitend de bedrijfsvoering betreffen.
7. De werkgroep heeft er voor gekozen om te beschrijven welke stappen in fusie of uitbreiding van taken moeten worden gezet om de robuustheid te kunnen bereiken. De feitelijke implementatie is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Hiervoor dient wel een einddatum te worden bepaald.
8. Een criterium voor robuustheid en bijbehorende kritische prestatie-indicator is alleen in het toetsingskader opgenomen als het criterium meetbaar is en kan worden getoetst aan een norm, met de bewuste keuze het aantal criteria zo beperkt mogelijk te houden.
9. De robuustheid is niet bedoeld om een keurslijf aan te brengen en te streven naar gelijkende organisaties, maar te zorgen dat de omgevingsdiensten minimaal voldoende gekwalificeerd en geëquipeerd zijn om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren.
10. De werkgroep is zich ervan bewust dat een toetsing van een omgevingsdienst in termen van maatschappelijk effect (outcome) optimaal is. Dat is echter in dit stadium niet

haalbaar. Criteria hebben daarom betrekking op de eisen die worden gesteld aan de organisatie.

11. Voor een zuivere beoordeling en weging (ook in het visitatietraject) is het van belang dat omgevingsdiensten te vergelijken zijn. De discussie over appels en peren kan alleen maar worden beslecht als er eenduidige afspraken worden gemaakt over bv. het uurtarief en hoe dat is opgebouwd (aantal directe, indirecte en niet productieve uren; ook van belang als er wordt gekozen om normen op te nemen over overhead). Voor de normering van de omzet (kpi 1) is gewerkt met een aantal indicaties, te weten 1300u/fte productief, 200u/fte indirect- productief en €100.000/fte (exclusief overhead). Voor de overhead wordt geadviseerd de bevindingen van de commissie overhead als uitgangspunt te nemen.

3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria

De vraag wat de ondergrens voor een omgevingsdienst zou moeten zijn is vaker gesteld, maar deze vraag is niet eenvoudig en eenduidig te beantwoorden. SPPS/TG heeft op mede op basis van de verzamelde data van de omgevingsdiensten verschillende analyses gedaan (Omgevingsdiensten in beeld 2021). Bijvoorbeeld op basis van het aantal en de zwaarte van inrichtingen in combinatie met aantallen fte en kengetallen voor inrichtingen. Het valt op dat de spreiding tussen de omgevingsdiensten groot is. Uit de analyse van SPPS/TG blijkt dat er geen simpele formule is om een maat voor de ondergrens van omgevingsdiensten op te stellen. Daar komt bij dat het inrichtingenbestand vaak vervuild blijkt te zijn (dubbele adressen, postbusadressen e.d.) en er gelet op de omgevingswet een overgang gaat plaatsvinden van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten. Daarom is de vraag niet zozeer of er een absolute ondergrens in aantallen inrichtingen of fte moet zijn, maar of de omgevingsdiensten voldoende gekwalificeerd zijn om deze taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren. Robuustheid op basis van inhoudelijke criteria hangt volgens het Kernteam pijler 1 samen met de grootte van het werkgebied en de omvang van het takenpakket.

Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid

De werkgroep heeft alle geïnterpreteerde kpi's (bijlage 3) naast de vastgestelde criteria gelegd en de mate van meetbaarheid beoordeeld. Daarbij is tevens rekening gehouden met de uitgangspunten/randvoorwaarden. Bij de vertaling is bepalend geweest dat het toepassen van de kpi's moet leiden tot een helder onderscheid gericht op een stevige en duurzame verbetering van de robuustheid, ook in de toekomst. Na deze exercitie zijn de volgende zes kpi's als essentieel aangemerkt³.

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst
2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandvermogen)
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied

Alle omgevingsdiensten dienen **minimaal** aan deze essentiële kpi's te voldoen. Dat is de randvoorwaarde om robuust te kunnen zijn. Wat overigens niet betekent dat een robuuste omgevingsdienst automatisch goed functioneert. Met voldoen aan de essentiële criteria zijn wel de randvoorwaarden aanwezig om goed te kunnen functioneren. De werkgroep heeft ervoor gekozen om geen onderscheid te maken in de zwaarte (weging) van de kpi. De robuustheid wordt bepaald door de samenhang van de onderscheidende kpi's en er is weging over het totaal. Met andere woorden het voldoen aan een groot deel van de essentiële kpi's maakt niet dat een omgevingsdienst robuust is.

De robuustheid van een dienst wordt door meer bepaald dan alleen deze zes kpi's. De samenhang van alle geïnterpreteerde kpi's en de mate waarin voldaan wordt aan de uitkomsten van de overige werkgroepen in pijler 1 en de overige pijlers van het programma, bepalen de uiteindelijke robuustheid van de dienst. De visitatie heeft hierin een belangrijke rol.

³ Bij het uitwerken is begonnen met de maatschappij omdat deze opgave voorop staat. Omdat de omzet een hard gegeven is, is de nummering van de kpi's 1 en 6 gewisseld.

Normering

In onderstaande overzicht zijn de kpi's genormeerd. Dit betreft de ondergrens die voor robuuste omgevingsdiensten wordt aangehouden. Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen.

Perspectief	Criterium	KPI	Normering (ondergrens)
Maatschappij	Effectiviteit	De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied (heeft relatie met omvang van het werkprogramma) Geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken	Congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven. Voldoen
Innovatie	Ontwikkelvermogen	Er is voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie (nog nader definiëren, gaat o.a. over r&d)	Aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda. Vrij besteedbaar budget voor innovatie (innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces) Percentage van de begroting van het primaire proces (nader uit te werken door werkgroep financiering)
Organisatie	Wendbaarheid	De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen)	Afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers (nader uit te werken door werkgroep financiën; aandachtspunt is o.a. de verhouding tussen verplichte basistaken en milieugerelateerde plustaken en omvang van de risico's) Expliciete afspraken over uitname (zoals overgangperiode voor uitname van taken minimaal 4 jaar, tenzij andere overeengekomen)
Middelen	Efficiency	De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Omvang regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst	Percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence om informatiegestuurd te kunnen werken (nadere uitwerking door pijlers 3 en 5) Opleidingsbudget van 3% van de loonsom (ook gelet op verplichte opleidingskarakter van bepaalde functies zoals boa) (nadere uitwerking door werkgroep 4) De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren; basis- en milieugerelateerde plustaken inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead en prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie (niet zijnde inhuur)

Hieronder een toelichting op de zes essentiële kpi's robuuste omgevingsdiensten:

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst

Er is grote samenhang met kpi 6. Gaat om basis- en milieugerelateerde plustaken en heeft alleen betrekking op het primaire proces (inclusief juridische ondersteuning, ketentoezicht, BOA, specialismen crisisbeheersing en piketdienst). Globale capaciteitsverdeling is 20% vv, 60% t&h en 20% specialismen.

Voor het vaststellen van de ondergrens is uitgegaan van de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines (zie bijlage 4 voor nadere onderbouwing). Op basis daarvan is de omzet bepaald. De werkgroep hecht er waarde aan te benadrukken dat sec voldoen aan deze ondergrens niet automatisch betekent dat men robuust is. En robuust zijn betekent niet automatisch dat er sprake is van een goed functionerende organisatie. Ook is groter niet per definitie beter, maar klein is in ieder geval niet robuust. Bij het vergroten van het werkgebied is er extra aandacht nodig voor de bestuurbaarheid en bedienen van de lokale belangen. Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid en discussie over de opbouw van de overhead in dit stadium te voorkomen, heeft de werkgroep de ondergrens gesteld op € 15 miljoen inclusief overhead (prijspeil 2021).

Met deze beschrijving van medewerkers in eigen dienst komt voldoende tot uitdrukking dat het om één organisatie moet gaan. Netwerkdiensten voldoen daar niet aan. Vanwege het belang dat een robuuste omgevingsdienst de benodigde kennis in eigen huis heeft en houdt, wordt hier 80% mensen in loondienst en max. 20% inhuur bedoeld.

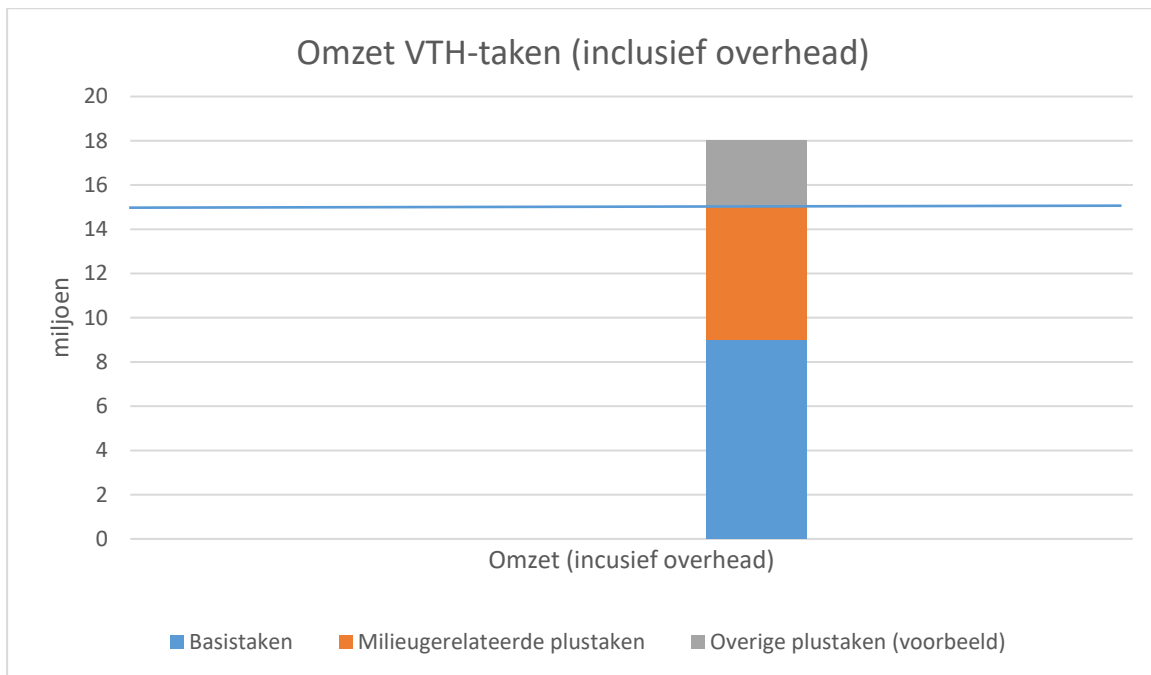
Voor een goede toetsing wordt uitgegaan van de volgende definities:

Basistaken: taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) waarvoor het college van B&W en Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn en die bij wet zijn aangewezen om uitgevoerd te worden door een omgevingsdienst. Onder de nu geldende wet- en regelgeving zijn de basistaken aangewezen in bijlage IV van het Besluit omgevingsrecht. Onder de per 1 januari 2024 van kracht zijnde Omgevingswet zijn de basistaken aangewezen in bijlage VI van het Omgevingsbesluit.

Plustaken: VTH-taken en ander taken zoals bijv. adviestaken – niet zijnde basistaken – die door het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, maar eventueel ook waterschappen en het Rijk) vrijwillig kunnen worden ondergebracht bij een omgevingsdienst. Het onderbrengen van plustaken is niet bij wet- en regelgeving geregeld. Het onderdeel van de omzet in relatie tot de norm, betreft de milieugerelateerde taken, zoals niet BAL activiteiten, WKB en zwemwater.

Plustaken die niet-milieugerelateerd zijn, zijn gebruiksvergunning en gemeentelijke BRIKS-taken⁴ maken geen onderdeel uit van de € 15 miljoen. Deze taken kunnen wel bij een omgevingsdienst worden belegd.

⁴ Bouwen, Reclame, Inrit, Kap en Sloop

Een wijziging is o.a. dat onder de Wabo de provinciale BRIKS-taken zijn aangewezen als basistaak. Onder de Omgevingswet zijn alleen de provinciale bouw- en slooptaken nog onderdeel van het basistakenpakket.

Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid, kan worden overwogen daar een percentage voor te bepalen.

Peildatum van de omzet van omgevingsdiensten is 2021 (Omgevingsdiensten in beeld) om conclusies te kunnen trekken over de beschrijving van het landschap. Geadviseerd wordt voor het moment van toetsing uit te gaan van de situatie per 2023, omdat er mogelijk taken zijn bijgekomen of afgegaan. Tevens dient te worden uitgegaan van een geïndexeerde norm van € 15 miljoen (gebaseerd op CPB-cijfers).

2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH

Alle taken dienen robuust te worden uitgevoerd. Het gaat om kritieke massa, procescriteria en competenties. Dat de kwaliteitscriteria als essentiële kpi zijn opgenomen kan de vraag oproepen waarom deze specifiek. Het lijkt namelijk dat het bij wet geregeld is dat men aan de kwaliteitscriteria moet voldoen.

Echter, de kwaliteitscriteria zijn niet wettelijk geborgd. Wel is bij wet vastgelegd dat provincies en gemeentes bij verordening iets moeten opnemen over de kwaliteit van de uitvoering van de basistaken. Voor de achterblijvende en plustaken geldt de zorgplicht. Daar komt bij dat men gemotiveerd kan afwijken. Om de kwaliteit van de uitvoering zo uniform mogelijk te regelen hebben het IPO en de VNG gezamenlijk een modelverordening opgesteld. Een groot deel van de bevoegde gezagen heeft deze verordening overgenomen in hun provinciale - of gemeentelijke verordening, een deel niet. De modelverordening is overigens Wabo-breed opgesteld en niet alleen voor de basistaken.

Omdat bij het opstellen van de kpi's de omgevingsdiensten het uitgangspunt zijn, is de kwaliteitsborging gekoppeld aan alle taken (basis- en plustaken) die belegd zijn bij een

omgevingsdienst. Vanuit deze invalshoek heeft de werkgroep ervoor gekozen deze kpi op te nemen, waarmee de kwaliteit van de uitvoering optimaal wordt geborgd en alle taken belegd bij een omgevingsdienst op eenzelfde minimaal kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. Dit dient verder door de werkgroep Kwaliteitscriteria te worden uitgewerkt.

3. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. De informatievoorziening faciliteert zowel het primair proces als de bedrijfsvoering (ICT, data, kennis, middelen).

Achtergrond van deze kpi is dat de dienst in staat is zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor (kosten)effectiviteit. De dienst moet zich kunnen ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie omdat die raakt aan de kern van het bestaansrecht van de omgevingsdienst (milieurelevantie). Businessintelligence (voornamelijk mensen) is nodig om informatiegestuurd te kunnen werken. NB dit is geen IV budget. Datakwaliteit e.d. (pijler 3) is hierin een randvoorwaarde.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandvermogen).

Er dient te worden gewerkt met risicoprofielen (advies om te werken met Monte Carlo systematiek). Naast het financiële aspect dient er ook voldoende capaciteit, kwaliteit en middelen te zijn voor kennisontwikkeling om toekomstige opgaven aan te kunnen. Gaat om combinatie van afspraken over uittreden en geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers.

Een robuuste omgevingsdienst hoeft niet voor elke tegenvaller terug naar DB/AB. Er dient een acceptabele bandbreedte te zijn omdat een te grote reserve ook niet wenselijk is. Nadere uitwerking in werkgroep financiering om op basis hiervan te bepalen wat voldoende is.

5. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie.

Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces.

Van belang dat er sprake is van een meerjarige innovatieagenda. Hoewel de aanwezigheid van een agenda voor de individuele dienst geldt, wordt geadviseerd om dat inhoudelijk op bovenregionaal of landelijk niveau op te pakken.

Relatie met de opgave van de omgevingswet (zie artikel 1.3). Nog verder nakijken hoe te beschrijven.

6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.

De werkgroep realiseert zich dat deze kpi lastig is te normeren. Er is grote samenhang met kpi 1. De maatschappelijke opgave moet centraal staan. Van belang dat er homogeniteit is in het karakter van het werkgebied vanwege de benodigde kennis. Daarbij is door de werkgroep geconcludeerd dat stedelijk, landelijk en industrieel onvoldoende is voor het onderscheidend karakter. Voor een optimale rol in alle maatschappelijke (milieu-)opgaven, kunnen regionale kenmerken worden aangehouden als (bron Omgevingsdiensten in beeld):

- aanwezigheid van chemische clusters
- aanwezigheid van mainports, zoals nationale luchthaven (Schiphol) en haven (R'dam)
- een grote dichtheid intensieve veehouderij
- een matige luchtkwaliteit
- een grote ruimtelijke dynamiek
- grote natuurgebieden.

De werkgroep heeft daarom ook gekeken naar ontwikkelingen zoals het nieuwe nationaal ruimtelijk beleid waar op dit moment aan wordt gewerkt. De uitkomsten van de programma's NOVEX en Mooi Nederland leiden tot de aangescherpte Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Het kabinet verwacht in 2024 de aangescherpte NOVI definitief te kunnen vaststellen. Er zijn zestien NOVEX-gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transitie vragen om een apart ontwikkelperspectief. Dit ontwikkelperspectief stellen Rijk en regio samen op. De plannen voor deze zestien gebieden worden opgenomen in het ruimtelijk voorstel dat de provincies na de zomer 2023 opleveren. Voor de NOVEX-gebieden wordt vervolgens een uitvoeringsagenda met regionale investeringsagenda opgesteld. De gebieden zijn (met tussen haakjes de omgevingsdiensten die daar mee te maken krijgen): Noordzee-kanaalgebied (OD NZKG en OD IJmond), Regio Schiphol (OD NZKG), Metropoolregio Amsterdam (OD NZKG, OD IJmond en OD FGV), Zuidelijke Randstad (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en DCMR), Rotterdamse Haven (DCMR), Groene Hart (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en ODRU), Utrecht-Amersfoort (RUD Utrecht), Arnhem/ Nijmegen Foodvalley (OD regio Arnhem, OD regio Nijmegen en OD De Vallei), North Sea Port District (OD Zeeland), Stedelijk Brabant (Brabantse Omgevingsdiensten), De Peel (Omgevingsdiensten Brabant-Noord, Zuidoost Brabant en Limburg Noord), Zuid-Limburg (OD Zuid Limburg), Regio Zwolle (OD IJsselland), Groningen (OD Groningen), Groningen-Assen (OD Groningen en OD Drenthe) en Lelylijn (n.n.b.; in ieder geval OFGV).

4 Landschap van omgevingsdiensten

De voorgestelde normering per kpi heeft gevolgen voor de huidige indeling van werkgebieden voor omgevingsdiensten. Alvorens die brug te slaan wordt een weergave gegeven van de huidige situatie in een kort historisch perspectief.

Indeling huidige omgevingsdiensten

In de oorspronkelijke opzet voor omgevingsdiensten was het voornemen om het werkgebied van een omgevingsdienst te laten samenvallen met het werkgebied van een of meerdere veiligheidsregio's. De bestaande praktijk kent verschillende varianten van afwijkende situaties, die tijdelijk zijn geformaliseerd op het niveau van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. In de Memorie van Toelichting staat het volgende daarover vermeld: 'Congruentie van schaal en werkgebied komt de afstemming tussen de VTH-taken van de omgevingsdiensten en de taken van de veiligheidsregio ten goede.' Dit is ook zo verwoord in de Wabo (art. 5.3). In een aantal regio's is gekozen voor de vorming van meer omgevingsdiensten binnen het werkgebied van één veiligheidsregio. Ten tijde van het maken van deze wetgeving was de politie (gelet op de aanpak van milieucriminaliteit) ook aangesloten conform het werkgebied van een veiligheidsregio. Dat is door de komst van de nationale politie achterhaald.

Desondanks heeft de werkgroep dit perspectief beoordeeld voor een herziene regionale indeling. De werkgroep heeft echter geconcludeerd dat de door de Tweede Kamer gewenste congruentie met de veiligheidsregio in niet alle regio's leidt tot het kunnen voldoen aan de normen voor robuustheid. Congruentie is daarom uitsluitend een optie voor een omgevingsdienst om robuust te worden als ook aan de andere eisen wordt voldaan. De werkgroep ziet verder geen aanleiding om vast te houden aan de congruentie van de veiligheidsregio's.

1. Omgevingsdienst Groningen	16. Omgevingsdienst Haaglanden
2. Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing	17. Omgevingsdienst Achterhoek
3. RUD Drenthe	18. Omgevingsdienst Midden-Holland
4. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	19. Omgevingsdienst Regio Arnhem
5. Omgevingsdienst IJsselland	20. Omgevingsdienst Rivierenland
6. Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	21. DCMR Milieudienst Rijnmond
7. Omgevingsdienst IJmond	22. Omgevingsdienst Regio Nijmegen
8. Omgevingsdienst Noord-Veluwe	23. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
9. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	24. Omgevingsdienst Brabant Noord
10. Omgevingsdienst Twente	25. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
11. Omgevingsdienst Veluwe IJssel	26. RUD Zeeland
12. Omgevingsdienst West-Holland	27. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
13. Omgevingsdienst De Vallei	28. RUD Limburg Noord
14. RUD Utrecht	29. RUD Zuid Limburg
15. Omgevingsdienst Regio Utrecht	

Voor VTH van BRZO-bedrijven zijn er zes gespecialiseerde omgevingsdiensten (met tussen haakjes de provincies die zij bedienen):

Omgevingsdienst Groningen (Groningen, Drenthe, Fryslân)

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (Overijssel, Gelderland)

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Noord-Holland, Flevoland, Utrecht)

DCMR Milieudienst Rijnmond (Zuid-Holland en Zeeland)

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Noord-Brabant)

RUD Zuid-Limburg (Limburg)

Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten

Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen, maar is de combinatie van 1 en 6 onderscheidend voor het landschap van omgevingsdiensten.

Om te bepalen of een dienst aan de kpi's voldoet of kan gaan voldoen, is een nadere analyse per omgevingsdienst noodzakelijk. Echter, op basis van de beschikbare informatie zijn gelet op de gestelde normering wel enkele conclusies te trekken. Zo voldoet bijna de helft van de omgevingsdiensten volgens de inventarisatie uit Omgevingsdiensten in beeld (2021) niet aan de minimale ondergrens voor de uitvoering van de VTH-taken van € 15 miljoen (inclusief overhead), waarbij wordt opgemerkt dat een aantal diensten geen opgave heeft gedaan van de omvang van basis- respectievelijk milieugerelateerde plustaken. Bovendien kunnen in de omzetten ook niet-milieugerelateerde plustaken zitten, waardoor het niet uitgesloten is dat er meer omgevingsdiensten hieraan niet voldoen.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen

Drenthe

FUMO

West Holland

Regio Arnhem

NHN

Rivierenland

ZO Brabant

Midden Holland

ZHZ

Haaglanden

Brabant Noord

Nijmegen

MWB

NZKG

DCMR

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep Financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie met voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

5 Vervolg

Samenhang met overige deelprojecten pijler 1

In een later stadium dienen de consequenties voor het voldoen aan de criteria te worden uitgewerkt. Daarbij dient ook te worden gekeken naar de uitkomsten van de andere deelprojecten van pijler 1 en de juridische consequenties ervan.

De werkgroep kwaliteitscriteria is nog niet gestart. Dit lijkt ook volgtijdelijk te zijn op criteria robuustheid. Daarom kan er in dit stadium niets worden opgenomen over de geactualiseerde kwaliteitscriteria. Er is een grote samenhang tussen robuustheid en adequate financiering. Er wordt voorgesteld de minimumeisen over robuustheid die raken aan geld nader in te laten vullen door de werkgroep Financiering. Advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (en breder in relatie tot Ow) zegt iets over de ontwikkelopgave. Ook hier is samenwerking met de opdrachtgever belangrijk. Er is bv. kennis en kunde nodig om een goede gesprekspartner te kunnen zijn bij het opstellen van omgevingsplannen. Die werkgroep kent echter een andere fasering en de werkgroep Robuustheid heeft ervoor gekozen daar in dit stadium niets over op te nemen.

Toetsing voldoen aan de criteria

Er is een toetsingskader opgesteld (zie bijlage 6) met daarin de genormeerde kpi's. Goede onderbouwing van de omzet met basis- en milieugerelateerde taken is daarbij van groot belang. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel. Een inhoudelijk toetsingskader biedt houvast voor verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten. Samenwerking op termijn op dit vlak met de systematiek van visitaties in pijler 6 is daarbij essentieel⁵. Daarbij is het goed om vast te stellen dat het ritme van de visitaties een ander ritme heeft dan dit project. Er is forse tijdsdruk om in pijler 1 in voor de zomer 2023 al te leveren; de visitaties hebben een ander traject/andere planning. We hebben dus wel criteria uit de visitaties gebruikt, maar wachten de resultaten van de visitaties niet af. Er moet worden voorkomen dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling of andere knelpunten niet worden opgelost. Er dient nog te worden besloten of onafhankelijke beoordeling van de plannen van aanpak c.q. verbeterplannen noodzakelijk is. Nadere uitwerking in vervolgtraject.

Verankering minimumeisen

Er mag geen vrijblijvendheid zijn; borging van de minimumeisen is noodzakelijk. Dat geldt ook voor de einddatum waarop moet zijn voldaan. Verankering van de eisen kan bijvoorbeeld via bestuurlijke afspraken en/of door het wijzigen van wet- en regelgeving, maar ook door uitvoeringselementen op te nemen in de VTH-kwaliteitscriteria (zie bijlage 5). Nader onderzoek is nodig naar de meest passende manier.

Bij de verankering moet worden nagedacht aan de volgende punten:

- Wat is het doel?
- Wat rechtvaardigt overheidsinterventie? Is dit echt een taak voor de overheid?

⁵ De visitatiemethodiek gebeurt in de vorm van collegiale toetsing en is gericht op de ontwikkeling van de kwaliteit. Het gebruik van het toetsingskader zal meer het karakter hebben van een audit.

- Is dit het beste instrument?
 - o Rechtmatig?
 - o Doeltreffend?
 - o Doelmatig?
 - o Uitvoerbaar?
- Wat zijn de gevolgen? Voor mens, milieu, burger en bedrijven?

Verschillende opties

- bestuurlijke afspraken in het bestuurlijk omgevingsberaad
- gemeentelijk niveau, vastleggen van de criteria per gemeente of onder de gemeentes binnen een werkgebied van een omgevingsdienst.
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- provinciaal verband
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- modelverordening VNG en IPO
- landelijke uniforme maatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van VTH-kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria regelen de kwaliteit van de uitvoering, maar dat is nadrukkelijk iets anders dan minimale criteria/kpi's voor robuustheid.

Consequenties niet voldoen aan minimum eisen

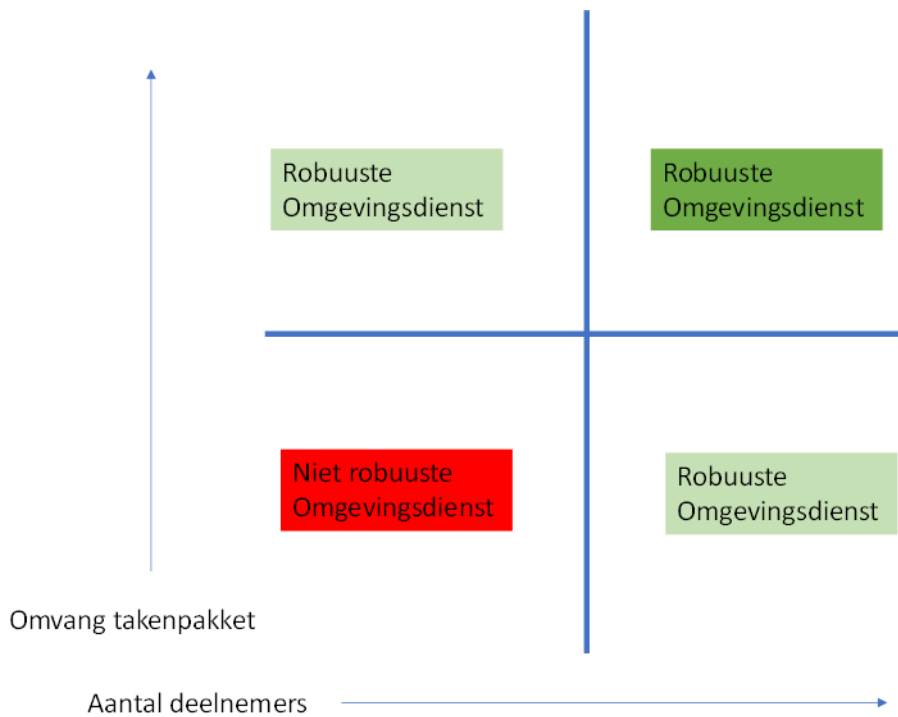
In opdracht van bestuurlijk overleg is voldoende scherppte in de normering van de 6 kpi's aangebracht, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie.

Als uit het toetsingskader blijkt dat de omgevingsdienst niet voldoet aan de minimumeisen en verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, moet er zoals eerder aangegeven door het bestuur van de omgevingsdienst worden gewerkt aan een plan van aanpak hoe aan de criteria voor robuustheid kan worden voldaan. Het is de keuze om dit te doen door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte⁶.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieuopgaven. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) van omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

⁶ NB Uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken kan alleen maar worden gerealiseerd als er voldoende robuustheid voor deze uitvoering (incl. overhead) is gegarandeerd. Er moet ook voor deze taken aan de kwaliteitscriteria worden voldaan. De uitbreiding met deze taken geldt niet voor het voldoen aan de geïndexeerde norm.

In alle keuzes dient te worden bepaald of aan alle minimumeisen van de essentiële kpi's in samenhang wordt voldaan. Het passen bij de identiteit en logica van het werkgebied met samenhang in het takenpakket is daarbij een belangrijk aspect. Eventuele keuze voor het congruent maken aan de veiligheidsregio is uitsluitend een optie als ook aan de andere eisen wordt voldaan. Uitgangspunt bij een fusie is dat er in ieder geval sprake is van één aansturing. Dat betekent dat onderbrengen in één pand geen noodzakelijke randvoorwaarde is. Streven moet zijn dat fusies minimaal invloed hebben op de kwaliteit van de uitvoering (milieurendement). De huidige erkende kwaliteiten van diensten (zoals flexibiliteit en innovatievermogen) die niet als robuust worden aangemerkt, dienen bij een eventuele fusie te worden behouden.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen hebben betrekking op gemeentelijke milieugerelateerde plustaken. Geadviseerd wordt een taak alleen als plustaak onder te brengen bij een omgevingsdienst als deze goed is omschreven, apart is gefinancierd en bemenst is. Dit vraagt om een bestuursbesluit. Een goede verhouding tussen bevoegd gezag en omgevingsdienst is hierbij essentieel. Enerzijds omdat het bevoegd gezag (mede)eigenaar is van de omgevingsdienst en anderzijds omdat zij opdrachtgever is. Het beleggen van een plustaak bij een omgevingsdienst blijft daarmee mogelijk.

De werkgroep signaleert het dilemma dat er gemeenten zijn die besloten hebben of gaan besluiten om plustaken terug te nemen, met directe nadelige gevolgen voor de robuustheid van een omgevingsdienst. Binnen het huidige stelsel staat het een gemeente vrij om hiervoor te kiezen (lokale autonomie). Uiteraard blijft dit een lokale keuze, maar geadviseerd wordt om daar als eigenaren met elkaar over in gesprek te gaan. In Drenthe hebben gemeenten bijvoorbeeld afgesproken om hetzelfde werkpakket aan de OD over te dragen. Dat is wat de werkgroep betreft een mooi initiatief dat rechtstreeks bijdraagt aan de robuustheid van de omgevingsdienst. Datzelfde geldt voor het overdragen van niet-milieugerelateerde plustaken.

Financiële consequenties

Er zijn financiële consequenties aan het voldoen aan de criteria/kpi's. De werkgroep heeft vastgehouden aan de inhoudelijke werkwijze bij de normering, omdat het anders ten koste gaat van de kwaliteit en dus van de mate van robuustheid. Daar komt bij dat de feitelijke situatie in de regio zo verschillend is, dat het dichtbij van de afstand naar de wenselijke situatie een lokale opgave is. Daarom is gekozen te volstaan met het benoemen van de financiële consequenties zonder die te kwantificeren. Dat betekent overigens wel dat er zowel voor deelproject robuuste omgevingsdiensten, heel pijler 1 en voor de rest van het programma een financiële vertaling en vervolgens borging moet komen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele kosten. Incidentele kosten hebben betrekking op het fusieproces (als gevolg van kpi's 1 en 6). Daarbij dient ook te worden onderzocht welke opbrengsten er (op termijn) van een fusie zijn, omdat er mogelijk efficiënter wordt gewerkt. Een fusie moet niet worden gebruikt om een taakstelling mee te geven, omdat de ervaring leert dat dit ten koste gaat van de uitvoering en daarmee de beoogde milieudoelstellingen. Structurele kosten hebben te maken met de extra kosten voor het voldoen aan de kpi's 3, 4 en 5.

Er kan ook blijken dat er (bij de start) sprake is van onderfinanciering om adequate uitvoering te kunnen realiseren. In dat geval dienen eigenaren/opdrachtgevers het tekort aan te vullen (werkgroep financiering). Moet wellicht als uitgangspunt worden opgenomen.

Aanbevelingen

Als uit de toetsing blijkt dat een omgevingsdienst voldoet aan de ondergrens kunnen er (bv. gelet op de overige kpi's) ook vervolgstappen nodig zijn voor verbetering/optimalisering.

Geadviseerd wordt dat in het traject van de visitaties mee te nemen.

Daarnaast verdient het aanbeveling dat er benchmarks komen tussen de omgevingsdiensten, met name op het gebied van efficiency. Zoals eerder opgemerkt is het van belang dat omgevingsdiensten kunnen worden vergeleken. Uit Omgevingsdiensten in beeld blijkt dat het beschikbare bedrag per bedrijf tussen omgevingsdiensten varieert tussen € 638 en € 4558. Hoewel het beeld kan worden vertekend door de uitvoering van BRZO-bedrijven, is dat een dermate grote spreiding dat die nader onderzoek verdient. Dit is van belang om het soms levende sentiment bij opdrachtgevers weg te nemen, dat de uitvoering door omgevingsdiensten alleen maar duurder wordt. De discussie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer moet primair gaan over de opgave, terwijl het nu (te) vaak alleen over financiën gaat.

Uit hetzelfde rapport blijkt dat er onder andere grote verschillen zijn hoe invulling wordt gegeven aan het adequate niveau van vergunningverlening en toezicht&handhaving.

Geadviseerd wordt om collectieve afspraken te maken over het minimale niveau, waarbij het risicogerichte werken het uitgangspunt is. Goede datakwaliteit en analysecapaciteit (pijler 3) is noodzakelijk voor het goed kunnen opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma VTH. Zie verder bijlage 5 voor een uitwerking van het minimale adequate niveau van uitvoering.

Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens

In deze notitie is een tweetal denkrichtingen beschreven om de robuustheid van de omgevingsdiensten te vergroten door het stellen van een ondergrens voor de omgevingsdiensten.

Vragen aan de stuurgroep

- Herkent de stuurgroep de denkrichtingen die gegeven worden in de nota "uitgangspunten ondergrens"?
- Heeft de stuurgroep opmerkingen of toevoegingen aan de denkrichtingen?
- Het kernteam vindt het logisch om te starten bij de tweede denkrichting en daarna te bepalen of congruentie daadwerkelijk een bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.
- Gaat de stuurgroep akkoord om de ondergrens van omgevingsdiensten in eerste instantie te baseren op inhoudelijke criteria i.p.v. op sec geografische congruentie?
- Gaat de stuurgroep akkoord dat het team van pijler 1 de komende periode deze criteria nader uitwerkt?

Doel pijler 1 robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering

De commissie Van Aartsen constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade, o.a. doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Omgevingsdiensten kunnen door het verhogen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering bijdragen aan het verkleinen van de vermijdbare milieuschade. Het deelproject "ondergrens" draagt daaraan bij door de robuustheid van omgevingsdiensten te vergroten. In het programmaplan zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de ondergrens / kritische massa:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige en toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Robuuste omgevingsdiensten

De werkgroep stelt voor om het begrip robuustheid te hanteren om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is.

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren.

Als we dit door vertalen naar de omgevingsdiensten, dan betekent dat de diensten in staat moeten zijn:
(1) de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
(2) hun rol (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Om de robuustheid te bepalen, gelden een aantal harde en zachte criteria. Deze criteria hebben niet alleen betrekking op de individuele omgevingsdiensten, maar ook op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering.

Binnen deze criteria vallen in ieder geval een voldoende omvang (deelproject A), de kwaliteitscriteria (deelproject B), een adequate financiering (deelproject C) en de advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (deelproject D). De criteria voor robuuste omgevingsdiensten worden verder uitgewerkt. Daarbij zijn factoren die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, ook medebepalend voor de robuustheid van de diensten, zoals het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5) en de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), en het beschikken over een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4).

Aanbeveling: denkrichtingen voor het vaststellen van de ondergrens van omgevingsdiensten

Voor het bepalen van de ondergrens van de omgevingsdiensten zijn globaal 2 denkrichtingen te onderscheiden:

1. Geografische congruentie (met bijvoorbeeld de veiligheidsregio's of een ander samenwerkingsverband, zoals de politieregio's);
2. Definitie robuustheid aan de hand van criteria (de ondergrens wordt onderdeel van een breder evaluatiekader).

Denkrichting 1: Geografische congruentie

Een van de manieren om te komen tot een ondergrens van de omgevingsdiensten, is om deze op een geografische manier vast te laten leggen.

De commissie Mans (2008) zocht naar een regionale inrichting die de samenwerking tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving zou versterken. Gezien de ophanden zijnde schaalvergroting van de politie, die een te grote opschaling zou vragen ten opzichte van de destijds gebruikelijke gemeentelijke uitvoering, is voor het werkgebied van omgevingsdiensten gekozen om aan te sluiten bij de veiligheidsregio's. Van deze indeling mocht in de aanvangsfase worden afgeweken en zijn deze als tijdelijke "kringen van gemeenten" geborgd. De geografische grens is op deze manier in de Wabo vastgelegd en vormt de basis voor de huidige indeling.

Uitwerking congruentie Veiligheidsregio's

Om inzichtelijk te maken wat gebeurt als dit criterium strikt wordt toegepast, is gebruik gemaakt van de uitwerking bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling op basis van het Integraal Afwegingskader (IAK) in opdracht van het ministerie van IenW opgesteld (SPPS) en het rapport Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/TwynstraGudde). In deze variant zullen mogelijk 11 van de 29 omgevingsdiensten moeten reorganiseren en fuseren. Na de fusering zullen er 23 i.p.v. 29 omgevingsdiensten zijn.

Tabel met uitwerking van de bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling

	Naam VR	Betrokken Omgevingsdiensten	Totaal aantal FTE (uitvraag SPPS 2021)	Totale begroting (uitvraag SPPS 2021)
1	Noord- en Oost Gelderland	Omgevingsdienst Veluwe IJssel Omgevingsdienst Noord-Veluwe Omgevingsdienst Achterhoek	170 fte	€ 22 miljoen
2	Regio Utrecht	Omgevingsdienst Regio Utrecht RUD Utrecht	240 fte	€ 28 miljoen
3	Gelderland Midden	Omgevingsdienst Regio Arnhem Omgevingsdienst De Vallei	277 fte	€ 33 miljoen
4	Gelderland Zuid	Omgevingsdienst Rivierenland Omgevingsdienst Regio Nijmegen	300 fte	€ 40 miljoen
5	Hollands Midden	Omgevingsdienst West Holland Omgevingsdienst Midden Holland	314 fte	€ 39 miljoen

De situatie bij enkele andere omgevingsdiensten is complex vanwege (deels) overlappende veiligheidsregio-regio's. Dit speelt in de volgende regio's:

- Kennemerland (Haarlemmermeer)
- Amsterdam en Amstelland (Zaanstad)
- Zaanstreek-Waterland
- De gemeente Heusden is deelnemer van de Omgevingsdienst Midden-West Brabant, maar maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Dat leidt tot een uitzondering als "Kring van gemeenten"

Bij wet is geregeld dat het werkgebied van een omgevingsdienst congruent moet zijn met minimaal één veiligheidsregio. Een mogelijkheid is om een omgevingsdienst de grens van meerdere veiligheidsregio's te laten overstijgen (waarbij wel de buitengrens van de veiligheidsregio's wordt gehanteerd). Dan hoeft bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Flevoland Gooise Vechtstreken niet gesplitst te worden. De consequenties voor de drie Noord-Hollandse veiligheidsregio's dient nader te worden onderzocht.

Variant indeling naar de politieregio's of naar de RES (energiestrategie)

Zoals aangeven zijn er meer regio's waarbij aansluiting gezocht kan worden, zoals bijvoorbeeld die van de 10 politieregio's of de 30 energieregio's. Deze varianten zijn nu niet opportuun, omdat eerst wordt voorgesteld de inhoudelijke criteria te bepalen. Bovendien beveelt de commissie Van Aartsen geen grote structuur ingrepen te doen en de Tweede Kamer heeft ook alleen de optie van veiligheidsregio's genoemd.

Dilemma's

Juridische kader

Het congruent maken aan de veiligheidsregio's lijkt juridisch gemakkelijk te verwezenlijken, doordat in de huidige wet- en regelgeving (de WABO) aansluiting van de omgevingsdiensten bij de veiligheidsregio's benoemd staat. Daar wordt vanaf geweken middels het aanwijzen van "kringen van gemeenten". De huidige afwijkingen van de omgevingsdiensten ten opzichte van de veiligheidsregio's staat daarmee expliciet benoemd in de wet op niveau van de ministeriële regeling (zie ook het juridisch rapport van KokxDeVoogd). Als een kring van gemeente wordt opgeheven (minstens 2) geldt dat congruentie met één of meerdere VR's volgt. Echter, het is de vraag of dit (juridisch) verwezenlijken gemakkelijk is. Dat heeft te maken met de verhoudingen zoals vastgelegd in de code Interbestuurlijke verhoudingen en de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr). Beide bieden niet zonder meer ruimte om vanuit de centrale overheid een bepaalde structuur op te leggen.

Kwalitatieve criteria voor een geografische ondergrens

Bij Wgr's waar een geografische ondergrens is vastgesteld, wordt dit gedaan -mede- aan de hand van kwalitatieve criteria. Een voorbeeld is het jeugdossier waarbij een ondergrens voor een jeugdhulpregio door middel van kwalitatieve criteria wordt vastgesteld. De veiligheidsregio wordt ook op basis van kwaliteitscriteria begrensd, bijvoorbeeld aanrijtijden van ambulances. Dit criterium zegt iets over de kwaliteit van de dienstverlening. Van belang is daarom dat, voordat er aansluiting wordt gezocht bij een geografische ondergrens van een andere regio, onderzocht wordt of er criteria aan ten grondslag liggen die de keuze voor een geografische ondergrens onderbouwen.

Het hanteren van een geografische ondergrens is dus mogelijk, maar het betekent wel dat er altijd criteria aan ten grondslag moet liggen. Het is daarom logisch om eerst de inhoudelijke criteria te bepalen (tweede denkrichting) en daarna te bepalen of congruentie op het niveau van de veiligheidsregio daadwerkelijk de gewenste bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.

Principiële bezwaren

Het congruent maken van de diensten met de veiligheidsregio's betekent dat er meerdere diensten zullen opschalen. Hierdoor kunnen robuustere omgevingsdiensten ontstaan, doordat de ondergrens verhoogd wordt. Zoals blijkt uit de uitwerking zijn er een aantal diensten die momenteel voldoende robuust lijken te zijn (zie rapport Omgevingsdiensten in Beeld) die in dit geval toch moeten opschalen. De vraag is of dat wenselijk is, ook gezien de impact die reorganiseren met zich meebrengt.

Bij opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio doen zich twee problemen voor. Als eerste is problematisch, dat het opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio voor enkele diensten leidt tot fusie of een complexe herinrichting, terwijl er geen probleem speelt op het gebied van robuustheid. Ten tweede zijn er ook diensten waarbij het -op basis van de nu beschikbare onderzoeken- ter discussie staat of zij voldoende robuust zijn, ondanks dat ze congruent zijn aan de veiligheidsregio. Dit heeft te maken met het hiervoor genoemde punt van de toepassing van inhoudelijke criteria voor het bepalen van de schaal.

Mogelijke praktische bezwaren

Er is een aantal regio's die momenteel werken aan een fusering of opschaling. De Omgevingsdienst Noord Veluwe en de Omgevingsdienst Veluwe IJssel hebben een projectplan ingediend waarbij ze concreet aan de slag gaan met de fusering. In de regio Utrecht worden gesprekken gevoerd over een versterkte samenwerking of mogelijk fusering tussen de Omgevingsdienst Regio Utrecht en de RUD Utrecht. Het wordt een probleem als uit de op te stellen criteria blijkt dat deze mogelijke fusies niet leiden tot robuuste omgevingsdiensten. Hier kan de parallel worden getrokken met het huidige herindelingsbeleid. Dat is namelijk gericht op fuseren op basis van een beweging van onderop. Deze beweging kunnen we veroorzaken door gesprekken te gaan voeren over slagkracht van Omgevingsdiensten en eventuele oplossingen die de deelnemende bestuurders daarvoor zien.

Denkrichting 2: Definitie robuustheid aan de hand van criteria (opstellen van een evaluatiekader)

Het bepalen van de omvang (ondergrens) van robuuste omgevingsdiensten kan op verschillende manieren, op basis van verschillende harde en zachte criteria. Zo heeft het rapport Omgevingsdiensten in Beeld (SPPS/TwynstraGudde) een aantal harde criteria onderzocht, zoals de financiering en het aantal fte's. Deze criteria worden dan aangevuld met criteria zoals ruimte voor kennisontwikkeling, innovatiekracht, een adequate informatievoorziening, de afhankelijkheid van 1 of enkele opdrachtgevers en een sluitende uitvoerings- en beleidscyclus (BIG-8). Deze criteria hebben daarmee ook een verband met andere pijlers van het IBP VTH. Bijvoorbeeld, de verbetering van de informatievoorziening wordt opgepakt in pijler 3 en de verbetering van de kennisinfrastructuur is onderwerp van pijler 4. Deze criteria zijn benoemd in verschillende rapporten, maar ze moeten aangescherpt en bepaald moet worden welke essentieel zijn om te kunnen spreken van een robuuste omgevingsdienst.

De ondergrens voor robuuste omgevingsdiensten

De analyse die nu is gemaakt, is dat robuustheid op basis van inhoudelijke criteria samenhangt met de omvang van het werkgebied en de omvang van het takenpakket. Het nog op te stellen evaluatiekader kan de regio's ondersteunen bij het maken van een keuze hoe zij de ondergrens kunnen bereiken en voorkomt dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling.

Waar verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, omdat de dienst op dit moment nog niet voldoende robuust is, is de keuze om dit te doen door:

1. Het vergroten van het werkgebied (opschaling en fusering).
2. Het vergroten van het takenpakket middels plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang. En zorgt voor een integrale benadering en meer speelruimte.

Visie en ambitie

Partijen werken samen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving voor alle burgers in Nederland.

Focus ligt bij goed uitvoeren van basis- en plustaken én bijdrage aan de grote transitieopgaven

Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee iedereen uit de voeten kan. En professionals de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiliger te maken.

Waarbij het gaat om de hele VTH-keten en alle partijen die daarin een rol spelen.

Regionaal versterken van de uitvoeringspraktijk staat centraal

Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst

Hieronder wordt een opsomming gegeven voor de kritische prestatie-indicatoren voor een robuuste omgevingsdienst, onderverdeeld naar de eerder benoemde criteria in relatie tot de vier perspectieven van een gezonde organisatie. De werkgroep heeft ervoor gekozen geen onderscheid te maken in “zachte” en “harde” criteria, maar te beoordelen of de kpi meetbaar is. Waar nodig zijn ze verder aangescherpt. Daarnaast is aangegeven welke aspecten onderwerp zijn van andere pijlers binnen het IBP VTH.

Effectiviteit

1. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied (stedelijk, landelijk of industrieel) en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.
2. De omgevingsdienst is in staat om voldoende te investeren in samenwerking met andere instanties en heeft daartoe een externe oriëntatie (bv. ketentoezicht).
3. De dienst heeft voldoende capaciteit en kwaliteit om te investeren in de optimale dienstverlening van bedrijven en bewoners (zeker gelet op de omgevingswet van belang).
4. De dienst is een gezaghebbende autoriteit in de regio op het gebied van VTH en herkenbaar als één entiteit (gelet op identiteit, aansturing, aanspreekbaarheid e.d.) (netwerkdiensten zijn daarom niet toegestaan).
5. De dienst is in staat te sturen en zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor kosteneffectiviteit; moet zich ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie (van belang voor het bestaansrecht van de organisatie (milieurelevantie)). Er is een duidelijke relatie werkveld, mensen en geld.
6. Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor de overgedragen taken (*wordt verder uitgewerkt in werkgroep kwaliteit, die ook kijkt naar de kwaliteit van het hele VTH-stelsel; link met verordening kwaliteit*).
7. Minimaal aantal gekwalificeerd fte voor TH, VV, juridische ondersteuning, BOA en specialismen (zowel inhoudelijk als ondersteunend (zoals informatieanalist)). Dit heeft een relatie met de kwaliteitscriteria, maar het aspect hier gaat meer in op de robuustheid. Er dient sprake te zijn van een volwaardig functiegebouw. Advies is om functiebeschrijvings- en waarderingssysteem HR 21 toe te passen.

Efficiency

8. De omgevingsdienst is in staat een frontoffice (nader uit te werken) voor bedrijven en bewoners in te richten en te bemensen (pijler 3) (dit kan vanwege één -loket gedachte en ontbreken van kennis die niet meer bij de opdrachtgevers kan worden georganiseerd). Dit kan gelet op de omgevingswet anders worden.
9. Efficiënt ingerichte bedrijfsprocessen (pijler 3).

Wendbaarheid

10. De dienst kan veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen).
11. De dienst is in staat proactief te acteren op toekomstige beleidsontwikkelingen en transitieopgaven.

Ontwikkelvermogen

12. De dienst beschikt over innovatiekracht (bijvoorbeeld voor vernieuwingen in het toezicht door de inzet met drones) en heeft daartoe voldoende capaciteit en middelen (koppeling met innovatiebudget).
13. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen voor kennisontwikkeling (pijler 1 en 4)

Combinatie

14. Minimaal aantal inrichtingen (milieubelastende activiteiten (mba) in Ow). Uiteraard zegt het aantal inrichtingen iets over de omvang van het takenpakket en dus iets over de mate van robuustheid. Bovendien kan het een zeer meetbaar aspect zijn. De werkgroep heeft geconcludeerd dat dit niet kan worden gevalideerd vanwege een gebrekkig inrichtingenbestand, de overgang naar mba en de afhankelijkheid van geografische situatie.
15. De dienst is in staat (milieu)problemen effectiever en sneller aan te pakken door op basis van (analyses van) actuele en betrouwbare gegevens doelen te stellen, activiteiten te prioriteren en risico's in te schatten. Er wordt door de dienst gewerkt met een regionaal meerjarig uitvoeringsprogramma (zie ook pijler 5). Hierin wordt het minimale uitvoeringsniveau geborgd (adequate uitvoering). De dienst is in staat (lees: heeft voldoende kennis en capaciteit) een bijdrage te leveren aan de beleidscyclus, de BIG 8 (is al wettelijke verplichting op grond van Bor).
16. Voldoende middelen voor ontwikkeling en specialisatie medewerkers (pijler 4).
17. Balans tussen inhuur en vaste formatie, gelet op het behouden van de benodigde kennis (goed werkgeverschap).
18. De omgevingsdienst beschikt over voldoende capaciteit en kwaliteit om proactief in te spelen op (nieuwe) ontwikkelingen en voor preventie van milieuschade (toekomstgerichtheid en ontwikkelkracht).
19. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen om data en informatievoorziening op orde te hebben (pijler 1 en 3).

Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau

Onderstaande inhoudelijke uitwerkingen kunnen worden gebruikt voor het maken van het regionale uitvoeringsprogramma (basistaken en milieugerelateerde plustaken) en de financiële doorrekeningen voor de begroting.

Voor de capaciteit is de minimale norm aangegeven (uitmondend in de minimale norm van 114 fte die correspondeert met € 15 miljoen (incl. overhead).

Taken	Uitwerking minimaal adequaat uitvoeringsniveau
Milieu vergunningverlening Minimaal 16 fte (inclusief natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieuvergunningverlening: <ol style="list-style-type: none"> 1) Efficiënte uitvoering waarbij wordt gekeken naar wet- en regelgeving en best toepasbare technieken. 2) Monitoren of en welke effecten de komst van de omgevingswet heeft op de uitvoering van het werk en de daarbij behorende tijdsinzet. 3) Structureel in te zetten op het actueel houden van vergunningen.
Milieumeldingen (onderdeel van formatie vv)	Voor adequate uitvoeringsniveau voor meldingen milieu: <ol style="list-style-type: none"> 1) Investeren aan de voorkant onder meer door betere afstemming met de toezichhouders om achteraf bij toezicht en handhaving tijd te besparen 2) De prioritering van de aanpak en de accenten bij de meldingen verder te verbeteren aan de hand van typen meldingen, inhoudelijke aspecten en ervaringen met naleefgedrag. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen.
Milieutoezicht Minimaal 54 fte (inclusief bouw provinciale taken, energiebesparing en duurzaamheid, ketenhandhaving, natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieutoezicht: <ol style="list-style-type: none"> 1) Vaststellen minimale frequenties bij de verschillende risicoklassen. 2) Te gaan werken met een risicomodel met als doel het rendement van het werk en daarmee het naleefgedrag te verhogen. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen. 4) Monitoren van de kengetallen. 5) Adequate inzet op ketenhandhaving en samenwerking (boven)regionale handhavingsprojecten.
Strafrechtelijke handhaving/ BOA Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de strafrechtelijke BOA capaciteit monitoren van de beschikbare capaciteit en afspraken maken over een minimale capaciteitsinzet.
Bouwen vergunningverlening Minimaal 4 fte voor provinciale taken	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor taak vergunningverlening Bouwen: <ol style="list-style-type: none"> 1) De consequenties van de WKB voor de vergunningverlening Bouw per deelnemer uit te werken. 2) Inzet op een betereserviceverlening voor de aanvrager. 3) Inzet op het verminderen van regeldruk (afschaffen regels) door o.a. gebruik te maken van een eenvoudiger toetsingskader.

<p>Bouwen toezicht Minimaal 4 fte voor provinciale taken</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak toezicht Bouwen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om de klasse II en III te blijven uitvoeren op het huidige niveau met de daarbij geldende normen 2) Om te accepteren dat er verschillen gaan ontstaan tussen het toezicht op klasse I (door de private markt) en de klasse II en III 3) Om het aantal toezicht uren per deelnemer te herijken aan de WKB voor zover dat al kan. 4) Een keuze te maken of er ook risicogericht toezicht moet worden ingezet voor bestaande bouw.
<p>Juridische handhaving Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak juridische handhaving:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om als deelnemers en dienst samen te bepalen hoe met de maatschappelijke ontwikkelingen om te blijven gaan. 2) Goed te blijven monitoren hoe de aantallen handhavingzaken en de stijgende handavingsverzoeken zich blijven ontwikkelen, evenals de stijging van de gemiddelde tijdsbesteding per zaak.
<p>Bodem toezicht Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak meldingen bodem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
<p>Asbest toezicht Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
<p>Specialistische taken Minimaal 20 fte (bouw provinciale taken, bodem, geluid, EV, afvalwater, CE en ZZS)</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de specialistische taken, wordt minimale capaciteit aangehouden (evenredige verdeling fte afhankelijk van maatschappelijke opgave c.q. uitvoeringsprogramma).</p>

Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria

Krachtens artikel 5.4 van de Wabo en artikel 18.23, tweede lid, van de Omgevingswet moet een omgevingsdienst voldoen aan de kwaliteitscriteria die gemeenten en provincies ieder voor zich vaststellen. Er is sprake van een meer algemeen wettelijk kader, waarbij het vertrouwen centraal staat dat de kwaliteit van de uitvoering en handhaving vanuit de eigen uitvoeringsverantwoordelijkheid goed wordt geborgd.

Dit staat in artikel 18.23 Ow (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten):

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
 - a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
 - b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

NB. Er staat nergens dat ze hier ook aan moeten voldoen (maar misschien is dit ook niet nodig).

Daarbij is bepaald dat alle deelnemende bestuursorganen aan één omgevingsdienst dezelfde kwaliteitscriteria vaststellen. Er is wel sprake van regionale uniformiteit, maar geen specifieke inhoud of ondergrens voor de kritische massa van deze criteria. De regels kunnen betrekking hebben op de kwaliteit van uitvoering en handhaving als zodanig (zogenoemde outcome-criteria), maar ook op de vervulling van bepaalde randvoorwaarden om voldoende kwaliteit te behalen, zoals de aanwezigheid van voldoende specifieke deskundigheid voor de uitvoering van een bepaalde taak (input-criteria).⁷

Het rapport KokxDeVoogd (2021) opteert voor drie opties van de vastlegging van benodigde kritische massa van de omgevingsdiensten.

- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling per gemeente en provincie
 - o Beschikking van het AB aan individueel bevoegd gezag
 - o Grondslag kwaliteitsverordening
 - o Verplichting via wijziging 18.23, eerste lid, van de Ow.
- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling voor de regio als geheel
 - o Kwaliteitsverordening op regionaal niveau
 - o Artikel 54 Wgr; dit wil zeggen dat de deelnemende gemeenten en provincies hun huidige verordenende bevoegdheid met betrekking tot de kritische massa van de omgevingsdienst overdragen (dus delegeren) aan het bestuur van die omgevingsdienst
 - o Aanpassing 18.23, eerste lid, Ow en laten vervallen van artikel 18.23, tweede lid, Ow.
 - o artikel 2 Fww en 108 Gemeentewet voortvloeit dat dekking door het Rijk moet worden geboden voor de verzwaren van de medebewindstaak.

⁷ Kamerstukken II 2014/15, 33872, 8, p. 9

- Landelijke criteria gelden, met daarbij de wettelijke opdracht aan de omgevingsdiensten om deze toe te passen bij het bepalen van de voor de uitvoering van uitvoeringsprogramma benodigde bezetting.
 - o Aanpassing artikel 18.23 van de Ow.
 - o De verordenende bevoegdheid van gemeenten en provincies vervalt en wordt vervangen door een regel over de rechtstreekse werking van de criteria voor de kritische massa. Artikel 18.23 Omgevingswet moet bij deze optie 3 tevens regelen dat de criteria bedoeld zijn voor het algemeen bestuur van de omgevingsdienst en dat dit bestuur – zijnde de normadressaat van de landelijke criteria – moet zorgen voor de naleving ervan
 - o Vastelling bij ministeriële regeling of bij Amvb

Bijlage 6 Toetsingskader

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de 6 vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Randvoorwaarden

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in pva op wat daarvoor moet gebeuren.

	Ja	Nee
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen		
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)		
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken		
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid		
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording		
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)		

Innovatie

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primaire proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
 - a) Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.

- b) Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?
- i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.
 - ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van de begroting van het primaire proces? Zo nee in pva opnemen hoe dat er gaat komen.

Sturing

- 3) Wordt er informatiegestuurd gewerkt en kan de dienst relatie leggen tussen werk, mensen en geld?
- a. Zo ja, waar blijkt dat uit en wat is het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence?
 - b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit er gaat komen.
- 4) Voldoet het opleidingsbudget aan de gestelde norm?
- a. Zo ja, wat is het percentage?
 - b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

Kwaliteitscriteria

- 5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?
- a. Zo ja beschrijf waar dat uit blijkt.
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Congruentie en samenhang werkgebied

- 6) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?
- a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in pva)?

Omvang

- 7) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?
- 8) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?
- a. Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?

- b. Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het pva. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.

Continuïteit

- 9) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?
- 10) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde)plustaken?
- 11) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in pva)?
- 12) Is er afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?
- 13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of oplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.
- 14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het pva.
- 15) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?
 - a. Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.
 - b. Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.